

New York
State College of Agriculture
At Cornell University
Ithaca, N. Y.

Library

CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

3 1924 070 828 375

У. С. Р. Р.

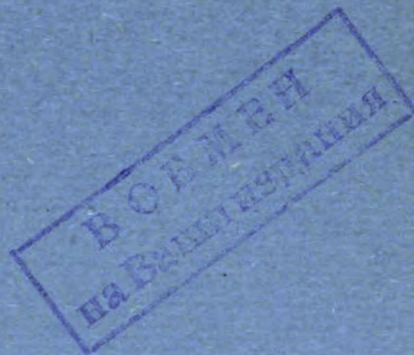
Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE PDLTAWASCHE ZOOTECHEISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 1-й.

ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ 1928 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION.

Випуск I.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 1-й.

ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ 1928 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

SF
488
R9
P77

Друк. ім. Петровського
„Полтава-Поліграф“.
Окрліт. № 204 Полтава.
Замовл. № 1140 — 2032.
Наклад 400 примірників

C. 41 / 23, 320

БЮЛЕТЕНЬ № 1.

1 жовтня 1928 року закінчено 1-й на Україні Конкурс Яйценоскости, який розпочато 16 січня 1928 року. Конкурс проходив протягом 259 днів. На конкурс прийнято курей 238 шт. із них:

Закордонних	35 шт.	14,7 ⁰ / ₀
Метисів	42 "	17,7 ⁰ / ₀
Місцевих	116 "	67,6 ⁰ / ₀
Разом	238 "	100 %

Кури прибули з 8-ми округ України:

1. Полтавської	145 шт.	60,9 ⁰ / ₀	5. Кременчуцької	10 шт.	4,2 ⁰ / ₀
2. Харківської	35 "	14,7 ⁰ / ₀	6. Прилуцької	8 "	3,4 ⁰ / ₀
3. Мелітопольської	19 "	8 ⁰ / ₀	7. Ніжинської	6 "	2,5 ⁰ / ₀
4. Коростенської	10 "	4,2 ⁰ / ₀	8. Сумської	5 "	2,1 ⁰ / ₀
Разом			238 шт. 100 %		

Надіслали:

4 Держустановн	93 шт.	39,2 ⁰ / ₀
2 Колгоспи	15 "	6,3 ⁰ / ₀
3 Кооптах Т-ва	66 "	27,7 ⁰ / ₀
31 Окрем. господарства	64 "	26,8 ⁰ / ₀
Разом		238 шт. 100 %

В основному робота полягала на 1-му конкурсі в обліку продукції птиці. яку переводили в такий спосіб: кури неслись в контрольних гніздах, яйця збирали 5—6 разів на день, кожне важили і записували у відомість як вагу, так і форму та зафарблення скорлупи. Позаконтрольно яйця 134 шт. склали 0,73% до загальної кількості (18402 шт.).

Аналіз яйця переводили, щоб виявити загальну та питому вагу яйця, вагу яєчної маси, зокрема жовтка, білка, а також визначали товщину скорлупи, колір та форму яйця. Всього за час 1-го Конкурсу досліджено 1976 шт. яйця щодо загальної кількості (18402 шт.) складає 10,74%,

Годували курей 3 рази на день: ранком і у вечері зерновим, а в південь м'яким кормом. За весь час конкурсу (259 дн.) пересічно на кожну курку витрачено:

Зерна ріжного	23,55 кгр.
М'якого корму (ріжного)	5,87 "
Тваринного корму	4,5 "
Мінерального	0,9 "
Люцерни	0,42 "
Разом	35,24 кгр.

Амплітуда коливання білкового відношення була від 1:3,37 до 1:6,2 в залежності від місяців годівлі та продукції птиці.

Пересічна носкість за час за 1 березня по 1 жовтня 1928 року складає 86,31 яєць на 1 курку.

Носкість вища від середньої на конкурсі . 86,31 до 169 шт. 117 кур. 49,5%
 „ нижча за середню від . . . . . 0 до 86,31 121 „ 50,5%

Разом . . . . . 238 шт. 100 %

117 шт. курей з носкістю вищою за середню на стадо були премійовані. В основу видачі нагород було покладене не тільки кількість знесених яєць, але й вагу яєчної маси. При однакових умовах перевагу давали місцевій курці.

Державним і кооперативним установам грошових нагород не давали, а виключно почесні. Нагороди поділені так:

Категорії нагород	Г Р О Ш О В І			Почесні Кільк. курей	Загальна кількість курей
	Кільк. курей	Розм нагор.	С у м а		
Вища	1	25 крб.	25 крб.	2 шт.	3 шт.
I	12	15 „	180 „	3 „	15 „
II	17	10 „	170 „	4 „	21 „
III	40	5 „	200 „	38 „	78 „
	70 шт.	—	575 крб.	47 шт.	117 шт.

Премійовано курей таких пород:

Категорії нагород	М і с ц е в і		М е т и с и		З а к о р д о н н і		Р А З О М	
	Кількість	% %	Кількість	% %	Кількість	% %	Кількість	% %
Вища	2 шт.	1,7%	—	—	1 шт.	0,9%	3шт	2,6%
I	7 „	5,9%	7 шт.	5,9%	1 „	0,9%	15 „	12,7%
II	15 „	12,7%	5 „	4,3%	1 „	0,9%	21 „	17,9%
III	64 „	54,7%	5 „	4,3%	9 „	7,8%	78 „	66,8%
	88 шт.	75 %	17 шт.	14,5%	12 шт.	10,5%	117 „	100 %

Отже виходить, що місцева курка займає перше місце. Найбільшу кількість яєць та яєчної маси дали місцеві глинясті кури: № 233¹⁾ — 169 шт. яєць та № 142²⁾ — 164 шт. яєць.

28 вересня 1928 року Полтавська Зоотехнічна Досвідна Станція одержала від Наркомзема затверджене положення про пердведення в 1928/29 році Другого Всеукраїнського Конкурса Яйценокости у м. Полтаві. По одержанні положення про 2-й конкурс, були надруковані відозви з анкетами, які розіслали до всіх О. З. В., Округовим та Районовим Кооптахам та ріжним с./г. установам України. Також були уміщені статті про 2-й конкурс у журнали та часописи з детальним ознаюмленням про завдання конкурсу.

Необхідно відмітити ту увагу, з якою поставилися О. З. В. та птахівничі організації України до роботи конкурсу. Коли 1-й конкурс пройшов за участю тільки 8 округ, то на 2-му конкурсі взяли участь 23 округи, що дає збільшення на 187,5%. Одже очевидно, що докладне вивчення та дослідженню яйценокости нашої місцевої курки, та курей закордонних пород, в умовах нашого господарювання набірає великої ваги. На 2-й Всеукраїнський Конкурс Яйценокости

¹⁾ Полтавській Зоотехнічій Станції.

²⁾ Перещепинського птахівникого т-ва.

птиця прибувала з 9 жовтня до 24 листопада, та ще прибули 5 штук курей з одного господарства 30 грудня 1928 року. Курей що прибували на конкурс, відправляли до карантину на 2—3 тижні, де їм робили щеплення противохолерної сиворотки, нумерували мітками конкурсу, вважували кожну курку, після чого складали акта про прийом птиці на конкурс¹⁾. Кури прибули на конкурс з таких округ:

1. Полтавської . . .	105 шт.	32,4 ⁰ / ₁₀₀	14. Сумської . . .	8 шт.	2,5 ⁰ / ₁₀₀
2. Мілітопільської . . .	58 "	17,9 ⁰ / ₁₀₀	15. Проскурівської . . .	6 "	1,8 ⁰ / ₁₀₀
3. Маріупільської . . .	22 "	6,8 ⁰ / ₁₀₀	16. Зінов'ївської . . .	6 "	1,8 ⁰ / ₁₀₀
4. Запорізької . . .	11 "	3,5 ⁰ / ₁₀₀	17. Лубенської . . .	5 "	1,5 ⁰ / ₁₀₀
5. Прилуцької . . .	10 "	3,1 ⁰ / ₁₀₀	18. Сталінської . . .	5 "	1,5 ⁰ / ₁₀₀
6. Дніпро-Петрівської	10 "	3,1 ⁰ / ₁₀₀	19. Біло-Церківської . . .	4 "	1,2 ⁰ / ₁₀₀
7. Харківської . . .	10 "	3,1 ⁰ / ₁₀₀	20. Ізюмської	4 "	1,2 ⁰ / ₁₀₀
8. Коростенської . . .	9 "	2,8 ⁰ / ₁₀₀	21. А.М.С.С.Р.	3 "	0,9 ⁰ / ₁₀₀
9. Конотопської . . .	9 "	2,8 ⁰ / ₁₀₀	22. Волинської	2 "	0,6 ⁰ / ₁₀₀
10. Ніженської	9 "	2,8 ⁰ / ₁₀₀	23. Ферсонської	2 "	0,6 ⁰ / ₁₀₀
11. Могилів-Подільськ.	8 "	2,5 ⁰ / ₁₀₀			
12. Куп'янської	8 "	2,5 ⁰ / ₁₀₀			
13. Шевченківської . . .	10 "	3,1 ⁰ / ₁₀₀			
			Разом . . .	324 шт.	100 %

Птиця належить:

Держустановам:	1. Зоотехнічний відділ Харк. Досв. Ст.	10 шт.	3,09 ⁰ / ₁₀₀
	2. Коростенський Підтехнікум	9 "	2,78 ⁰ / ₁₀₀
	3. Племрозплідник „Марусин Хутір“	3 "	0,92 ⁰ / ₁₀₀
	4. Племрозплідник „Яківці“ Полт. Зоот. Станція	15 "	4,62 ⁰ / ₁₀₀
Колгоспам:	1. Артіль культура № 2	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	2. Артіль ім. Шевченка	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	3. С.-г. артіль „Надія“	1 "	0,31 ⁰ / ₁₀₀
	4. Артіль „Вперед“ № 2	1 "	0,31 ⁰ / ₁₀₀
	5. Артіль „День врожаю“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	6. Комуна „Криниця“	5 "	1,54 ⁰ / ₁₀₀
	7. „ „ „Маяк“	3 "	0,92 ⁰ / ₁₀₀
	8. „ „ „Еднання“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	10. „ „ „Прогрес“	1 "	0,31 ⁰ / ₁₀₀
	11. „ „ ім. Леніна“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	12. „ „ „Х-й Жовтень“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	13. „ „ ім. Воровського“	1 "	0,31 ⁰ / ₁₀₀
	14. „ „ „Червоний шлях“	5 "	1,54 ⁰ / ₁₀₀
	15. „ „ „Маяк Ленінізму“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	16. „ „ „Вільна праця“	3 "	0,92 ⁰ / ₁₀₀
	17. „ „ „Іскра“	1 "	0,31 ⁰ / ₁₀₀
	18. „ „ „Царство світу“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	19. С.-г. колектив ім. 1-го Травня	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	20. Т-во С. О. З. „Сигнал“	2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
	Кооперативно-птахівн. Т-ва	1. Решетилівське	10 "
2. 1-шо Травенське ім. 8 Березня		16 "	4,94 ⁰ / ₁₀₀
3. Березниговацьке		2 "	0,62 ⁰ / ₁₀₀
4. Мало-Перещепинське		31 "	9,57 ⁰ / ₁₀₀
5. Зіньківське		10 "	3,09 ⁰ / ₁₀₀

¹⁾ На випадок загибелі кури страхуються за рахунок конкурсу по два карб. за штуку.

Селянам:	1. 92 господарства через Кооптах Товариства	119	"	36,72 ⁰ / ₀
	2. 12 господарств через Агропункти	15	"	4,62 ⁰ / ₀
	3. 15 господарств самостійно	43	"	13,27 ⁰ / ₀
Разом		324 шт.		100 %
	Держустановам	37 шт.		11,41 ⁰ / ₀
	Колгоспам	41	"	12,67 ⁰ / ₀
	Кооптах Товариствам	69	"	21,31 ⁰ / ₀
	Селянам	177	"	54,61 ⁰ / ₀

Птиця прибула на конкурс таких пород:

Закордонні	1. Плімутрок	10 шт.		3,1 ⁰ / ₀
	2. Віандот-білий	7	"	2,2 ⁰ / ₀
	3. Оргпінтон-Буф	3	"	0,9 ⁰ / ₀
	4. Ройд-Айланд	2	"	0,6 ⁰ / ₀
Разом		22 шт.		6,8 ⁰ / ₀

Метиси:	1. Леггорн 0, 75 крові	29 шт.		8,9 ⁰ / ₀
	2. Мінорка	12	"	3,8 ⁰ / ₀
	3. Леггорн 0,5 крові	11	"	3,5 ⁰ / ₀
	4. Племутрок	1	"	1,2 ⁰ / ₀
	5. Род-Айланд	4	"	1,2 ⁰ / ₀
	6. Орпінгтон	2	"	0,6 ⁰ / ₀
Разом		62 шт.		19,2 ⁰ / ₀

Місцеві:	1. Зозулясті	60 шт.		18,5 ⁰ / ₀
	2. Глинясті	62	"	19,2 ⁰ / ₀
	3. Чорні	48	"	14,8 ⁰ / ₀
	4. Попелясті, сірі, білі та інш.	61	"	18,5 ⁰ / ₀
	5. Ушанки	3	"	0,9 ⁰ / ₀
	6. Голошейки	3	"	0,9 ⁰ / ₀
10. Півні	3	"	0,9 ⁰ / ₀	
Разом		240 шт.		74 ⁰ / ₀

Всього на 2-му конкурсі . . . . . 324 " 100⁰/₀

ПРИМІТКА: Півні (за конкурсними №№ 250, 251, 258) прислані помилково М. Калигирським та Дніпро-Петровським Птах. Товариствами.

Більша частина курей, що прибули на конкурс, перенесла далеку дорогу, деякі кури знаходилися по декілька днів у пакгаузах залізниць через те, що птицю відправляли на пред'явника і вона прибувала на конкурс часом без документів, Траплялися випадки, що кури перебували на залізниці по 7 днів. З цих причин, а також від змін кліматичних та інш. умов, більшість птиці прибувала до конкурсу кволюю.

За листопад і грудень загинуло 12 штук курей, що зазначені у слідуючій відомості:

№№ по черзі	Конкурсні №№	Час загибелі	Власник та його адреса
1	69	20 листопаду	С.-г. комуна „Криниця“ Мелітопільської округи.
2	109	21 „	1-ше Травенське Птах. Т-во ім. 8 Березня Маріупільської округи.
3	17	26 „	Мостовий С., чл. Кутівського Птах. Т-ва Прилуцької окр.
4	43	30 „	Милашенко Д. О. м. Корюковка, Конотоп. округи.
5	72	6 грудня	С.-г. Комуна „Криниця“ Мелітоп. округи.
6	261	9 „	С.-г. Комуна „Царство світа“ Дніпро-Петровської округи.
7	205	13 „	М.-Перещепинське Птах. Т-во Полт. окр.
8	98	18 „	Пенвер Г. І. с. Шенау, Мелітоп. округи.
9	204	25 „	М.-Перещепинське Птах. Т-во, Полт. окр.
10	257	25 „	Гром. М. І. с. Магдалинівка, Дніпро-Петровської округи.
11	152	26 „	Мироненко В. Йос. с. Злотоусовка, Маріупільської окр.
12	14	29 „	Мостовий Д., член Котівського Птах. Т-ва Прилуцької окр.

Розглядаючи характеристику загинувших курей бачимо, що вони майже всі прийшли з господарств у яких кури хворіли. Цей факт указує на те, що не дуже уважно ставилися до вибору птиці як самі власники так і товариства агроперсонала. В об'явах адміністрація конкурсу звертала увагу на стан здоров'я і просила не надсилати птиці з неблагополучних господарств.

Таким чином на 2-му конкурсі на 1 січня 1929 року приймають участь 312 курей.

Годівлю курей в жовтні та листопаді місяцях 1928 року, в час перебування птиці на карантині та конкурсі, переводили з розрахунку 90 гр. зернового корму на курку.

Склад зернової мішанки:	Ячмінь	40%
	Овес	30%
	Кукурудзи	15%
	Гороху	15%

Разом . . . . . 100% Білков. відношення 1 : 4,92

Крім зернового корму, в одній з автоматичних кормушок, давали в сухому вигляді м'який корм.

Склад м'якого корму:	Висівки пшенишні	40%
	Вівсяна дерть	30%
	Сочовична дерть	20%
	Суша кров	16%

Разом . . . . . 100% Білков. відношення 1 : 2,56

М'яким кормом кури користувалися цілий день. З другої автоматичної кормушки птиця користалася гравієм, крейдою та дерев'яним вугіллям.

В грудні місяці годівлю ятиці переводили з розрахунку по 100 гр. корму ріжного на 1 курку. В загальний раціон було введено м'який корм, що його давали ранком, в день та вечером птиця одержувала зерновий харч. склад кормів був такий:

Зернова мішанка:

Проса	30	0/0
Пшениці	15	0/0
Вівса	15	0/0
Ячменю	15	0/0
Кукурудзи	12,5	0/0
Гороху	12,5	0/0

Разом . 100 0/0

М'який корм:

Висівки пшенишні	40	0/0
Макухи	10	0/0
Вівсяна дерть	30	0/0
Кров суха	20	0/0

Разом . . . 100 0/0

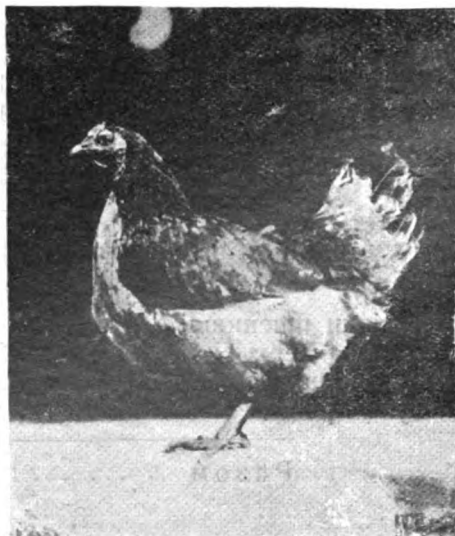
З 1 по 20 грудня включно зерновий корм складав 65%, а м'який за 35% денної дачі, за білковим відношенням 1 : 3,72. З 21 по 31 грудня включно, через не повне виїдання м'якого корму, останнього зменшено до 20%, а кількість зернового збільшена до 80%, при білковому відношенні 1 : 4,7.¹⁾

В цьому бюлетені подаємо список власників птиці, що надіслали курей на конкурс. В спискові зазначено власник птиці, адреса власника, час прибуття птиці на конкурс, №№ міток конкурсу, мітки власника, вага курей при вступі на конкурс, захворювання птиці в господарствах власників, порода та масть курей. Далі, в наступних бюлетенях, у відомостях про облік продукції та інше, буде надруковано з даних про птицю лише №№ міток конкурсу без решти відомостей, що є в цьому спискові.

Тому адміністрація конкурсу просить схоронити цього примірника 1-го Бюлетеня, що надалі має бути підручним при одержанні слідуючих №№ бюлетнів.

Температура повітря за місяць жовтень	+ 5.9	макс.	+ 18.2	мін.	- 3.8
„ листопад	+ 3.2	„	+ 12.4	„	- 9.9
„ грудень	+ 3.0	„	+ 6.0	„	- 12.3

Норма багаторічної пересічної за даними Полтавської Досвідної Станції	
за місяць жовтень	+ 7.5
„ листопад	+ 0.4
„ грудень	- 4.5

Рекордистка № 233. Місцева гаміста. Вага курки—1770 грам, знесла 169 шт. яєць. Вага яєчної маси—9474 гр. Нагорода вища почесна. Належить племрозплідникові „Яківці, Полтав. Зоотехн. Дослідн. Станції.

¹⁾ Дані про носкість курей за час перебування на карантині та конкурсі (жовтень, листопад, грудень місяці) буде надруковано у слідуючому бюлетені.

СПИСОК

власників, що надіслали курей на 2-й Всеукраїнський Конкурс Яйценоскості

№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ конкурс	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Мать	
1	Решетилівське Кооперативце Птах. Т-ва.	Решетилівка Полтавської округи	9/X	1	—	1720	Немає відом.	Місцева	Зозуляста	
	"	"	"	2	—	1450	"	"	"	
	"	"	"	3	—	1480	"	"	Глиняста	
	"	"	"	4	—	1570	"	"	Чорна	
	"	"	"	5	—	1320	"	"	Чорно-глин.	
	"	"	"	6	—	1630	"	"	Глиняста	
	"	"	"	7	—	1720	"	"	Темно-глин.	
	"	"	"	8	—	1520	"	"	Глиняста	
	"	"	"	9	—	1480	"	"	Т.-глиняста	
	"	"	"	10	—	1730	"	"	Чорна	
2	Кутівське Птах. Т-во—Мостовий Грицько.	Сріблянського р-ну на Прил.	15/X	11	1	1520	"	"	Чорна	
	Мостовий К. Г.	"	"	12	2	1850	"	"	Зозуляста	
	Мостовий С. К.	"	"	13	3	1550	"	"	Ряба	
	Мостовий Д. І.	"	"	14	4	1200	"	"	Чорна	
	Мостовий Е.	"	"	15	5	1320	"	"	Т.-глиняста	
	"	"	"	16	6	1620	"	"	Чорна з сріб. грив.	
	"	"	"	17	7	1350	"	"	Сива	
	Мостовий П.	"	"	18	8	1550	"	"	"	
	Кас'яненко Х.	"	"	19	9	1240	"	"	Т.-глиняста	
	Щекеря С.	"	"	20	10	1700	"	"	Чорна	
3	Михайлівське Птах. Т-во Бабич. Н.	Михайлівськ. р-ну, Мел. окр.	16/X	21	16	350	1350	Не хворил.	Метис-леггорн. 1/2 кр.	Біла
	Кам'янський І.	"	"	22	420	1620	"	"	"	"
	Ющико А.	"	"	23	24	1250	"	Місцева	Жовто-сіра	"
	Сидельників І.	"	"	24	240	1270	"	"	Чорно-зол. жовта	"
4	Коростенський Педтехнікум	М. Малін, Корост. окр	"	25	—	1180	Немає від.	"	Чорна з зол. відм.	
	"	"	"	26	—	1000	"	"	Св. зозуляста	
	"	"	"	27	—	1150	"	"	Чорна	
	"	"	"	28	—	1030	"	"	Зозуляста	
	"	"	"	29	—	1220	"	"	Ряба	
	"	"	"	30	—	1120	"	"	Чорна	
	"	"	"	31	—	930	"	"	Сива	
	"	"	"	32	—	780	"	"	Чорна	
	"	"	"	33	—	1050	"	"	Зозуляста	
	5	Мелітоп. окр. Кооптах: Винс А.	м. Мелітоп.	"	"	"	"	"	Метис-Леггорн	"
Гільдебрант І		П/от. Молочанск кол. Шоп.	17/X	34	45	1050	Не хвор.	3/4 кр.	Біла	
Эп. Генріх Я.		"	"	35	46	1480	"	"	"	
"		"	"	36	47	1420	"	"	"	

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час придуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масць
6	Винс Бергар Б.	П. от. Молочанок кол. Шеп.	17/X	37	48	1380	Не хвор.	Метис-Леггорн ^{3/4} кр.	Біла
	Францен І.		"	38	49	1380	Хвор.	"	"
	Корюковській РВК	П/о Корюковка							
	Тосенко М. Ф. Тосенко П. Я.	Пос. Буденових П. Корюк, пос. "Шлях до кращ. життя"	18/X	39	Черн. ст	1400	Не хвор.	Місцева	Зозуляста
7	Олійник А. Д.	Корюк пос. Ліпки, Савінськ. Сельсов. Корюкськ. р-ну	"	40	Корич. ст.	1770	"	"	Т-глиняста
	Олійник І. В.		"	41	Рож. біла ст.	1550	"	"	Св.-Глиняста
	Мелашенко О. П.	м. Коржівка, Конотопськ. окр.	"	42	Шкіряна	1500	"	"	Т-глиняста
	Плугатарь		"	43	Біла ст.	1770	"	"	Сіра
	Сквірське Т-во "Птахівник" Згортюх А. М.	м. Сквіра, Білоцерк. окр. м. Сквіра, Біл. о. Яркі Ч. 21	18/X	44	47	1420	Не хвор.	М. мінорка	Чорна з зоз. гр.
8	Солодухова Сквірського Птах. Т-ва	м. Сквіра, вул. Карла Маркса	"	45	90	1400	"	"	"
	"	"	"	46	45.	1750	"	Б. Віадот	Біла
	"	"	"	47	47	1500	"	Род-Ай-ланд	Червона
9	Племрозплідник "Марусин" Хутір Шевченко ОЗВ	м. Золотоноша, Шевч. окр.	19/X	48	4	1530	"	Оргінбур.	Т.-жовта
	"	Поштова скр. № 8	"	49	6	1480	"	"	"
10	Мирошніченко М. С	Ковалівка, Руновшанськ. району Полт. окр.	20 X	51	—	1930	Немає від.	Місцева	Зозуляста
	"	"	"	52	"	1500	"	"	"
	"	"	"	53	"	1630	"	"	Ряба
	"	"	"	54	"	1870	"	"	Чорна
	"	"	"	55	32	1700	"	"	"
11	Савонській Агроп.	Савінського р-ну, Ізюмськ. окр.	"	56	Черв. стьож	1600	Не хвор.	"	Попельнаста
	Слабунов Г. Ф.	Сл. Савинщина, Ізюмськ. окр.	"	57	Зелена стьож	1130	Хвор	"	Глиняста
	Фоменко Я. П.	Сл. Довгалівка, Сав. р-ну Ізюм. окр.	"	58	Чорна і біла ст.	1680	Не хвор.	М. Плімутрок.	Зозуляста
12	Роменський рай-кооптах: Заїка Данило	Вільшани, Сумськ. окр.	"	59	Чорна стьож	1480	"	"	"
	Лубенський Агроп Сколота М. С.	Остапівка, Лубен. р-ну	"	60	Біла ст	1310	"	Місцев.	Чорна
	"	"	"	61	"	1500	"	"	"

№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Мась
	Левченко Лубенськ. Агрп.	Лубни, почт. отд. х. М.-Ржавськ 1-й Райзерівс. С/Р, Луб. окр.	20/X	62	Бліа ст.	1600	Не хвор.	Місц.	Св.-Глиняста
	Орлясов-Чубар І.	"	"	63	—	1680	"	"	Т.-Зозуляста
13	Артіль ім. „Шев- ченка“	П/в Софійській за- вод Софійс. р-ну Запорож. окр.	21/X	64 65 66	—	1720 1620 1060	" Немає від. "	" "	Т.-Сіра Т.-Глиняста Ряба
14	Комуна „Прогрес“	П/в Бурін, Коно- топ. окр. х. Від- ний	"	67	—	2060	"	В Біандот	Біла
15	С/г Комуна „Кри- ниця“	П/в Сокологорське, Меліт. окр. Акі- мівськ. р-ну . . .	22/X	68	— 5	1150	Хворил.	М. Лег- горн.	"
	"	"	"	69	53	970	"	"	"
	"	"	"	70	56	1470	"	"	"
	"	"	"	71	2	1220	"	"	"
	"	"	"	72	49	1270	"	"	"
16	С. Миронівській с/г к-вім „1 Трав- ня“	м. Мироніж, Джер- зівськ. р-ну Во- линськ. окр. . .	"	73	35	1230	"	Голош. Місц.	Ряба
17	Вільш. Агропункт. Гарба В. А.	Купявськ окр. Сл. Вільшани	"	74	38	1400	"	"	"
	Романенко В. Т. Романенко О. Т.	"	"	75 76 77	Черв. стьож Стьож на крилі	1430 1100 1100	Не хвор. " "	" " "	Зозуляста Ряба Св.-Сіра
	Гарба П. М.	"	"	78	Кольор стьож	1580	"	"	Чорн. чубата
18	Козирьов О. О. Подільське Птах. Т-во Грищенко Е. С.	Білоцерків. р-ну Полт. окр. Сл. Білоцерківка, Полт. окр. . .	"	79	Чорн. ст.	1970	"	"	Чорна
	"	"	"	80	404	1320	Хворил.	М. Плі- мутрок	Зозуляста
	"	"	"	81	405	1390	"	"	"
	"	"	"	82	402	2050	Не хвор.	"	"
	"	"	"	83	403	2200	"	"	"
	Сидоренко Ю.	С. Поділ, Білоцер. р-ну Полт. окр.	"	84	407	1260	"	Місц.	Св.-Ряба
19	С/Г Артіль „Надія“	П/в Люксембург, Мел. окр. Люк- сенбург. р-ну . С. Люксембург . Ст. Розівка, Люкс. р-ну Мар. окр.	"	85	406	1150	"	"	Т.-Глиняста
	Ваал Х. Я.	"	"	86	—	1270	Хвор.	"	Сіра
	С/Г Артіль „Впе- ред № 2“	"	"	87	—	1180	Не хвор.	"	Вила чубата
	"	"	"	88	—	1230	"	М. Мі- норка	Чорна
20	Розе І. І Шенауське Кооп. Птах. Т-во Вняс А. А.	Молочанськ. р-ну Мел. окр. П/в Молочанськ. Шенау	"	89	—	1620	Хвор.	Місцева	Зозуляста
	"	"	"	90	85	1030	"	М. Лег- горн.	Біла

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час прубуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масць
	Мерженс Г. І.	П'в Молочанськ. Шенау . . .	22/X	91	87	1200	Не хвор.	М. Леггорн	Біла
	"	"	"	92	88	1230	"	" ^{3/4}	"
	Дирксен І. Я.	"	"	93	89	1220	"	" ^{3/4}	"
	Дик Г. Генріх.	"	"	94	90	1150	"	"	"
	Ремпель І. А.	"	"	95	84	1230	"	" ^{3/4}	"
	Гильдебрандт Я.	"	"	96	86	1100	"	" ^{3/4}	"
	Пеннер Ген. Ів.	"	"	97	91	1100	"	"	"
	"	"	"	98	92	1080	"	"	"
	Варкентин Г. Ф.	"	"	99	95	1250	"	" ^{3/4}	"
	Пекар Н. Г.	"	"	100	94	1080	"	" ^{3/4}	"
	Дик Генр. Генр.	"	"	101	93	1170	"	" ^{3/4}	"
	"	"	"	102	96	1130	"	"	"
21	Першетравінське Птах. Т-во ім. "8 березня"	П'в Цареконстантин	"	103	—	1050	Хвор.	Місцева	Чорна
	"	Маріуп. окр. . . .	"	104	—	1070	"	"	"
	"	"	"	105	—	14.0	"	"	"
	"	"	"	106	—	1600	"	"	"
	"	"	"	107	—	1070	"	"	"
	"	"	"	108	—	1220	"	"	"
	"	"	"	109	—	1600	"	"	Т.-Глиняста
	"	"	"	110	—	1500	"	"	"
	"	"	"	111	—	1170	"	"	Зозуляста
	"	"	"	112	—	1450	"	"	Ряба
	"	"	"	113	—	1020	"	"	Т.-Глиняста
	"	"	"	114	—	1050	"	"	Сіра
	"	"	"	115	—	1020	"	"	Св.-Сіра
	"	"	"	116	—	1220	"	"	Попіяста
	"	"	"	117	—	1380	"	"	Сітцева
	"	"	"	118	—	920	"	"	Глиняста
22	С/Г Комуна "Єднання"	Зінов'ївськ. Кушовка, Херсон. окр. № 12 . . .	23/X	119	—	1950	Не хвор.	М. Орпінгтон	Жовта
	"	"	"	120	—	2050	"	"	"
23	Іченське Птахів. Сукало І. З.	Ічня, Ніжен. окр.	"	121	—9	900	"	Місц.	Чорна чуб.
	Паляничка А.	Ічня, Кооптах . .	"	122	2	1620	Хвор.	"	Чорна
	"	"	"	123	1	1450	"	"	"
	Кириченко Ів.	"	"	124	8	1400	Не хвор.	"	Зозуляста
	Титикало М.	"	"	125	3	1090	"	"	"
	Борисенко Д.	"	"	126	4	1100	"	"	Т.-Глиняста
	Іченське Птахівн. Т-во	Ічня, Коопт. Ніженськ. окр.	"	127	7	1380	"	"	Глиняста
	Мошенець А. В.	"	"	128	6	1330	"	"	Зозул. чубата
	Сиротенко К. К.	"	"	129	5	1250	"	"	Біла чубата
24	Сребродольськ. С.	Полтава. Досв. пер. 61	"	130	—	1720	"	"	Зозуляста
	"	"	"	131	—	1550	"	"	Зозул. чубата
	"	"	"	132	—	1540	"	"	"
	"	"	"	133	—	1600	"	"	Зозуляста
	"	"	"	134	—	1700	"	"	Зозул. чубата
25	Комуна "Маяк"	Конотоп-Вязова, Конот. окр. . .	"	135	Черв. стьож	1180	Хвор.	М. Вландот	Біла

№ п/п	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№ конкурсу	Мітка власника	Вага кулеї при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Мать
	Комуна „Маяк“	Конотоп Вязова, Конот. окр. . .	23/X	136	Червон. стьож	1300	Хвор.	Місцева	Зозуляста
26	Комуна „ім. Ле- ніна“	П/в Софіївка, За- вод Запоріжжя .	„	137	—	1320	„	„	Чорна
	Комуна „Х Жов- тень“	„	„	138	—	1480	Не хвор.	„	Св.-сіра
		„	„	139	—	1380	„	„	Чорна
		„	„	140	Надрізан. ноготь на прав. нові	1600	Немає від.	„	Біла
27	Чернишов В. М.	м. Суми, Покрів- ська, 26 . . .	26/X	141	„	1570	„	„	Чорна
		„	„	142	34	930	Хвор.	Біл. Віан- дот	Біла
		„	„	143	43	870	„	„	„
28	Сумський Кредит. Союз	м. Суми, Сум. окр.	28/X	144	Зелен. стьож	1280	Не хвор.	М. Ламп- шан	Чорна
	Лосятинський Н. Бойкова Оляна	с. Віри, Сум. окр. с. Ульянівка, Ві- ривськ. р-ну . .	„	145	Черв. стьож	1300	„	Місцев.	Зозуляста
	Васюкова М.	с. Віри, Сум. окр.	„	146	Біла стьож	1170	„	„	Попіяляста
	Чубур. Дарія	Новгородка-Ку- цовка, Зінов. о.	„	147	Пестр. стьож	1330	„	„	Зозуляста
29	Новгородський Агроп. Штанько Д. М.	с. Новгородка, Зінов. окр.	„	148	Біла стьож	1780	„	„	Св.-глиняста
		„	„	149	„	1900	„	„	Глиняста
	Тупица Гервас. Комуна „Боров- ського“	В.-Чечелівка, Нов- гор. р-ну . . .	„	150	„	1380	„	„	Глин. чубата
30	Миرونенко В.	с. Златоустівка, Мар. окр.	29/X	151	„	1430	„	„	Зозул. чубата
		„	„	152	—	1720	Хвор.	М. Лег- горя	Біла
		„	„	153	—	1630	Не хвор.	Місцев.	Чорна
31	Чорноострівське Птах. Т-во	м. Чорний-Острів, Проск. окр. . . .	„	154	—	1030	„	„	„
	Стень Х. С.	„	„	155	—	1050	„	„	Зозуляста
	Ясієвський І. М.	с. Писарівка, Яр- молинень Проск. окр.	31/X	156	484	1380	„	„	Чорна
		„	„	157	461	1420	„	„	„
32	Оленкевич І.	с. Сказіяці, Проскур. окр. . .	„	158	655	1620	„	Род-Ай- ланд	Т.-Червона
		„	„	159	650	1000	„	„	„
34	Березниговатське Птах. Кооп. Т-во	Посад Березнігов. Херс. окр. . . .	„	160	—	1380	Хвор.	„	Чорна
		„	„	161	—	1250	„	„	Біла
35	С/Г Комуна „Чер- вогий Шлях“	Сл. Федорівка, Кард. р-ну Полт. окр.	„	162	—	1370	Не хвор.	Місцев.	Т.-Глиняста
	„	„	„	163	—	1250	„	„	„

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час придуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масть
36	С/Г Комуна „Червоний Шлях“	Сл. Федорівка, Карл. р-ну Полт. окр.	31/X	164	—	1450	Не хвор.	Місцев.	Св.-Зозул.
	„	„	„	165	—	1800	„	„	Зозуляста
	Мелітоп. Окркооп. Дмитрів Аф. П.	м. Мелітополь, с. Інзовка, Башевського р-ну . . .	„	166	—	1350	„	„	„
	Штерев Іван	„	3/XI	167	18	1300	„	„	Біла
	„	„	„	168	—	1100	—	М. Леггорн ^{3/4}	„
	Мільчевській В. Журков С. В. Дмитрів Ів.	„ с. Інзовка, Башевського р-ну . . .	„	169	50	1210	„	„ ^{1/2}	„
37	Щоголь Анас. Мур-Курилівецьке Кооп. Птах. Т-во „Червон. Збунт“ Бондар Ганна	„ м. Мур-Курилівці, Мог.-Под р-ну.	„	170	57	1580	„	„ ^{3/4}	„
	„	„	„	171	65	1530	„	„ ^{3/4}	„
	„	„	„	172	48	1170	„	Місцев.	Зозуляста
	„	„	„	173	—	1250	Хвор.	„	Зозуляста
	„	„	„	174	—	1250	„	„	„
	„	„	„	175	—	1020	Не хвор.	„	„
	„	„	„	176	—	1020	„	„	Т.-Сіра
	„	„	„	177	—	1420	„	„	Т.-попеляста
	„	„	„	178	—	1200	„	„	Чорна
	„	„	„	179	—	1480	—	Метис-мінорка	„
38	„	„	„	180	—	1770	„	„	„
	С.-Г. Комуна „Маяк Ленінізма“	Савинськ. р-ну Ізм. окр.	„	181	—	1050	„	Місцев.	Біла
39	„	„	„	182	—	1220	„	„	Біла-крем.
	Герман І. С.	А. М. ССР сени. Бажського р-ну.	6/XI	183	—	920	Хвор.	М.-Леггорн ^{1/2}	Біла чубата
	„	„	„	184	—	1070	„	Місц.	Глиняста
40	„	„	„	185	—	1080	„	М.-Лег. ^{1/2}	Біла
	Ст. Бешівській РВЗ Раєв О. М.	Сталінської окр. П/о Возінське, Бешівськ. р-ну . . .	„	186	Черв. ст. № 8	1250	Не хвор.	Місцев.	Св.-глиняста
	„	„	„	187	Синя стьож	1180	„	„	„
	„	„	„	188	Борд. стьож	1280	„	„	Попеляста
	„	„	„	189	Малін. стьож	1300	Хвор.	„	Ряба
	„	„	„	190	Пестр. стьож	1400	„	Голошейка Місцев.	Чорна
41	Артіль „День Врожаю“	„	„	191	282	1370	Немає від.	„	Зозуляста
	М.-Перещепинське Птах. Т-во „Птахівник“	М.-Перещепина, Полт. окр.	„	192	34	1350	„	„	„

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час придуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Мать
	М.-Перещепинське Птах. Т-во „Птахівник“	М.-Перещепина, Полт. окр. . .	6/XI	193	281	1230	Немає від.	Місцев.	Зозуляста
	„	„	„	194	85	1470	„	„	Св.-зозуляст.
	„	„	„	195	81	1870	„	„	„
	„	„	„	196	82	1250	„	„	„
	„	„	„	197	83	1370	„	„	„
	„	„	„	198	235	1520	„	„	Чорна
	„	„	„	199	405	1170	„	„	Т.-глиняста
	„	„	„	200	290	1350	„	„	Попіяляста
	„	„	„	201	289	980	„	„	„
	„	„	„	202	288	1450	„	„	„
	„	„	„	203	287	1380	„	„	Т.-попіяляста
	„	„	„	204	283	1030	„	„	Попіяляста
	„	„	„	205	200	1430	„	„	Чорна
	„	„	„	206	406	1420	„	„	Чор.-глиняс.
	„	„	„	207	402	1620	„	„	Глиняста
	„	„	„	208	87	1571	„	„	„
	„	„	„	209	88	1350	„	Ушанка	„
	„	„	„	210	408	1320	„	Місцев.	„
	„	„	„	211	403	1550	„	„	„
	„	„	„	212	407	1300	„	„	Глин. чубата
	„	„	„	213	86	1220	„	„	Глиняста
	„	„	„	214	401	1320	„	„	„
	„	„	„	215	400	1480	„	„	„
	„	„	„	216	89	1350	„	„	„
	„	„	„	217	410	1170	„	„	Т.-глиняста
	„	„	„	218	404	1720	„	„	„
	„	„	„	219	286	1450	„	„	Т.-жовта
	„	„	„	220	284	1380	„	„	Т.-сіра
	„	„	„	221	80	1570	„	„	Т.-глиняста
42	Лимарь	М-Перещепинськ. р-ну Полт. окр.	„	222	292	1720	„	„	Зозуляста
	„	„	„	223	293	1400	„	„	Глиняста
	„	„	„	224	294	1800	„	„	Т.-глиняста
	„	„	„	225	270	1620	„	„	Св.-сіра
	„	„	„	226	291	1600	„	„	Св.-зозуляст.
43	Нестеренко Ф. А.	„	„	227	298	1520	„	„	Зозуляста
	„	„	„	228	295	1720	„	„	Зозул. чуб.
	„	„	„	229	299	1570	„	Голош.	Чорна чуб.
	„	„	„	230	297	1620	„	Ушанка	Пестр. чуб.
	„	„	„	231	296	1470	„	Місцев.	Сіра
44	Комуна „Вільна Праця“	В.-Бурлукск. р-ну Купянськ окр. .	10/XI	232	—	1650	Не хвор.	М. Лангшан	Чорна
	„	„	„	233	—	1570	„	„	„
	„	„	„	234	—	1250	„	„	„
45	Пришибське Птах. Т-во „Рекорд“ Бастон Ол.	Мелітоп. окр.	14/XI	235	155	1550	Немає від.	М. Легг.	Біла
	„	„	„	236	192	1050	„	3/4	„
	Меллем Іван	„	„	237	207	1410	„	Леггорн.	„
	Эфа От. Фед.	„	„	238	360	1250	„	М. Легг.	„
	„	„	„	„	„	„	„	1/2	„
	Кельбах Ф	„	„	239	627	1200	„	„	„
	Фрешер Густав Г.	„	„	240	562	1080	„	Легг	„
	„	„	„	241	649	1500	„	Місцев	Зозуляста

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масць
46	Чубарівський Агрп. Т-во С.О.З. „Сігнал“	Запоріжськ. окр. Чубарівка, Чубарівського р-ну .	14/XI	242	Черв. біла прях.	1430	Не хвор.	Місцев.	Ушанка т.-глиняста
	"	"	"	243	Під крилом черв. тряпка	1400	"	"	Глиняста
	Кропивка Т. С.	с. Василівка, Чубарівськ. р-ну .	"	244	Пряхк. № 1	1630	Хвор.	"	Чорна
	С/г Комуна „Іскра“	"	"	245	Біла пр. № 2	1250	Не хвор.	"	Св.-зоуляст.
	Сушко Ф. Н.	"	"	246	—	1300	"	"	"
47	Мокро-Калігірськ. Ск. Т-во	Мокро-Каліг р-ну Черкас. окр.	17/XI	247	96	2610	Немає від.	"	Т.-глиняста
	Руденко К. П.	"	"	248	117	1470	"	Віанд. біл.	Віля *
	М.-Каліг. Птах. Т-во	"	"	249	124	1900	"	Місцев.	Т.-золота
	Гупало М. Д.	"	"	250	102	1950	"	Віанд біл.	Біл з крас. гр.
	"	"	"	251	103	1780	"	"	Білий
48	Чорнатий І.	с. Ротмісаровка .	"	252	—	1420	Не хвор.	Місцев.	Ряба
49	Довгохатько А.	"	"	253	—	1320	"	"	Зозуляста
	Дніпропетровськ. Птахівництво	М.-Дніпропетр.	"	"	"	"	"	"	"
	Литовченко М.	с. Магданинівка .	"	254	—	1570	Хвор.	"	Чорна
	Одиніківська Піонерська організація при Трушкості	с. Одиніківка, Карло-Марксієвськ. р-ну	"	255	—	1280	Не хвор.	"	Т.-глиняста
	"	"	"	256	—	3280	"	"	Т.-Срібляста
	Гром М. Ів.	с. Магдалінівка .	"	257	—	950	Хвор.	"	Червона
	"	"	"	258	—	1500	"	"	Сірий
	Маслюк М. А.	"	"	259	—	1870	Не хвор.	"	Чорна
	"	"	"	260	—	1370	"	"	Ч.-глиняста
	С/г Комуна „Царство Світа“	Олексіївської Сільради. Юр'їв. р-ну Д.-Петр. окр.	"	261	—	750	Хвор.	"	Біла
	"	"	"	262	—	1650	"	"	"
	"	"	"	263	—	1070	"	"	Чорна
50	Литовченко М.	Сл. Магдалінівка .	"	"	"	"	"	"	"
	Зіньківське Птахівництво	м. Зіньків на Полтавщині	19/XI	264	—	1570	Немає від.	"	Пестра
	"	"	"	265	—	1780	"	"	"
	"	"	"	266	—	1470	"	"	Зозуляста
	"	"	"	267	—	1850	"	"	"
	"	"	"	268	—	1620	"	"	Глиняста
	"	"	"	269	—	1460	"	"	Св.-глиняста
	"	"	"	270	—	1800	"	Голош. Місцева	Т.-глиняста
	"	"	"	271	—	1220	"	"	Чорна
	"	"	"	272	—	1620	"	"	"
	"	"	"	273	—	1550	"	"	"
	Меліт. Окркоонт. Греч І. І.	м. Мелітополь, Акімівка, Меліт. окр.	"	274	45	1030	Немає від.	"	"
	"	"	"	275	16	1050	Не хвор.	"	"
	Лукович О. Ф.	"	"	276	56	1050	"	"	"
	Келлер Іда	"	"	277	24	1200	"	"	"
	Отт О.	"	"	"	"	"	"	"	Біла

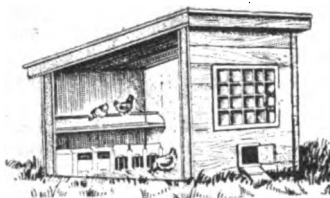
№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час придуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масць
	Кнейб О. Ф.	Акімівка, Меліт. окр.	19, XI	278	13	1320	Не хвор.	Місцев.	Св.-сіра
	Гречтан О. І.	"	"	279	50	1200	"	Мет. Лег-горн ½	Біла чубата
	Горобець О. Г.	"	"	280	103	1370	"	Місцев.	Чорна
	Полупан І. І.	Сл. Кизляр, Меліт. окр.	"	281	62	1170	Хвор.	"	"
	Лущенко Ф. М.	"	"	282	60	1270	"	"	Св.-глиняста
	Кіпленко А. Н.	Пос. Юр'євка, Первомайськ. № 3	"	283	1	850	Не хвор.	"	"
	Горючко Х. Ів.	Сл. Кизляр, Меліт. окр.	"	284	63	1250	"	Мет. Лег-горн	Біла чубата
	Вайнер С. Б.	м. Мелітополь, вул. Троцького № 56	"	285	22	1330	Хвор.	"	Біла
	"	"	"	286	139	1180	"	"	"
	Соболева А. Н.	с. Кизляр, Меліт. окр.	"	287	130	1670	Немає від.	Род.-Ай-ланд	Червона
	"	"	"	288	57	1900	"	"	"
	"	"	"	289	141	2150	"	Білий Віандот	Біла
	"	"	"	290	109	2100	"	"	"
52	Кучеренко Д. В.	"	"	291	64	950	Хвор.	Місцев.	Б.-попиляста
	Кухленко Степ.	м. Полтава, Козач. пер. № 21. . .	21, XI	292	Синя трыпка на носі	1320	Не хвор.	"	Т.-глиняста
	"	"	"	293	"	1320	"	"	"
	"	"	"	294	"	1290	"	"	"
53	Харківська Досл. Станція	х. Українка, Конст. № 248 .	24, XI	295	17	1830	"	Плимут-рок	З темним відтінком
	"	"	"	296	39	1530	"	"	"
	"	"	"	297	95	1480	"	"	"
	"	"	"	298	52	1430	"	"	"
	"	"	"	299	2	1370	"	"	"
	"	"	"	300	20	1320	"	"	"
	"	"	"	301	29	1430	"	"	"
	"	"	"	302	43	1430	"	"	"
	"	"	"	303	55	1440	"	"	"
	"	"	"	304	48	1500	"	"	"
54	Жилавець	с. Будіща, Опішн. р-ну Полт. окр.	30, XI	305	6	1900	"	М. Мі-норка	Чорна
	"	"	"	305	9	1680	"	"	"
	"	"	"	307	14	1000	"	"	"
	"	"	"	308	10	1170	"	"	"
	"	"	"	304	19	1680	"	Місцев.	Глиняста
55	Племрозплідник Полт. Зоотехн. Станції	"Яківці"	3 поч. конк.	310	29	1620	"	"	"
	"	"	"	311	115	1600	"	"	"
	"	"	"	312	151	1870	"	"	"
	"	"	"	313	169	1700	"	"	"
	"	"	"	314	171	1640	"	"	"

№№ п/ч	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ конкурсу	Мітка власника	Вага курей при вступі на конкурс	Захворування у власника	Порода	Масць
	Племрозплідник Полт. Зоотехн. Станції	„Яківці“	з поч. конк.	315	26	2070	Не хвор.	Місцев.	Глиняста
	„	„	„	316	46	2020	„	„	„
	„	„	„	317	138	1800	„	„	„
	„	„	„	318	142	1850	„	„	„
	„	„	„	319	144	1930	„	„	„
	„	„	„	320	21	1680	„	„	Зовуляста
	„	„	„	321	24	2150	„	„	„
	„	„	„	322	28	1740	„	„	„
	„	„	„	323	55	1750	„	„	„
	„	„	„	324	385	—	„	„	„

Зауваження до пакту № 54: Кури за конкурсними №№ з 310 по 324 включно, що належать Племрозплідникові „Яківці“ Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції весь час конкурсу перебувають по законкурсом в Племрозплідникові. Догляд, годівля облік носкости тощо провадиться в Племрозплідникові „Яковці“ на місці.

О. П. Бондаренко
Директор Полт. Зоотехн. Дослідн. Станції.

Інструктор *Безрідний.*

У. С. Р. Р.

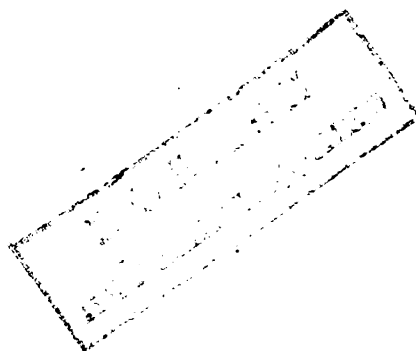
Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE PDLTAWASCHE ZOOTECHEMISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 2-й.

СІЧЕНЬ — БЕРЕЗЕНЬ 1929 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION.

○ Випуск II.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

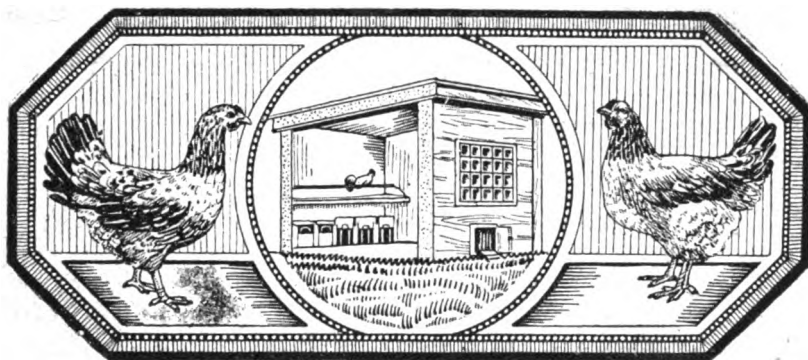
БЮЛЕТЕНЬ № 2-й.

СІЧЕНЬ — БЕРЕЗЕНЬ 1929 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

Друк. ім. Петровського
„Полтава-Поліграф“.
Окріт. № 454 Полтава.
Замовл. № 1337 — 2383.
Наклад 400 примірників.

БЮЛЕТЕНЬ № 2.

Як і в минулому році за перший конкурс яйценоскості, предбачалося і по другому конкурсу видавати щомісячні бюлетені. Але за обмежністю коштів та значним збільшенням учасників конкурсу а через це і теражу, адміністрація конкурсу примушена була видати 2-й бюлетень разом за три місяці січень—березень. Дуже сувора зима з величезними морозами та вітрами тяжко відбилася на здоров'ї та носкості курей. Як уже зазначалося в першому бюлетені на конкурс були надіслані власниками кури пізнього виводку, молоді і в деяких випадках з господарств небезпечних на хворобу.

Можливо припустити що де які кури перехворіли дома і хоча й видужали, але-ж дякуючи несприятливим кліматичним умовам були слабші і легше могли захворіти. Уже з самого початку січня ветеринарним доглядом виявилися кури підозрли на дифтерит і 11-го січня місяця було зроблено всім курям щеплення проти дифтериту виробу з Харківського Бет-бак. Інституту. Січня 15 та 26-го повторили прищеплення в такій же дозі (0.1 к./с.) тим курям що були явно хворі.

Тому що хвороба не припинилася, була скликана ветеринарна комісія 2-го березня, яка визначила що причиною загибелі курей був дифтерит, ухвалила перевести ще прищеплення по 0.1 к/с. проти дифтериту, що і переведено в життя всім курям березня 6 та 11-го. Хвороба припинилася.

Не дивлячись на такі надзвичайно тяжкі умови для конкурсу (люта зима, хвороби, часті прищеплення, а через те й турбування птиці): кури почали гарно нестися. Так бачимо з таблиці, що в березні місяці вже неслося 75% від загальної кількості курей.

На протязі другого кварталу січень—березень п'ять штук курей знищено тхорами (7/1) а саме №№ 66, 93, 173, 222, 228 загинули від різних причин—хвороба тощо тридцять шт. за №№ 71, 144, 141, 54, 114, 182, 291, 253, 29, 245, 284, 239, 307, 129, 264, 258, 240, 181, 227, 77, 143, 270, 11, 187, 9, 324, 178, 267, 142, і 25.

За всіх загинувших курей власники одержуть по 2 карбованці за штуку страхової премії. Таким чином з 312 шт., що було на січня залишилося на 1 квітня 277 шт.

Годували курей в другому кварталі три рази на день. Ранком та у вечері зерновим, а в південь м'яким кормом. В січні та лютому місяці роздавали корм в 7 год. ранку, в 11 годин та 15 годин дня. З березня в 6 годин ранку 11 годин та 16 годин.

З 1-го до 20 січня включно мішанки кормів були такого складу:

Зернова мішанка:

Проса	30 %
Пшениці	15 %
Ячменю	15 %
Вівса	15 %
Гороху	12,5%
Кукурудзи	12,5%

Разом . 100 %

Білкове відношення 1:6,66

М'який корм:

Висівки пшеничні	40%
Макуха	10%
Вівсяна дерть	30%
Кров суха	20%

Разом . . 100%

Білкове відношення 1:1,37

При чому зернового корму давали 80%, м'якого 20%, так що денна даванка складалась: проса 24%, пшениці 12%, ячм. 12%, вівса 12%, кукурудзи 12,5%, гороху 12,5%, пшеничних висівок 8%, макухи 2%, вівсяної дерти 6% та кров'яної муки 4% з білковим відношенням 1:5,33.

До кінця січня і перша половина лютого місяця мішанка м'якого корму оставалась одною, а зернова мішанка була така:

Кукурудзи	15%
Гороху	25%
Вівса	25%
Пшениці	20%
Ячменю	15%

Разом . 100% Білкове відношення 1:6,08

Денна даванка складалась із 80% зернової мішанки та 20% м'якого корму разом: кукурудзи 12%, гороху 20%, вівса 20%, пшениці 16%, ячменю 12%, пшен. висівок 8%, макухи 2%, вівс. дерти 6%, кров. муки 4%, з білковим відношенням 1:5,13.

В другу половину лютого замість ячменю введено проса, а м'який корм оставався попереднього складу.

Як і раніш зернового корму давали 80%, а м'якого корму 20% від денної даванки, яка в цілому складалась із: проса 20%, пшен. 12%, вівса 20, гороху 16%, кукурудзи 12%, пшен. вис. 8%, макухи 2%, вівс. дерти 6%, та кров'ян. муки 4%, білкове відношення 1:4,5.

В березні змінені так зернова мішанка як і мішанка м'якого корму, а саме:

Зернова мішанка 80%:

Проса	25%
Пшениці	15%
Вівса	20%
Гороху	25%
Кукурудзи	15%

Разом . . . 100%

М'який корм 20%:

Висівки пшеничні	40%
Макухи	10%
Вівс. дерти	25%
Кров. муки	25%

Разом . . . 100%

Денна даванка: проса 20%, пшен. 12%, вівса 16%, гороху 20%, кукурудзи 12%, пшен. висівок 8%, макухи 2%, вівс. дерти 5%, кров. муки 5%.

З лютого місяця горох та кукурудзу давали передробленими.

Крім згаданих кормів кури одержували в одній із автоматичних кормушок м'який корм, в сухому стані, того ж складу. В другій автоматичній кормушці кури завжди мали деревне вугілля, крейду та гравій.

В яселках прибитих до одної із стін домика і прикритих зверху дротяною сіткою, щоб кури не могли тиду злітати і там бруднити, задавали суху люцерну. Кури з охотою скльовували листя та головки і лишались лише одні голі, грубі біла. Клювати цукрові буряки почали привчати з кінця лютого, бо в скрипучі морози буряки скоро замерзали.

Убирали курники (канадські домики) в такий спосіб: ранком випускали курей з курника і поки вони з'їдали корм переводили щоденну уборку—тоб то змітали із сідалів курячий помет, потрушували тирсою та переглядали гнізда. В гніздах в великі морози була помощена солома, а з березня місяця одна тирса. Кожного тижня переводили генеральну уборку курників—змінляли на нову солом'яну підстилку на підлозі, білили вапняним молоком сідала, кормушки та мінляли підстилку в гніздах.

Над вікном у кожному домикові висіли мати із соломи, які були згорнені в день, а на ніч їх спускали щоб затримати тепло в домикові в самі великі морози. Це справі допомогало і температура в домиках трималась на 10 градусів вищою ніж надворі.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених курми другого конкурсу за листопад та грудень місяці 1928 року та про загальну вагу яєць¹⁾.

№№ курей	Листопад		Грудень		№№ курей	Листопад		Грудень	
	Кількість яєць	Загальна вага	Кількість яєць	Загальна вага		Кількість яєць	Загальна вага	Кількість яєць	Загальна вага
178	1	38	3	164	317	—	—	3	158
300	—	—	1	42	318	—	—	9	403
310	10	388	20	818	319	—	—	7	354
311	—	—	2	101	320	7	301	10	432
312	22	969	19	870	321	1	37	12	498
313	17	836	8	394	322	—	—	4	126
314	7	886	7	250	323	12	476	1	41
315	—	—	2	89	324	12	501	6	219
316	11	489	12	604	Разом.	100	4321	126	5563

В наведеній відомості зазначені конкурсні номери лише тих курей що тоді неслися. За листопад зібрано яєць 100 штук загальної ваги 4321 гр., за грудень 126 яєць вагою 5563 гр. та ще найдено 7/XI одно позаконтрольне яйце 55 гр. Разом за згадані місяці зібрано 227 яєць загальної ваги 9939 гр.

Слід зауважити, що на конкурс прибули лише молодки, ще не цілком сформовані, місяців чотирьох-п'яти, вагою до одного кілограма, а часом і менше (980 гр.), а тому не можна було і сподіватися гарної носкости в ті місяці.

¹⁾ Цю відомість передбачалося вмістити до бюлетеня № 1.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених курми другого конкурсу за січень лютий, березень місяці 1929 р. та загальну вагу яєць.

Конкурсні №№ курей	Січень		Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Січень		Лютий		Березень	
	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.		Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.
1	—	—	—	—	—	—	58	—	—	—	—	21	1088,5
2	—	—	—	—	11	605	59	—	—	1	49	1	50,5
3	—	—	1	41,5	3	173,5	60	—	—	—	—	1	55
4	—	—	1	58	4	224	61	—	—	—	—	—	—
5	—	—	2	94,5	14	745	62	6	343,5	6	332	19	1074
6	—	—	—	—	17	1022	63	—	—	—	—	10	554
7	—	—	—	—	4	225	64	2	118	10	590	10	597,5
8	—	—	—	—	9	513,5	65	—	—	—	—	3	157
9	—	—	—	—	8	413,5	67	—	—	—	—	1	48
10	—	—	2	97	9	440	68	—	—	—	—	11	563
11	—	—	—	—	2	117	70	—	—	—	—	5	281,5
12	—	—	—	—	—	—	73	—	—	—	—	1	52
13	—	—	—	—	5	275,5	74	—	—	—	—	11	583
15	2	99,5	10	495,5	20	1038,5	75	—	—	—	—	—	—
16	—	—	—	—	4	196	76	—	—	—	—	—	—
18	—	—	—	—	12	667,5	78	—	—	3	154	1	44
19	—	—	1	45	18	837	79	—	—	—	—	17	432,5
20	—	—	—	—	15	831	80	—	—	—	—	—	—
21	—	—	3	158	4	221	81	—	—	—	—	10	557
22	3	146,5	5	283	10	558	82	—	—	1	55,5	4	236
23	—	—	—	—	8	459	83	—	—	—	—	4	222,5
24	—	—	1	51,5	3	159	84	—	—	—	—	3	145
25	1	57	—	—	6	311	85	—	—	2	114,5	—	—
26	—	—	—	—	12	612,5	86	—	—	1	49,5	—	—
27	—	—	—	—	—	—	87	—	—	—	—	1	56
28	—	—	—	—	12	548,5	88	—	—	—	—	—	—
30	—	—	—	—	—	—	89	—	—	—	—	7	264,5
31	—	—	—	—	—	—	90	—	—	3	151	12	606
32	—	—	—	—	1	54,5	91	—	—	5	279,5	8	418,5
33	—	—	—	—	—	—	92	—	—	8	472	9	519,5
34	—	—	2	103	4	200	94	1	53	1	55	—	—
35	—	—	—	—	5	296	95	2	97	1	51	12	614,5
36	—	—	9	473	18	971	96	—	—	4	235	14	872,5
37	—	—	7	363	12	614,5	97	1	50	—	—	—	—
38	—	—	14	757	20	1021,5	99	1	52	10	538	20	1146,5
39	—	—	5	261,5	7	359	100	—	—	2	108,5	20	1109,5
40	—	—	1	49	4	207,5	101	—	—	—	—	6	319
41	—	—	5	281,5	7	381,5	102	—	—	—	—	—	—
42	—	—	4	201	15	777,5	103	—	—	—	—	—	—
44	—	—	—	—	1	53	104	—	—	—	—	—	—
45	—	—	—	—	5	283	105	—	—	—	—	2	94,5
46	—	—	—	—	17	960,5	106	—	—	—	—	—	—
47	—	—	6	350	12	715	107	—	—	—	—	—	—
48	—	—	1	55,5	22	1246,5	108	—	—	—	—	—	—
49	—	—	—	—	18	936	110	—	—	—	—	2	112
50	3	158	1	53,5	19	1135	111	—	—	3	154	3	145,5
51	—	—	6	336,5	8	452	112	—	—	1	49	2	105
52	—	—	6	326	15	779,5	113	—	—	3	161	10	523,5
53	—	—	8	429,5	19	960	115	—	—	—	—	—	—
55	—	—	—	—	5	290,5	116	—	—	—	—	—	—
56	2	100	4	203	10	506,5	117	—	—	—	—	—	—
57	—	—	—	—	—	—	118	—	—	—	—	8	413

Конкурс №№ курей	Січень		Лютий		Березень		Конкурс №№ курей	Січень		Лютий		Березень	
	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.		Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.
119	—	—	—	—	—	—	186	—	—	—	—	—	—
120	—	—	—	—	1	47	188	2	88	7	330	2	389,5
121	—	—	—	—	2	91,5	189	—	—	—	—	2	103,5
122	—	—	—	—	16	984,5	190	—	—	—	—	3	177
123	—	—	2	105,5	5	267,5	191	—	—	—	—	3	155
124	—	—	1	52	7	336,5	192	—	—	1	49	5	256,5
125	—	—	—	—	1	46,5	193	—	—	—	—	—	—
126	—	—	9	459	22	1071,5	194	—	—	—	—	11	590
128	—	—	—	—	—	—	195	—	—	—	—	4	217,5
130	—	—	—	—	7	387	196	—	—	—	—	5	258,5
131	—	—	—	—	5	280	197	—	—	6	300,5	11	544
132	—	—	—	—	2	116	198	—	—	—	—	—	—
133	—	—	—	—	—	—	199	—	—	4	218	10	581
134	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	6	280
135	—	—	—	—	—	—	201	—	—	—	—	15	766,5
136	—	—	—	—	1	60	202	—	—	—	—	3	149
137	—	—	—	—	1	50	203	—	—	—	—	3	147
138	—	—	—	—	—	—	206	—	—	—	—	10	532,5
139	—	—	1	53	8	465	207	—	—	—	—	—	—
140	—	—	—	—	6	294	208	—	—	4	204	10	504,5
143	1	55	—	—	—	—	209	—	—	2	88	16	750
145	—	—	—	—	6	294	210	—	—	5	279,5	5	276,5
146	—	—	4	220	9	463,5	211	—	—	—	—	8	403,5
147	—	—	—	—	2	107	212	—	—	4	197	11	581,5
148	—	—	4	201,5	11	596	213	—	—	—	—	3	154,5
149	—	—	12	686,5	16	891	214	3	144	10	491,5	16	849
150	—	—	—	—	8	473	215	—	—	2	116	15	832,5
151	—	—	5	301	18	1022,5	216	—	—	—	—	8	421,5
153	—	—	4	232,5	6	371,5	217	—	—	10	475	10	577
154	4	204	17	853	19	938,5	218	—	—	1	53,5	6	347,5
155	—	—	7	324	8	375	219	—	—	—	—	—	—
156	—	—	2	100,5	9	441	220	—	—	—	—	—	—
157	—	—	—	—	—	—	221	—	—	1	58,5	14	807
158	6	333,5	13	750	17	995,5	223	—	—	—	—	14	795
159	—	—	—	—	7	413,5	224	—	—	—	—	5	269,5
160	—	—	—	—	5	269	225	—	—	—	—	—	—
161	—	—	—	—	—	—	226	—	—	—	—	—	—
162	—	—	1	53,5	16	831,5	229	—	—	—	—	1	47
163	—	—	1	55	10	548	230	—	—	—	—	11	550
164	—	—	—	—	5	331,5	231	—	—	—	—	3	176,5
165	—	—	—	—	5	242,5	232	—	—	—	—	—	—
166	—	—	—	—	9	484	233	—	—	—	—	2	138,5
167	—	—	—	—	—	—	234	—	—	—	—	4	215,5
168	—	—	10	589	20	1209,5	235	—	—	1	54,5	4	209
169	—	—	6	313	6	314,5	236	—	—	—	—	3	162
170	—	—	—	—	—	—	237	1	55	2	119	10	455
171	—	—	1	52	16	916	238	—	—	—	—	—	—
172	—	—	—	—	7	384,5	241	—	—	—	—	—	—
174	—	—	—	—	12	684	242	—	—	—	—	—	—
175	—	—	—	—	13	624	243	—	—	—	—	—	—
176	—	—	—	—	2	109,5	244	—	—	—	—	8	440,5
177	—	—	—	—	12	595,5	246	—	—	—	—	1	58,5
178	—	—	—	—	7	355,5	247	—	—	—	—	1	62,5
179	—	—	1	53	—	—	248	—	—	—	—	—	—
180	—	—	1	54,5	15	828	249	5	251	1	41,5	5	248,5
183	—	—	—	—	—	—	252	—	—	—	—	—	—
184	2	100	9	475,5	6	310,5	254	1	61	—	—	—	—
185	1	67	3	160,5	11	597,5	255	—	—	—	—	—	—

Конкурс №№ курей	Січень		Лютий		Березень		Конкурс №№ курей	Січень		Лютий		Березень	
	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.		Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.	Знесено яєць	Їх вага в грам.
256	—	—	—	—	—	—	295	3	153	8	419	20	1097,5
259	—	—	—	—	—	—	296	—	—	3	169	15	819
260	—	—	2	98,5	6	290	297	—	—	—	—	—	—
262	—	—	3	175,5	3	184,5	298	1	50	—	—	14	718
263	1	47,5	—	—	7	316	299	—	—	—	—	10	561
265	—	—	—	—	—	—	300	7	333	5	244	13	686
266	—	—	1	60	11	590	301	—	—	—	—	13	713,5
268	—	—	1	58,5	14	870,5	302	—	—	7	355	14	731,5
269	—	—	—	—	6	302,5	303	—	—	5	252,5	4	188
271	—	—	—	—	1	43,5	304	—	—	—	—	8	422,5
272	—	—	—	—	2	106,5	305	—	—	—	—	—	—
273	—	—	—	—	—	—	306	—	—	—	—	—	—
274	—	—	—	—	—	—	308	—	—	—	—	—	—
275	—	—	—	—	1	59	309	—	—	—	—	—	—
276	—	—	—	—	—	—	310	10	413	4	169	6	258
277	—	—	—	—	2	100,5	311	11	570	6	330	1	54
278	—	—	1	49,5	7	414	312	16	757	5	243	13	616
279	—	—	—	—	16	895	313	—	—	3	162	2	103
280	4	180	—	—	3	177	314	5	221	—	—	4	99
281	—	—	—	—	13	722	315	4	178	4	186	3	139
282	—	—	5	265,5	11	581,5	316	—	—	3	146	4	204
283	—	—	—	—	2	120,5	317	16	920	5	302	15	902
285	4	213	7	375	13	716	318	1	43	—	—	10	478
286	—	—	9	515	8	450	319	10	494	15	737	2	98
287	—	—	1	51	19	1004	320	2	91	5	229	6	276
288	—	—	—	—	9	520,5	321	3	129	3	135	5	219
289	—	—	2	100,5	5	268,5	322	7	323	4	190	7	341
290	—	—	—	—	5	259	323	11	543	6	281	10	486
292	—	—	1	51	9	445	324	—	—	2	100	—	—
293	—	—	—	—	5	273							
294	—	—	—	—	3	163,5							
							Разом.	163	3420,5	471	21623	1792	91660,5

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в січні місяці 1929 року.

Число м-ця	Знесено яєць			Серед. температур.		Число м-ця	Знесено яєць			Серед. температур.	
	Контроль-них	По за-контроль-них	Разом	Зов-нішня	В до-миквах		Кон-троль-них	По за-контроль-них	Разом	Зов-нішня	В до-миках
1	2	—	2	—1	—	17	3	—	3	—3	—2
2	4	—	4	—0,5	—	18	4	—	4	—0,5	—1
3	5	1	6	—3	—	19	4	—	4	—7,5	—3
4	3	—	3	—8	—	20	5	—	5	—7	—3
5	4	1	5	—9	—	21	4	1	5	—11	—6
6	4	—	4	—9	—	22	6	—	6	—14	—8
7	2	2	4	—8,5	—	23	7	3	10	—10	—5
8	1	2	3	—8,5	—	24	8	—	8	—10	—4
9	6	1	7	—12	—	25	5	2	7	—8,5	—3
10	1	1	2	—15	—	26	12	—	12	—9	—3
11	3	—	3	—12,5	—	27	8	—	8	—8	—3
12	3	—	3	—9	—	28	10	1	11	—9	—3
13	3	1	4	—6	—2	29	11	1	12	—11	—4
14	1	1	2	—5	—2	30	14	—	14	—15	—7
15	4	—	4	—14	—7	31	11	—	11	—18	—10
16	5	—	5	—7	—6						
						Разом.	163	18	181		

За січень місяць зібрано яєць: контрольних 163 шт. 90% вагою 4296 гр.
" " " " по законтрольн. 18 " 10% " 875,5 гр.

Разом . . . . 181 шт. 100% вагою 4296 гр.

Великий відсоток по законтрольних яєць можна пояснити тим, що кури ще не мали звички заходити нестись в контрольні гнізда і трудно було їх до цього привчати.

В І Д О М І С Т Ь

про кількість яєць знесених кожною куркою в січні м-ці 1929 р.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість курей	Кількість яєць
1	25—46—52—94—97—143—185—237—254—263—298—318	12	12
2	15—56—64—97—184—188—320	7	14
3	22—50—214—295—321	5	15
4	154—285—315	3	12
5	249—314	2	10
6	62—158	2	12
7	300—322	2	4
10	310—319	2	20
11	311—323	2	22
16	312—317	2	32
	Разом	39	163

Пересічна носкість курей за січень місяць була 4,2 яйця.

Кількість курей, що неслися в січні місяці дорівнює 5,5% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць перше місце займають:

№ 317 місцева глиниста, Племрозплідника Яківці 16 яєць, вагою 920 гр.
№ 312 " " " " " 16 " " 757 "

Друге місце займають:

№ 311 місцева глиниста, Племрозплідника Яківці 11 яєць, вагою 570 гр.
№ 323 " зозуляста " " 11 " " 543 "

Третє місце займають:

№ 319 місцева глиниста, Племрозплідника Яківці 10 яєць, вагою 494 гр.
№ 310 " " " " " 10 " " 413 "

Четверте місце займають:

№ 300 плімутрок . . . . Харківської Досв. Ст. 7 яєць, вагою 333 гр.
№ 322 місцева зозуляста Племрозплідн. Яківці 7 " " 323 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в лютому місяці 1929 року.

Число м-ця	Знесено яєць			Середня тем- пература		Число м-ця	Знесено яєць			Середня темпе- ратура	
	Контроль- них	По закон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Контроль- них	По закон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	12	—	12	—19	— 3	17	24	1	25	—10	—2
2	10	—	10	—11	— 2	18	17	—	17	— 5	—3
3	10	—	10	— 7	— 2	19	18	1	19	— 7	— 3
4	12	1	13	— 2	— 2	20	18	1	19	— 7	—3
5	15	—	15	— 9	— 5	21	19	—	19	—10	—4
6	15	—	15	—13	— 6	22	25	—	25	—10	—2
7	18	—	18	—15	—10	23	17	—	17	—10	—2
8	8	—	2	—13	—10	24	32	—	32	—13	—7
9	12	—	12	—17	— 9	25	30	1	31	—14	—9
10	8	1	9	—13	— 4	26	23	1	24	—10	—5
11	7	—	7	—13	— 4	27	31	—	31	— 2	—1
12	14	—	14	—13	— 7	27	33	6	19	—10	—2
13	10	—	10	— 7	— 2						
14	13	—	13	—11	— 3						
15	14	—	14	— 9	— 2	Разом.	471	13	484		
16	12	—	12	— 6	— 2						

Температура в домиках часами близько наближалась до температури зовнішньої тому, що в сухі, соняшні, морозні дні курники в день відкривали, щоб їх провінтілювати та просушити (в той час коли кури гуляли).

За лютий місяць зібрано яєць:

Контрольних	271 шт.	97,4%,	вагою 21623 гр.
По законтрольних	13 „	2,6% „	524 гр.
Разом	484 шт.	100%	вагою 22147 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в лютому місяці 1929 р.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість курей	Кількість яєць
1	3—4—19—24—40—48—50—59—82—86—94—95—112—124—139— —162—163—171—179—180—192—218—221—235—249—266—268— —278—287—292	30	30
2	5—10—34—82—100—123—156—209—215—237—260—289—324	13	26
3	21—78—90—111—113—185—262—296—313—316—321	11	33
4	42—56—94—146—148—153—199—208—212—310—315—322	12	48
5	22—39—41—91—151—210—282—300—303—312—317—320	12	60
6	47—52—62—169—197—311—323	8	48
7	37—155—188—285—302	5	35
8	53—92—295	3	24
9	36—126—184—286	4	36
10	15—64—99—168—214—217	6	60
12	149	1	12
13	159	1	13
14	38	1	14
15	319	1	15
17	154	1	17
	Разом	109	471

Пересічна носкість курей за лютий місяць була 4,5 яєць.

Кількість курей, що неслися в лютому місяці дорівнює 31,7% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць в лютому місяці перше місце займає курка № 54 місцева чорна, що належить Черноострівському Птахівничому Т-ву Проскурівської округи — знесла 17 шт. яєць вагою 853 гр.

Друге місце займає курка № 319 місцева глиняста Племрозплідника Яківці — 15 яєць, вагою 737 гр.

Третє місце займає курка № 38 м. легорн $\frac{3}{4}$ крові належить Фризену Івану Абрамовичу Мелітопольської округи — 14 яєць, вагою 757 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість шодено знесених яєць в березні місяці 1929 року.

Число м-ця	Знесено яєць			Середня температура		Число м-ця	Знесено яєць			Середня температура	
	Контрольних	По закон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Контрольних	По закон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	38	—	38	— 9	— 1	17	66	—	66	— 6	— 2
2	23	1	24	— 7	— 5	18	67	4	71	0	+3
3	46	4	50	— 11	— 4	19	64	5	69	— 2	+1
4	35	—	35	— 7	— 2	20	59	4	63	— 3	+1
5	41	—	41	— 0	— 0	21	73	1	74	0	+2
6	42	1	43	— 2	— 0	22	80	2	82	— 2	+5
7	36	1	37	— 4	— 0	23	71	1	72	+2	+5
8	39	2	41	— 4	— 3	24	81	3	84	— 2	+3
9	45	—	45	— 9	— 2	25	93	5	98	0	+2
10	47	3	50	— 3	— 0	26	78	6	84	+2	+5
11	47	1	48	— 4	— 3	27	79	4	85	+5	+8
12	61	—	61	— 3	— 1	28	76	5	81	— 1	+4
13	49	1	50	— 3	— 1	29	70	4	74	0	+6
14	52	1	53	— 4	— 3	30	51	2	53	+3	+5
15	57	1	58	— 1	+2	31	66	1	67	+3	+3
16	60	1	61	— 1	+3						

За березень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . . . . 1792 шт. 96,6%, вагою 91460,5 гр.
 Позаконтрольних . . . . . 66 " 3,4%, " 3473 "

Разом . . . . . 1858 шт. 100% вагою 94933,5 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в березні місяці 1929 року.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість курей	Кількість яєць
1	32-44-59-60-67-73-78-87-120 136-137-229-246-247- -271-275-311	18	18
2	11-105-110-112-121-132-140-147-176-189-233-272- -277-283-313-319	16	32
3	3-24-65-84-111-190-191-202-203-213-231-236-262- -280-294-315-324	17	51
4	4-7-16-21-34-40-83-82-195-234 235 303-314-316	14	56
5	13-35-45-55-65-70-123-131-160-164-192-196-210 -224-249-289-290-293-321	19	95
6	25-101-145-153-169-184-200-218-260-269-310-320	12	72
7	39-41-89-124-130-159-172-178-263-278-322	11	77
8	9-23-51-91-118-139-150-155 188-211-216 244-286- -304	14	112
9	8-10-92-146-156-166-288-292	8	72
10	22-56-63-64-81-113-163-199-206-208-217-237-299- 318-323	15	150
11	2-68-74-148-185-194-197 212-230-266-282	11	121
12	18-26-28-37-47-90-95-174-177	9	108
13	175-281-285-300-301-312	6	78
14	5-96-221-223-268-298-302	7	98
15	20-42-52-180-201-215-296-317	8	120
16	122-149-162-171-214-209-279	6	112
17	6-46-79 158	4	68
18	19-36-49-151	4	72
19	50-58-62-154-287	5	95
20	15-38-99-100-168-295	6	120
21	58	1	21
22	48 126	2	44
Разом		214	1792

Пересічна носкість курей за березень місяць була 8,4 яйця.

Кількість курей, що неслися в березні місяці дорівнює 75,0% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць перше місце займають:

№ 48 оргпінгтон належить Племрозплідникові „Марусин хутір“; Шевченківської окр. 22 шт. вагою 1246,5 гр.

№ 126 місцева глиняста належить Борисенко Дмитро Миколаевич Ічня Ніженск. окр. 22 шт. вагою 1071,5 гр.

Друге місце належить курці № 58 метис плімутрок Заїки Д. А. Вільшани Сумськ. окр. 21 шт. вагою 1088,5 гр.

Третє місце займають:

№ 15 місцева глиняста Мостового Е. Прилуцьк. окр. 20 шт. 1039,5 гр.

№ 295 плімутрок Харківської Дослідної Станції . . . 20 „ 1097,5 гр.

Та група метисів легорнів Мелітопільської округи:

№ 38 . . . . . 20 „ 1021,5 гр.

№ 90 . . . . . 20 „ 1146,5 гр.

№ 100 . . . . . 20 „ 1109,5 гр.

№ 168 . . . . . 20 „ 1209,5 гр.

О. П. Бондаренко.

Директор Полт. Зоотехн. Дослідн. Станції

Інструктор В. Безрідний.

Полтава,
10 квітня 1929 року

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

**ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE PDLTAWASCHE ZOOTECHE NISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.**

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 3-й.

КВІТЕНЬ — ЧЕРВЕНЬ 1929 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION.

Випуск III

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

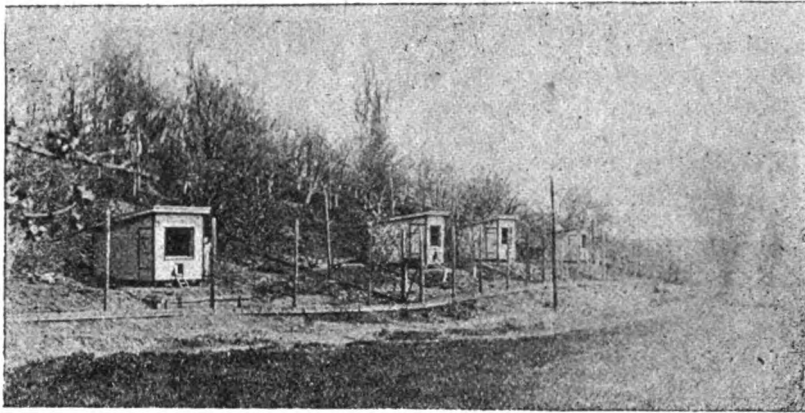
БЮЛЕТЕНЬ № 3-й.

КВІТЕНЬ — ЧЕРВЕНЬ 1929 р.

ПОЛТАВА 1929 р.

Друк. ім. Петровського
„Полтава-Поліграф“.
Окріт. № 759 Полтава
Замовлення № 3075
Наклад 400 прим. ст. 13

Загальний вигляд конкурсу.

БЮЛЕТЕНЬ № 3.

Другий Всеукраїнський Конкурс яйценоскости курей зазнав поразку від дифтериту, на який слабувала птиця ще й на початку цього третього кварталу. Від чого вибули із складу несушок такі кури: №№ 22, 86, 112, 116, 117, 134, 137, 193, 206, 209, 236, 252 та 265. Крім того продано за згодою власників птиці, 3-х півнів яких надіслано до конкурсу помилково № 250, 251 та 127¹⁾.

Таким чином з 277 штук, що були на 1-ше квітня залишилося на 1-ше липня 261 штука.

На протязі 3-х місяців (квітень, травень та червень) квоктали такі кури:

№ № по черзі	Конкур-сні №№ курей	Почали квоктати	Закінчили квоктати	Квоктали днів	№ № по черзі	Конкур-сні №№ курей	Почали квоктати	Закінчили квоктати	Квоктали днів
1	4	12/vi	30/vi	19	19	162	17/v	27/v	11
2	6	22/vi	3/vii	12	20	163	2/vi	17/vi	16
3	16	28/vi	4/vii	7	21	165	29/vi	16/vi	19
4	39	8/vi	24/vi	17	22	168	19/vi	29/vi	11
5	44	2/v	18/v	17	23	169	20/vi	1/vii	12
6	47	22/v	1/vi	11	24	189	23/v	30/v	8
7	48	17/iv	27/iv	11	25	194	29/v	12/vi	16
8	48	13/vi	20/vi	8	26	195	21/vi	29/vi	9
9	53	22/iv	4/v	13	27	210	20/vi	30/vi	11
10	81	22/vi	1/vii	10	28	217	31/v	12/vi	13
11	83	5/v	19/v	15	29	224	31/v	9/vi	10
12	105	28/v	8/vi	12	30	234	4/v	17/v	14
13	120	26/v	8/vi	14	31	260	21/iv	28/iv	8
14	123	25/v	5/vi	12	32	260	23/v	30/v	8
15	147	16/vi	30/vi	15	33	287	16/vi	26/vi	11
16	148	28/v	10/vi	14	34	295	18/vi	27/vi	10
17	149	27/v	7/vi	12	35	301	18/v	2/vi	15
18	158	23/v	30/v	8	36	304	18/vi	29/vi	12

¹⁾ № 127 є не курка, а півень про якого не було згадано в бюлетені № 1.

Кури № 48 та 260 квоттали двічі.

Відучували курей квоттати сажаючи їх в клітки з решітчатим дном. Корма та воду квочки посажені у згадані клітки одержували у кормушках підвішених до клітки.

Годували курей на протязі 3-го кварталу 3 рази на день в 6, 11 та 16 годин. В квітні та травні мягкий корм роздавали в день, а зерновий ранком та ввечері; в червні місяці мягкий корм зручніше було згодовувати ранком, тому що в день він скоро висихав і кури з'їдали його з меншою охотою. Виускали птицю з курників в перші два місяці кварталу о 6 годин ранку, в червні о 5 годині, а закривали курники весь час о 20 годині. В останньому місяці кварталу кури мали ранком одну годину до ранкової роздачі корму від 5 до 6 год.—добре фуражірували. Коли-ж випускати курей з курників і роздавати зараз корм вони накидаються на його, відомо з охотою з'їдають, але після в меншій мірі використовують, свіжі ще з рососою, вигула.

З 1-го до 15-го квітня включно мішанки кормів були такого складу:

Зернова мішанка:		Мішанка мягкого корму:	
Проса	25 ⁰ / ₀	Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Пшениці	15 ⁰ / ₀	Макуха	10 ⁰ / ₀
Вівса	20 ⁰ / ₀	Вівсяна дерть	25 ⁰ / ₀
Гороху	25 ⁰ / ₀	Кровяна мука	25 ⁰ / ₀
Кукурудзи	15 ⁰ / ₀		
Разом . . 100 ⁰ / ₀		Разом . . 100 ⁰ / ₀	
Білкове відношення 1:5.3		Білкове відношення 1:1.12	

Зернового корму давали 70⁰/₀, а мягкого 30⁰/₀; отже щоденна даванка складалася: проса 17.5⁰/₀, пшениці—10.5⁰/₀, вівса—14⁰/₀, гороху—17.5⁰/₀, кукурудзи—10.5⁰/₀, пшеничних висівок—12⁰/₀, макухи—3⁰/₀, вівсяної дерти—7.5⁰/₀ та кровяної муки—7.5⁰/₀ з білковим відношенням 1:4.04.

В другу половину квітня місяця мішанки кормів змінили на такі:

Зернова мішанка		Мішанка мягкого корму	
Проса	25 ⁰ / ₀	Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Пшениці	15 ⁰ / ₀	Чечевична дерть	30 ⁰ / ₀
Вівса	25 ⁰ / ₀	Макуха	10 ⁰ / ₀
Гороху	20 ⁰ / ₀	Кровяна мука	20 ⁰ / ₀
Кукурудзи	15 ⁰ / ₀		
Разом . . 100 ⁰ / ₀		Разом . . 100 ⁰ / ₀	
Білкове відношення 1:5.29		Білкове відношення 1:1.19	

Як і раніш зернового корму згодовували 70⁰/₀, а мягкого—30⁰/₀ від щоденної даванки, яка в цілому була такого складу: проса—17.5⁰/₀, пшениці—10.5⁰/₀, вівса—17.5⁰/₀, гороху—14⁰/₀, кукурудзи—10.5⁰/₀, пшеничних висівок—12⁰/₀, чечевичної дерти—9⁰/₀, макухи—3⁰/₀ та кровяної муки—6⁰/₀ з білковим відношення 1:4.06.

На протязі травня місяця мішанки кормів були такого складу:

Зернова мішанка		Мішанка мягкого корму	
Проса	25 ⁰ / ₀	Вівса	20 ⁰ / ₀
Пшениці	15 ⁰ / ₀	Гороху	25 ⁰ / ₀

Кукурудзи	15 ⁰ / ₀
Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Чечевична дерть	30 ⁰ / ₀

Разом . . 100⁰/₀

Білкове відношення 1:5.03

Кров'яна мука	20 ⁰ / ₀
Костяна мука	10 ⁰ / ₀

Разом . . 100⁰/₀

Білкове відношення 1:1.39

Зернового корму згодовували 70⁰/₀, м'якого корму 30⁰/₀ від щоденної даванки яка тоді була такого складу: проса 17.5⁰/₀, пшениці—10.5⁰/₀, вівса—14⁰/₀, гороху—17.5⁰/₀, кукурудзи—10.5⁰/₀, пшеничних висівок—12⁰/₀, чечевичної дерти—9⁰/₀, кров'яної муки—6⁰/₀ та костяної муки—3⁰/₀ з білковим відношення 1:4.12.

Із 1-го червня до 15-го включно годували курей мішанками такого складу:

Зернова мішанка

Проса	30 ⁰ / ₀
Гороху	25 ⁰ / ₀
Вівса	20 ⁰ / ₀
Пшениці	15 ⁰ / ₀
Кукурудзи	10 ⁰ / ₀

Разом . . 100⁰/₀

Білкове відношення 1:4.94

Мішанка м'якого корму

Пшеничні висівки	35 ⁰ / ₀
Чечевична дерть	30 ⁰ / ₀
Кров'яна мука	25 ⁰ / ₀
Костяна мука	10 ⁰ / ₀

Разом . . 100⁰/₀

Білкове відношення 1:0.68

Щоденна даванка складалася із 80⁰/₀ зернової мішанки та 20⁰/₀ м'якого корму—разом: проса 24⁰/₀, гороху 20⁰/₀, вівса 16⁰/₀, пшениці 12⁰/₀, кукурудзи 8⁰/₀, пшеничних висівок 7⁰/₀, чечевичної дерти 6⁰/₀, кров'яної муки 5⁰/₀ тм костяної муки 2⁰/₀ з білковим відношенням 1:4.09.

В другу половину червня місяця мішанка м'якого корму оставалась без змін а зернова мішанка була така:

Проса	30 ⁰ / ₀
Гороху	30 ⁰ / ₀
Вівса	25 ⁰ / ₀
Пшениці	15 ⁰ / ₀

Разом . 100⁰/₀ Білкове відношення 1:4.6.

Зернового корму давали 70⁰/₀, м'якого—30⁰/₀; коли перерахувати скільки якого корму одержувала курка в день, то вийде проса 21⁰/₀, гороху—21⁰/₀, вівса—17.5⁰/₀, пшениці—10.5⁰/₀, пшеничних висівок—10.5⁰/₀, чечевичної дерти—9⁰/₀, кров'яної муки—7.5⁰/₀, та костяної муки—3⁰/₀, з білковим відношенням 1:3.42.

Корму давали 5—6.5⁰/₀ від живої ваги. Крім згаданих кормів кури весь час користалися із автоматичних кормушок м'яким кормом в сухому стані, того-ж складу, що входив в загальний раціон.

Слід зауважити, що коли кури прибували на конкурс, їх розміщали в курники (канадські домики) за породами та мастями так: місцеві зозулясті, місцеві глинясті, місцеві чорні, леггорни, інші закордонні та метиси.

З часом коли вони почали виявляти різну продукцію їх переміщали в курники маючи на увазі лише продукцію.

Зважували курей один раз на місяць, тому що через кожного півмісяця зважування давали незначні зміни, але це турбувало лишній раз птицю.

Зважування не показували зменшення ваги, а навпаки давали повільну довагу, певно відповідно приросту птиці тому, що до конкурсу прибули лише молодки.

ВІДОМІСТЬ

про кількість та загальну вагу яєць в грамах, що знесли кури 2-го конкурсу в квітні, травні та червні місяці 1929 року.

Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень		Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень	
	Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага		Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага
1	3	141,5	17	907	13	691	63	4	211	26	1469	14	815,5
2	16	846	18	922	14	759	64	26	1521,5	26	1566,5	16	951,5
4	15	822,5	13	713,5	10	585	65	7	434	14	877,5	23	1420
5	6	332,5	17	916,5	14	767	67	18	883,5	14	701,5	16	861
6	11	640	14	807,5	19	1195,5	68	1	54	8	388	28	1425
7	15	817,5	18	1029	10	592,5	70	11	658,5	23	1347,5	15	874
8	19	1103,5	22	1321,5	18	1063,5	73	11	589	18	934	12	634
10	15	698	26	1204	21	1059	74	17	905	14	701,5	12	623,5
12	5	278	21	1107	21	1082,5	75	—	—	17	904,5	22	1183
13	16	898	7	361	19	1009	76	10	499,5	—	—	—	—
15	2	112,5	9	483,5	12	651,5	78	9	418	27	1212	27	1246
16	16	817,5	23	1131,5	24	1228	79	11	594,5	24	1281	16	864
18	15	777,5	8	413,5	—	—	80	—	—	16	845,5	25	1414
19	5	238,5	22	1037	16	769	81	12	707	14	805,5	16	912
20	14	819,5	26	1465,5	17	942	82	15	844,5	16	891,5	18	1013,5
21	11	606,5	22	1257	22	1283	83	15	869	10	591	18	1078,5
23	10	495,5	16	927,5	21	1200	84	9	459	18	963,5	17	904
24	10	545	14	771	16	878	85	—	—	21	1230	16	908
26	15	701,5	25	1226	21	1020	87	13	723	23	1288	13	720
27	5	232,5	24	1200,5	23	1205,5	88	2	105,5	19	1053	24	1367
28	23	1036	27	1212	24	1088	89	16	841	23	1174	24	1245
30	16	751	27	1211	19	849	90	8	404,5	12	597,5	20	1017
31	11	568,5	19	998	21	1122,5	91	3	159	16	832,5	16	849
32	6	288	28	1331,5	19	931,5	92	13	763,5	9	541	—	—
33	8	349,5	29	1255	26	1087,5	94	2	118	18	1030	1	57
34	8	374	18	886	20	993	95	20	1100	24	1338	22	1258,5
35	11	631,5	8	474	19	1098	96	10	616,5	21	1343	6	382
36	22	1185	25	1323,5	26	1374	97	1	54	22	1297	22	1350
37	17	877	25	1307	23	1168	99	8	453,5	23	1362,5	17	987
38	13	674	14	769,5	24	1359	100	15	814	24	1332	25	1398
39	—	—	22	1153	10	523	101	8	450,5	21	1180	26	1474,5
40	—	—	7	322,5	20	891,5	103	3	158	22	1287	15	817,5
41	3	143,5	18	1005,5	10	582	104	8	436	23	1246,5	18	973
42	12	623	22	1072,5	14	725	105	16	769	19	871,5	8	406,5
44	17	941,5	15	829	16	951,5	106	11	588,5	23	1222	17	899
45	10	579	11	616	13	835	107	14	742,5	21	1117	12	662,5
46	15	812,5	13	710,5	11	593,5	108	5	271,5	19	1055	3	165
47	19	1164	17	1024	22	1382,5	110	4	252,5	21	1349	19	1300
48	12	662,5	20	1802,5	8	443,5	111	8	416	25	1364,5	27	1421
49	11	567	19	996,5	6	325	112	1	45,5	—	—	—	—
50	20	1133,5	19	1032,5	10	575	113	3	147,5	20	1058,5	5	268,5
51	8	430,5	19	1096	16	927,5	115	10	494,5	22	1082	17	871
52	17	903	25	1271	21	1075,5	117	14	827	9	501,5	—	—
53	13	684	10	536,5	14	756,5	118	9	395,5	20	1087,5	11	613
55	13	733	20	1149	6	326,5	119	4	255,5	18	1070	14	522,5
56	20	1056	21	1127	9	512	120	12	732	18	1069,5	13	792,5
57	3	144	24	1174	12	561,5	121	5	282,5	22	1258,5	2	114
58	18	942,5	25	1222	20	971,5	122	12	740	23	1534	24	1479
59	21	1109	19	1004	24	1305,5	123	14	795	20	1125,5	13	758
60	12	603,5	18	920,5	14	733	124	3	141	26	1334,5	19	971,5
61	6	310,5	19	981	21	1120	125	5	241,5	7	294	—	—
62	12	664,5	18	996,5	16	907	126	—	—	23	1147	23	1111

Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень		Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень	
	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага
128	13	680	25	1327,5	21	1161	198	2	104,5	19	1098	13	745
130	8	455	19	1076	18	1039,5	199	11	571,5	18	952	17	901,5
131	6	323,5	24	1351,5	23	1305,5	200	15	694	23	1067,5	24	1155,5
132	5	207,5	26	1452	17	981	201	14	658,5	26	1322,5	18	942
133	6	306,5	25	1356	20	1122	202	16	847,5	23	1312	24	1274
134	—	—	16	911,5	—	—	203	—	—	9	452	6	324
135	—	—	7	378,5	11	598,5	207	15	779	19	986,4	21	1185
136	11	579,5	20	994,5	17	859	208	9	488	16	843	17	934
137	9	454,5	13	624	—	—	209	8	344,5	15	650,5	—	—
138	5	288,5	5	304,5	17	1020	210	3	166,5	22	1160,5	18	974,5
139	16	907,5	24	1343	20	1127	211	10	472	22	1143,5	12	635
140	9	465	21	1147	22	1230	212	14	704,5	14	725	22	1171
145	15	817	20	165,5	22	1166	213	14	713	22	1143	24	1270,5
146	15	763,5	24	1199	22	1151,5	214	12	608,5	20	981,5	18	910
147	15	844,5	24	1416	13	739	215	1	57,5	13	722,5	7	394
148	9	440	18	929	19	1033	216	12	649	13	715	9	507
149	7	383	15	822	14	807	217	15	698	24	1101,5	15	715,5
150	11	599,5	18	1082,5	19	1123	218	17	1008	9	519	8	480,5
151	23	1278,5	18	1021	3	130,5	219	7	338,5	20	1028,5	14	713
153	20	1209	24	1435	22	1320,5	220	3	174,5	15	832,5	10	553
154	24	1154,5	25	1265,5	22	1108,5	221	11	658	12	678	10	581,5
155	7	332	18	849	23	1089	223	6	307,5	17	923	4	212,5
156	6	325	16	851,5	—	—	224	—	—	21	1071,5	15	802
157	19	1026,5	25	1309	22	1145,5	225	8	446,5	23	1301	21	1161,5
158	13	756,5	12	674	16	912,5	226	4	219,5	19	1082	19	1117
159	19	1137,5	22	1397	18	1128	229	9	478,5	19	1028,5	2	107
160	14	709,5	19	999	15	808	230	20	959	17	807,5	19	976
161	8	420	16	818	20	984,5	231	15	864	17	1010,5	7	458
162	10	515	14	756	2	96	232	6	320	21	1091	21	1116
163	12	653	8	441	14	767	233	22	1278,5	25	1435	22	1340,5
164	14	871	20	1246,5	6	371	234	16	866	19	1117	17	960
165	19	953,5	14	701,5	12	627,5	235	5	266,5	22	1162,5	20	1129
166	16	899,5	22	1248	17	997,5	236	9	546	4	237,5	—	—
167	1	52	21	1188	22	1286,5	237	18	812,5	19	868	27	1265,5
168	19	1143,5	20	1143,5	14	805	238	6	329,5	11	625,5	3	180
169	19	943	26	1296	13	627,5	241	10	559,5	12	734	22	1324
170	—	—	—	—	7	346	242	—	—	10	457,5	12	555,5
171	19	1129,5	26	1520	25	1495,5	243	1	46	23	1151	15	793
172	21	1143	20	1086,5	15	858	244	14	793,5	14	757,5	18	1053,5
174	20	1096,5	23	1227,5	23	1222	246	2	112	23	1262	22	1232
175	17	880	22	1132,5	17	823,5	247	2	92,5	11	689,5	—	—
176	3	154,5	18	1013	20	1106,5	248	—	—	8	479,5	11	711,5
177	17	737,5	26	1312	19	1023	249	15	763	25	1250	18	943
179	—	—	1	50	21	1207,5	254	8	382	8	361	6	283
180	24	1376	18	1032,5	19	1054,5	255	—	—	8	454	17	980,5
183	5	301,5	17	1003	6	335	256	1	62,5	2	126,5	—	—
184	11	591,5	17	995,5	21	1140,5	259	7	405,5	1	51	—	—
185	18	1031	23	1287	24	1364,5	260	12	624	15	747	13	694
186	—	—	14	826	3	179	262	6	341,5	15	896,5	—	—
188	9	451	20	1002	14	746	263	10	528,5	14	725	14	713
189	12	618,5	14	751	17	946	265	1	47,5	—	—	—	—
190	8	436	26	1527	24	1406	266	11	653	17	1035	13	790
191	6	307	15	788,5	22	1190	268	3	163,5	22	1377	18	1129
192	14	724,5	24	308,5	25	1396	269	2	101	17	849	14	678,5
194	19	975	20	1055	14	749,5	271	10	437,5	3	142,5	21	1016,5
195	17	938,5	23	1272,5	19	994	272	8	432,5	20	1102	25	1399
196	10	516,5	19	999	19	1024	273	7	347	20	1011,5	5	258
197	11	566	26	1358	21	1096	274	14	769,5	17	916,5	22	1189

Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень		Конкурсні №№ курей	Квітень		Травень		Червень	
	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага
275	5	275,5	18	1009	10	559,5	301	15	823,5	13	708	10	536
276	11	568	15	817,5	9	497,5	302	9	432	3	157	9	465
277	2	102	29	1504	18	924	303	6	285,5	23	1164,5	17	883,5
278	5	295	15	906,5	18	1174,5	304	17	906,5	13	660,5	13	710
279	22	1229,5	22	1188	24	1305	305	16	969,5	22	1315	21	1341,5
280	11	653,5	22	1529	21	1263,5	306	1	44,5	15	957,5	19	1259,5
281	16	917	26	1441	21	1159	308	3	159	13	714,5	20	1111
282	9	463,5	6	332	11	581,5	309	5	262,5	21	1127,5	19	1006,5
283	3	152,5	14	755	20	1081,5	310	10	442	24	1168	5	236
285	15	831,5	21	1148,5	21	1171,5	311	3	171	—	—	—	—
286	15	861	24	1351,5	19	1108	312	14	717	12	588	12	586
287	10	520	11	592,5	15	766	313	16	878	9	462	7	358
288	2	112	23	1324,5	9	538	314	5	167	—	—	—	—
289	9	512	13	737	14	840,5	315	8	366	18	775	16	802
290	8	412,5	12	661	17	941,5	316	8	365	15	792	13	718
292	21	1016	21	1027,5	21	1035,5	317	11	648	18	1013	14	771
293	13	667	16	874,5	22	1228	318	13	539	11	535	14	732
294	15	801,5	21	1171,5	22	1270	319	9	438	10	508	14	713
295	19	1051	25	1325	9	494	320	12	554	12	559	11	523
296	13	689	20	1072,5	18	1022	321	1	49	16	726	17	767
297	3	164,5	16	914	13	772	322	13	622	22	1044	18	871
298	10	508,5	24	1288	15	822,5	323	8	371	13	584	12	512
299	9	519	19	1073,5	19	1073,5							
300	17	877	24	1261	20	1080	Разом .	2724	145,254	4737	255,780	4080	223,020

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в квітні місяці 1929 року.

Число м-ця	Знесено яєць			Серед. температур.		Число м-ця	Знесено яєць			Серед. температур.	
	Контроль-них	По за-конт-роль-них	Разом	Зов-нішня	В до-миках		Кон-троль-них	По за-конт-роль-них	Разом	Зов-нішня	В до-миках
1	67	1	68	0	3	18	101	5	106	5	9
2	54	2	56	2	3	19	101	1	102	4	6
3	55	3	58	2	4	20	120	—	120	5	9
4	51	3	54	—1	3	21	121	1	122	6	9
5	68	3	71	—1	3	22	115	6	121	6	8
6	52	1	53	0	4	23	100	2	102	4	8
7	64	—	64	0	3	24	128	1	129	5	7
8	58	—	58	3	7	25	121	1	122	8	10
9	72	2	74	1	6	26	122	—	122	12	16
10	66	1	67	6	9	27	124	1	125	13	15
11	66	3	69	4	6	28	123	—	123	11	13
12	86	—	86	5	6	29	126	—	126	14	16
13	64	—	64	5	7	30	121	3	124	11	12
14	99	—	99	7	8						
15	93	1	94	8	9						
16	85	—	85	5	8						
17	101	1	102	0	1	Разом.	2724	42	2766	—	—

За квітень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . . . . 2724 штук, 98,48% вагою 145,254 клг.
 Позаконтрольних . . . . . 42 „ 1,52% „ 2,218,5 клг.
 Разом . . . . . 2766 „ 100% „ 147,472,5 клг.

Середня вага яйця в квітні місяці дорівнювала 53,31 грама.

ВІДОМІСТЬ

Про кількість яєць знесених кожною куркою в квітні місяці 1929 року.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
1	68, 97, 112, 167, 215, 243, 256, 265, 306, 321	10	10
2	15—88—94—198—246—247—269—277—288	9	18
3	1—41—57—91—103—113—124—176—210—220—268—283—297 308—311	15	45
4	63—110—119—226	4	16
5	12—19—27—108—121—125—132—138—183—235—275—278—309—314	14	70
6	5—32—61—131—133—156—191—223—232—238—262—303	12	72
7	65—149—155—201—273—259	6	42
8	33—34—51—90—99—101—104—111—130—161—190—209—225— 254—272—290—315—316—323	19	152
9	78—84—118—137—140—148—188—208—229—236—282—289—299 302—319	15	135
10	23—24—45—76—96—115—162—196—210—241—263—271—287—298 310	15	150
11	6—21—31—35—49—70—73—79—106—136—150—184—197—199— 221—266—276—280—317	19	209
12	42—48—60—81—62—120—122—163—189—214—216—260—320	13	156
13	38—53—55—87—92—128—158—293—296—318—322	11	143
14	20—107—117—123—160—164—192—201—212—213—244—274—312	13	182
15	4—7—10—18—26—46—82—83—100—145—146—147—200—207—217 231—249—285—286—294—301	21	315
16	2—13—16—30—89—105—139—166—202—234—281—305—313	13	208
17	37—44—52—74—175—177—195—218—300—304	10	170
18	58—67—185—237	4	72
19	8—47—157—159—165—168—169—171—194—295	10	190
20	50—56—85—153—174—230	6	120
21	59—172—292	3	63
22	36—233—279	3	66
23	28—151	2	46
24	154—180	2	48
25	64	1	26
Разом		250	2724

Пересічна носкість курей за квітень місяць була 11 штук яєць.

Кількість курей, що неслися в квітні місяці дорівнює 92,93% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць перше місце займає:

№ 64 місцева темно-сіра Орлясова—Чубаря Лубенської округи 26 штук ваг. 1521,5 гр.

Друге місце займають:

№ 154 місцева зозуляста Чернострівського птах. т-ва

Проскурівської округи знесла . . . . . 24 шт. 1154,5 гр.

№ 180 метис мінорка Габович Ганни Івановни Мур.-Куріловецького кооп.

птах. т-ва „Червоний збут“ М.-Подільської округи . . . 24 „ 1376, гр.

Третє місце займають:

№ 28 місцева зозуляста Коростенського Педтехнікума 23 „ 1036, гр.

№ 151 місцева зозуляста комуни Воровського . . . 23 „ 1278,5 гр.

Примітка: Коли приймати до уваги кількість яєць, а разом і їх вагу то слід поставити несушок № 28 та 151 в протележному порядкуві, але в данному бюлетені їх вміщено в порядкуві №№ від меншого до більшого, при кінцевій розробці матеріялів конкурсна комісія прийматиме до уваги так кількість яєць як і їх вагу.

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в травні місяці 1929 року.

Число місяця	Знесено яєць			Середня температура		Число місяця	Знесено яєць			Середня температура	
	Контроль- них	По закон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Контроль- них	По закон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	154	—	154	14	16	18	118	5	123	19	24
2	130	—	130	7	8	19	155	1	156	19	25
3	162	—	162	14	15	20	155	—	155	19	24
4	148	—	148	18	20	21	161	—	161	19	25
5	190	1	191	17	25	22	183	—	183	20	27
6	92	—	92	16	25	23	126	—	126	21	27
7	160	—	160	13	17	24	118	—	118	19	26
8	158	—	158	14	16	25	146	—	146	20	28
9	150	—	150	15	16	26	134	—	134	20	27
10	175	—	175	16	20	27	158	—	158	24	27
11	162	—	162	20	23	28	146	—	146	25	27
12	185	—	185	21	23	29	138	1	139	18	21
13	177	—	177	20	24	30	132	—	132	19	23
14	179	—	179	21	26	31	150	—	150	17	22
15	174	2	176	21	25						
16	165	6	171	20	23	Разом .	4737	20	4757		
17	156	4	160	21	27						

За травень місяць зібрано яєць:

Контрольних	4737	штук	99.58%	вагою	255.780	кіло
По законтрільних . . .	20	"	0.42%	"	1.069	"
Разом .	4757	"	100%	"	256.849	кіло

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в травні місяці 1929 року.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
1	179—259	2	2
2	256	1	2
3	271—302	2	6
4	236	1	4
5	138	1	5
6	282	1	6
7	13—40—125—135	4	28
8	18—35—68—163—248—254—255	7	56
9	15—92—117—203—218—313	6	54
10	53—83—242—319	4	40
11	45—238—247—287—318	5	55
12	90—158—221—241—290 312—320	7	84
13	4—46—137—215—216—289—301—304—308—323	10	130
14	6—24—38—65—67—74—81—162—165—186—189—212—244—263—283	15	210
15	44—149—191—209—220—260—262—276—278—306—316	11	165
16	23—80—82—91—134—156—161—208—293—297—321	11	176
17	1—5—47—75—183—184—223—230—231—266—269—274	12	204
18	2—7—34—41—60—62—73—84—94—119—120—148—150—151—155— —176—180—199—275—315—317	21	378
19	31—49—50—51—59—61—88—105—108—130—160—196—198—207— —226—229—234—237—299	19	361

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРДІЙ	Кількість	
		курей	яєць
20	48-55-113-118-123-136-145-164-168-172-188-194-214- -219-272-273-296	17	340
21	12-56-85-96-101-107-110-140-167-224-232-285-292- -294-309	15	315
22	8-19-21-39-42-97-103-115-121-159-166-175-210-211- -213-235-268-279-305-322	20	440
23	16-70-87-89-99-104-106-122-126-174-185-195-200- 202-225-243-246-288-303	19	437
24	27-57-79-95-100-131-139-146-147-153-192-217-286- 298-300-310	16	384
25	26-36-37-52-58-111-128-133-154-157-233-249-280-295	14	350
26	10-20-63-64-124-132-169-171-177-190-197-201-281	13	338
27	28-30-78	3	81
28	32	1	28
29	33-277	2	58
Разом		260	4737

Пересічна носкість курей за травень місяць була 18,21 яйця.
Кількість курей, що неслися в травні місяці дорівнює 99,61% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць.

Перше місце займають:

№ 33 місцева зозуляста Коростенського Педтехнікума 29 яєць—1255 грам.

№ 277 „ біла чубата Мелітопольської округи 29 „ 1504 „

Друге місце займає:

№ 32 місцева чорна Коростенського Педтехнікума 28 „ 1331,5 „

Третє місце займають:

№ 28 місцева зозуляста Коростенського Педтехнікума 27 „ 1212 „

№ 30 „ чорна „ 27 „ 1211 „

№ 78 „ „ чубата Вільшанського Агропункту 27 „ 1212 „

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в червні місяці 1929 року.

Число місяця	Знесено яєць			Середня температура		Число місяця	Знесено яєць			Середня температура	
	Контроль-них	Позакон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Кон-трольних	Позакон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	148	—	148	24	26	16	138	—	138	17	19
2	133	2	135	15	19	17	130	—	130	21	26
3	166	1	167	12	13	18	134	—	134	22	27
4	163	—	163	15	18	19	140	—	140	23	27
5	153	—	152	22	24	20	122	—	122	23	28
6	148	—	148	23	24	21	126	—	126	24	27
7	145	—	145	23	24	21	137	—	137	25	28
8	133	—	133	22	27	23	115	—	115	10	24
9	134	—	134	21	24	24	125	—	125	19	22
10	143	—	143	22	26	25	123	—	223	21	24
11	150	—	150	19	21	26	100	—	109	17	20
12	156	—	156	16	17	27	135	—	135	19	22
13	145	—	145	17	24	28	120	—	120	21	23
14	127	—	127	19	24	29	131	—	232	20	25
15	136	—	136	20	21	30	114	—	114	21	27
Разом .						3					

За червень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . .	4080	штук	99.93%	, вагою	223.020	кіло.
Позаконтрольних .	3	"	0.07%	, "	150.5	"
Разом .	4083	"	100%	, "	223.170.5	"

Середня вага яйця в червні місяці дорівнювала 56.75 грама.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в червні місяці 1929 року.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		Курей	Яєць
1	94	1	1
2	121-162-229	3	6
3	108-151-186-238	4	12
4	223	1	4
5	113-273-310	3	15
6	49-55-96-164-183-203-254	7	42
7	170-215-231-313	4	28
8	48-105-218	3	24
9	56-216-276-288-295-302	6	54
10	4-7-39-41-50-220-221-275-301	9	90
11	46-118-135-248-282-320	6	66
12	15-57-73-74-107-165-211-242-312-323	10	120
13	1-45-87-120-123-147-169-198-260-266-297-304-316	13	169
14	2-5-42-53-60-63-119-149-163-168-188-104-210-263 269-289-317-318-319	19	266
15	70-103-160-172-217-224-243-287-298	9	135
16	19-24-44-51-62-64-67-79-81-85-91-158-315	13	208
17	20-84-99-106-115-132-136-138-166-175-189-199-208 255-290-303-321	18	306
18	8-82-83-104-130-159-201-210-214-244-249-268-277 278-296-322	16	288
19	6-13-30-32-35-110-124-148-150-177-180-195-196-226 234-230-286-299-306-309	19	361
20	34-40-58-90-133-139-161-176-235-283-300-308	12	240
21	10-12-23-26-31-52-61-128-179-184-197-207-225-232 271-280-281-285-292-305	20	420
22	21-47-75-95-97-140-145-146-153-154-157-167-191-212 232-241-246-274-293-294	20	440
23	27-37-65-126-131-155-174	7	161
24	16-28-38-59-88-89-122-185-190-200-202-213-279	13	312
25	80-100-171-192-272	5	125
26	33-36-101	3	178
27	78-111-237	3	81
28	68	1	28
	Разом	248	4080

Пересічна носкість курей за червень місяць була 16,45 яйця.

Кількість курей, що неслися в червні місяці дорівнює 95,01% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць перше місце займає:

№ 68 метис леггорн с.-г. комуни „Криниця“ Мелітопольської округи знесла 28 штук яєць вагою 1425 грам.

Друге місце займають:

- № 78 місцева чорна Вільшанського Агропункту знесла 27 шт. ваг. 1246 гр.
№ 111 місцева зозуляста Першетравенського Птах. Т-ва, імені 8 березня,
Маріупольської округи 27 шт., ваг. 1421 гр.
№ 237 легорн Пришибського Птах. т-ва „Рекорд“, Мелітопольської округи
27 шт., ваг. 1265,5 гр.

Трете місце займають:

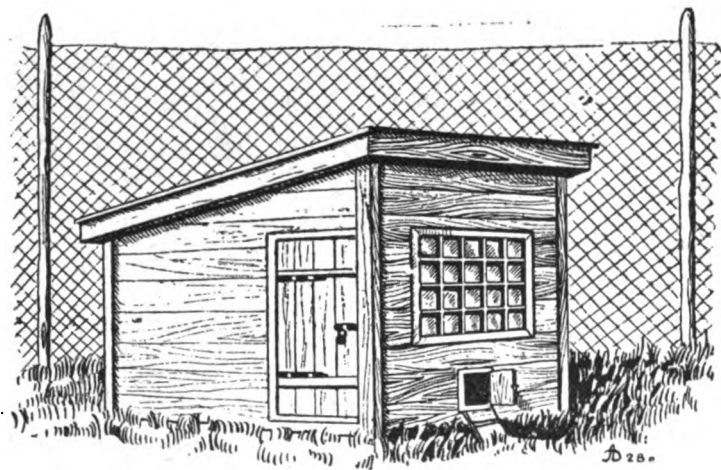
- № 33 місцева зозуляста Коростенського Педтехнікума 26 шт. ваг., 1087,5 гр.
№ 36 метис леггорн Єп. Генріха Яковлевіча, Мелітопольської округи 26 шт.,
ваг. 1374 гр.
№ 101 метис леггорн Дик. Генріх Генріховича II, Мелітопольської округи
26 шт., ваг. 1474,5 гр.

О. П. Бондаренко.

Директор Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції

Інструктор *Безрідний В. П.*

Полтава,
10 липня 1929 року.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

**ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE
LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.**

1929 р.

Вип. № 4.

ТРУДИ.

КОЛЕКТИВНІ ДОСЛІДИ В СВИНАРСТВІ.

ВІДЧИТ ЗА 1928 РІК.

Директор станції О. П. Бондаренко.

Фахівці М. К. Гвоздіковський та Й. Г. Ранюк.

**Видання Полтавської с.-г. Зоотехнічної Дослідної Станції.
Полтава.**

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHE NISCHE
LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.

1929 р.

Вип. № 4.

ТРУДИ.

КОЛЕКТИВНІ ДОСЛІДИ В СВИНАРСТВІ.

ВІДЧИТ ЗА 1928 РІК.

Директор станції О. П. Бондаренко.

Фахівці М. К. Гвоздіковський та Й. Г. Ранюк.

Видання Полтавської с.-г. Зоотехнічної Дослідної станції.
Полтава.

Видання
Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції.
1-ша Радрукарня „Полтава-Поліграф“, Полтава,
вул. ім. Фрунзе, № 2.
Замовлення № 4113.
Окрд. № 979-Полтава.
Тираж 1.500 (3¹ арк.).
1929 рік.

ПЕРЕДМОВА.

Колективні досліді в скотарстві тільки що починають набувати відповідної питомої ваги в програмах дослідних станцій. Не тільки серед широких верств громадської агрономії, а майже серед самих дослідників ця метода в роботі була не зовсім зрозуміла і часто зустрічала коли не вороже, то в усякім разі байдуже відношення.

Приходилося починати роботу в дуже важких умовах. Не було відповідного досвіду: практика старих дослідних станцій рільничого напрямку не змогла допомогти в цій справі вже тому, що об'єкти роботи і сама методика були абсолютно різні. Крім того, зміст, який ми вкладаємо в ідею колдослідів, теж не зовсім відповідає завданням польового досліді. В колдослідах з свинарства необхідно притягати до участі в роботі самого господаря, а може й цілу організацію, не тільки в яких окремих моментах,—скажемо, посів, уборка врожаю та облік його, як це робиться в рільництві,—а навпаки, на протязі всього досліді і всіх підготовчих моментів необхідна якнайщільніша ув'язка і цілком свідоме ставлення до завдання, до мети досліді.

Перед тим як закласти дослід в будь-якій галузі скотарства необхідно налагодити тутже в господарстві «весь технічний бік годування та догляду за тваринами; треба дати господареві обов'язковий мінімум зоотехнічного знання коли не для переведення точного досліді, то у всякім разі для культурного господарювання.

Тому наші зоотехнічні колдосліди поруч з виконанням безпосереднього завдання обов'язково стають і зразковим міроприємством в тій чи іншій газузі. Ми тут прищеплюємо технічні прийоми культурного господарювання, ми наочно показуємо всю користь від переведення їх в життя.

Закінчивши вивчення тії чи другої теми, ми повинні залишити наслідки своєї роботи в засвоєнні селянами-дослідниками технічних прийомів. Повсякчасне перебування представника станції в господарстві, де переводиться досліді, неодмінно вимагає від нього дуже уважного ставлення до життя та організації самого господарства і примушує брати безпосередню участь у всіх процесах роботи в галузі скотарства.

Це з свого боку примушує обережно ставитись до вибору персоналу. На жаль, станція не змогла скрізь мати своїх технічних робітників

за браком коштів, з одного боку, і за браком відповідного персоналу та неможливістю його підшукати — з другого.

А поскільки повсякчасна присутність та догляд необхідні, причому догляд особи органічно зацікавленої і досить кваліфікованої, то нам приходиться з початку підготувати собі технічних робітників з активу того колективу, де намічається перевести колдосліди. Здійснити це можна на нашу думку лише шляхом проведення представників колективів через курси по свинарству при дослідній станції. За допомогою відділу скотарства НКЗС Полтавська Зоотехнічно станція перевела уже дві серії короткотермінових курсів для старших свинарів, які були відряджені колективами та кооперативними організаціями. Сама ідея колдослідів та зразкового відгодовування в свинарстві зустріла якнайширшу підтримку так матеріальну, як і моральну з боку відділу Скотарства НКЗС в особі В. К. Подільського та А. С. Йофе і навіть друк цього відвіту з доручення НКЗС майже цілком переводився за рахунок спеціально для цієї мети відпущених відділом коштів.

Для першого року роботи брати складні теми було неможливо, як і взагалі, на нашу думку, недоцільно ускладняти роботу, бо це неодмінно буде за рахунок точності, з одного боку, а крім того, дуже важко підібрати задовольняючі групи тварин для переведення дослідження — з другого.

В відвітному 1928 році апарат відділу колдослідів складався з одного інструктора агронома Ранюка Й. Г., який під моїм керівництвом і переводив роботу по організації колдослідів на місцях.

На самих пунктах перебували техніки-спостерігачі, які виконували всі внутрішні розпорядки на свининці, а саме:—зважування свиней, складання харчових норм, роздачу харчів і т. інше. Техніками робили т. т. Кононенко, Курдіновський і Пелех. Агроном-інструктор обов'язково повинен бути з вищою освітою, а техніки не менше як, з агропрофшкільною освітою. В складанні звіту брав участь теперешній зав. відділом колдослідів агроном зоотехнік М. К. Гвоздіковський та агр. Ранюк Й. Г., а в різних моментах під час організації та переведення дослідів брали участь майже всі співробітники станції.

Аби забезпечити успіх в переведенні колдослідів, треба мати підходящий технічний персонал так техніків, як і кваліфікованих робітників. Для підготовки техніків станція набирає молодих товаришів, закінчивших агрономічну, а краще зоотехнічну профшколу, дає їм практичну і теоретичну підготовку у себе на дослідному свининці, де вони проходять стаж не менше місяця, і потім відряжаються на місця для роботи.

Перший рік робота провадилась переважно в індивідуальних господарствах за рекомендацією сільрад та КНС і лише в одній с.-г. артілі. Як показала практика, це зовсім не вірно через те, що в індивідуальних господарствах дуже важко з підбором тварин, бо приходиться комплектувати

групу в різних умовах догляду та утримання, забезпечити відповідними харчами на весь час досліду не завжди вдається, а крім того досить часто особисті міркування власника,—не дивлячись на всі умови, які станція з ним складає, на всі обіцянки,—перемішують усі карти і зривають роботу (завчасна продаж та заріз дослідних тварин).

В 1929 році перейшли виключно на колективи (комуні, с.-г. артілі т-ва СОЗ та кооперативні об'єднання), де були закладені досліди і в більшості нормально доведені до кінця, не дивлячись на більш тяжкі в порівнянні з минулим роком умови переведення роботи, як то недостача харчів, деякого обладнання тощо.

Наша 2-х річна практика показала оскільки необхідно переводити попередню відповідну підготовку та агітацію в тій організації, де намічені колдосліди, аби ідея досліду та його важливість були досить засвоєні всіма членами колективу.

В противному разі утворюється офіційна, формальна атмосфера, яка шкодить справі і зменшує впевненість в точності та правдивості результатів.

ВСТУП.

Соціалістичне будівництво, в яке вступила наша країна, наложило свою печать і на всю дослідну роботу в цілому, на її напрям, програм та інше.

За капіталістичних часів дослідні станції більше розрізнено, кожна, сама по собі, вивчали окремі технічні прийоми того життя, в якому перебувало місцеве господарство, та ставили собі завданням удосконалення цих прийомів.

За теперешніх часів в роботі дослідних станцій такі окремі завдання відсунуто на другий плян, а на перший плян висунуто вивчення самого господарства в цілому, вивчення його організації та можливого найшвидшого поліпшення.

Окремі технічні прийоми розглядаються, як частина цілого, а не самі по собі.

Всі зміни цих прийомів мисляться як такі, що впливають на цілий ряд других сторін в житті господарства, а не як щось само себе задовольняюче.

Крім того, необхідно відмітити істотну різницю сітки дослідних установ нашого соціалістичного часу від сітки минулого.

Майже вперше об'єктом обслуговування дослідних станцій з'являється не більш-менш великі приватно-власницькі господарства, а масове селянське господарство.

Наша держава в будівництві соціалізму стала на шлях реконструкції сільського господарства в цілому, на шлях покрупнення мільйонів роздіблених сільських одиниць, які повинні утворити базу для с.-г. промисловости і зріст їх буде зростом харчової та сировинної бази для індустріалізації.

Дослідні станції новим напрямом в своїй роботі повинні допомагати державі та своїми дослідями повинні виводити із злиднів мільйони бідняцьких та середняцьких господарств, а також повинні прокладувати дорогу до усупільнення їх, яке XV З'їзд партії та останні пленуми ЦК ВКП(б) ухвалили, як один із основних елементів нашого соціалістичного будівництва.

Таким чином робота дослідних станцій набуває великого державного значіння, збільшує питому вагу їх поміж інших агрикультурних установ та відкриває перед ними великі перспективи в будівництві нового життя.

До дослідних станцій ще ніколи не пред'являлося таких вимог, щоб вони знаходилися в найбільшому зв'язку з селянством та з громадською агрономією, як тепер за часів після Жовтневої Революції.

На кожній дослідній станції утворено відділи пристосування, які уже встигли зв'язати свою роботу з масовим селянським господарством.

При дослідних станціях щорічно шириться мережа селянських колективних дослідів, яких за даними 1927 року було вже закладено в селянських господарствах біля 13.000.

Жовтнева Революція висунула велике гасло „демократизації наукового досліду“ і дослідні станції перш за все повинні поставити за необхідне наблизити як досягнення, так і методи с.-г. наукового досліду до виробництва, до початкового осередку цього виробництва, до селянського господарства.

Гасло демократизації наукового дослідження стало основним стимулом відродження ідеї колективних дослідів після Жовтневої Революції і на переведення його в життя дослідні установи повинні звернути особливу увагу.

Колективні досліді, як самостійний метод с.-г. дослідження, повинні виконати завдання дослідних станцій.

З'являючись по суті своїй продовженням дослідчої роботи дослідних станцій, колдосліді є найкращий метод ув'язки дослідних установ з селянством, це є краща форма агрозоотехнічної пропаганди дослідних даних.

Колдосліді розвивають господарчу ініціативу та самодіяльність населення.

Колдосліді в рільництві вже давно завоювали собі певне місце в дослідній справі, виробили прийоми, основні принципи й методи своєї роботи, яка вже має за собою не одне десятиріччя.

Що ж торкається колдослідів в скотарстві, то тут інша справа.

В цій газузі поки що зроблено дуже мало, як не певніше буде, не зроблено нічого.

Нема методики, нема основних принципів роботи та й сама історія нараховує всього яких-небудь два—три роки існування цих дослідів.

Порівняння колдослідів у рільництві з колдослідами в скотарстві свідчить за складність та трудність в переведенні останніх.

Розміщення дослідів в рільництві найбільше залежить від ґрунтового типу, в скотарстві—від сільсько-господарських та економічних умов. В дослідях по рільництву участь господаря більше пасивна: по весні його завдання зводиться до посіву, восени ж до нього прийдуть і переведуть облік.

Самий рух дослідів його не нервує тому, що в кожний момент наслідок ще невідомий і нема риску зриву досліду за час його переведення.

Зовсім інша справа з дослідями в скотарстві: перш за все господарю доводиться щоденно приймати в досліді діяльну участь і миритись з більшою затратою праці, чим він це робить звичайно в відношенні своєї худоби; він повинен навчитись щоденно підраховувати і харчі і продукцію а це завдання не легке навіть для господаря більш культурного та письменного чим наш рядовий господар. Крім того, об'єкт дослідів—тварина якось ближче стоїть до господаря і він дуже придивляється до всього, що робиться з цією твариною за часи досліду і всякі випадкові негативні явища здатний вбачати в тому, що переводиться дослід.

Головною метою колдослідів в скотарстві, як і в рільництві, з'являється дослідження, цебто одержання

певних відповідів на ті питання, які ставить перед нами сучасне с.-г. життя.

При цьому треба пам'ятати та не змішувати колективних дослідів з показковими заходами, яких головною метою з'являється демонстрація того чи іншого культурного прийому, техніки та інше, бо що в колдослідах є средство, то в показкових заходах мета.

Поруч з головною метою наукового дослідження перед дослідниками при переведенні колективних дослідів в скотарстві на селі стоять слідуєчі завдання:

1. Масове вивчення та перевірка нескладних, але важливих питань в скотарстві через одержання масового цифрового матеріялу, користуючись яким, дослідник використовує наслідки закону великих чисел та робить перевірку наукових досягнень кабінетів та лябораторій станцій.

2. Утворення стабільних центрів розповсюдження масової наукової роботи на селі між бідняцько-середняцьким селянством.

3. Зосереджування навколо дослідної роботи відповідного селянського активу: сількорів, членів комсомолу, жіночих організацій, сільсько-господарських та лісових робітників-наймитства, які будуть цікавитись науково-дослідними питаннями в скотарстві.

4. Поширення наукових досягнень дослідних станцій в масове селянське господарство шляхом переведення дослідів в індивідуальних, кооперованого селянства та, головним чином, в колективних господарствах.

Об'єктами переведення колдослідів повинні бути в першу чергу господарства села: колективні, кооперованого селянства та індивідуальні, а також господарства с.-г. шкіл, радгоспів, племгоспів, держкінзаводів та інші.

Комуни, артілі та товариства по спільній обробці землі повинні стати головною базою для переведення колективних дослідів.

Ці одиниці соціалістичного сектору сучасного Радянського села від цього часу повинні стати центрами масового вивчення на селі науково-дослідних питань в скотарстві.

При колективах повинно зосередити підготовку господарів-дослідників; тут будуть виявлятися зоотехнічні питання, які висуне дійсне життя села та які вимагають дослідної проробки їх в лябораторіях та кабінетах станцій.

Таким чином колдосліди при колективних господарствах стануть корінням, які зв'яжуть зоотехнічні установи з дійсним життям, з широкими селянськими масами.

Переведення колдослідів повинно бути щільно ув'язано з агрономічними та зоотехнічними робітниками відповідного району, з агрономами

колгоспсекцій, а також із тими агрономами, які обслуговують коопероване селянство, цеб-то з фахівцями та агрономами скотарсоюзу, с.-г. союзу, кооптахсоюзу, та інших установ округи, які ведуть практичну роботу на селі.

В районі с.-г. шкіл роботу повинно ув'язати з цими школами, як з найкращими центрами для переведення колдослідів.

Проект програму колдослідів, ґрунтуючись на питаннях, які висовує дійсне життя сучасного села, повинен при своєму виниканні бути обміркованим на відповідних нарадах при тому чи іншому колективі, райземвідділові, кооперативі та інших організаціях.

Після обговорення, з зауваженнями та пропозиціями вище згаданих нарад програм обговорюється на Зоотехнічних округових нарадах, затверджується науковою радою дослідних станцій та переводиться в життя після остаточного затвердження його Дослідним відділом НКЗС.

Програм колдослідів в скотарстві, базуючись на питаннях, які викликаються життям села та необхідністю раціоналізації його господарства, повинен в першу чергу охопити такі галузі, які мають в тій чи іншій окрузі промислове значіння, цебто свинарство з його беконізацією, птахівництво з поліпшенням його продукції та самої курки, велику рогату худобу з молочною справою, вівчарство з поліпшенням його продукції та умов існування, а також уже настав час звернути увагу на конярство та кіннозаводство, які й досі не користуються увагою ані одного відділу ані одної станції України.

Програм по суті повинен відповідати тим вимогам, які в сучасний момент пред'являє до нас індустріялізація нашої країни.

Ми повинні викликати до життя риночно-товарове скотарство і зміцнити його стан шляхом детального та послідовного вивчення кормового питання, яке найбільше гальмує розвиток скотарства.

Нам треба напружити всі зусілля, але розв'язати кормове питання так, щоб всякі тимчасові кризи не відбивалися згубно на стані нашого скотарства та його розвитку.

Зоотехнічні відділи та станції свої роботи по кормовивченню повинні проводити в життя поруч та одночасово з відділами рільництва в одних і тих-же центрах, та за одними організаційно-оперативними плянами того чи іншого господарства, буде то плян колектива чи цілої земельної громади того населення, яке оточує колектив.

Сучасний стан роботи по проведенню колдослідів в скотарстві уже викликає те, щоб колективні досліди, проводились постійно та послідовно в одному й тому ж центрі на одних та тихже об'єктах.

Постійність та послідовність проведення і собі викликають постійність персоналу, який буде обслуговувати колективні досліди на місцях, а це й приводить нас до утворення більшої чи меншої мережі техніків, контроль-асистентів та доглядачів—їх помішників.

Таким чином ми повинні мати постійний та певний штат робітників, які й будуть обслуговувати колдослідну справу в районі діяльності дослідної станції.

Проведення колдослідів тимчасовими робітниками буде недоцільним і такі досліди не набудуть того значіння, яке вони повинні мати.

При тимчасових робітниках ми не одержимо цілком певного матеріалу масового досліду для зоотехнічних відділів та станцій, бо при зоотехнічних дослідах з'являється необхідним щоденно вести запис кормів, зважувати їх та щодакдно зважувати самих тварин; при тимчасових робітниках ми не будемо мати змоги своєчасно та послідовно викладати в своїх доповідях та бесідах перед оточуючим наші колдосліди населенням про наслідки того чи іншого досліду, а це останнє дуже важливий момент при переведенні колдослідів на селі, коли ми маємо на меті утворити центри наукового досліду при самому виробництві та мережу селян-дослідників, цих головних провідників науки на селі.

Утворена мережа колдослідів буде складатися із груп, або кущів, які в свою чергу будуть складені з окремих господарств, або пунктів; пунктом буде або колектив, або індивідуальне господарство, або господарство кооперованого селянства та інші.

Мережами району діяльності станцій повинен керувати завідувач відділу колдослідів при станції; окремими мережами, якщо їх значна кількість, також допомагає керувати помічник завідувача — інструктор; в кожній групі, або кущі, повинен бути технік, контроль-асистент, а в кожному пункті — господарстві доглядач, технік передбачається буде обслуговувати 5—10 господарств з радіусом 5—12 верст. Отже весь перелічений склад робітників в колдослідній справі буде складати собою відділ дослідних станцій.

Проведення колдослідів викликає цілу низку витрат, які кожна дослідна установа несе щорічно згідно складеного кошторису. Зоотехнічні колдосліди мають багато таких витрат, яких в рільництві при проведенні колдослідів зовсім не буває, а саме: 1) утримання постійного персоналу на селі, 2) роз'їзди персоналу відділів, 3) дообладнання помешкань для тварин, 4) придбання реманенту: вагів, кліток для зважування тварин, 5) придбання кормів, яких не достав в господарствах та які з'являються цікавими для досліду, 6) витрати на експертизу при здачі тварин на фабрику; 7) розробка матеріалів, 8) видання звітів, популярної літератури, бланків, інструкцій, 9) придбання літератури та інше.

В справі проведення колдослідів на селі повинні брати участь усі установи, які певно зацікавлені як в розвиткові соціалістичного сектору на селі, так і в тому, щоб наше скотарство дійсно набуло риночно-товарового напрямку, зміцнило наш експорт, посилило нашу валюту та допомогло, таким чином, в самий недовгий термін індустріалізувати нашу країну.

Такими установами з'являються:

Укрколгоспсекція, добробут, кооптах, округові земельні відділи, окрколгоспсекції, скотарсоюзи, с.-г. кредитові союзи, кооптахсоюзи, а також всі відповідні їм організації на місцях.

Колективні досліди в скотарстві повинні відограти велику роль дійсного двигуна селянського господарства та бути за найкращу школу по раціоналізації сільсько-господарської промисловости.

А щоб ця раціоналізація дійсно утворилася необхідно постійно та послідовно вивчати ті галузі, на підставі яких в умовах села й буде розвиватися ця промисловість, здебільше велика рогата худоба з молочною справою, свинарство, птахівництво, вівчарство та інші.

Дослідні установи такому масовому вивченню скотарства надають дуже великого значіння, як моменту безпосередньої ув'язки роботи станції з роботою селянських господарств.

Але таке вивчення потребує для себе чималих спеціальних коштів, яких не можуть виділити з свого бюджету по спецкоштах дослідні станції.

А тому з'являється необхідним, щоб усі установи, які зацікавлені в найшвидшому розвитку нашої с.-господарської промисловости та в утворенні здорової сировинної бази, в зв'язку з індустріалізацією, звернули особливу увагу на проведення колдослідів в життя та щорічно робити відрахування на цю справу, бо всім відомо, що такі заходи провадяться тільки за безповоротні кошти.

Кожна дослідна установа, яка проводить колдосліди в життя, з свого боку повинна щорічно та заздалегідь розробляти кошториса на проведення колдослідів та вносити його на розгляд місцевих організацій, а центральним — надсилати через НКЗС.

Що торкається до методики проведення колдослідів, то вона відповідає тій методиці, якою користується станція, тільки більше спрощена відповідно умовам села.

Проведення колдослідів супроводиться більшою простотою роботи, яка б не лякала селянина-дослідника своєю складністю, а більше захочувала його.

Теми дослідів вибираються такі, проведення яких в життя не відбирає багато часу, не викликає зайвих пертурбацій та всяких випадкових матеріальних витрат і найменше порушує загальний порядок в господарстві селянина, здебільше теми нескладні, але важливі для піднесення економічного добробуту нашого селянства.

Так, на нашу думку, мусить бути поставлена справа проведення колективних дослідів на селі.

До таких висновків приводить нас, між іншим, і перша наша спроба постановки колдослідів в 1928 році, що виявила де-які істотні недоліки в установці роботи.

До опису цих колдослідів ми тепер і переходимо.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО РОБОТУ В 1928 РОЦІ.

Робота провадилась в чотирьох районах Полтавської округи — Машівським, Руновщанським, Решетилівським і Полтавським, які були вибрані за такими ознаками: зацікавленість населення питаннями свинарства, значна кількість свиней в господарствах, відносно побільшена ринковість свинарства з перевагою в бік беконного, деяке знайомство населення з головними питаннями годівлі, наявність фахових товариств по животництву, знайомство з колективними дослідами по рільництву, наявність харчових продуктів, необхідних для проведення намічених тем (кукурудза, цукровий буряк, сепароване молоко, ячмінь або жито), наявність значної кількості метисного матеріалу, на якому намічалось проводити досліди.

Загальні характерні риси цих районів, щодо свинарства такі: майже повна відсутність годівлі по нормах, наявність в раціонах свиней полови, незадовольняючий стан свинарників (в більшості закуток, відгорожений в загальному скотському хліві, без підлоги й світу, брудний, холодний, або звичайний холодний саж).

За даними статистики Полтавщини за 1928 рік (№ 18) кількість і густина свиней в цих районах характеризується слідуючими цифрами:

РАЙОНИ	Всього свиней	На 100 госп.	На 100 душ населення
1. Машівський . . .	11.862 шт.	165,1 шт.	32,1 шт.
2. Полтавський . . .	16.591 "	115,1 "	23,7 "
3. Решетилівський . .	27.913 "	227,0 "	42,3 "
4. Руновщанський . . .	10.847 "	156,7 "	32,5 "
По округі . . .	306.655 "	155,8 "	30,6 "

Всього роботою було охоплено 187 штук свиней в 59 господарствах, при чому по пунктах вони розподілялись так:

Назва пункту	Кількість господарств	Кількість тварин
с. Жуківка Машівськ. р-ну	5	16
с. Жуки Полтавськ. р-ну	24	49
с. Шкурупії Решет. р-ну	23	90
с. Ковалівка Руновщ. р-ну	6	12
С.-г. артіль „Культура“ Руновщ. р-ну . .	1	20
Разом	59	187

При розробці дослідних матеріалів на увагу не брались ті господарства, в яких при годівлі не додержувалось вказівок керуючого дослідами персоналу, або з різних причин годівля провадилась всього 1—2 декади (свині було убиті, продані, або хворіли).

Всього за час досліду вибуло 23 господарства з 89 штуками дослідних свиней.

Господарства, в котрих проведені колдосліди, по категоріях поділяються так:

Незможних	16	госп.	(44,4%)
Середняків	19	"	(52,8%)
С.-г. артілі	1	"	(2,8%)

В цих господарствах свиней малося:

Господарства	Загальна кількість свиней	З них поставлено на досліди	
		Голів	%, 0/0
Незможні	63	36	57,1
Середняки	71	42	59,2
С.-г. артілі	137	20	14,6
Разом	271	98	36,2

Вибір тварин. Тварини для дослідів підбирались 4,5—8 місячного зросту, в залежності від теми, з метою використання їх для беконної відгодівлі.

З дорослих взято було лише 3 матки з поросятами—сосунами, на яких був проведений облік молочности маток рівнобіжно з обліком в племрозпліднику зоотехнічної станції „Яківці“.

Увесь матеріал був метисний, масти білої (за винятком 10 штук рябих). Походженням від кнурів заводу Полтавської дослідної станції; але походження матерів в більшості не відомо.

Методика та техніка проведення дослідів. Досліди велись методом груп і лише в двох випадках, де матеріал був не вирівняний і скласти рівні групи було неможливо, було вжито методу періодів.

При складанні груп тварини підбирались по можливості з однаковою енергією росту, одного віку, однакової ваги та вгодованости, одного походження по батькові і однакою ступеня метизації. Передбачалось, що групи будуть складатись не менше, як з 10 тварин. Малося на увазі кожний дослід продовжувати 3 місяці або 9 декад, з котрих 2 декади мали бути підготовчі і 7—дослідних; але дійсність заставила робити відхилення від цього плану: доводилося термін досліду продовжувати в таких випадках, коли матеріал був не готовий для відправки на беконну фабрику, або скорочувати, коли групи розпадались по економічним умовам господарства (свині різались або продавались господарем).

В підготовчий період в усіх дослідах свині годувались і утримувались як і раніше, вводився лише облік приросту та харчування.

В дослідний період мінявся раціон і умови утримання в залежності від теми досліді.

В усіх дослідах норми вираховували по данських (зернових) одиницях, що вживаються Полтавською зоотехнічною дослідною станцією при таких еквівалентах: зерно, межисітка й макуха—1: кров'яне борошно—1:0,75, цукровий буряк, картопля і сепароване молоко—1:4, сіно люцерни—1:2, полова—1:3, кормовий буряк—1:8 і сиріватка 1:12.

Раціон скрізь складався з харчів, що найбільше вживаються для свиней в даному районі. Облік харчування вівся на окремих харчових картках, які мінялись кожної декади. Для зважування харчів в кожне господарство видані були пружинні ваги. Зважування свиней провадилось подекадно техніком дослідної станції, що обслуговував пункт Лише на одному з 4-х пунктів був доглядач з місцевих селян замість техника. При організації та проведенні дослідів техніки керувались інструкцією, зміст якої подаємо в додатках до цього відчиту.

Всією роботою керував інструктор, який виїздив на пункти для інструктування, контролю та проведення бесід з селянами—дослідниками. Бесіди були проведені і після закінчення дослідів для ознайомлення селян з попередніми наслідками дослідів, при чому виявилась велика зацікавленість селян цими наслідками.

Ув'язка з місцевими організаціями. На місцях підтримувалась по можливості повна ув'язка з райагроперсоналом, сільрадами, КНС, скотарсько-молочарськими й свинарськими товариствами. При їх

допомозі провадились перші збори селян, вони ж давали характеристику селян, які бажали поставити у себе досліди, що мало велике значіння для успіху роботи. Були випадки й матеріальної допомоги з боку цих організацій; так, наприклад: Ковалівське скотарсько-молочарське т-во дало безкоштовно матеріял на клітки для зважування свиней і на протязі всього досліді відпускало по дешевих цінах сепароване молоко для селян-дослідників.

Теми дослідів.

Теми дослідів ставилися такі:

1. В 4-х пунктах — „Порівняння селянського засобу утримання молоднику з культурним засобом по рентабельности і впливу на ріст тварин.“

2. В 2-х пунктах — „Використування кукурудзи для беконної відгодівлі.“

3. В 1-му пункті „Облік молочности маток.“

Звіту по обліку молочности не робимо через те, що на обліку було мало маток (3 шт.). Цифрові дані цього досліді будуть приєднані до матеріялів майбутнього року при постановці колдосліді на ту ж тему. Тому в цім звіті даються матеріяли лише по перших двох темах:

№	ЗМІСТ ТЕМИ	Місце дослідів	Кількість дослідів	Число тварин	Число господарств
1	Порівняння селянського засобу утримання молоднику в культурним засобом.	с. Жуківка	1	16	5
		с. Ковалівка	1	12	6
		с. Жуки	1	28	15
		с. Шкурупії	1	12	6
		Разом . .	4	68	32
2	Використування кукурудзи для беконної відгодівлі: а) в молочних районах . . . . . б) в безмолочних районах	с. Ковалівка	1	20	1 с.-г. арт.
		с. Шкурупії	1	10	3
		Всього	6	98	36

В обох дослідах другої теми господарям ставилась умова додержати дослідних тварин до 6-ти пудової ваги і всіх відправити на беконну фабрику для убою тому, що основним питанням теми було виявлення впливу кукурудзи на якість бекону.

Артіль „Культура“ цю умову виконала повністю, а індивідуальні господарі з 16 свиней доставили на беконну фабрику лише 10 штук, останні ж були або передчасно ліквідовані або залишені з різних міркувань в господарствах.

За кожну тварину, доставлену з колдослідів для убою, беконна фабрика виплачувала господареві по 30 коп. в пуда поверх загальної беконної ціни.

Розглянемо кожний дослід окремо.

2. ДОСЛІД № 112/к.

(с. Жуківка Машівського району).

Тема. „Порівняння селянського засобу утримання молоднику з культурним засобом по рентабельности й впливу на ріст тварин.“

Завданням дослідів ставилось виявити, як буде впливати на ріст та на оплату харчу годівля по нормах та поліпшення умов утримання поросят. Дослід тривав 3 місяці — з 20/І до 20/IV-28 року.

Характеристика груп. Взято було 16 штук поросят — метисів 4,5 місячного віку білої масти крім одного рябого, з котрих утворено дві групи по 8 штук в кожній. При складанні груп додержувалось вимог методики, зазначених вище. Оскільки тяжко взагалі підбирати з різних господарств рівний матеріал видно зі складу груп на початку цього дослідів:

ДОСЛІДНА ГРУПА			КОНТРОЛЬНА ГРУПА		
Пол	Аналоги	Вага	Пол	Аналоги	Вага
Св.	I	40 кгр.	Св.	I	41 кгр.
"	II	35,5	Кс.	II	35 "
Кс.	III	34,0	Св.	III	33,75
"	IV	29,0	"	IV	30,25
Св.	V	32,0	Кс.	V	30,0
"	VI	37,5	Св.	VI	35,5
"	VII	32,0	Св.	VII	32,0
"	VIII	28,0	Кс.	VIII	35,5
Разом		268 кгр.	Разом		273 кгр.

Поросята знаходились в 5-ти господарствах:

Дослідна група: Госп. № 1-Булава М. С.—8 штук—середняк.

Контрольна група: Госп. № 2-Шмигель І. М.—3 " —незаможник

" " № 3-Ігнатенко І. М.—2 " — "

" " № 4-Литвин П. М.—1 " — середняк

" " № 5-Матяш Т. П.—2 " — "

Характеристика господарств.

До початку досліду свині в усіх цих господарствах знаходились приблизно в однакових умовах годівлі та утримання: всі годувалися без норм, вживали багато полови, яка запарювалась на один день, зерновий харч розмелювався і лише іноді, коли не було змолотого, давався цілим.

Помешкання у всіх господарствах холодні, без світу і підлоги, свині містяться в відділках загальних скотських хлівів, стоку немає, а тому у всіх помешканнях брудно. Свині не мились і не чистились. Корита після їжі не виполіскувались, недоїдки не вибирались. Свині не напувались.

Раціон складався з полови, межисітки, кукурудзи, жита, цукрового буряку і частково з вівса, ячменю та макухи.

Мінеральна їжа не вживалась; лише в господарстві № 1 давалась сіль та й то не регулярно. В господарствах №№ 1, 3 і 5 свині годувались тричі на день приблизно коло 7,12 і 17 годин, а в господарствах №№ 2 і 4—4 рази годин коло 7, 10, 13 і 17, при чому в 10 годин давалося лише цукровий буряк. Взагаліж, точності щодо годин роздачі харчу не додержувалось.

Дослідна група знаходилась в господарстві № 1, а контрольна—в останніх 4-х господарствах. Перші 30 днів досліду (підготовчий період) обидві групи годувались і утримувались як і раніше, лише вівся облік з'їденого та приросту. Останіж 60 днів (дослідний період) контрольна група залишалась в тих же умовах, що

й раніше, а дослідна годувалась по нормах і знаходилась в кращих умовах утримання: помешкання було утеплено, зроблено дерев'яну підлогу з ухилом для стоку сечі і вікно, поставлено друге корито, стежилося більше за чистотою і достатністю підстилки, корита вимивались, свині чистувались щіткою. Регулярно давалося сіль і крейду; після їжі підсвинки напувались.

За весь час досліду раціон обох груп складався з найбільше розповсюджених в Жуківці харчів: кукурудзи, жита, межисітки, цукрового буряку і полови з різним відношенням цих продуктів в господарствах.

Дослідна група після переходу на норми одержувала: жита—40⁰/₀, кукурудзи—20⁰/₀, межисітки—20⁰/₀, цукрового буряку—15⁰/₀ і полови—5⁰/₀.

Останні 3 декади за відсутністю цукрового буряку було введено замість нього кров'яне борошно.

До початку досліду ні в одному господарстві обліку харчування не велось. Відомо лише, що згодовувались зазначені вище харчові продукти.

Результативні дані досліду подаємо нижче в таблицях. Що ж торкається зміни ваги кожної тварини подекадно та витрати харчу на 1 кгр. приросту в окремих господарствах, то відповідний цифровий матеріал по всіх дослідах подаємо в додатках до цього відчиту.

I. Енергія росту:

Назва груп	Підготовчий період (30 дн.)						Дослідний період (60 дн.)					
	Вага кгр.		Приріст кгр.				Вага кгр.		Приріст кгр.			
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У % ⁰ / ₀	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У % ⁰ / ₀
Контрольна	273	325	52,0	1,73	0,22	100	325,0	460	135	2,25	0,28	100
Дослідна	268	346,5	78,5	2,62	0,33	150	346,5	651	304,5	5,08	0,63	225

Як видно, завдяки не повній вирівняності груп, в підготовчому періоді дослідна група дала на 50⁰/₀ більший приріст, ніж контрольна не дивлячись на те, що обидві групи знаходились майже в однакових умовах годівлі і утримання. В дослідний же період, після переходу дослідної групи на культурний засіб утримання, приріст в ній був на 125⁰/₀ більший проти контрольної групи.

Беручи на увагу збільшений приріст дослідної групи в підготовчому періоді на 50⁰/₀ в порівнянні з контрольною групою, бачимо, що під впливом культурного утримання енергія росту дослідної групи в дослідному періоді збільшилась на 75⁰/₀ (125⁰/₀—50⁰/₀).

Для того, аби виявити помилку, що впливає з невірності груп, додаємо нижче виправлені цифри для контрольної групи, одержані

при умові, що й контрольна група в підготовчому періоді мала ту ж енергію росту, як і дослідна група; при цьому враховуем і природню прибавку приросту (0,06 кгр. на голову), яку мала контрольна група в дослідному періоді, в зв'язку з збільшенням ваги поросят:

Табл. II.

Назва груп	Підготовчий період (30 дн.)						Дослідний період (60 дн.)					
	Вага кгр.		Приріст кгр.				Вага кгр.		Приріст кгр.			
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У $\frac{0}{10}\%$	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У $\frac{0}{10}\%$
Контрольна.	273	351,5	78,5	2,62	0,33	100	351,5	538,7	187,2	3,12	0,39	100
Дослідна	268	346,5	78,5	2,62	0,33	100	346,5	651,0	304,5	5,08	0,63	161,5

Таким чином, при порівнянні по групам маємо збільшення енергії росту дослідної групи в дослідному періоді на 61,5%.

III. Загальна витрата харчу.

Назва групи	Підготовчий період (30 днів)											
	Зерновий харч			Соковитий харч			Полова			Разом		
	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини
Контрольна.	267,7	151,6	25,76	47,6	30,1	0,57	85,5	62,3	2,30	400,8	244,7	28,63
Дослідна	325,2	250,9	25,58	41,5	26,2	0,50	38,3	27,9	1,03	405	305	27,11

Назва груп	Дослідний період (60 днів)											
	Зерновий харч			Соковит. харч			Полова			Разом		
	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини	Зернових одиниць	Крохм. екв.	Білковини
Контрольна.	599	384,3	91,1	75,0	47,4	0,90	118,8	86,6	3,2	792,8	518,3	95,2
Дослідна	966,9	657,3	114,2	79,1	50,0	0,95	58,5	39,0	1,4	1099,5	746,3	116,5

Як видно з цієї таблиці, контрольна група за 60 днів дослідного періоду з'їла на 328,2 зернових одиниці менше проти дослідної групи, цеб то не доїдала до норми, при чому зерна було з'їдено на 367,9 одиниць менше, а полови на 65,3 одиниць більше; білковини ця група з'їла на 21,3 кгр. менше.

В усіх дослідах крохмальної еквіваленти вираховуємо за Кельнером.

VI. Витрата харчу на 1 кг. приросту:

Назва груп	Підготовчий період				Дослідний період			
	Зернових одиниць		Крохмал. еквівал.		Зернових одиниць		Крохмал. еквівал.	
	Кгр.	‰	Кгр.	‰	Кгр.	‰	Кгр.	‰
Контрольна	7,7	100	4,71	100	5,87	100	3,84	100
Дослідна	5,15	66,9	3,88	82,4	3,61	61,5	2,45	63,8

Як видно, дослідна група в дослідному періоді витратила харчу (в крохм. екв.) на 18,6% менше проти контрольної групи (82,4—63,8).

В слідуючій таблиці наводимо цифрові дані витрати харчу на 1 кг. приросту, виправлені як і в таблиці II при умові однакової енергії росту обох груп в підготовчому періоді:

Табл. V.

Назва груп	Підготовчий період				Дослідний період			
	Зернових одиниць		Крохмальної еквівал.		Зернових одиниць		Крохмальної еквівал.	
	Кгр.	‰	Кгр.	‰	Кгр.	‰	Кгр.	‰
Контрольна	5,11	100	3,12	100	4,24	100	2,80	100
Дослідна	5,15	100,8	3,88	124,4	3,61	85,1	2,45	87,5

Значить, в дослідному періоді витрата харчу (в крохм. екв.) на 1 кг. приросту для дослідної групи зменшилась на 13,3% (100,8—87,5).

Як видно з наведених таблиць, після переведу дослідної групи на культурний засіб утримання, енергія росту в ній, в порівнянні з контрольною групою, збільшилась на 75% (при виправці—на 61,5%), а витрата харчу (в крохм. екв.) на 1 кг. приросту—зменшилась на 18,6% (при виправці—на 13,3%).

Така різниця пояснюється головним чином впливом нормованої годівлі дослідної групи, тому що, завдяки непристосованості під свинарник помешкання цієї групи (господарство № 1), умов утримання її значно позмінить не вдалось; неможливо було, наприклад, як слід утеплити непомірно великий і холодний хлів розміром 8,5×5,5×2 метра, що видно з слідуючої таблиці температур свинарників:

№№ господарств	1 декада	2 декада	3 декада	4 декада	5 декада	6 декада	7 декада
1	- 5	- 3	+ 3	- 10	- 9	- 8	+ 1
2	-	- 3	+ 3	- 14	- 10	- 6	- 1
3	-	- 4	+ 2	- 17	- 13	- 12	- 2
4	-	- 2	+ 2	- 15	- 12	- 10	- 1
5	-	- 5	+ 1	- 18	- 15	- 13	- 2
На дворі	-10	- 7	0	- 20	- 18	- 15	- 5

3. ДОСЛІД № 113/к.

с. Ковалівка Руновщанського району).

Тема дослідю. „Порівняння селянського засобу утримання молодичу з культурним засобом по рентабельності і впливу на ріст тварин“.

Завдання і методика проведення дослідю ті ж що, і в попередньому досліді. Термін дослідю—3 місяці (9 декад)—з 25/I до 25/IV—1928 року.

Характеристика груп. На досліді було 12 штук поросят—метисів білої масти, віком 4,5—5,5 місяців, з котрих утворено дві групи по 6 штук в кожній. Початкова вага груп слідуєча:

Дослідна група			Контрольна група		
Аналоги	Пол	Вага	Аналоги	Пол	Вага
I	СВ	62 кгр.	I	КС	65 кгр.
II	КС	57 "	II	"	62,5 "
III	"	56,5 "	III	СВ	60,5 "
IV	СВ	51 "	IV	"	48 "
V	КС	51 "	V	"	47 "
VI	"	47,5 "	VI	КС	41 "
Разом.	-	325 кгр.	-	-	324 кгр.

Характеристика господарств.

Поросята знаходились в 6-ти господарствах:

Госп. № 1—Литовченко Яків — 2 шт.—середняк
 „ № 2—Бублик Федось — 2 „ —незаможник
 „ № 3—Ревенко Семен — 2 „ —середняк
 „ № 4—Пуденко Грицько — 2 „ —незаможник
 „ № 5—Ревенко Дем'ян — 2 „ —незаможник
 „ № 6—Литовченко Роман — 2 „ —середняк

Дослідна група була в господарствах №№ 1, 2 і 3, а контрольна— в господарствах №№ 4, 5 і 6.

До початку дослідів годівля в усіх господарствах провадилась без норм. Полова зовсім не вживається для свиней в господарствах №№ 1, 2 і 5.

Із зернового харчу всі вживають межисітку, яку головним чином купують через Ковалівське скотарсько-молочарське т-во, членами якого вони рахуються; крім того, всі згодовують кукурудзу й жито, частково—в залежності від періоду—цукровий та харчовий буряк, гарбуз, макуху й сепароване молоко та сироватку. Соли не дається в господарствах №№ 4 та 5.

Час роздачі харчу в усіх приблизно однаковий,—коло 7, 12 і 17 годин, при чому точности в годинах не додержуються. Соковитий харч не вариться. Зерно звичайно згодовується в вигляді дерти або борошна і лише винятково, коли немає змолотого, дається ціле варене зерно. Останнє торкається особливо кукурудзи, на яку багатий район Ковалівки.

Після їжі свині не напуваються, корита рідко миються, недоїдки вибираються не регулярно.

Помешкання в господарствах №№ 2 і 6—звичайні самі, в господарствах №№ 4 і 5—мазані окремі хлівці і в господарствах №№ 1 і 3—частини загальних скотських хлівів. Всі ці помешкання холодні, за винятком господарства № 3, без світу, в господарстві № 5 без підлоги. Досить чисто утримуються помешкання в господарствах № 2 і 3. Мало підстилки, особливо в господарствах №№ 1 і 4. Моціона поросята мають мало і нерегулярно, крім госп. № 6, в котрім коло свинарника відгорожено дворик, де в теплу погоду свині й харч одержують.

Підготовчий період продовжувався 20 днів, при чому **Схема досліду.** свині в усіх господарствах залишались в попередніх умовах утримання та харчування, лише вівся облік з'їденого та приросту. В дослідний період, що продовжувався 70 днів, контрольна група залишалась в попередніх умовах, а дослідна—була переведена на нормовану годівлю і було зроблено де-яке поліпшення помешкань: в госп. № 1 зроблено вікно і пробито дірку в стелі для вентиляції, в госп. № 2 зроблено два віконця, труба для вентиляції і закритий ход на горіще, в госп. № 3 позабавано дірки над дверима і по під стріхою.

Стіни зовні частково обложені гноєм і соломною, але значного утеплення досягнуто не було, що видно з слідуючої таблиці температур:

№№ господарств	1 дек.	2 дек.	3 дек.	4 дек.	5 дек.	6 дек.	7 дек.	8 дек.	9 дек.
1	+2°C	+7°C	+1°C	-1°C	+2°C	+2°C	+8°C	+5°C	—
2	+1	+4	-2	-3	+1	+0	+6	+3	—
3	+2	+6	-1	-2	+2	+1	+6	+2	—
4	-2	+2	-5	-7	-2	-5	+4	+1	—
5	-2	+3	-4	-6	-3	-4	+5	+1	—
6	-1	+2	-5	-6	-2	-4	+6	+1	—
На дворі	-6	—	-12	-15	-10	-13	+2	-2	—

Рацион обох груп складався з харчів, що найбільше вживаються для свиней у Ковалівці,—межисітки, кукурудзи і сепарованого молока,— з незначними відхиленнями, які теж ураховувалось (були випадки дачі полові, сироватки, буряку та макухи).

На протязі всього дослідного періоду свині обох груп одержували коло $\frac{1}{3}$ норми сепарованого молока, яке відпускалось дослідникам молочарським товариством на $\frac{1}{2}$ коп. за літр дешевше проти риночної ціни.

Дослідна група після переходу на норми одержувала межисітки— $\frac{1}{3}$, кукурудзи— $\frac{1}{3}$ і сепарованого молока— $\frac{1}{3}$.

Наслідки досліду.

1. Енергія росту.

Назва груп	Підготовчий період (20 днів)						Дослідний період (70 днів)					
	Вага			Приріст			Вага			Приріст		
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голу	У %	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голу	У %
Контрольна	324	372	48	2,4	0,4	100	372	532	160	2,23	0,38	100
Дослідна	325	394	69	3,45	0,57	142,5	394	687	293	4,19	0,70	184,2

Як видно, завдяки не повній вирівняності груп, в підготовчому періоді дослідна група дала більший приріст проти контрольної групи, на 42,5%; в дослідний же період, після переходу дослідної групи на культурне утримання, приріст в ній був на 84,2% більший проти контрольної групи. Приймаючи на увагу збільшений приріст дослідної групи в підготовчому періоді на 42,5% бачимо, що енергія росту дослідної групи збільшилась проти контрольної групи під впливом культурного утримання на 41,7% (84,2—42,5).

Для того, аби виявити помилку, що впливає з невіривності груп, додаємо нижче виправлені цифри для контрольної групи, одержані при умові, що і контрольна група в підготовчому періоді мала ту ж енергію росту, як і дослідна група; при цьому враховуємо і різницю в енергії росту, яку мала ця група фактично по періодах (—0,02 кгр.).

Табл. II.

Назва груп	Підготовчий період						Дослідний період					
	Вага			Приріст			Вага			Приріст		
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голу	У %	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голу	У %
Контрольна	324	393	69	3,45	0,57	100	393	634,5	231	3,30	0,55	100
Дослідна	325	394	69	3,45	0,57	100	394	687,0	293	4,19	0,70	127,3

При порівнянні по групах маємо збільшення приросту дослідної групи в дослідному періоді на 27,3%.

III. Загальна витрата харчу.

Назва груп	Підготовчий період (20 днів)								
	Зернового харчу			Незернового харчу			Разом		
	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.
Контрольна	263,6	188,2	23,42	33,3	25,5	1,09	296,9	213,7	24,5
Дослідна	362,6	217,4	42,25	21,9	13,8	0,26	384,5	231,2	42,5

Назва груп	Дослідний період (70 днів)								
	Зернового харчу			Молока та інш. харчу			Разом		
	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.	Зернов. один.	Крохм. екв.	Білков.
Контрольна	1087,3	707,99	124,95	428,6	151,4	59,61	1515,9	859,4	184,6
Дослідна	791,8	516,15	91,0	395,9	120,4	60,18	1187,7	636,5	151,2

Як видно з цієї таблиці, в підготовчому періоді контрольна група з'їла харчу (в крохм. екв.) на 17,5 кгр. менше від дослідної групи і білковини—на 18 кгр. менше, а в дослідному періоді більше: крохм. екв.—на 222,9 кгр. і білковини—на 33,4 кгр.

IV. Витрата харчу на 1 кгр. приросту:

Назва груп	Підготовчий період				Дослідний період			
	Зернових одиниць		Крохм. екв.		Зернових одиниць		Крохм. екв.	
	Кгр.	0/00	Кгр.	0/00	Кгр.	0/00	Кгр.	0/00
Контрольна	6,18	100	4,45	100	9,47	100	5,37	100
Дослідна	5,6	90,6	3,35	75,3	4,05	42,8	2,13	39,7

Таким чином витрата харчу в дослідний період для дослідної групи зменшилась проти контрольної групи (в крохм. екв.) на 35,6% (75,3—39,7=35,6).

В слідуючій таблиці наводимо цифрові дані витрати харчу на 1 кгр. приросту, виправлені як і для таблиці II при умові однакової енергії росту обох груп в підготовчому періоді:

Табл. V.

Назва груп	Підготовчий період				Дослідний період			
	Зернових одиниць		Крохм. екв.		Зернових одиниць		Крохм. екв.	
	Кгр.	о/оо/о	Кгр.	о/оо/о	Кгр.	о/оо/о	Кгр.	о/оо/о
Контрольна	5,6	100	3,35	100	6,56	100	3,72	100
Дослідна	5,6	100	3,35	100	4,05	61,7	2,17	58,3

Значить, в дослідний період витрата харчу на 1 кгр. приросту (в крохм. екв.) в дослідній групі зменшилась на 41,7^о/_о.

Висновки дослідю. Як видно з наведених таблиць, після переведу дослідної групи на культурний засіб утримання енергія росту в ній в порівнянні з контрольною групою збільшилась на 41,7^о/_о (при виправці—на 27,3^о/_о), а витрата харчу (в крохм. екв.) на 1 кгр. приросту зменшилась на 35,6^о/_о (при виправці—на 41,7^о/_о).

Як і в попередньому досліді цю різницю приходиться віднести головним чином за рахунок нормованої годівлі, бо умов утримання і тут радикально позмінити не вдалось завдяки відсутності коштів на поліпшення помешкань.

Необхідно відмітити, що в першому досліді контрольна група в дослідному періоді не доїдала до норми, а в другому досліді—обгодувалась (з'їла на 328,2 зернових одиниць більше проти дослідної групи), але в обох дослідях на кіло приросту менше витрачалось харчу в дослідних групах, що годувались по нормах, в порівнянні з відповідними контрольними групами.

Як видно з цих двох дослідів, скласти 2 рівних групи з однаковою енергією росту було дуже тяжко в умовах дрібного селянського господарства, тому при проведенні слідуєчих 2-х дослідів на туж тему в інших пунктах, де матеріал був ще менше вирівняний, був використований метод періодів.

4. ДОСЛІД № 114-к.

(Село Жуки, Полтавського району).

Тема дослідю. „Порівняння селянського засобу утримання молоднику з культурним засобом по рентабельності і впливу на ріст тварин“.

Завдання дослідю те ж, що і в попередньому досліді.

Характеристика матеріалу. Проводився дослід методом періодів по причині не вирівняності матеріалу.— На дослід було поставлено 28 штук молоднику—метисів 4-х—8-ми місячного віку в 15 господарствах, з котрих 9 бідняцьких, а 6—середняцьких.

В одному господарстві на досліді було 5 штук свеней, в 1 г.—3 шт., в 12 госп.—по 2 шт. і в 1 госп.—1 шт.

Початкова вага групи:

Пол	Вік	Вага	Пол	Вік	Вага
КС.	5 міс.	27 кгр.	КС.	7 міс.	76 кгр.
"	5 "	49 "	"	7 "	87 "
КС.	7 "	87 "	"	5 "	29 "
СВ.	5 "	54 "	"	5 "	35 "
КС.	5 "	27 "	СВ.	8 "	56,5 "
КС.	5 "	32 "	СВ.	4 "	14,0 "
СВ.	7 "	61,5 "	КС.	4 "	17 "
КС.	7 "	79 "	КС.	5 "	31,5 "
КС.	7 "	82 "	КС.	5 "	33,5 "
СВ.	7 "	68 "	КС.	5 "	31,5 "
КС.	7 "	113,5 "	СВ.	5 "	29,5 "
СВ.	8 "	83,5 "	СВ.	5 "	20,5 "
СВ.	8 "	117 "	СВ.	8 "	91 "
КС.	8 "	91,5 "	СВ.	7 "	113 "
Разом 28 штук					1638 кгр.

Характеристика господарств. В усіх господарствах вживається переважно жито, полова, кормовий буряк, у деяких ячмінь, картопля, межисітка, помії, з осені гарбуз.

Всі годують без норм, зважування харчу і свиней ні у кого не велось.

Зерновий харч зготовується в роздробленому вигляді, полова запарюється. Сирий харч вживається в 7 господарствах, а в 8 госп.—варений.

В де яких господарствах дається сіль.

Помешкання в 13 господарствах—загальні скотські хліви, в котрих для свиней відгорожуються кутки розміром переважно 2×3 метра. Два господарства мають окремі рублені сажі. Лише в 3-х господарствах помешкання з підлогою і в 4-х господарствах зі стелею. На утримання свинарників взагалі мало звертається уваги. В 2-х господарствах маються станки. В більшості помешкань брудно, нема стоку для сечі, підстилки мало, свині не чистяться:

Схема дослідю. Всі 28 штук підсвинків, залишаючись в своїх господарствах, склали одну групу. Дослід тривав 45 днів, з 22-II до 7-IV 1928 року, при чому на протязі всього дослідю в раціоні всіх свиней входило жито, ячмінь, полова, кормовий буряк. В підготовчому періоді, що тривав 15 днів, відношення цих продуктів в раціонах по господарствах було неоднакове, а в дослідному періоді, що тривав

30 днів, введена нормована годівля: всі свині одержували—жита 35⁰/₀, ячменю 35⁰/₀, кормового буряку 25⁰/₀ і полови 5⁰/₀.

Годівля в цей період велась тричі на день в 7, 12 і 17 годин сирими харчами, за винятком 2-х господарств, які не згодились перейти на сирий харч.

Значних змін в умовах утримання не було, слідкувалось лише більше за чистотою помешкань, достатністю підстилки та своєчасною роздачею корму; пригнані краще двері, позамазувані дірки в стінах.

Наслідки досліду:

I. Загальна витрата харчу:

Назва періоду	Зернового			Соковитого			Полови			Разом		
	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білко-вини	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білко-вини	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білко-вини	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білко-вини
Підготовч. (15 дн.) . .	860,8	629,1	72,13	168,7	83,5	1,95	123,2	89,8	3,32	1152,8	802,5	77,4
Дослідний (30 дн.) . .	1457,7	107,3	125,25	520,6	230,0	3,64	104,12	75,9	2,81	2082,4	1378,9	131,7

Вирахувавши по цих даних витрати харчу на добу по періодах побачимо, що, не дивлячись на загальне збільшення ваги групи, в дослідному періоді (при нормованій годівлі) на добу для всієї групи витрачалось харчу менше, а саме:

в підготовчому періоді—крохм. екв. 53,5 кгр., білковини—5,09
в дослідному " " " 46,0 " " —4,39

Різниця . . . . . 7,5 " " —0,70

II. Приріст і витрата харчу на 1 кгр. приросту.

Назва періоду	Вага		Приріст				Зернових од. на 1 кгр. приросту		Крохм. екв. на 1 кгр. приросту	
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голу	у 0 ⁰ / ₀	Кгр.	0 ⁰ / ₀	Кгр.	0 ⁰ / ₀
Підготовчий (15 днів) . . .	1638	1790,5	152,5	10,17	0,36	100	7,56	100	5,26	100
Дослідний (30 днів) . . .	1790,5	2278,0	487,5	16,25	0,59	163,9	4,27	56,5	2,83	53,8

Висновки досліду. Таким чином енергія росту в дослідному періоді під впливом нормованої годівлі збільшилась на 63,9⁰/₀, а витрата харчу (в крохмальових еквівалентах) на 1 кгр. приросту—зменшилась на 46,2⁰/₀.

5. ДОСЛІД № 115/к.

(с. Шкурупії, Решетилівського району).

Тема. „Порівняння селянського засобу утримання молоднику з культурним засобом по рентабельності і впливу на ріст тварин“.

Завдання те ж, що і в попередніх дослідах.

Переводився дослід методом періодів завдяки невірності матеріалу.

Характеристика матеріалу. На дослід було поставлено 12 підсвинків-метисів 5—6-ти місячного віку в 6-ти бідняцьких господарствах, по 2 шт. в кожному господарстві.

Госп. № 1 — Шкурупій С. О.   Госп. № 4 — Шкурупій І. Т.
 „ № 2 — Гасенко П. І.   „ № 5 — Шкурупій М. В.
 „ № 3 — Шкурупій Д. П.   „ № 6 — Шкурупій М. М.

Початкова вага групи:

№№	Пол	Зріст	Вага	№№	Пол	Зріст	Вага	
1	св.	5,5 міс.	70 кгр.	7	кс.	5,5 міс.	50,5 кгр.	
2	кс.	5,5 „	73 „	8	св.	6 „	48 „	
3	кс.	6 „	74 „	9	кс.	6 „	79 „	
4	св.	6 „	67 „	10	кс.	6 „	44,5 „	
5	кс.	6 „	74 „	11	кс.	5 „	72 „	
6	кс.	6 „	74,4 кгр.	12	св.	5 „	35 „	
Разом							12 штук . . .	761,5 кгр.

Характеристика господарства. В усіх цих господарствах годівля провадилась до початку досліду без норм 3 рази на день. Зерновий харч дається в вигляді дерти, всі дають полову. З харчів вживаються переважно слідуючі: зимою яшна й житна дерть та полова, а в осени крім того буряки й гарбуз; іноді дається дрібна картопля, сироватка та помії.

В господарствах №№ 1, 2 і 3 свині після їжі напуваються.

Сіль дається в господарствах №№ 2, 3, і 4.

Міють свиней іноді літом лише в господарствах №№ 4 і 6.

Помешкання для свиней в усіх господарствах — окремі свинарники: в господарствах № 1, 3 і 6 — сажі звичайні, а в господарствах №№ 2, 4 і 6 — мазані хліви. Всі помешкання холодні, брудні, без стоку для сечі, темні.

Схема досліду. Всі 12 підсвинків входили в склад однієї групи, залишаючись в своїх господарствах.

Дослід продовжувався 40 днів з 8-III до 16-IV — 1928 року.

В підготовчому періоді (20 днів) свині годувались без норм, як і раніше, а в дослідному періоді (теж 20 днів) по нормах.

В обох періодах в раціоні було жито, ячміль і полова, при чому в підготовчому періоді відношення цих продуктів в раціонах — не однакове по господарствах, а в дослідний період всі свині одержували — жита 45%, ячменю — 45% і полови — 10% від норми.

Значних змін в умовах утримання, як і в попередньому досліді, не було. Результати досліді подаємо в слідуючих таблицях:

I. Загальна витрата харчу:

Назва періодів	Зернового			Полови			Разом		
	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зерн. од.	Крохм. екв.	Білковини
Підготовчий (20 дн.)	508	359,8	39,4	56,2	41,0	1,52	564,2	400,7	40,9
Дослідний (20 дн.)	565,7	396,6	43,5	62,9	45,9	1,70	628,6	442,5	45,2

II. Приріст і витрата харчу на 1 кгр. приросту:

Назва періодів	Вага		Приріст				Зернових одиниць на 1 кгр. приросту		Крохмальових екв. на 1 кгр. приросту	
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У %	кгр.	%/о/о	кгр.	%/о/о
Підготовчий	761,5	849	87,5	4,37	0,36	100	6,45	100	4,58	100
Дослідний	849	1.001	152,0	7,6	0,63	175	4,14	64,2	2,91	63,5

Висновки досліді. З цих таблиць видно, що в дослідному періоді щоденний приріст на голову збільшився проти підготовчого періоду на 75% і в той же час витрата харчу (в крохмальових еквівалентах) на 1 кгр. приросту зменшилась на 36,5%.

Виразуємо тепер з описаних 4-х дослідів по утриманню молодника пересічні цифри щодо зміни енергії росту та витрати харчу на 1 кгр. приросту під впливом культурного засобу утримання:

Назва пункту	Скільки тварин на досліді	Скільки днів тривав дослід	Зменшення витрати харчу в крох. екв. (у %/о/о)	Збільшення енергії росту (у %/о/о)
с. Жуківка	16	90	18,6	75,0
с. Ковалівка	12	90	35,6	41,7
с. Жуки	28	45	46,2	63,9
с. Шкурупії	12	40	36,5	75,0
Пересічно	—	—	34,2	63,9

Розглянувши дані всіх 4-х дослідів по порівнянню селянського засобу утримання молоднику з культурним засобом, приходимо до висновку, що при культурному утриманні молодник краще росте на 63,9% і на кіло приросту менше витрачає сахарчу на 34,2% пересічно. Останній факт особливо з'являється характерним, бо звичайно з протягом віку витрата харчу на одиницю приросту збільшується.

6. ДОСЛІД 116/к.

(с.-г. Артіль „Культура“ Руновщанського району).

Тема досліді: „Використування кукурудзи в молочних районах для беконної відгодівлі“.

Завдання досліді—виявити, як впливає на якість бекону кукурудза при згодуванні її з ячменем та сепарованим молоком.

Дослід проводився груповим методом; продовжувався 100 днів—з 25-I до 4-V 1928 року.

На досліді було 20 підсвинків-метисів 5-ти місячного віку, які зведені були в дві досить рівні групи по 10 штук в кожній.

По загальній початковій вазі групи відрізнялись на 2,5 кгр., в найменшій парі аналогів тварини важили по 37 кгр., а в найбільшій—по 52 кгр. Всі 20 штук—кастрати.

Вага груп на початку досліді:

Дослідна група		Контрольна група	
Аналоги	Вага	Аналоги	Вага
I	52,0 кгр.	I	52,0 кгр.
II	50,5 "	II	50,0 "
III	50,0 "	III	48,0 "
IV	46,0 "	IV	45,5 "
V	47,0 "	V	45,0 "
VI	45,5 "	VI	44,5 "
VII	42,5 "	VII	43,5 "
VIII	39,5 "	VIII	38,5 "
IX	37,0 "	IX	38,5 "
X	36,0 "	X	38,0 "
Разом	446,0 "	Разом	443,5 "

Перед дослідом свині знаходились в таких умовах утримання: в годівлі малась танденція наблизитись до норм, але ці норми іноді не мінялись на протязі 30 днів; свині в останній час не важились, а норми вираховувались по приблизній вазі на око.

Всіх свиней перед початком досліді було 137 штук з поросятами. В кожному станку розміром—4,25×3,2 метра мається по 10—12 підсвинків, з котрих сильніші відбивають від корит слабших, тому приріст не рівний і взагалі малий. Годувались свині межисіткою, макухою,

люцерновим сіном, іноді сепарованим молоком і млинарською пилью (артіль має парового млина й олійницю).

Години роздачі харчу не додержуються; так, наприклад,—ранішня годівля буває в 7, а іноді і в 9 годин, в залежності від доставки води і заготовки харчу. Розподіляється харч не точно по станках; сіль дається. Корита миються рідко; підстилки дається мало, і завдяки відсутності стоку для сечі та загальній вогкості в помешканні,—вона майже завжди вогка. Помешкання напівхолодне, зимою буває 1—2° тепла, а при великих морозах і нижче 0°.

Помешкання, загальне для всіх свиней, виявляє з себе великий хлів, площею 38×10,5 метра, критий залізом, без постійної стелі, з дерев'яною, місцями розламанною підлогою; стіни дощаті, вікна малі (26×36 с/м.), завжди брудні, а тому в помешканні напівтемно. Станки розташовані в два ряди вздовж хліва; коридор—2,13 метра ширини. Стіни зовні на висоту 70 с/м обкладені старою соломкою з станків. Стеля тимчасово наслана очеретом товщиною в 10 с/м., іноді частково обвалюється.

Працюють в свинарнику 4 робітники. Загальний догляд за свинарником доручено члену правління артілі.

Чистка свиней не провадиться,—свині брудні.

Схема досліду. В підготовчий період (20 днів) обидві групи одержували на добу на одну штуку—1,2 кгр. межисітки, 0,380 кгр.—макухи і 0,60 кгр.—пареного люцернового сіна. Попередня годівля велась на тихже харчах, але без точного обліку з'їденого.

В дослідному періоді (80 днів) обидві групи годувались точно по нормах, при чому одержували від норми:

Дослідна група—кукурудзи— $\frac{1}{3}$, ячменю $\frac{1}{3}$, сепаров. молока $\frac{1}{3}$, Контрольна група—ячменю— $\frac{2}{3}$, сепарованого молока $\frac{1}{3}$.

Встановлені години роздачі харчу—7, 12, 17 годин.

Кожна група поміщалась в 2-х станках по 5 штук в кожному станку.

Крім соли, давалась і крейда. Введено напування свиней після їжі; корита стали регулярно виполіскуватись. Кількість підстилки збільшена. Всі свині перенумеровані на лівому вухові.

Наслідки досліду.

І. Енергія росту

Назва групи	Підготовчий період (20 днів)						Дослідний період (80 днів)					
	Вага		Приріст				Вага		Приріст			
	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У %/о/о	На початку	На кінець	Валовий	Щоденний	На голову	У %/о/о
Дослідна . . .	446	499,5	53,5	2,67	0,27	100	499,5	890,5	391	4,89	0,49	100
Контрольна . .	443,5	500	56,5	2,83	0,28	103,7	500	902,5	402,5	5,03	0,5	102

Як видно, енерія росту в контрольній групі (без кукурудзи) взагалі більша ніж в дослідній групі—для підготовчого періоду на 3,7% і для дослідного—на 2%.

II. Загальна витрата харчу:

Назва груп	Підготовчий період (20 днів)								
	Зернового харчу			Сіна люцерни			Разом		
	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини
Дослідна	298	164,3	48,9	66,0	35,0	10,7	364,0	199,3	59,3
Контрольна	298,0	164,3	48,9	66,0	35,0	10,7	364,0	199,3	59,6

Назва груп	Дослідний період (80 днів).								
	Зернового харчу			Молочного харчу			Разом		
	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини	Зернов. од.	Крохм. екв.	Білковини
Дослідна	1326,2	1038,8	80,6	662	201,6	100,8	1989,2	1240,4	181,4
Контрольна	1355,6	1002	79,6	677,8	206,0	103,0	2033,4	1208,0	182,6

Як бачимо з цієї таблиці, в підготовчому періоді обидві групи з'їли однакову кількість харчу, а в дослідному (за 80 днів) контрольна група з'їла в зернових одиницях на 44,2 кгр. більше, а білковини—на 1,2 кгр. більше, чим дослідна група.

III. Витрата харчу на 1 кгр. приросту:

Назва груп	Підготовчий період				Дослідний період			
	Зернових одиниць		Крохмальових еквівалентів		Зернових одиниць		Крохмальових еквівалентів	
	Кгр.	%	Кгр.	%	Кгр.	%	Кгр.	%
Дослідна	6,8	100	3,72	100	5,09	100	3,17	100
Контрольна	6,44	94,7	3,53	94,9	5,07	99,2	3,0	94,6

Як видно, в контрольній групі, що не одержувала кукурудзи, витрата харчу на 1 кгр. приросту менше на 5,1% в підготовчому періоді і на 5,4% менше в дослідному періоді (в крохмальових еквівалентах).

З таблиць I та III бачимо, що помітної різниці в енергії росту і витраті харчу на одиницю приросту немає.

Якже вплинула кукурудза на якість бекону?

Після закінчення годівлі всі дослідні підсвинки були відправлені на беконну фабрику і окремо вбиті, при чому виявилось, що з 10-ти штук свиней дослідної групи, яка в раціоні мала кукурудзу, 4 штуки дали продукт 1-го сорту, а 6 штук — 2-го сорту; а з 10 штук контрольної групи, в раціоні котрої не було кукурудзи, 7 штук дали продукт 1-го сорту і 3 штуки — 2-го сорту. З цього робимо такий висновок: при беконній відгодівлі кукурудза в кількості 33% від норми, на протязі 80 днів, при згодовуванні її з ячменем та молоком, помітного погіршення якості бекону не дає,—бекон отримується експортний.

7. ДОСЛІД № 117/к.

(С. Шкурупії Решетилівського району).

Тема: „Використування кукурудзи в безмолочних районах для беконної відгодівлі“.

Завдання дослідіу — виявити, як впливає кукурудза на якість бекону при згодовуванні її з житом та цукровим буряком.

Дослід проводився груповим методом; продовжувався 80 днів — з 10/III до 28/V-1928 року.

На дослід було поставлено 16 штук підсвинків-метисів віком від 5 до 6¹/₂ місяців, які були розбиті на дві групи. Але на протязі дослідіу 6 штук вибуло з груп в різних господарчих причин, тому подаємо тут відомості лише за тих 10 шт. (по 5 шт. в групі), які були доставлені на беконну фабрику і належали слідуочим 3-м селянам-дослідникам:

Госп. № 1 Шкурупій К. О.—5 штук свиней.
 „ № 2 Шкурупій І. М.—1 „ „
 „ № 3 Шкурупій І. Н.—4 „ „

Початкова вага груп:

Дослідна група			Контрольна група		
Аналоги	Пол	Вага	Аналоги	Пол	Вага
I	КС.	66,5 кгр.	I	СВ.	68 кгр.
II	СВ.	59 „	II	КС.	59,5 „
III	КС.	52,5 „	III	СВ.	53,5 „
IV	СВ.	52 „	IV	КС.	52,5 „
V	КС.	51 „	V	СВ.	45 „
Разом . . .		281 кгр.	Разом . . .		279 кгр.

Перед початком дослідіу в усіх 3-х господарствах свині годувались без норм, харч не вариться, зерно дається виключно в розмолотому вигляді. Полова вживається лише в господарстві № 2. В господарствах №№ 1 і 3 дається

сіль, угілля, крейда. В усіх господарствах свиням дається жито, ячмінь, буряки, крім того в господарствах №№ 1 і 3 — кукурудза, люцерна і межисітка, а в господарстві № 2 — полова і помії.

Помешкання в господарстві №№ 1 і 3 — хліви холодні, темні, брудні, в господарстві № 1 з стелею і дерев'яною підлогою, а в господарстві № 3 — без того й другого.

В господарстві № 2 свині містяться в старій хаті, де є світ, стеля, підлога і сток; взагалі помешкання утримується чисто.

Завдяки тому, що дослід розпочався пізно (10/III), а також, що головним завданням було виявлення якості бекону, — підготовчий період був, опущений, — свиней обох груп було сразу поставлено на норми з таким раціоном:

Дослідна група: — кукурудза — $\frac{1}{3}$, жита — $\frac{1}{3}$, цукрового буряку — $\frac{1}{3}$.
Контрольна група: жита — $\frac{2}{3}$, цукрового буряку — $\frac{1}{3}$.

Дослідна група знаходилась в господарстві № 1, контрольна — в останніх 2-х господарствах.

Підчас досліду всі свині одержували сіль і крейду, а також напувались. Слідкувалось за підтриманням чистоти, особливо в господарствах №№ 1 і 3.

Після закінчення годівлі свині були доставлені на беконну фабрику для визначення якості бекону, причому виявилось наступнє:

З 5 штук свиней дослідної групи, — що годувалась кукурудзою, житом та цукровим буряком, — одна штука була. згідно акта комісії, віднесена до 2-го сорту і 4 штуки — до 3-го сорту, а з 5 штук контрольної групи, що годувалась житом і цукровим буряком, — 4 штуки віднесено до 2-го сорту, а 1 шт. — до 3-го сорту.

Продукт вийшов гірший, чим того можна було чекати при даному раціоні. Понижену якість продукту обох груп частково можна пояснити тим, що при попередній годівлі в раціон свиней входила макуха і крім того деякі факти вказують, що в групах і підчас досліду не цілком додержувалось встановленого раціону.

На непевність цих наслідків вказують і досліди, проведені при зоотехнічному відділі полтавської дослідної станції, де при подібних раціонах бекон був вищих сортів.

8. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ПО ВСІХ ДОСЛІДАХ:

Порівняємо тепер по періодах енергію росту і витрату харчу на 1 кгр. приросту в тих групах дослідів, зазначених в цьому відчиті, які спочатку утримувались звичайним селянським засобом (підготовчий період), а потім — культурним засобом (дослідний період):

Назва пункту	Кількість тварин в групі	Щоденний приріст на голову				Витрачено крохм. екв. на 1 кгр. приросту				Витрачено зернов. од. на 1 кгр. приросту			
		Підготовчий період		Дослідний період		Підготовчий період		Дослідний період		Підготовчий період		Дослідний період	
		Кгр.	0/0/0	Кгр.	0/0/0	Кгр.	0/0/0	Кгр.	0/0/0	Кгр.	0/0/0	Кгр.	0/0/0
С. Жуківка . . .	8	0,33	100	0,63	190,9	3,88	100	2,45	63,1	5,15	100	3,61	70,1
„ Ковалівка . . .	6	0,57	100	0,70	122,8	3,35	100	2,17	64,3	5,6	100	4,05	72,3
„ Жуки	28	0,36	100	0,59	164,0	5,26	100	2,83	53,8	7,56	100	4,27	56,5
Шкурупії	12	0,36	100	0,63	175,0	4,55	100	2,91	63,5	6,45	100	4,14	64,2
Арт. „Культ.“ . .	10	0,27	100	0,49	181,5	3,72	100	3,17	85,2	6,80	100	5,09	74,8
„ „	10	0,28	100	0,45	178,6	3,53	100	3,00	85,0	6,44	100	5,07	78,7
Пересічно	—	0,36	100	0,59	168,8	4,05	100	2,75	69,2	6,33	100	4,37	69,0

Таким чином пересічні дані по 6-ти групах (74 шт.) тварин віком від 4 до 8 місяців, які були годовані по нормах і утримувались подекуди краще на протязі дослідного періоду,—дають збільшення енергії росту в цьому періоді на 68,8% і в той же час зменшення витрати харчу на 1 кгр. приросту—на 30,8% (в крохм. еквівал.). Для порівняння наводимо дослід Полтавської дослідної станції, що проведений був в 1914 році на тему „годівля свиней до-схочу і по Данських нормах:

Дослід Полт. дослідн. ст. 1914 року¹⁾

Для досліду були взяті 2 групи підсвинків 6-ти місячного віку по 4 шт. в групі. Відгодівля провадилась м'ясна. Підставою для определения раціону по Данських нормах з'являється міркування, що поросята різної ваги вимагають не однакової кількості харчу в залежності від своєї живої ваги.

Вага тварин	Кількість харчу, в 0/0/0 від живої ваги
Так до ваги в 50 фунтів	5% від живої ваги
„ „ „ „ 100 „	4,5 — 4%
„ „ „ „ 150-200 фунтів	3,75%
„ „ „ „ 250 „	3,5%

Велика простота розрахунків по Данському способу, легкість вираховування раціону,— все це заставило зайнятися більш детальною перевіркою придатності цих норм для наших умов, при наших подекуди відмінних харчах і їх вигідності в порівнянні з годівлею до схочу. Харч був мішаний. Із сильних кормів входила конопляна макуха, кукурудзяне і яшне

¹⁾ Друкується з оригіналу без змін.

борошно, а із соковитих—варена картопля. Для однієї групи свиней—(2-ої)—кормовий раціон складався згідно з вказаними нормами так: при вазі тварини в 100 фун. їй належить 4% або 4 Данських фунта „зерна“, припускаючи, що весь харч складається з одного лише зерна. При мішаній же годівлі (котра за дослідями Полтавської дослідної станції вигідніша чисто зернової), четверта частина вирахованої кількості зерна заміщається іншим харчом-соковитим, в даному випадку картоплею, рахуючи 1 фунт зерна рівний 4 ф. картоплі (тому, що середній % сухої речовини картоплі був 25%). Останні $\frac{3}{4}$ даємо зерном.

Для даного прикладу свиня мусила одержати 3 ф. різного зерна і 4 ф. картоплі. Певна кількість харчу ділилась на 3 рівні частини згідно з 3-х разовою годівлею, міняючись, звичайно, зі зміною ваги тварини. Зважування провадилось через 5 днів; через тіж проміжутки часу складався і кормовий раціон.

Перша група одержувала харчу до-сходу, до повного, одначе, виїдання. Через півгодини давалась вода і корита викидались. Розрахунок харчу і годівля провадились індивідуальні— для кожної тварини окремих станок.

Дослід почали 15 лютого і продовжували до 28 квітня, або 68 днів.

Початкова вага була така:

- 1 — група, що годувалась до сходу . . . . . 584 фунта.
- 2 — група, що годувалась по нормах . . . . . 583,75 „

На кінець досліду свині важили:

- 1 — група . . . . . 1.027,75 фунта.
- 2 — група . . . . . 1.030,0 „

Як видно 1 група приросла за весь період на 443,75 фунта, а 2 група за тойже час—на 446,25 фунта, тобто приріст обох груп був майже однаковий.

Інша річ, коли підрахуємо кількість з'їденого харчу. Перераховуючи для простоти картоплю і макуху на зерно знайдемо, що:

- 1 група з'їла 2.258,5 фунта, або 56 пудів 18,5 фунта зерна.
- 2 група „ 1.844 „ „ 46 „ 4,0 „ „

цебто лишку буде 10 пудів 14,5 фунта.

Для одержання 100 хунтів приросту, свиня, що годувалася до-сходу, тратила зерна 509 фунтів, таж, що одержувала харч по нормах, вимагала лише 413 фунтів.

Дуже простий арифметичний розрахунок показує, що приріст 100 фун. живої ваги при годівлі досходу вимагає лишнього зерна на 23,3%, порівнюючи з свиньми, що годувались по Данських нормах, при однакових інших умовах щодо техніки годівлі,

Що торкається оплати харчу, то з даних досліду виявляється, що 1 група на 1 пуд приросту тратить 5 пудів 3,5 фунта зерна, а 2 група — 4 пуда 5 фунтів.

Рахуючи 1 пуд зерна 70 коп., найдемо собівартість пуда живої ваги при годівлі до-схочу рівною 3-м карб. 56 коп., а при годівлі по Данських нормах, або в відсотках від живої ваги — 2 карб. 88 коп.

В перший час щоденний приріст був більший у вільної групи, але вже через місяць почав зменшуватись і скоро друга група дала більший приріст. Крім того, в той час, коли свині другої групи до кінця досліду мали гарний апетит і гарно використовували харч, тварини 1 групи перетравлювали гірше і часто в калі можна було помітити частини кукурудзяної дерти.

Загальний висновок. Загальний висновок по всіх 6 колективних дослідах, переведених нами в 1928 році, можна зробити такий: в грубих рисах наслідки цих дослідів сходяться з наслідками аналогічних дослідів, проведених раніше на Полтавській дослідній станції.

Ріжниця виявилась лише в досліді № 117/К. в відношенні якості бекону, що пояснюється попередньою годівлею та порушенням раціону під час проведення досліду.

Вплив негативних факторів на досліді. Під кінець необхідно вказати на важніші факти, як надзвичайно ускладняли роботу по колдослідах в масі індивідуальних господарств і негативно відбивались на наслідках цієї роботи, а саме:

1. Вихід з груп під час досліду значної кількості тварин з різних економічно-господарчих міркувань господарів, що порушували обіцянки залишити тварину на досліді до певного часу (з 167 штук, поставлених в індивідуальних господарствах, до кінця досліду залишилось 78 штук, тоді як в артілі „Культура“ всі 20 штук залишились до кінця).

2. Необхідність іноді міняти раціон серед досліду в залежності від несподівано позмінених кормових ресурсів господаря.

3. Немоżliвість для техніка, при розкиданості господарств, завжди і цілком точно перевіряти годівлю в господарствах, що іноді по несповідомості мають нахил до самовільного порушення раціону.

Відношення селянства до колдослідів. До позитивного в переведенні дослідів в індивідуальних господарствах треба віднести зацікавленість селян дослідами: часто звертаються до техніка налагодити і у них годівлю по нормах, а також, придивляючись до селян-дослідників, і сами вводять в своїх господарствах те чи інше поліпшення в галузі свинарства.

Критика колдослідів. Як видно з описаних вище дослідів, майже в кожному з них приходиться рахуватися з неможливістю додержуватись всіх вимог методики та з недостатністю контролю щодо обліку харчування, здебто з явищами, які на перший погляд знецінюють значіння всієї роботи.

Одначе такий висновок бувби помилковим. Велика перевага колдослідів,—це можливість проведення їх на великій кількості тварин, коли помилки нівелюються по закону великих чисел. На це, між іншим вказує і правдоподібність результатів наших дослідів навіть при досить малій кількості тварин (68 шт. на 1 тему).

Тому на нашу думку, проведення колдослідів з'являється доцільним і необхідним.

Директор Полтавської Зоотехнічної
Дослідної Станції *О. П. Бондаренко.*

ДОДАТКИ ДО ВІДЧИТУ.

I. Інструкція технікам по проведенню колдослідів по свинарству:

1. Перед від'їздом на село для проведення колдослідів технік повинен на протязі 2-х тижнів детально вивчити на практиці, в одному з племрозплідників зоотехнічної дослідної станції, техніку годівлі по нормах та утримання свиней (підготовка корму, порядок годування, заповнення харчових карток, утримання помешкань та кормушок в чистоті, зважування свиней, міряння температури і т. інше).

2. Прибувши на село технік мусить в першу чергу зв'язатись з сільрадою, місцевими агроробітниками райземзідділу та кооперативними об'єднаннями, аби ознайомитись з економікою села та виявити актив місцевих селян.

3. При допомозі сільради виявити селянські господарства, які мають підсвинків відповідного для дослідів віку, беручи на увагу, що для беконної відгодівлі потрібні підсвинки від 44 кгр. до 56 кгр. аби за 3 місяці вони були відгодовані для відправки на беконну фабрику, а для інших тем—від 32 кгр. до 48 кгр. Підбирати підсвинків в групи треба по вазі, вгодованности, віку, приросту, полу та походженню, при чому намітить їх треба приблизно на 30—40% більше потрібної кількості, бо частина з них при перевірці в підготовчому періоді може бути вибракowana. Нормальним приростом за декаду повинно бути 4—6 кгр. При складанні груп різниця загальної ваги дослідної і контрольної груп не мусить перевищувати 2 кіло. Всі обрані для дослідів тварини з початку і в кінці дослідів оглядаються ветлікарем, про що складається акт. Походження — краще від одного кнура, що знаходиться на пункті.

При виборі господарства, крім наявности тварин, відповідаючих умовам дослідів, треба приймати на увагу і загальний стан його та типовість (брати колективні об'єднання і пересічні незаможницькі та середняцькі господарства), а також культурний рівень та зацікавленість справою дослідів самого господаря.

4. В тих господарствах, де будуть свині дослідної групи на тему „годівля по нормах“, помешкання для свиней необхідно пристосувати відповідно мінімальним вимогам зоогієни: утеплити їх, заславши стелю соломною та обклавши стіни зовні гноєм або кулями, вставити вікно, послати дерев'яну підлогу розміром $1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ арш., зробити сток для сечі і т. інше. Теж само бажано і в 3—4 господарствах з дослідом по беконній відгодівлі.

Крім того, для забезпечення годівлі дослідних свиней, іноді необхідно буде видати невелику допомогу на придбання рекомендуємих нами кормів, яких немає в даному господарстві. На всі ці витрати необхідно скласти кошторис.

5. Зібрати всіх селян, що беруть участь в колдослідах, та детально інформувати їх про всі технічні дрібниці проведення дослідів, звернувши особливу увагу на своєчасність даванок, точність відважування та учоту корму і недоїдків, на чистоту корит та достатність підстилки. Виявити наявність та недостачу у селян-дослідників інвентаря: корит, вагів десятикових для зважування свиней та тарільчаних для зважування корму. Недостачу поповнити з закупленого зоотехнічною станцією інвентаря, розподіливши ваги так, щоб 2—3 сусідні господарства могли користуватись нашими або селянськими вагами; щоб полегшити справу зважування корму в господарствах, де немає вагів, необхідно виміряти і відмітити посуд на певну вагу того чи іншого корму на добу і цю кількість господарь ділить на 3 даванки приблизно, допускаючи неточність не більше, як на 50 гр.

Для дослідної групи на тему „годівля по нормах“ необхідно придбати 5—10 штук мішечків на тварину, в які сам технік буде відважувати на точних вагах суточні дачі зернового корму, чим буде уникнуто помилок, можливих при зважуванні корму господарем.

6. Зважувати дослідних свиней треба через кожні 10 днів між кінцем і початком декади 2 дні підряд перед ранішньою годівлею, для чого треба завчасно призначити місця зважувань, найкраще 1 двір, на куток, погодивши наперед цю справу з ветлікарем. Виробити розклад часу зважувань так, щоб в районі, де керує дослідями 1 технік, одного дня провадилось зважування лише в 1 пункті (селі), аби технік на всіх пунктах міг брати безпосередню участь в зважуванні при допомозі доглядачів, при чому на збірних пунктах зважування проводить він обов'язково сам.

7. Годівля свиней по нормах має в основі доказане наукою і практикою положення, що тварина мусить одержувати в дневному раціоні певну кількість корму з певною кількістю білковини в залежності від ваги тварини. Ця кількість корму вираховується в різних одиницях; на Полтавський дослідній станції вживаються Данські або зернові одиниці (одиниця=400 гр. зерна).

Багатьома дослідями над свиньми встановлено, що свиня: до 20 кгр. (50 фн.) потребує зерна 6% або $\frac{1}{17}$ ч. живої ваги з 0,110 кгр. білковини.

До 40 кгр. (100 ф.)	потребує зерна	5% або $\frac{1}{20}$	жив. ваг.	0,150 кгр.
„ 60 „ (150 ф.)	„ „	4% „ $\frac{1}{25}$	„ „	0,165 „
„ 80 „ (200 ф.)	„ „	$3\frac{1}{2}\%$ „ $\frac{1}{28}$	„ „	0,175 „
„ 112 „ (280 ф.)	„ „	3% „ $\frac{1}{31}$	„ „	0,200 „
„ 160 „ (400 ф.)	„ „	$2\frac{1}{2}\%$ „ $\frac{1}{40}$	„ „	0,205 „
„ 200 „ (500 ф.) і вище	„ „	2% „ $\frac{1}{50}$	„ „	0,205 „

Але самим зерновим кормом свиней не годують, бо вигідно буває згодувати дешеві соковиті корма, що маються в господарстві, тому необхідно знати, як замінити зерновий корм на інший, щоб свиня одержувала туж кількість поживних речовин.

Дослідами встановлено, що один кг. зерна щодо ситости рівняється—4 кг. картоплі, 4 кг. цукрового буряку, 6 кг. моркви, 7 кг. кормового буряку, 10 кг. гарбуза, 8 кг. зеленої люцерни, або конюшини, 9 кг. віки з вівсом, 2 кг. гарного сіна люцерни, конюшини, еспарцету і віки, $2\frac{1}{2}$ —3 кг. полови, 10 кг. зеленої гичі, 12 кг. жмаків, 10 кг. хлібної барди, $1\frac{1}{4}$ кг. маляса, 4 кг. молока, 12 кг. сироватки, 6 кг. сколотин, 4 кг. сирої крові, $\frac{3}{4}$ кг. кров'яного та м'ясного борошна.

Годівля мішаними кормами обходиться багато дешевше і дає такийже прирість, як і годівля самим зерновим кормом. Надвірним свиням можна замінити більше— $\frac{1}{2}$, зернового корму на грубий. З початку відгодівлі— $\frac{1}{2}$, а під кінець відгодівлі замінити на грубий корм можна не більше $\frac{1}{4}$ зернового. Годувати взятих на досліди свиней треба 3 рази на день через рівні проміжутки часу, а саме—в $6\frac{1}{2}$ годин, 12 г. і $17\frac{1}{2}$ годин.

Зерновий корм дається роздібленим, змішаним з іншими зерновими кормами, що вживаються в господарстві (тудиж додається і потрібна кількість кров'яного борошна та мінеральної їжі), все це замішується густо водою. Соковитий корм дається окремо після зернового. Через $\frac{1}{2}$ години корм мусить бути з'їденим, а що залишається, те необхідно вибрати, зважити і записати, свиней напоїти водою, після чого корито сполоснути і винести з станка. Зернові мішанки, склад котрих для кожної теми зазначений в програму колдослідів (програма додається до цієї інструкції окремо),—заготовляються на декільки днів.

Кормові продукти, з яких складається кормовий раціон свиней, підібрані так, що вони мають в собі не лише достатню кількість поживних речовин, а також і необхідну для нормального розвитку тварини кількість білковини.

Коли 2—3 підсвинка вживаються один з одним і не відбивають слабшого від корита, то їх можна годувати вмісті і тоді вираховувати кількість зерна по пересічній вазі підсвинків.

Знаючи вагу зерна дневної норми і $\%$ його, що замінюється на інший корм, легко вирахувати як кількість зернової мішанки, так і кількість корму, яким замінюється часть зерна по даному еквіваленту. Поділивши кожне число на 3—будемо мати кількість того й другого корму на 1 даванку.

З цих розрахунків видно, яке велике значіння має точність зважування тварин; тому перед зважуванням необхідно перевірити правильність вагів і слідкувати, щоб клітка на вазі і свиня в ній стояли на середині площадки та щоб не було тертя клітки або площадки о сторонні

предмети, бо інакше зважування, а значить і складені по невірній вазі кормові норми будуть не вірними.

Щоб легше орієнтуватись в вазі свиней, треба знати, що при правильному вихованні свині, поліпшені великою білою англійською породою, важать пересічно: в 3 місяці—20 кгр., в 4 м.—27 кгр., в 5 м.—35 кгр., в 6 м.—43 кгр., 7 м.—54 кгр., 8 м.—66 кгр., 9 м.—84 кгр., 10 м.—100 кгр., 12 м.—131 кгр.

При відсутності вагів, вагу свині можна взяти обміром її так: міряється довжина свині (в дюймах) від затилочного гребня до коріння хвоста і обхват за лопатками, одно число перемножується на друге, результат ділиться на 10,—це й буде вага свині в фунтах.

8. Перевіривши перше зважування та організувавши годування, треба виявити господарства, в яких завдяки малокультурності чи недбайливості господаря, необхідно збільшити догляд за проведенням годівлі, а також і ті господарства, де догляд можна зменшити і відповідно цьому розподілити як свою роботу, так і роботу доглядачів.

Завжди звертати увагу на якість кормів та на стан здоров'я дослідних тварин і при потребі домагатись лікарської допомоги, виплачуючи в крайніх випадках вартість доставки ветлікаря.

Технік ні в якому разі не мусить заходити в господарства, де маються хворі свині, доки ветлікарем не буде встановено, що хвороба не пошесна.

9. Вести щоденник, в котрому відмічати захворювання свиней, випадки коли свиня мало або й зовсім не їла, температуру помешкань і різні не передбачені явища, що будуть траплятись підчас досліду та матимуть вплив на наслідки його.

10. Слідкувати аби не траплялось порушень дослідної годівлі тим, що господар не своєчасно придбає потрібного корму, якого не хватає в господарстві; необхідно нагадувати йому про це завчасно і в крайніх випадках докуповувати корм за рахунок зоотехнічної станції в кількості не більше 25% потрібного. Щоб уникнути цих порушень, треба на початку дослідів виявити корма, що знаходяться в мінімумі в даному пункті, а також найближчі підприємства чи господарства, де їх можна ізакупити.

11. Після зважувань тварин, на підставі ваги їх вираховувати заносити в харчові картки кількість корму на слідуячу декаду, згідно теми досліду.

12. Підчас проведення колдослідів інструктувати селян-дослідників та доглядачів і виправляти їхні помилки; скликати їх на збори не менше 1 разу на місяць з метою загального обговорення і виявлення хиб в справі колдосліду.

Всі більш-менш значні питання, що виникають в процесі організації досліду, вирішувати разом з інструктором по колдослідах і йому ж передавати звіти одержаних цифрових даних по досліду.

II. Характеристика господарств селян-дослідників:

Прізвища господарів	Душ сім'ї	Землі (гек.)	Свиней	Коней	Рог. худоби	Овець	С.-г. машин	Член яких організації
Дослід № 112/к. с. Жуківка.								
1. Булава М. С.	3	7	9	—	2	—	1 жатка	С.-г. т-во.
2. Шмигіль І. М.	7	7,5	3	—	2	—	—	КНС.
3. Ігнатенко І. М.	6	7	2	—	3	—	½ сіялки	"
4. Литвин П. М.	4	6	4	2	1	—	—	С.-г. спож. т-во.
5. Матяш Т. М.	7	9,5	4	1	2	—	1 жатка	Спож. т-во.
Дослід № 113/к.								
1. Литовченко Я.	5	7	4	1	1	—	1 жатка	СКОТ.-МОЛ. т-во.
2. Бублик Ф.	3	2	2	—	—	—	—	Спож. т-во.
3. Ревенко С.	4	5	3	1	2	—	—	СК.-МОЛ., СП. т-во
4. Пуденко Г.	5	4	3	1	1	—	—	СКОТ.-МОЛ. т-во.
5. Ревенко Д.	5	4	2	1	1	—	—	"
6. Литовченко Р.	6	10	4	1	1	—	—	"
Дослід № 114/к.								
1. Трирог Є. С.	3	2,5	2	—	—	—	—	
2. Садовий Н. Я.	5	3,8	2	—	—	—	—	
3. Собецький П. Г.	6	—	3	1	1	4	—	
4. Кинаш А. К.	6	3	2	1	—	—	—	
5. Кузьменко П. І.	5	4,5	2	1	1	—	—	С.-г. т-ва.
6. Плєскач І. М.	4	—	3	1	—	—	—	Кр. і СК.-МОЛ. т-во
7. Московець Г. Ф.	3	3,5	3	1	—	3	—	
8. Миць Г. Ф.	9	4	4	1	1	—	—	СК.-МОЛ. т-во
9. Миць А. А.	4	1,5	2	—	—	—	—	
10. Трирог Н. С.	3	2,4	1	—	—	—	—	
11. Кузьменко Є. З.	4	7	2	1	1	—	—	
12. Кушнір Р. М.	6	3	2	1	1	—	1 жатка	
13. Молодчий С. Г.	6	—	3	1	1	—	—	
14. Трирог Л. І.	5	3,5	5	1	1	—	—	
15. Хоменко В. Й.	5	4,7	4	1	1	—	—	СК.-МОЛ. т-во.
Дослід № 117/к.								
1. Шкурупій К. О.	8	5	23	1	2	—	—	СК.-МОЛ. С.-Г. т-во
2. Шкурупій І. М.	5	4	5	—	2	—	—	КНС. КВД., СК.-МОЛ. т-во.
3. Шкурупій І. Н.	10	8	7	1	2	4	—	"
Дослід № 115/к.								
1. Шкурупій С. О.	9	7	4	—	2	—	—	СК.-МОЛ. СП. т-во.
2. Гасенко П. І.	6	4	2	—	1	—	—	КНС СК.-МОЛ. т-во
3. Шкурупій Д. П.	11	10	4	1	2	—	—	КСМУ, КВД. СП. т-во
4. Шкурупій І. Т.	3	3	2	1	—	—	—	СП. т-во.
5. Шкурупій М. В.	3	3,5	3	1	1	—	—	СК.-МОЛ. СП. т-во.
6. Шкурупій М. М.	4	3,5	2	1	1	—	—	КНС., СК.-МОЛ. СП. т-во.

III. Дослід № 112/к.
с. Жуківка.

I. Зміна ваги тварин (в кілограмах):

Прізвища господарів	№№ тварин	Пол	Ч а с з в а ж у в а н н я									
			Підготовчий період (30 днів)				Дослідний період (60 днів).					
			20-I	30-I	9-II	18-II	28-II	9-III	19-III	29-III	8-IV	18-IV
Дослідна група.												
Булава М.	1	СВ.	32	36	37,25	42,5	47	55	61	68	73,5	81
	2	"	35,5	37,5	41	45	47	54	60	67	72,5	82,5
	3	"	37,5	39,5	43	45	48	55	59,5	62,5	71	81,0
	4	КС	29	31	34,75	37	42,25	48,5	56,5	61	68,5	75,5
	5	СВ.	40	45,5	49,25	53	56	64	71,5	75	82	89
	6	"	28	30,5	34,25	36	40	46	51	59	65	73,5
	7	"	32	35,5	40,75	44	49,25	56	60	67,5	72,5	83
	8	КС	34	75,5	40,75	44	19,25	57	64,5	69	77,5	85,5
Разом	—	—	268	293	321	346,5	378,75	435,5	484	529	582,5	651
Контрольна група.												
Шмиголь І.	9	КС	30	27,5	31	31	34	34,5	36	40	40,5	41,5
	10	"	35	37	41	43	37,5	47,5	49,5	54	56	57,0
	11	СВ	41	45	48,5	49,5	53,5	54	59	60,5	62,5	64,5
Ігнатенко І.	12	"	33,75	38	42,5	45	47	53,5	58	60	65	69,0
	13	"	30,25	34	37	40,5	43,25	51	53,5	56	61	65,0
Литвин П.	14	"	32	36	39	41	44,5	51,5	56	57	58	58,0
Матяш Т.	15	"	35,5	—	—	40	41,5	46	49,5	51	55	59
	16	КС	35,5	—	—	35	35,0	38,5	40	45	45	46,0
Разом	—	—	273	—	—	325,0	343,25	376,5	401,5	423,5	443,0	460

2. Пересічний щоденний приріст (в кілограмах).

Прізвища господарів	№№ тварин	Пол	Підготовчий період				Дослідний період							
			Декади			Пересічно	Декади							Пересічно
			1	2	3		4	5	6	7	8	9		
Дослідна група														
Булава М. С. . . .	1	СВ.	0,4	0,13	0,52	0,35	0,45	0,8	0,6	0,7	0,55	0,75	0,64	
	2	"	0,2	0,35	0,4	0,32	0,2	0,7	0,6	0,7	0,55	0,1	0,62	
	3	"	0,2	0,35	0,2	0,25	0,3	0,7	0,45	0,8	0,85	0,1	0,6	
	4	КС.	0,2	0,37	0,28	0,27	0,52	0,62	0,8	0,45	0,75	0,7	0,64	
	5	СВ.	0,55	0,37	0,38	0,43	0,3	0,8	0,75	0,35	0,7	0,7	0,6	
	6	"	0,25	0,37	0,18	0,27	0,4	0,6	0,5	0,8	0,6	0,85	0,63	
	7	"	0,35	0,53	0,32	0,40	0,52	0,67	0,4	0,75	0,5	1,05	0,65	
	8	КС.	0,35	0,32	0,33	0,33	0,32	0,73	0,75	0,45	0,85	0,8	0,69	
Пересічно на групу . .	—	—	0,31	0,35	0,36	0,33	0,4	0,7	0,61	0,56	0,67	0,35	0,63	
Контрольна група														
Шмиголь І. . . .	9	КС.	0,25	0,35	—	0,03	0,3	0,05	0,15	0,4	0,05	0,1	0,18	
	10	"	0,2	0,4	0,2	0,27	0,45	0	0,2	0,45	0,2	0,1	0,23	
	11	СВ.	0,4	0,35	0,1	0,28	0,4	0,05	0,5	0,15	0,2	0,2	0,25	
Ігнатенко І. . . .	12	"	0,42	0,45	0,25	0,37	0,2	0,65	0,45	0,2	0,5	0,4	0,4	
	13	"	0,37	0,3	0,35	0,34	0,27	0,77	0,25	0,25	0,5	0,4	0,41	
Литвин П. . . .	14	"	0,4	0,3	0,2	0,3	0,35	0,7	0,35	0,1	0,1	0	0,28	
Матяш Т.	15	"	—	—	—	0,15	0,15	0,45	0,35	0,15	0,4	0,4	0,31	
	16	КС.	—	—	—	0	0	0,35	0,15	0,5	0	0,1	0,18	
Пересічно на групу . .	—	—	—	—	—	0,22	0,26	0,38	0,31	0,28	0,24	0,21	0,28	

В підготовчому періоді в господарстві гр. Матяша свині не важились після 1-ї і 2-ї декади, бо замість цього було на обліку господарство гр. Тарана, яке потім з досліду вибуло.

Малий приріст свиней в господарстві Шмиголя і Матяша пояснюється недоїданням до норми.

3. Витрата харчу (взєрн. од.) на 1 кгр. приросту по окр. госп.

Прізвище господаря	Кількість тварин	Підготовчий період				Дослідний період								
		Декади			За період	Декади								За період
		1	2	3		4	5	6	7	8	9			
Дослідна група														
Булава М. С.	8	5,06	4,8	5,6	5,15	4,72	3	3,7	4,2	3,75	3,1	3,61		
Контрольна група														
Шмиголь І. М.	3	12,43	4,9	14,5	10,61	4,6	34,5	3,8	4,28	8,2	9,25	6,0		
Ігнатенко І.	2	6,40	6,7	8,35	7,15	8,23	2,8	5,47	6,5	3,6	4,2	4,46		
Литвин П. М.	1	5,1	4,55	7,75	5,8	3,5	2,4	5,0	22,0	19,8	—	6,6		
Матяш Т. П.	2	—	—	—	13,5	18	3,0	8,7	7,3	10,3	8,8	7,6		
На групу	—	—	—	—	7,7	6,5	3,8	5,26	6,44	6,87	7,8	5,87		

III. Дослід № 113-к.

с. Ковалівка.

I. Зміна ваги тварин (в кілограмах).

Прізвище господарів	№№ тварин	Пол	Час зважування									Назва групи
			Підготов. період		Дослідний період							
			25-I	14-II	24-II	5-III	15-III	25-III	4-IV	14-IV	24-IV	
Дослідна												
Литовченко .	1	КС.	56,5	68,5	71,5	77,0	84,0	86,5	98,0	103,0	113,0	
	2	"	51,0	66,5	69,5	76,0	83,0	88,5	100,0	108	117,0	
Бублик Ф. .	3	СВ.	51,0	61,5	68,0	73,0	81,0	90,0	105,0	116	130,0	
	4	КС.	47,5	61,0	67,5	74,5	82,5	92,0	105	116	125,0	
Ревсько С. .	5	СВ.	62,0	73,5	78,5	82,5	88,5	92,0	99,0	106	110,0	
	6	КС.	57,0	63,0	70,0	74,0	78,0	80,0	85,0	92,0	92,0	
Разом .	—	—	325	394	425	457	497	529	592	641	687,0	
Контрольна												
Пуденко Г. .	7	СВ.	60,5	6,75	68,0	73,0	78,0	83,5	89,0	90,0	95,0	
	8	КС.	65,0	71,0	75,0	82,0	86,0	90,0	96,0	105	109,0	
Ревенко Д. .	9	СВ.	48,0	60,5	62,0	66,5	67,5	71,0	76,5	81,0	83,0	
	10	КС.	41,0	49,0	52,0	55,5	58,5	63,0	68,5	71,0	79,0	
Литовченко .	11	СВ.	47,0	53	55,0	57,0	59,0	63,0	66,0	71,0	73	
	12	КС.	62,5	71	73	73,5	77,5	82,0	85,0	92,5	93,0	
Разом .	—	—	324	372	385	407,5	426,5	452,5	481	511	532	

2. Пересічний щоденний приріст (в кілограмах).

Прізвища господарів	№№ тварин	Пол	Підгот. період (20 дн.)	Дослідний період								Пересіч. за період
				Д е к а д и								
				1	2	3	4	5	6	7		
Дослідна гр.												
Литовченко	1	КС.	0,6	0,3	0,55	0,7	0,25	1,15	0,5	1,0	0,64	
	2	"	0,77	0,3	0,65	0,7	0,55	1,15	0,8	0,9	0,72	
Бублик Ф.	3	СВ.	0,52	0,65	0,5	0,8	0,9	1,5	1,1	1,4	0,98	
	4	КС.	0,67	0,65	0,7	0,8	0,95	1,3	1,1	0,9	0,91	
Ревенко С.	5	СВ.	0,57	0,5	0,4	0,6	0,35	0,7	0,7	0,4	0,52	
	6	КС.	0,3	0,7	0,4	0,4	0,2	0,5	0,7	0,0	0,41	
Пересічно на групу . .			0,57	0,52	0,58	0,67	0,53	1,05	0,82	0,77	0,7	
Контрольна гр.												
Пуденко Г.	7	СВ.	0,35	0,05	0,5	0,5	0,55	0,55	0,15	0,45	0,39	
	8	КС.	0,3	0,4	0,7	0,4	0,4	0,6	0,9	0,4	0,54	
Ревенко Д.	9	СВ.	0,62	0,15	0,45	0,1	0,35	0,55	0,45	0,2	0,32	
	10	КС.	0,4	0,35	0,35	0,3	0,45	0,55	0,25	0,8	0,43	
Литовченко Р.	11	СВ.	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,5	0,2	0,29	
	12	КС.	0,42	0,2	0,05	0,4	0,45	0,3	0,75	0,05	0,31	
Пересічно на групу . .			0,4	0,22	0,37	0,32	0,43	0,48	0,5	0,35	0,38	

3. Витрата харчу (в зерн. од.) на 1 кгр. приросту по окремих господарствах.

Прізвища господарів	Кількість тварин в господ.	Підготов. період (20 дн.)	Дослідний період							(70 дн.) за період
			Д е к а д и							
			1	2	3	4	5	6	7	
Дослідн. гр.										
Литовченко Я.	2	4,5	3,5	4,35	3,83	7,13	2,54	4,72	3,3	4,2
Бублик Ф.	2	6,9	3,7	4,2	3,33	3,1	2,12	2,32	2,87	3,0
Ревенко С.	2	6,3	4,2	6,7	5,48	9,46	4,78	4,28	15,4	6,1
На групу		5,9	4,82	4,9	4,05	5,31	2,8	3,74	4,12	4,05
Контр. гр.										
Пуденко Г.	2	9,0	11,4	3,6	8,14	6,84	6,95	10,0	9,0	7,61
Ревенко Д.	2	4,4	11,2	6,94	10,3	8,31	7,31	10,4	7,62	8,58
Литовченко Р.	2	6,2	14,3	18,8	11,6	11,72	12,73	8,4	42,0	13,5
На групу		6,18	12,25	13,4	9,79	8,9	8,5	9,0	13,03	9,47

V. Дослід № 114/к.

(с. Жуки).

1. Зміна ваги тварин (в кілограмах).

Прізвища господарів	№№ тварин	В а г а					Приріст	
		Підготовч. період		Дослідний період			Підготовч. період (15 дн.)	Дослідн. період (30 дн.)
		22-II	8-III	18-III	26-III	7-IV		
Собецький П. Г.	1	54	60	65	76	77	6,0	17,0
Кинаш А. К.	2	27	32,5	37	38	45	5,5	12,5
	3	32	40	46	48	56	8,0	16,0
Кузьменко П. І.	4	61,5	69	75	84	93,5	7,5	24,5
	5	79	82	84	91,5	98	3,0	16,0
Московець Г. Ф.	6	113,5	118,5	125,5	138	143	5,0	24,5
	7	113	118	124	137	141	5,0	23,0
Миць А. А.	8	76	85	95	105	112	9,0	27,5
	9	87	100	107	115	125	13,0	25,0
Трирог Н. С.	10	29	32	34	41,5	42,5	3,0	10,5
	11	35	43	44	51,5	53	8,0	10,0
Молодчий С. Г.	12	14	20	21	23,0	29,0	6,0	9,0
	13	17	22	26	28,5	33,5	5,0	11,5
Трирог Л. І.	14	31,5	33,5	36	43	46	2,0	12,5
	15	33,5	35	39	43,5	49	1,5	14,0
	16	31,5	33,5	37	43,5	48,5	2,0	15,0
	17	29,5	32,5	32	41	46	3,0	13,5
	18	20,5	23,5	25	30	31	3,0	7,5

2. Пересічний щоденний приріст (в кілограмах).

Прізвища господарів	№№ тварин	Підготовч. період	Дослідний період			Пересіч. за період
			Декади			
			1	2	3	
Собецький П. Г.	1	0,40	0,5	1,1	0,1	0,57
Кинаш А. К.	2	0,37	0,45	0,1	0,7	0,42
	3	0,53	0,6	0,2	0,8	0,53
Кузьменко П. Ф.	4	0,50	0,6	0,9	0,95	0,82
	5	0,20	0,2	0,75	0,65	0,53
Московець Г. Ф.	6	0,33	0,7	1,25	0,5	0,82
	7	0,33	0,7	1,3	0,4	0,77
Миць А. А.	8	0,60	1,0	1,0	0,75	0,92
	9	0,87	0,7	0,8	1,0	0,83
Трирог Н. С.	10	0,20	0,2	0,75	0,1	0,35
	11	0,53	0,1	0,75	0,15	0,33
Молодчий С. Г.	12	0,40	0,1	0,2	0,6	0,30
	13	0,33	0,4	0,25	0,5	0,38
Трирог Л. І.	14	0,13	0,25	0,7	0,3	0,42
	15	0,10	0,4	0,45	0,55	0,47
	16	0,13	0,35	0,65	0,5	0,50
	17	0,20	0,05	0,9	0,5	0,45
	18	0,20	0,15	0,5	0,1	0,25

3. Витрата харчу (в зерн. од.) на 1 кгр. приросту по окремих господарствах.

Прізвища господарів	Кількість тварин	Підготовчий період	Дослідний період			
			Декади			Пересічно за період
			1	2	3	
Собецький П. Г.	1	6,42	4,8	2,24	27,3	4,47
Кинаш А. К.	2	8,0	3,12	12	2,53	3,87
Кузьменко	2	5,9	6,97	3,3	3,75	4,27
Московець Г. Ф.	2	11,3	5	2,6	4,6	4,08
Ниць	2	5	3,53	3,4	3,62	3,52
Трирог Н. С.	2	5,2	11,3	2,3	16,5	5,36
Молодчий С. Г.	2	4,1	4,15	5	2,18	3,30
Трирог Л. І.	5	10,41	6,68	2,36	4,6	3,82

VI. Дослід № 115/к.

(С. Шкурупії)

1. Зміна ваги тварин (в кілограмах):

Прізвища господарів	№№ тварин	Підготовчий період				Дослідний період			
		Вага			Приріст за 20 днів	Вага			Приріст за 20 днів
		7-III	17-III	27-III		27-III	6-IV	16-IV	
Шкурупій С. О.	1	70	79	80,5	10,5	80,5	86,5	93,5	13,0
	2	73	81	83	10	83	89,5	101,5	18,5
Гасенко К. І.	3	74	80	82	8,0	82	88	98,6	16,5
	4	67	73	76,5	9,5	76,5	80	90,5	14,0
Шкурупій Д. П.	5	74	78	86,5	12,5	86,5	90	97,0	10,5
	6	74,5	77,5	85	10,5	85	90,5	99,5	14,5
Шкурупій І. Т.	7	50,5	57	59,5	9,0	59,5	64	68,5	9,0
	8	48	52	55,5	7,5	55,5	60	62,5	7,0
Шкурупій М. В.	9	79	82	83,5	4,5	83,5	87,5	95	11,5
	10	44,5	46,5	46	1,5	46	51	54	8,0
Шкурупій М. М.	11	72	68	72,5	0	72,5	78	82,5	10,0
	12	35	37	38,5	3,5	38,5	43,5	53	14,5

2. Пересічний щоденний приріст (в кілограмах).

Прізвища господарів	№№ тварин	Підготовч. період			Дослідний період		
		Декади		За період	Декади		За період
		1	2		3	4	
Шкурупій С. О.	1	0,9	0,15	0,52	0,8	1,2	0,90
	2	0,8	0,2	0,50	0,65	1,2	0,92
Гасенко П. І.	3	0,6	0,2	0,40	0,60	1,05	0,82
	4	0,6	0,35	0,47	0,35	1,05	0,70
Шкурупій Д. П.	5	0,4	0,85	0,62	0,35	0,7	0,52
	6	0,3	0,75	0,52	0,55	0,9	0,72
Шкурупій І. Т.	7	0,65	0,25	0,45	0,45	0,45	0,45
	8	0,4	0,35	0,37	0,45	0,25	0,35
Шкурупій М. В.	9	0,3	0,15	0,22	0,4	0,75	0,57
	10	0,2	-0,05	0,07	0,5	0,3	0,40
Шкурупій М. М.	11	-0,4	0,45	0,02	0,55	0,45	0,50
	12	0,2	0,15	0,17	0,5	0,95	0,72

3. Витрата харчу (в верн. од) на 1 кгр. приросту по окремих господ.

Прізвища господарів	Кільк. тварин	Підготовч. період			Дослідний період		
		Декади		За період	Декади		За період
		1	2		3	4	
Шкурупій С. О.	2	3,8	7,86	4,51	4,5	2,46	3,15
Гасенко П. І.	2	4,25	9,45	5,87	5,79	2,76	3,70
Шкурупій Д. П.	2	9,17	2,80	4,74	6,33	3,75	4,68
Шкурупій І. Т.	2	5,43	9,0	6,73	5,67	6,70	4,17
Шкурупій М. В.	2	7,6	39	13	5,2	4,76	4,96
Шкурупій М. М.	2	—	6,0	12,57	4,1	3,3	3,63
На групу	—	6,26	6,68	6,45	5,19	3,46	4,14

VII. Дослід № 116-к.

(Аргіль с.-г. „Культура“).

I. Зміна ваги тварин (в кілограмах).

№, № тварин	Підготовчий період				Дослідний період										
	Вага			Приріст за 20 днів	В а г а										Приріст за 80 днів
	25-I	4-II	14-II		24-II	5-III	15-III	25-III	4-IV	14-IV	24-IV	4-V			
Д о с л і д н а г р у п а															
20	52	54	57,5	5,5	60,5	63,5	67	73	79	83	92	100	42,5		
12	50,5	53,5	56	5,5	58	60	62	66	73	78	87	95	39		
19	50	51,5	56	6,0	59,5	64	68	72	78,5	85	94	101	45,0		
3	46	48,5	52	6,0	53	55,5	57,5	61	66	69,5	77	78,5	26,5		
22	47	48	51	4,0	55	59	61	67	73	75	85	93	42,0		
21	45,5	46	47,2	2,0	49,5	54,5	57,5	68	65	71	75,5	84	36,5		
5	42,5	45,5	49,5	7,0	51,5	54	58,5	64,5	70,5	77	85	91	41,5		
10	39,5	42	44,5	5,0	48,5	53,5	57,5	60	70	75	77	82	37,5		
8	37	39,5	43,5	6,5	46,5	52,5	55,5	60,5	68	72	77	82	38,5		
9	36	39	42	6,0	46	49	52	57,5	64	69	77,5	84	42,0		
Разом	446	467,5	499,5	53,5	528	565,5	596,5	646,5	707	754,5	827	890,5	391,0		
К о н т р о л ь н а г р у п а															
18	52	53,5	55,5	3,5	58,5	61	66	72	76	81	87	93	37,5		
15	50	52,5	57,0	7,0	61,5	64	69,5	77	86	91	97,5	106	49,0		
14	48	50,5	53	5,0	57	59,5	63,5	71	77	80	89	98	45,0		
17	45,5	48	51	5,5	54,5	56,5	58,5	63	72	73	80	87,0	36,5		
13	45	47,5	50,5	5,5	53,5	61	67	74	82	88	91	101	50,5		
11	44,5	47	48	3,5	50	53,5	55,5	60,5	65,5	68,5	75	81	33,0		
2	43,5	45,5	50	6,5	52	53,5	57,5	63	70	75	80	87	37,0		
1	38,5	41,5	46	7,5	47,5	50,5	55,5	61	70	74	82	87,5	41,5		
7	38,5	40	45	6,5	47	49,5	53	57	63,5	68,5	74	78	33,0		
4	38	39,5	44	6,0	46	49	54	59	66	71	78	83	39,0		
Разом	443,5	446	500	56,5	527	558	600	659,5	728	767	833,5	902,5	402,5		

2. Пересічний щоденний приріст (в кілограмах).

№№ тварин	Підготовч. період			Дослідний період										
	Декади		Пересіч. за період	Д е к а д и										Пересіч. за період
	1	2		3	4	5	6	7	8	9	10			
Дослідна група														
20	0,2	0,35	0,28	0,3	0,3	0,35	0,6	0,6	0,4	0,9	0,8	0,53		
12	0,8	0,25	0,37	0,2	0,2	0,2	0,4	0,7	0,5	0,9	0,8	0,49		
19	0,15	0,45	0,3	0,35	0,45	0,4	0,4	0,55	0,65	0,9	0,7	0,56		
3	0,25	0,35	0,3	0,1	0,25	0,2	0,35	0,5	0,35	0,75	0,15	0,33		
22	0,1	0,8	0,2	0,4	0,4	0,2	0,6	0,6	0,2	0,1	0,8	0,52		
21	0,05	0,15	0,1	0,2	0,5	0,3	0,45	0,3	0,6	0,45	0,85	0,46		
5	0,3	0,4	0,35	0,2	0,25	0,45	0,6	0,6	0,65	0,8	0,6	0,52		
10	0,25	0,25	0,25	0,2	0,5	0,4	0,55	0,7	0,5	0,2	0,5	0,45		
8	0,25	0,4	0,335	0,3	0,6	0,2	0,5	0,75	0,4	0,5	0,5	0,48		
9	0,3	0,3	0,3	0,4	0,8	0,3	0,55	0,65	0,5	0,85	0,65	0,52		
На гр.	0,22	0,32	0,27	0,28	0,37	0,31	0,5	0,6	0,48	0,73	0,64	0,49		
Контрольна група														
18	0,15	0,2	0,175	0,3	0,25	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6	0,47		
15	0,25	0,45	0,35	0,45	0,25	0,55	0,75	0,9	0,5	0,65	0,85	0,62		
14	0,25	0,25	0,25	0,4	0,25	0,4	0,75	0,6	0,3	0,9	0,9	0,56		
17	0,25	0,3	0,27	0,35	0,2	0,2	0,65	0,7	0,1	0,7	0,75	0,46		
13	0,25	0,3	0,28	0,3	0,75	0,6	0,7	0,8	0,6	0,3	1,0	0,63		
11	0,25	0,1	0,175	0,2	0,35	0,2	0,5	0,5	0,3	0,65	0,6	0,42		
2	0,2	0,45	0,325	0,2	0,15	0,4	0,55	0,6	0,2	0,8	0,7	0,46		
1	0,3	0,45	0,375	0,15	0,3	0,5	0,55	0,9	0,4	0,8	0,55	0,52		
7	0,15	0,5	0,325	0,2	0,25	0,35	0,4	0,65	0,5	0,55	0,4	0,42		
4	0,15	0,45	0,3	0,2	0,3	0,5	0,5	0,7	0,5	0,7	0,5	0,49		
На гр.	0,22	0,35	0,28	0,27	0,31	0,41	0,59	0,68	0,39	0,67	0,69	0,50		

3. Витрата харчу (в зерн. од.) на 1 кгр. приросту по групах.

Назва груп	Підгот. пер.			Дослідний період										
	Декади		За період	Д е к а д и										За період
	1	2		3	4	5	6	7	8	9	10			
Дослідна	8,47	5,69	6,8	7,34	5,76	7,28	4,7	4,1	5,48	4,3	4,5	5,09		
Контрольна	8,27	5,28	6,44	7,65	7,08	5,5	4,0	3,7	6,76	4,4	4,8	5,05		

Полтавська Зоотехнічна Дослідна Станція.

КОЛЕКТИВНІ ДОСЛІДИ

ХАРЧОВА КАРТКА

Пункт..... Район..... Дослід №..... Група.....
 Тема досліду..... 19... р. до... 19... р. Декада.....
 Декада з..... Походження тварини { Б..... м.....
 Час народження тварини..... Власник тварини.....
 Породність тварини.....

Полтавська тварини №	Вага			Зерна-дерти	Соковитих дати	Континент	Назва харчу (раціон)	Кількість		Витрачено на кіло приросту
	1 зважування	2 зважування	Пересліду					На добу:	На декаду:	
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	Кiрк. дaльнoк хapчy нa дoбу	Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць
	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло	у кiло		Зeрнових oдиниць	Кiркiльових oдиниць	Зeрнових oдиниць

Попередне утримання та годівля.....
 Початкова вага..... Остаточна вага..... Приріст.....
 Вартість приросту..... Вартість кіло приросту.....
 Тварина забита на Полтавській беконній фабриці..... Жива вага перед убоєм.....
 Убойна вага { у кіло..... Вага бекону..... Якість бекону по стандарту Полтав. бекон. фабрики.....
 у 0,0'0.....
 Правильність убойної ваги, ваги бекону та кляси його свідчимо:
 (М.П.) Підписи:.....

Годівля

Терміни давання	Назва харчу											Всього за декаду	
Зернова мішанка	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
Соковиті	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
Молошні	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
Зернова мішанка	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
Соковиті	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
Молошні	Дано												
	З'їдено												
	Недоїдків												
<p>Годівля за нормами почата..... Годівля закінчена.....</p> <p>Витрачено всього кормів: { Зернових ..... Соковитих ..... Молошних ..... Вартість кормів: { Зернових ..... Соковитих ..... Молошних ..... Правильність годівлі перевіряв.....</p>													

KOLLEKTIVUNTERSUCHUNGEN AUF DEM GEBIETE DER SCHWEINEZUCHT IM JAHRE 1928.

(aus den Arbeiten der Zootechnischen Versuchsstation in Poltawa).

VON PROF. A. F. BONDARENKO.

ZUSAMMENFASSUNG.

Anfangs 1928 begann zum ersten Male die Zootechnische Versuchsstation in Poltawa kollektivversuche der Fütterung der Schweine zu organisieren und durchzuführen.

Diese Arbeit ist in 4 Raionen des Poltawer Bezirkes durchgeführt worden, nämlich in den Raionen Maschewka, Runowschtschina, Reschetilowka und Poltawa; diese Raione haben unter dem Einflusse der erwähnten Versuchsstation ihre Schweinezucht verbessert und von dieser Zeit an ist dieser Zweig der Tierzucht ein Marktweig geworden mit Neigung zum Bäconisieren. In diesen Raionen befinden sich erhebliche Mengen von Bastardferkeln, welche aus Kreuzungen von gewöhnlichen Landsauen mit Ebern des grossen Englischen Weissen Schweinen entstanden sind; diese Ferkeln waren von der Zucht der Versuchsstation erhalten worden. Die Station beabsichtigte ihre Versuche mit denjenigen Futtersarten, welche für die erwähnten Raionen typisch sind, nämlich mit Gerste, Mais, Roggen, Kleie, Zuckerrübe und, teilweise auch mit Abfällen von der Milchwirtschaft, durchzuführen.

Die Versuche sind mit denjenigen Futtersarten durchgeführt worden, die am meisten in diesem oder jenem Punkte verbreitet sind.

Zum Versuche waren 4—8 Monate alte Bastardläufer eines und desselben Bastardgrades verwendet, welche von denselben Vätern stammten. Die Versuche dauerten hauptsächlich 3 Monate (9 Dekaden, von diesen waren 2 Vorbereitungs-, 7—grundversuchen).

Die Durchführungsmethode dieser Versuche war eine gruppenmethode, und da, wo die Erhaltung von gleichen Gruppen, unmöglich war, verwendete man Periodenmethoden.

Im ganzen waren 6 Versuche mit 96 Tieren auf 2 Grundaufgaben durchgeführt worden:

1. „Die Art und Weise der Erhaltung von Jungtieren, die auf Baugütern durchgeführt waren, im Vergleich mit denjenigen der Kulturgüter, ihre Rentabilität und Einfluss auf Washstum der Tiere“—4 Versuche in 4 Oertern.

2. „Die Maisausnutzung für Bäckonfütterung“—2 Versuche in 2 Oertern.

Die Erfolge der Versuche waren folgende:

1. Alle Tiersgruppen, die nach Normen in Erfüllung dieser oder jener technischen Anforderungen zur Fütterung und Haltung in der Versuchsperiode gefüttert, zeigen in dieser Periode, im Vergleich mit der Vorbereitungsperiode, in welcher die Läufer auf gewöhnlicher Bauernart gefüttert waren, eine Vergrößerung der Wachstumsenergie auf 68,8⁰/₁₀₀.

2. Neben der Vergrößerung der Wachstumsenergie in der Versuchsperiode war in derselben Zeit eine Verminderung des Futtermittelsverbrauchs auf 1 kgr. Zuwachs auf 30,8⁰/₁₀₀ (in Stärkewerten), im Vergleich mit der Vorbereitungsperiode.

3. Bei Ausnützung des Maisses für Bäckonisationszwecken, wo das Maisquantum 33⁰/₁₀₀ der Futterration betrug, wo ausserdem 33⁰/₁₀₀ der Ration aus Gerste und 33⁰/₁₀₀ aus separierter Milch bestand, war keine besondere Verschlechterung der Bäckonqualität bemerkbar: 40⁰/₁₀₀ von der auf der Bäckonfabrik geschlachteten Versuchstieren gaben Bäckon 1-er Sorte und 60⁰/₁₀₀—2-er Sorte.

4. Im allgemeinen stimmen die Erfolge der obenerwähnten Kollektivversuchen mit den Erfolgen der analogen Versuchen, die früher auf der Zootechnischen Versuchsstation in Poltawa durchgeführt waren überein.

5. Die Kollektivversuche tragen zur Rationalisierung der Schweinezucht auf dem Lande bei, was dadurch zu sehen ist, dass nicht nur die Bauern, die selbst die Versuche durchführen, sondern auch ihre Nachbarn sind mit diesen verinteressiert und oft wenden sie sich zum Personal, das die Kollektivversuche bedient, mit der Bitte auch bei ihnen die Fütterung nach Normen in Ordnung zu bringen und auch genau besehen sie die Arbeit der Bauer, die Versuche durchführen, um dann auch in ihren Wirtschaften diese oder jene Verbesserung in der Schweinezucht durchführen zu können.

Wie aus den obenerwähnten Angaben zu sehen ist, ist die Anstellung und Durchführung der Kollektivversuche und Musterverfütterung der Schweine sehr zweckmässig und nützlich und trägt viel zur Verbesserung der Schweinezucht bei.

ЗМІСТ:

	Стор.
Передмова	3
Вступ	7
1. Загальні відомості про роботу в 1928 році: Характеристика районів. Обсяг роботи. Вибір тварин. Методика та техніка переведення дослідів. Ув'язка з місцевими організаціями. Теми дослідів.	13
2. Дослід № 112/к. (с. Жуківка Машівського району).	16
3. Дослід № 113/к. (с. Ковалівка Руновщанського району).	21
4. Дослід № 114/к. (с. Жуки Полтавського району).	25
5. Дослід № 115/к. (с. Шкурупії Решетилівського району).	28
6. Дослід № 116/к. (с.-г. Артіль „Культура“ Руновщанського р-ну).	30
7. Дослід № 117/к. (с. Шкурупії Решетилівського району).	33
8. Загальні висновки по всіх дослідях: Порівняння груп всіх дослідів по періодах.	34
Дослід Полтавської Досвідної Станції 1914 року.	35
Загальний висновок. Вплив негативних факторів на досліді. Відношення селянства до колдослідів. Критика колдослідів	37
9. Додатки: Інструкція технікам по проведенню колдослідів. Характеристика господарств селян-дослідників. Таблиці: а) Зміна ваги тварин в окремих господарствах подекадно, б) пересічний щоденний приріст тварин в окремих господарствах подекадно в) витрата харчу на 1 кг. приросту в окремих господарствах подекадно.	39
Харчова картка.	53
Zusammenfassung	55

Ціна 70 коп.

У. С. С. Р.

Н. К. З.

**ПОЛТАВСКАЯ ЗООТЕХНИЧЕСКАЯ С. - ХОЗ. ОПЫТНАЯ СТАНЦИЯ.
DIE ZOOTECHEMISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION in POLTAWA**

1929 год

Вып. № 5

ТРУДЫ

МЕТОД КОНТРОЛЬНЫХ ОПЕРАЦИЙ
ПРИ ИЗУЧЕНИИ КАЧЕСТВА БЕКОНА

В. М. Анисимов

С предисловием и под редакцією
директора Станции А. Ф. Бондаренко

ПОЛТАВА, 1929 г.

„Полтава - Полиграф“
Типогр. им. Петровского
Заказ № 3950, 500 экз.
Окрлит № 203, Полтава

ПРЕДИСЛОВИЕ.

Еще в 1914 году в отделе животноводства Полтавской с.-х. опытной станции нами начато было изучение влияния кормов на качество продуктов животноводства, как-то: сала, бекона, яйца, смушка, шерсти и т. д. Уже тогда нами подмечено было благоприятное влияние на качество бекона таких кормов, как вика яровая (*Vicia sativa*), тыква кормовая (*Cucurbita Pepo*), свекла сахарная и кормовая и пр., а с другой стороны выяснилось и отрицательное влияние различных жмыхов, кукурузы, картофеля и пр. Эта сторона дела, т. е. качественное влияние кормов на продукцию естественно должно было интересовать нас, как интересует и сейчас в высокой степени уже потому, что свиноводство Полтавщины, а также и другие продукты животноводства (смешки) пробивали себе путь на заграничный рынок.

Развивающийся экспорт продуктов животноводства заставил сильно посчитаться с требованиями заграничного рынка, тем более, что нам приходилось уже тогда выступать параллельно с такими поставщиками на международный английский рынок как Швеция, Дания, Ирландия и пр., где техника откорма стояла и стоит на очень большой высоте.

Наши опасения оправдались, ибо, как видим, нам приходится завоевывать очень упорно себе место на английском рынке, а в последнее время на итальянском и французском. Наряду с увеличением экспорта неизбежно обратить самое серьезное внимание на улучшение качества всей экспортной работы.

Из-за недостаточного внимания к качеству экспортируемых продуктов мы теряли и теряем огромные средства.

Уже в 1927-28 году наш экспорт достиг 59,2% от довоенного уровня, а в настоящем году по плановым предположениям должен возрасти до 70% от довоенного. Особенно сильно отразится недостаточно высокое качество вывозимых продуктов животноводства на активности нашего баланса во внешней торговле с прекращением вывоза хлеба и переложением значительной части экспорта на продукты животноводства.

Мы уже не говорим о том, что каждая фабрика, каждый завод должны знать, как производить для экспорта тот или другой товар, должны быть знакомы во всех деталях с требованиями заграничного покупателя, вплоть до рисунка на товаре, вплоть до последней мелочи при его упаковке.

Стандарт экспортных товаров должен быть во что бы то ни стало обеспечен. Необходимо, чтобы абсолютные качества вывозимого продукта по возможности приближались к наилучшим образцам конкурирующих с нами стран. Все это в полной мере относится к производству и экспорту бекона.

Чтобы во время самого производства продукта можно было судить о его качестве, о всех изменениях, происходящих в нем еще в процессе подготовки сырья, нам нужно было иметь образцы этого продукта в разные моменты его производства для определения его физикохимических свойств путем точного анализа. Конкретно говоря, мы имеем в виду определение качества подкожного жира при откорме животных в связи с тем или другим кормом, временем его использования и пр.

Обычная практика опытно-исследовательских учреждений в этом отношении сводилась к тому, что после окончания какого либо опыта животные убивались и с них брались пробы для анализа.

Таким образом для разрешения каждой отдельной темы опытным путем необходимо брать новые группы животных, а следовательно очень удорожать, а главное затягивать выяснение данного вопроса.

Сложность опытов с животными вообще, а в особенности при откорме свиней в силу недостаточной выясненности и сложности процессов жиобразования, заставляет искать путей к упрощению методики постановки опытов с одной стороны и более близкого контроля в этих процессах при самом ходе работ с другой.

Уже в 1914 году, когда впервые на Полтавской опытной станции был поставлен мною опыт по изучению выправляющего действия на качество свиного сала вики, свеклы и тыквы, был применен метод определения качества продукта посредством нахождения количества не предельных кислот по способу Гюбля, а также показаний рефрактометра, кроме обычно применяемого до тех пор изучения физических свойств и дегустации.

Это была первая попытка среди опытников на Украине применять химический метод в изучении качеств бекона.

Правда, опытная работа только что начиналась.

Главное внимание обращали почти исключительно на количественную сторону дела, т. е. на тот эффект в приросте живого веса, какой получался от скармливания того или другого корма. Качественная сторона мало кого интересовала и нам приходилось пробивать дорогу в этом сложном вопросе почти самостоятельно.

Насколько это дело было новое, можно судить хотя бы по тому обстоятельству, что даже методика исследования сала, начиная от подготовки образцов и кончая самым определением не предельных кислот, была очень мало разработана.

Из ныне существующих зоотехнических опытных учреждений большинство еще не существовало в то время, а в тех, которые и работали

со свиньями, вопросы опытного характера не затрагивались вообще (были только племенные рассадники по преимуществу), а химические исследования и подавно.

Практика агрохимических лабораторий не могла быть нами использована из-за отсутствия там материалов, а сотрудники лабораторий изучение этих вопросов не включали в план своих работ в силу и без того большой нагрузки.

На Полтавской с.-х. опытной станции в ее зоотехническом отделе опыты по откорму свиней на бекон начались в 1911 году, при чем результаты опытов контролировались весовым путем по преимуществу, а о качестве продукта судили методом дегустации.

Но ни метод дегустации, применявшийся в 1912 и 1913 году, ни различные физические методы не казались нам вполне убедительными и мы вынуждены были обратиться к химическому способу определения качества сала.

Так как для определения и одного числа по способу Гюбля требуется небольшое количество исследуемого продукта, в данном случае сала, то еще в 1914 году нам приходила мысль брать кусочки сала на живых свиньях, а животных использовать для дальнейших опытов. Наступившая война сначала империалистическая, а потом гражданская прервали эти изыскания, так как и я тоже был призван в армию, а я был единственным работником в зоотехническом отделе станции.

Только в 1924 году, т. е. спустя десять лет, нам удалось осуществить давнишнюю мечту и начать опыты по взятию образцов сала для анализа на живых свиньях.

Техника этого метода разработана моим сотрудником по опытной станции В. М. Анисимовым, который очень удачно справился с этой задачей.

Сущность метода состоит в том, что в области холки после предварительной подготовки места операции, путем обмывания его водой с мылом, делают полуовальный надрез в 10—12 сант. кожи и сала во всю толщину его. При этом, стараясь не задеть мускульного слоя, отделяют от него, а также и от кожи и вырезают образец сала весом до 50 грамм. На рану накладывают швы и операция готова.

Приблизительно через месяц рана заживает. Свиньи все время чувствуют себя прекрасно, так как на их самочувствие и здоровье такая незначительная выемка сала не оказывает, повидимому, неблагоприятного влияния.

Пользуясь изложенным вкратце методом контрольных операций, мы получили возможность изучать такие вопросы, как, например, изменение качества сала в зависимости от перемены кормов, определения необходимого времени для того, чтобы ослабить или совершенно парализовать действие предыдущих кормов и пр. А самое главное это то, что все наблюдения производим над одним и тем же жи-

вотным, чем избегаем влияния индивидуальности животного, что играет громадную роль и что особенно важно—этим методом подходим к освещению и выяснению многих глубоких внутренних процессов, происходящих в сала во время испытания данного корма или способа кормления.

Само собою очевидно, что экономическая сторона дела будет играть здесь не последнюю роль, ибо на одних и тех же животных можно будет разрешать несколько вопросов, не убивая их.

Первые результаты работ Полтавской зоотехнической опытной станции (раньше отдела животноводства) в этом направлении были, в порядке предварительного сообщения, еще в 1926 году опубликованы в статье В. М. Анисимова в № 8 журнала „Сельско-хозяйственное опытное дело“ и широко популяризованы во время приема посещавших станцию экскурсий, нередко с демонстрацией на живых животных.

По установившейся практике Полтавскую опытную с.-х. станцию в течении года посещают представители большинства научных и учебных учреждений Союза, с которыми мы всегда широко делились нашими достижениями и работами в опытном деле.

Чрезмерная перегруженность крайне малочисленного научного персонала станции является причиной того, что многие результаты опытов к сожалению запаздывают с выходом в свет.

Насколько этот метод взятия образцов сала для анализа на живых животных представляет несомненное удобство, видно из того, что его начали применять различные научно-исследовательские учреждения, как, например, на Воронежской зоотехнической станции и с.-х. институте.

В Ленинграде в институте опытной агрономии на курсах для опытников-зоотехников в 1927 году мною был сделан доклад о наших работах по контрольному методу, а профессор Еленевский С. С., в порядке практических работ по курсам, демонстрировал вырезку сала. Как нам известно, в лаборатории профессора Немилова А. А. в ГИОА тоже применяют этот метод.

В предлагаемом выпуске трудов станции довольно обстоятельно и исчерпывающе изложены как сущность описываемого приема, так и самый способ его применения на основании нашей многолетней практики.

В настоящее время нами испытывается и детально разрабатывается вопрос упрощения самой техники экстирпации с применением специального приборчика для взятия проб. Прибор должен иметь форму полого внутри цилиндрика с острыми краями. Для подрезания сала в стенках цилиндрика вмещается режущая часть, действие которой напоминает движение диафрагмы системы „Ирис“.

Зоотехническая станция будет очень признательна, если лица, применявшие этот метод взятия образцов, поделятся с нами своими наблюдениями и опытом и тем помогут дальнейшей его разработке и усовершенствованию.

А. Ф. Бондаренко.

МЕТОД КОНТРОЛЬНЫХ ОПЕРАЦИЙ.

Область применения и сущность метода.

Изучая качественное влияние кормов на продукты промышленного откорма, прежде всего приходится обращать внимание на качество сала, стремиться, чтобы последнее удовлетворяло тем рыночным требованиям, какие предъявляются к лучшим сортам свиных продуктов. Плохое подкожное сало может обесценить прочие положительные качества продукта, продукт с хорошим салом много выигрывает в качестве. Качество мяса, помимо прочих моментов, определяющих его вкусовые и внешние достоинства, также в большой степени зависит от качества жира в нем. Поэтому в работах по изучению различных кормов со стороны их качественного влияния на продукты откорма, определение качества сала имеет очень важное практическое значение.

Так как предполагается, что специфическое действие корма во всех отложениях сала в свином организме сказывается в одинаковой степени, разница же будет обусловлена особенностями, присущими самой природе того или иного отложения, то в практике для суждения о качестве всего сала достаточно знать характер его в одном каком-либо месте. При сальном откорме для определения пользуются подкожным салом в виду наибольшего его значения и массы среди всех прочих видов сала, а в беконе подкожное сало является единственным источником для оценки качества сала бекона. Предполагается, что по качеству подкожного сала можно без большой ошибки судить и о качестве внутреннего и кишечного сала, а также об особенностях жира в мясе.

История. В лабораторной практике для определения химического состава сала служат образцы подкожного сала с убитых животных. Из какого либо места сальной плахи вырезывается образец нужных размеров, соответствующим образом обрабатывается и подвергается анализу. В своей практике до 1925 года мы точно также пользовались исключительно образцами с убитых животных. Осенью 1925 года нами впервые был практически испытан другой способ изучения качественного влияния кормов, в основе которого лежит контроль за ходом изменений в сала во время самого

откорма с помощью периодического получения образцов сала для анализа оперативным путем от живых животных. В основе этот способ необычайно прост, однако он вносит весьма существенные изменения в самую методику конструкции и ведения опыта, дает возможность изучать некоторые новые специфические стороны откорма и удешевляет изучение, сокращая число нужных для опыта животных.

Если не ошибаемся, способ получения образцов сала с живых свиней впервые был применен в исследовательской практике первыми датскими опытниками для решения вопросов того же качественного влияния кормов на продукты откорма, которому мы в настоящее время уделяем так много внимания.

Мысль о контроле над изменениями качества сала во время опытного кормления возникла в практике Станции совершенно самостоятельно, под влиянием необходимости уложиться со всем многообразием и обширностью вопросов откорма в небольшое количество животных, каким располагала Станция для изучения вопросов откорма.

Первая операция нами была выполнена в 1925 году 27-го октября на 6-ти штуках животных в опыте № 38 по изучению влияния кукурузы на качество сала. Оказалось, что выполнение операции не влечет за собою таких неблагоприятных последствий, которые бы дальнейшее ведение опыта делали невозможным или его усложняли. Существенных нарушений в работе организма после такой малой операции не приходилось наблюдать.

Благоприятный исход первой операции побудил более доверчиво отнестись к ее практической годности, чем первоначально, и в последующей работе получение контрольных образцов сала и их исследование входит почти во все наши опыты по откорму, как удобный и выгодный способ изучения качественной стороны откорма. Всего до настоящего времени нами произведено около 120 операций.

Практические выгоды и удобства этого способа

Положительные
практические
достоинства
метода.

закljučаются в следующем:

1. *Он позволяет нам получать полное представление о ходе и характере изменений в сала во все время откорма.* Так как рана при надлежащем уходе за ней успевает зарубцеваться приблизительно по истечении месяца со дня операции, то контрольные вырезки сала, следовательно, можно производить уже через каждый месяц, а при необходимости промежутки между отдельными операциями могут быть и меньше месяца. В одном опыте мы произвели пять операций, следующих одна за другой с промежутками около месяца. В тех случаях, когда требуется установить картину последовательности изменений или процессов в сала, этим способом приходится пользоваться неизбежно. Например, произведя в течение нескольких лет целый ряд

последовательных операций на одних и тех же животных в разном возрасте их, при условии кормления все время одним кормом, мы получим картину изменений количества непредельных кислот в салае, зависящих от возраста животного. При таком способе изучения самый характер изменений обнаруживается более резко и уверенно, так как на причинной связи между фактором и явлением меньше всего отражается влияние индивидуальности.

2. Благодаря этому способу является возможным экономно использовать животных. Это особенно необходимо, когда животные для откорма достаются с трудом или же возникают затруднения с помещением. В известных случаях этот способ позволяет конструировать опыт так, что число нужных для опыта животных значительно сокращается. Если даже нет нужды в экономии животных, то всегда бывает тем очередных больше, чем технической возможности заняться ими. В этом случае операционный способ ускоряет темп исследовательской работы в той части, где он может быть применен.

Мы приведем пример, показывающий, как значительно может быть сокращено число животных, благодаря этому способу.

Требуется, например, разрешить чисто практический вопрос о том, когда в конце откорма нужно исключать жмых из рациона и переходить на чистый ячмень, чтобы получить продукт с плотным салом.

Пользуясь способом послеубойного определения, конструируем опыт так:

1 группа	— во все время опыта	получает	ячменя	100%.			
2	" — " " "	"	жмыха	50% + ячменя	50%.		
3	" — в 1-й период:	жмых	50%	} 100%	в течение	Во второй	Ячмень 100%
		ячмень	50%		2-х месяцев.	период:	в течение 20 дней.
4	" — " " "	То же				"	Ячмень 100%
							в течение 30 дней.
5	" — " " "	То же				"	Ячмень 100%
							в течение 40 дней.
6	" — " " "	То же				"	Ячмень 100%
							в течение 50 дней.

В каждой группе заключительный откорм на ячмене происходит в течение разного времени. После убоя анализ сала на количество непредельных кислот показывает, какой срок достаточен для получения плотного продукта. Если взять в каждую группу только по три животных, то и тогда для проведения опыта по такому способу потребуется 18 штук свиней.

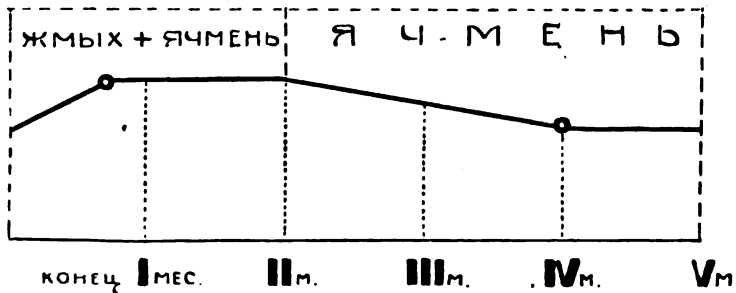
Но совершенно иначе и проще можно изучить вопрос, пользуясь способом вырезки образцов сала. Опыт в таком случае ведется так:

Устанавливаем два периода кормления. В первом периоде животные получают рацион, содержащий $\frac{1}{2}$ жмыха и $\frac{1}{2}$ ячменя. Продолжительность этого периода должна быть такова, чтобы жмых успел полностью проявить свое отрицательное действие. 2-х месяцев для

этого будет вполне достаточно. По истечении этого срока продукт получится плохого качества и количество непредельных кислот в сала будет очень высокое. В следующем периоде жмых из рациона исключаем и переходим на чистый ячмень. Так как непредельных кислот в сала при кормлении ячменем будет гораздо меньше, чем при кормлении жмыхом и так как количество их способно меняться в зависимости от корма, то в течение второго периода опыта количество непредельных кислот будет постепенно уменьшаться, пока не установится на какой-то высоте, характерной для данного случая. Тот момент, с которого будет наблюдаться устойчивость количества непредельных кислот и нужно считать концом второго исправительного периода откорма, а срок от момента исключения жмыха до стабилизации непредельных кислот — необходимым сроком исправительного откорма ячменем после предшествовавшего откорма жмыхом. Графически это можно представить так.

№ 1

ПРИМЕРНАЯ ЛИНИЯ ИЗМЕНЕНИЯ ЙОДНЫХ ЧИСЕЛ.

Во время опыта производим ряд операций. Примерно они будут распределяться так: в первом периоде — в конце 1-го и 2-го месяца, во 2-м периоде — на 20-й день, на 35-й, на 45-й и в конце 5-го месяца, считая от начала опыта. Всего шесть операций. Анализ образцов сала, вырезанных в разное время опыта, покажет изменение йодных чисел и тот момент, с которого понижение йодных чисел на ячмене прекращается. Он будет лежать в промежутке между какими-то двумя операциями. Повторением опыта и изменением сроков операций этот момент можно установить более или менее точно.

Результаты, полученные в опытах, произведенных этими разными способами, должны совпасть, но получается большая экономия в количестве животных, кормах и расходах по обслуживанию. При вырезывании образцов сала потребуется всего три штуки животных, с повторением — 6 штук, вместо 18 штук при определении качества сала после убоя.

**Область
применения.**

До сих пор *методом контрольных операций мы пользовались для выяснения действия того или иного корма на плотность сала.* Само собою разумеется, что область применения этого метода в опытном свиноводстве может быть значительно шире. Сюда может входить не только изучение действия корма на тот или иной продукт откорма, но также испытание других факторов, производящих изменения в количественном и качественном составе продукта. *Не только в подкожном сале, но и в других тканях, доступных для операции, можно изучать этим методом течение и характер процессов в них.* Каждый из таких случаев должен иметь свои особые приемы, основанные на задачах и целях опыта, согласованные с удобствами и техническими условиями выполнения операции. Мы излагаем здесь только частный случай приложения этого метода в узкой области опытно-исследовательской работы. Сделать это нас побуждает то обстоятельство, что в последнее время изучению качественного действия кормов все больше уделяется внимания на опытных станциях. Возникает потребность в выработке гибкого и удобного метода работы, пользуясь которым в то же время можно было бы наиболее рационально использовать немногочисленный живой материал, находящийся в распоряжении опытников.

Нами накоплен материал, освещающий лишь некоторые стороны приложения и использования метода контрольных операций. Многие стороны для нас остаются неизвестными. В целях всесторонней разработки и освещения этого метода, желательно было бы, чтобы и другие опытные станции, пользовавшиеся этим методом, сообщили в печати свой накопленный опыт.

Детально разработанный метод контрольных операций в руках опытников явится более совершенным средством, чем способ послеубойного определения; вместе с тем он поможет быстрее нащупать и установить кормовые рационы в разных кормовых районах для различных видов откорма.

Операционная техника.

По своему техническому выполнению операция необычайно проста. Суть ее заключается в том, что в известные сроки, устанавливаемые по заданию опыта, у *живой свиньи вырезывается кусочек сала для исследования.*

**Подготовка
к операции.**

Остановимся прежде всего на моментах подготовки к операции.

Сама операция носит элементарный характер, и никаких особых приемов подготовки к ней не требуется. Мы укажем здесь только то, что безусловно необходимо выполнить.

В день операции утренняя кормежка пропускается (не производится). Этим ослабляется сопротивление животного при повале

и операции, а также уменьшается давление кормовых и каловых масс на дыхательные органы, что способствует более ровному дыханию и более спокойному поведению животного во время операции.

Повал. В помещении, где будет производиться операция, настилается слой соломы, если нет операционного стола или матраца. Следует брать солому озимых хлебов, как более крупную, при этом нужно избегать запыленной, мокрой и заплесневевшей соломы.

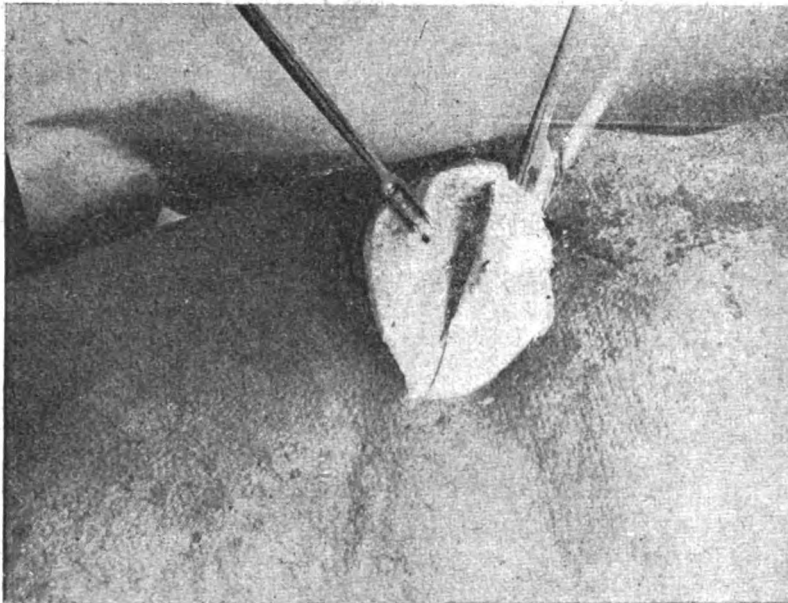
Животное валится на сторону противоположную той, какая будет подвергаться операции и укрепляется в неподвижном состоянии. К сожалению, нам неизвестно существование специальных приспособлений для повала свиней. Операции на свиньях, кроме кастрации в молодом возрасте, — явление настолько редкое в ветеринарно-хирургической практике, что нужды в специальных приспособлениях обычно не ощущается, тем более, что произвести повал такого сравнительно небольшого и безвредного животного, как свинья, можно весьма просто и без особых приспособлений. Потребность в специальном повале может явиться разве только при операциях на крупных боровых, напр., при кастрации, когда обращение с боровом требует большой осторожности и предупредительности для защиты лиц, производящих повал, от покусов и ударов. Но для выполнения операций получения образцов сала необходимо было бы выработать специальные приспособления для повала. Мы пока пользуемся обыкновенными веревками. Такой примитив весьма неудобен. Самый повал и укрепление животного в неподвижном состоянии отнимает много времени. При большом количестве животных операция тянется непрерывно несколько часов, что чрезвычайно утомительно отзывается на персонале, если принять во внимание непрерывность напряжения мышечной работы и непрерывающийся крик животных. С другой стороны для повала и укрепления 5—6 пудового животного требуется не меньше 4-х рабочих. Оторвать 4-х человек от очередных работ по свиноводству на время 1/2 дня и больше, значит не выполнить положенных ежедневных работ. Специальный повал сократил бы продолжительность операций, дал бы возможность ограничиться меньшим количеством рабочих и облегчил бы труд их. К сожалению, такого повала мы не имеем и пользуемся пока примитивом. После повала и укрепления животного насколько возможно в неподвижном состоянии ему завязывается морда точно также, как это делается при операциях на собаках.

Наркоз. Операция производится без всякого наркоза. Прибегать к общему наркозу при такой малой операции нет никакого смысла. Против местной же анестезии нужно выставить следующие соображения.

Основное условие, предъявляемое к операции, это то, чтобы вырезанный образец был химически чист, т. е. представлял из себя чистое сало без примеси посторонних, случайных веществ. Поэтому

всякое медикаментарное вмешательство, влекущее за собою загрязнение сала, не должно иметь места. Вот почему те приемы местной анестезии, которые предполагают подкожную инъекцию, при данной операции не могут быть применены. Следовательно, в данной операции можно применить только поверхностное обезболивание кожи с помощью хотя бы эфира, которым мы и пользовались в первых операциях. Но, как показала практика, такая частичная анестезия мало достигает цели. Операция протекает в таком случае так же болезненно, как и у неанестезированного животного, ибо чувствительность нервных окончаний в сала остается нормальной. Таким образом, прибегать к местной анестезии нет смысла. В своей практике мы производим операции без анестезии и при быстрых и точных разрезах нужда в последней ощущается мало.

№ 2

Производство операции.

Что касается прочих моментов подготовки операционного участка к операции, то они подчиняются общим требованиям оперативной хирургии. Место операции выстригается, обмывается теплой водой с зеленым мылом, орошается дезинфицирующей жидкостью и осушается ватой.

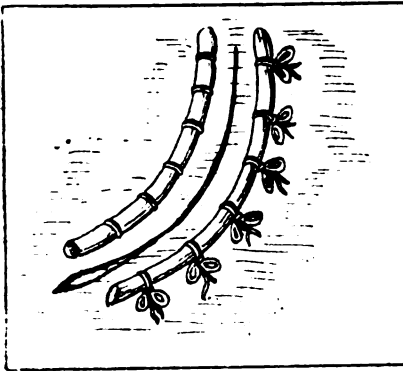
Выполнение операции. Быстрым, непрерывным движением производится полуовальный разрез кожи и одновременно с ней внешнего или обоих слоев сала. Участок кожи, находящийся в полуовале, отсепаровывается от сала, заворачивается в сторону и удерживается в таком состоянии помощником. Прямолинейным разрезом соединяются оба конца первого разреза.

Затем в один из углов разреза вводятся ножницы Купера до дна разреза и кусочек сала осторожно подрезывается снизу и извлекается. Нужно стараться не поранить мышцы и оставлять слой сала на мышце нетронутым.

На раневые края кожи накладывается шов с таким расчетом, чтобы в нижнем углу раны оставался свободный проток.

Форма и направление разреза. Полуовальная форма разреза, нам кажется, будет наилучшей, так как она, во-первых, допускает производство разреза в один прием (этим достигается наименьшая болезненность разреза), во-вторых, при полуовальном разрезе после разреза кожи открывается достаточно широкое поле для удобного вырезывания куска сала и, в-третьих, по овальному разрезу сток гноя и сращение краев раны будет происходить более успешно, чем при угловых разрезах.

№ 3

Шов с валиками (*satura clavata*).

Что касается длины разреза, то он рассчитывается соответственно величине нужного для анализа кусочка. Мы вырезаем куски от 25 до 50 грм. Вытопленного сала получается с избытком, чтобы произвести определение точек плавления и йодного числа.

Наложение швов. Так как кожа у свиней довольно толстая, то нужно брать хорошо отточенные, толстые, крепкие иглы и работать с иглодержателем. Нитки также должны быть крепкие и толстые. Тонкие нитки могут лопаться сами по себе, кроме того они неудобны еще потому, что будут разрывать кожу.

Описанный способ весьма примитивен. Гораздо быстрее и удобнее можно было бы производить операцию, если бы удалось сконструировать для этой цели специальный инструмент.

Заживление раны. При правильном наложении швов сращение краев кожи наступает по первому натяжению. Бывают случаи, когда у очень подвижного животного, при рыхлой коже, швы расходятся. Для таких случаев нужно накладывать шов с валиками

(satura clavata). В большинстве же случаев кожа бывает достаточно плотной, чтобы не поддаться разрыву, если шов сделан толстыми нитками.

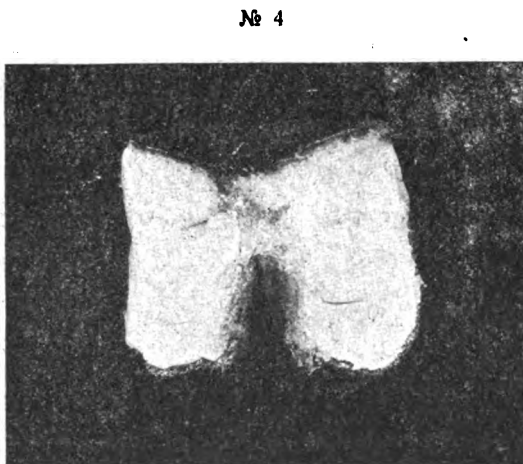
В противоположность заживлению краев кожи, края сала никогда не срастаются по первому натяжению. Раневая полость выполняется постепенно с нагноением. При этом происходит образование небольшого соединительно-тканного тяжа, в котором развивается сеть кровеносных сосудов, впоследствии облитерирующаяся.

При помощи этого тяжа стенки сала стягиваются. Впоследствии на месте вырезанного кусочка образуется вдавленность, ясно видимая при осмотре животного снаружи.

Чтобы заживление раны происходило быстрее и с меньшим нагноением, необходимо перед наложением швов рану тщательно освободить от крови, а вырезывая кусочек, стараться делать это насколько возможно чище, без лишних порезов вглубь и в стороны. Если после удаления кусочка поверхность раны будет неровной, с неотсепарированными лоскутами сала, то последние нужно удалить.

Уход за раной подчиняется общим правилам.

Видимое заживление раны наступает приблизительно через месяц. После этого срока можно производить следующую операцию, а при необходимости до этого срока.

Место вырезки спустя 1 месяц после операции.

Говоря о заживлении раны, следует упомянуть об одном нежелательном последствии операции. Часто, даже при полном заживлении раны, на беконной фабрике при обжигании тушки в печи, под действием высокой температуры рубец на месте ранки лопаются. Это портит вид товара и понижает расценку. Данное обстоятельство нужно иметь в виду в тех случаях, когда животные после опыта ликвидируются на беконной фабрике. На сальных животных, которые действию огня не подвергаются, а только обрабатываются горячей водой, рубец держится очень крепко.

В общем, никаких серьезных осложнений, связанных с усиленными заботами по заживлению или выражающихся в нарушении здоровья животного, после операции не бывает.

Задачи методологии.

Операция имеет значение не сама по себе, а только как средство для изучения известного рода процессов, происходящих в сала. Она является составной частью какого либо опыта, а потому качество полученного результата зависит не только от чистоты и совершенства выполнения операции, но еще в большей степени от правильности предпосылок опыта и его конструкции. При неверной конструкции опыта роль операций может быть сведена к нулю. Однако есть моменты в самой методике получения образцов, которые могут сказываться чувствительно на результатах исследования. Из таких моментов наиболее важными будут: 1) выбор для операции места на туловище,

№ 5

Вид холки после нескольких операций. Ясно виден ряд рубцов.

2) вопрос о послойном и общем анализе сала, 3) влияние операций на дальнейшее течение опыта. Первые два момента, будучи общими и для получения образцов с убитых животных, в методе контрольных операций приобретают особо важное значение, ввиду предъявляемых к методу повышенных требований точности.

Эти вопросы возникают сами собой в процессе работы, и, говоря, о методе контрольных операций, их невозможно обойти молча. Некоторый материал, правда односторонний, получен нами в специальных исследованиях. На основании этого материала может быть можно будет установить ориентировочные вехи в выработке точной и обо-

снованной методики получения образцов сала для анализа. Эти исследования касались, главным образом, изменчивости содержания непредельных кислот в сала. Дальнейшая разработка и освещение этих вопросов со всех сторон поможет установлению обоснованной методики.

Место операции.

Приступающий к операции прежде всего должен задаться вопросом о месте операции. Откуда брать образцы? Следует ли ограничиваться каким либо определенным участком туловища или же строгая локализация не имеет никакого значения и операцию можно производить в любом месте.

Хорошо известно, что толщина сала в разных местах туловища будет разной. На спинной поверхности сало толще, чем на брюхе и боках, на шее и холке толще, чем на спине, пояснице и окороке. Разница в толщине может быть довольно большой. Чем толще сало, тем лучше для операции, так как тогда требуемая величина кусочка может быть выполнена лучше всего за счет глубины сала, а не ширины его. При тонком сала приходится увеличивать раневую поверхность вширь, в связи с чем кожа повреждается на большем пространстве и, как следствие, период заживления затягивается. С такой точки зрения *брюшная поверхность безусловно не может служить местом операции*, особенно у тощих животных, а только дорзальная или боковая поверхность туловища.

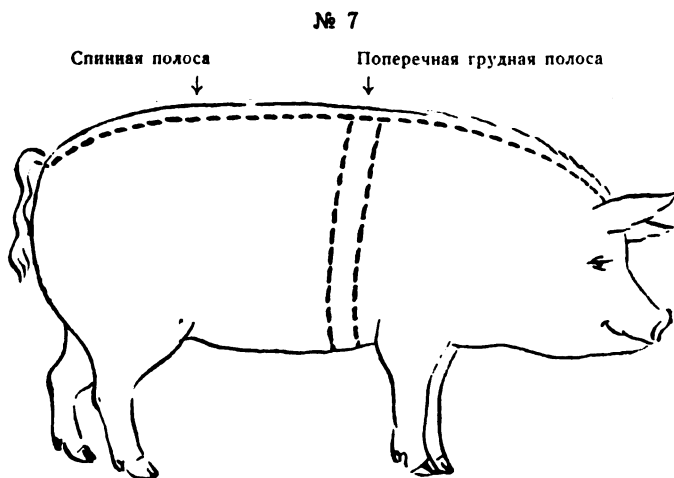
Но и на самой дорзальной поверхности распределение сального слоя неравномерное. Соотношение толщины сала на шее, холке, спине, пояснице и окорке значительно колеблется. Мы приведем здесь несколько измерений, произведенных нами на Полтавской Беконной Фабрике, наиболее резко показывающих эту разницу. Измерения произведены на беконных половинках в остывочной перед окончательной обработкой для посолки. Толщина сала измерялась по поверхности спинного продольного разреза всего туловища в таких точках: шея — в самом начале разреза, холка — в наиболее толстой части, спина, поясница и окорок — в наиболее характерных местах, в большинстве случаев в центре.

№ 6

Случаи по порядку	Толщина сала в сантиметрах				
	На шее	На холке	На спине	На пояснице	На окороке
I	5,0	5,5	3,5	3,5	4,0
II	3,0	5,0	4,0	4,0	4,0
III	3,0	4,0	3,0	3,0	1,5
IV	3,0	6,0	4,5	3,5	5,0
V	3,5	5,0	4,5	4,0	7,0 — у окончания 4,0
VI	2,5	5,0	3,5	2,0	2,5
VII	3,5	8,0	6,0	5,0	6,0
VIII	4,0	5,5	3,0	4,0	4,5
IX	6,0	6,0	3,5	4,0	4,0
X	3,5	4,5	3,0	3,5	4,0

В приведенной таблице можно найти примеры и равномерно и весьма неравномерно развитого слоя. Наиболее развит он почти всегда на холке. Кроме того на холке никогда не бывает так называемых перетяжек, между тем как на спине, пояснице и окорке операция может прийтись как раз в месте перетяжки; определить же заранее последнюю на живом животном невозможно.

Уже на основании различий в толщине и характере распределения сала по поверхности туловища, возникает мысль о выборе наиболее удобного места операции. Операция не всюду может быть произведена. От производства операции в некоторых местах совершенно следует отказаться, а среди участков, допустимых к операции, есть более удобные и менее удобные.

Места взятия проб для анализа в марте 1925 года.

**Йодные числа
в разных местах
плахи неодина-
ковы.**

Но кроме этих соображений исключительного удобства и целесообразности технического выполнения, есть более глубокие причины, выдвигающие вопрос о точном обозначении места операции. Некоторые данные, имеющиеся у нас, дают повод предполагать, что на разных участках туловища химический состав сала будет неодинаковый. По крайней мере существует разница в содержании непредельных кислот, этого наиважнейшего показателя плотности сала.

В начале марта 1925 года нами было произведено определение йодного числа в разных местах сальной плахи одного кастрата, убитого в возрасте около года и кормленного в течение долгого времени перед убоем кухонными отбросами.

Для исследования было вырезано 2 полосы: дорзальная—от места отреза головы до половины окорка и поперечная по грудной клетке от спины до белой линии.

Каждая полоса была разделена на несколько сегментов следующей длины.

№ 8

Продольная полоса			Поперечная полоса		
Область туловища	№№ сегментов	Длина сегментов	Область туловища	№№ сегментов	Длина сегментов
Шея	I	10 см.	Поясница . . .	I	12 с. м.
Шея-холка . . .	II	10 "	Бок	II	12 "
Холка	III	10 "	Брюхо	III	30 "
Холка-спина . .	IV	10 "			4 см.
Спина	V	10 "			
Спина-поясница.	VI	15 "			
Поясница	VII	15 "			
Поясн.-окорок .	VIII	17 "			
		97 см.			

При разделении полос на сегменты обозначалось, приблизительно какой анатомической части они соответствуют, чтобы в случае обнаружения разницы можно было бы последнюю поставить в связь с анатомической локализацией сегментов.

Подготовка сегментов к анализу состояла в следующем. Со всех сегментов была удалена кожа. Вся масса сала каждого сегмента тщательно была измельчена и перемешана на мясорубке для получения средних проб. Такой измельченной массы было взято по 25 грм. от каждого сегмента для вытопки. Вытопка производилась одновременно всех образцов в водяном термостате в течение 1 часа 30 минут при температуре 84—87° С. После вытопки образцы профильтровывались через фильтровальную бумагу и из профильтрованного застывшего жира брались навески (около 0,3600 грм.) для определения непредельных кислот по способу Гюбля. От образца каждого сегмента бралось по 3 навески.

Результаты определения следующие.

№ 9

Продольная полоса			Поперечная полоса		
Область туловища	№№ сегментов	Йодные числа	Область туловища	№№ сегментов	Йодные числа
Шея	I	95,21	Спина	I	78,76
Шея-холка . . .	II	91,23	Бок	II	75,48
Холка	III	91,10	Грудинка	III	88,08
Холка-спина . .	IV	78,63			
Спина	V	86,30			
Спина-поясница.	VI	81,23			
Поясница	VII	81,78			
Поясн.-окорок .	VIII	79,45			

Из таблицы видно, что разница в содержании непредельных кислот в различных частях сальной плахи существует несомненно. В поперечной полосе в первом спинном сегменте йодное число почти

совпало с йодным числом IV сегмента продольной полосы, взятого в начале спины: на боку оно было меньше, на грудине самое высокое для всей полосы. Если исключить поперечную полосу и IV сегмент продольной полосы, которые вносят неясность в последовательность изменений йодных чисел, то можно бы констатировать уменьшение йодных чисел в спинной полосе по направлению от шеи к окорку.

Различие йодных чисел в наружном и внутреннем слое.

Второе исследование на ту же тему было произведено в конце мая 1926 года. В этом исследовании имелось ввиду проследить изменение йодных чисел не только на различных участках туловища, но и по слоям сала.

Макроскопически в подкожном свином сале можно различать два резко разграниченных слоя: наружный и внутренний.

№ 10

Макроскопический вид подкожного сала. Наружный и внутренний слои ясно выделены при помощи окраски соединительно-тканых элементов гематоксилином. Сфотографировано при сквозном просвечивании.

До сих пор установленные различия обоих слоев заключаются в следующем. Наружный слой более упругий, плотный, зернистость его всегда более выражена, чем во внутреннем слое. На всем своем протяжении наружный слой равномерно развит, постепенно утончается к окорку и бокам, между тем как внутренний слой бывает развит чрезвычайно неравномерно и образует выступы и перетяжки. Последние обуславливают неравномерное развитие всего салного слоя и придают бекону на разрезе нежелательный вид.

В единицу времени при частичном вытапливании из наружного слоя вытапливается сала всегда меньше, чем из внутреннего.

№ 11

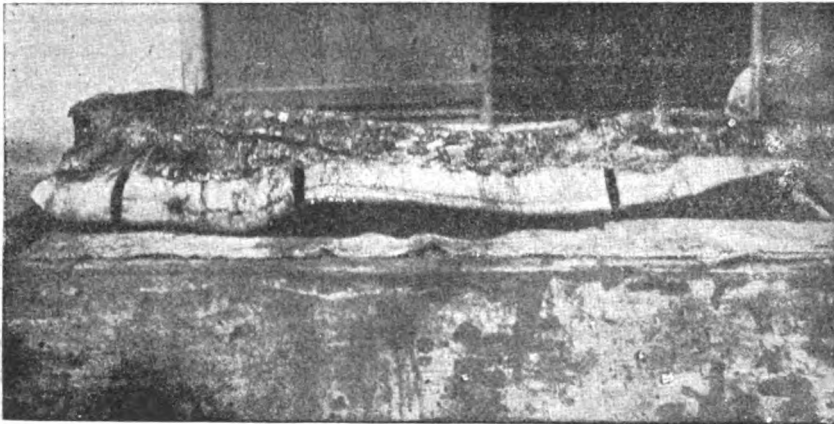
Случай по порядку	Вытоп. в % % от навески		Разница для наружного слоя	Случай по порядку	Вытоп. в % % от навески		Разница для наружного слоя	Случай по порядку	Вытоп. в % % от навески		Разница для наружного слоя
	Наружный слой	Внутренний слой			Наружный слой	Внутренний слой			Наружный слой	Внутренний слой	
1	46,43	46,64	— 0,11	10	30,00	48,22	— 10,22	19	35,19	47,87	— 12,68
2	57,00	57,15	— 0,15	11	35,78	46,37	— 10,59	20	48,67	61,39	— 12,72
3	28,00	31,83	— 3,83	12	40,76	51,78	— 11,02	21	14,00	28,03	— 14,03
4	34,93	39,24	— 4,31	13	30,12	41,68	— 11,56	22	29,26	45,12	— 15,86
5	41,96	46,42	— 4,46	14	24,72	36,49	— 11,77	23	39,23	55,89	— 16,66
6	49,29	53,80	— 4,51	15	28,83	40,64	— 11,81	24	37,48	54,16	— 16,68
7	27,72	34,84	— 7,12	16	37,39	49,69	— 12,30	25	26,06	44,98	— 18,92
8	36,22	43,63	— 7,41	17	43,09	55,48	— 12,39	26	20,92	38,33	— 17,41
9	39,45	49,31	— 9,86	18	20,66	33,05	— 12,39				

Йодное число, наоборот, всегда будет больше в наружном слое.

№ 12

Случай по порядку	Йодное число			Случай по порядку	Йодное число			Случай по порядку	Йодное число		
	Наружный слой	Внутренний слой	Разница + для наружного слоя		Наружный слой	Внутренний слой	Разница + для наружного слоя		Наружный слой	Внутренний слой	Разница + для наружного слоя
1	87,17	86,86	+ 0,31	14	81,40	77,03	+ 4,37	27	77,37	71,31	+ 6,06
2	87,61	86,56	+ 1,05	15	80,12	75,69	+ 4,43	28	75,19	69,06	+ 9,10
3	81,42	80,35	+ 1,07	16	76,50	71,81	+ 4,69	29	71,28	64,80	+ 6,48
4	85,00	83,85	+ 1,15	17	80,35	75,62	+ 4,73	30	73,41	66,48	+ 6,93
5	85,18	83,48	+ 1,70	18	71,98	67,20	+ 4,78	31	69,24	62,26	+ 6,98
6	80,40	77,40	+ 3,00	19	77,80	72,26	+ 4,92	32	78,24	71,18	+ 7,06
7	82,01	78,63	+ 3,38	20	76,94	71,66	+ 5,28	33	76,09	68,98	+ 7,11
8	79,91	76,28	+ 3,63	21	77,50	72,02	+ 5,48	34	82,46	74,27	+ 8,19
9	78,53	74,80	+ 3,73	22	78,46	72,76	+ 5,70	35	82,23	71,88	+ 10,35
10	81,11	77,37	+ 3,74	23	79,27	73,35	+ 5,92	36	81,96	69,80	+ 12,16
11	78,14	73,22	+ 4,22	24	70,39	64,45	+ 5,94	Σ	2855,08	2673,88	+ 181,20
12	78,78	74,53	+ 4,25	25	89,75	83,78	+ 5,97	Мр.	79,31	74,28	+ 5,03
13	81,98	77,68	+ 4,30	26	80,53	74,53	+ 6,00				

№ 13

К исследованию в мае 1926 года. Локализация вырезанных сегментов спинной полосы (отделены черными полосами).

Таковы отмечаемые нами пока различия в макроструктуре и отчасти в химическом составе обоих слоев. Принимая во внимание существование таких отличительных особенностей, мы во вторичном определении содержания непредельных кислот в разных местах сальной плахи брали уже не всю толщу сала, а отдельные слои ее.

Исследование производилось у кастрата № 150, убитого в возрасте около 1,5 года, кормленного долго перед этим самой кукурузой.

Для исследования были вырезаны 2 полосы: дорзальная — продольная и поперечная, так же, как это делалось в предыдущем

исследовании. Каждая полоса была разделена на сегменты, продольная полоса на 4 сегмента, поперечная на 3 сегмента. Как видно из прилагаемого снимка, первый сегмент соответствовал шейной части, второй—грудной, третий—спинной и поясничной, четвертый—окорочной.

Длина сегментов продольной полосы.

I сегмент, шейный	17 см.
II сегмент, грудной	32 „
III сегмент, спинной и поясничной	48 „
IV сегмент, окорочный	35 „
	132 „

Поперечная полоса была разделена на 3 равных части.

В каждом сегменте слои были отсепарированы друг от друга и каждый слой подвергался анализу самостоятельно. После тщательного измельчения и перемешивания на мясорубке от каждого слоя сегмента брался образец для вытопки. Образец помещался на воронку с бумажным фильтром и вытапливался в водяном термостате при t° 75—80° в течение 1 часа 30 минут. Из охлажденных образцов бралось для определения йодного числа по 3 навески.

Анализ показал такие цифры:

№ 14

Продольная полоса				Поперечная полоса			
Область туловища	№ сегментов	Йодное число		Область туловища	№ сегментов	Йодное число	
		Наружный слой	Внутренний слой			Наружный слой	Внутренний слой
Шея	I	75,86	73,35	Дорзальная часть	I	75,38	68,06
Грудная область	II	75,23	69,34	Бок	II	74,53	72,33
Спина и поясница	III	76,75	70,50	Брюхо	III	71,26	75,07
Окорок	IV	74,21	66,70				

Наблюдалась разница йодных чисел не только в разных местах плахи, но и между слоями. В том и другом слое йодные числа колебались; в наружном слое колебания были сравнительно небольшие, но во внутреннем они достигали значительной величины. Кроме того, продольная полоса отличалась большей устойчивостью йодных чисел, чем поперечная.

В этом исследовании мы встречаемся уже с более плавным изменением йодных чисел, чем в первом. Затем, и здесь йодные числа уменьшались по направлению от головы к окорочку.

Было бы неверным на основании этих двух исследований пытаться создать общую картину связи между йодным числом и определенным участком сала. Для этого нужен обширный материал. Но из этих исследований вытекает несомненно то, что по содержанию непредельных кислот отдельные участки сала разнятся между собой, при чем колебания могут быть довольно значительными. Отсюда ясно, какие

Значение выбора места для точности опыта.

неточности могут происходить, если при операциях не придерживаться одного условного места.

Эти неточности могут исказить весь результат исследования. При методе послеубойного определения, в том случае, когда испытываются корма по действию заведомо сильно отличающиеся друг от друга, вследствие взятия проб не с одного места может произойти только то, что расхождение йодных чисел по группам будет или больше или меньше фактических величин, но приблизительная величина расхождения все же останется заметной. Но, когда по этому методу изучается действие неизвестных кормов или кормов близких по действию, то в таком случае может получиться большая путаница. При ведении исследования по методу контрольных операций, если брать образцы с разных мест, эта путаница будет проявляться сугубо.

Метод контрольных операций по существу основан на предположении, что если условия во все время опыта не изменяются, то качество сала тоже не изменяется, выражаясь в каких то константных величинах. Единственно допустимы изменения, связанные с возрастом животного или обусловленные отклонениями в физиологических процессах. Характер и величины этих изменений и отклонений должны быть заранее известны, чтобы их можно было принять во внимание при оценке результатов опыта. Напр., изучая при беконном откорме влияние кормов на плотность сала мы почти уверены, что количество непредельных кислот в сала в течение по крайней мере 1—2-х месяцев откорма будет держаться на одном уровне при условии, если животное все время кормиться одним и тем же кормом. Поэтому, сравнивая данные нескольких последовательно произведенных операций, мы никаких поправок не вводим. И, как показывают наблюдения, в течение 1—2-х месяцев откорма йодное число сала при постоянстве условий кормления, содержания и при точности лабораторного анализа может колебаться только в небольших пределах. Мы приведем несколько случаев, в которых на протяжении нескольких операций животных кормили одним кормом.

№ 15

№№ случаев	Йодные числа		
	I операция	II операция	III операция
I	76,31	74,45	75,88
II	75,61	76,54	—
III	79,83	75,95	78,36
IV	76,03	76,04	74,30
V	74,15	74,58	—
VI	77,98	78,43	76,66
VII	58,14	56,04	55,54
VIII	54,59	57,77	57,12
IX	58,66	59,78	56,88
X	53,34	52,78	54,22
XI	54,02	58,42	54,44
XII	52,93	54,55	56,26

Разница между отдельными определениями у одних и тех же животных сравнительно небольшая. В приведенных случаях она составляла: 1,55, 1,43, 0,93, 3,88, 2,41, 0,01, 1,74, 0,43, 0,45, 1,77, 0,10, 0,50, 3,18, 0,65, 1,12, 2,90, 0,56, 1,44, 4,40, 3,98, 1,62, 1,71; в среднем — 1,67.

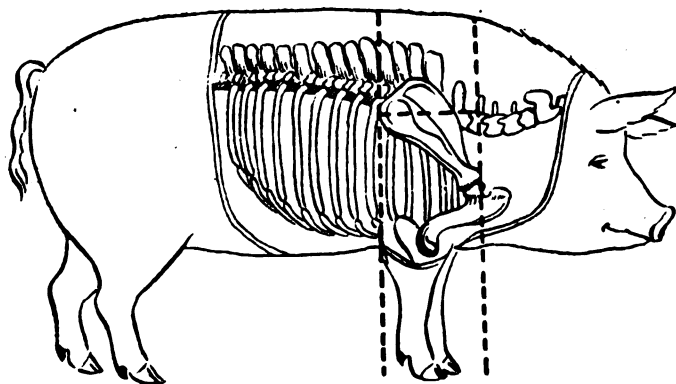
Детализируя и совершенствуя методику ведения опыта, получения образцов сала, и выполнения самого анализа, можно колебания эти еще более уменьшить.

Таким образом наша основная предпосылка об относительной стабильности непредельных кислот в сале при неизменяемости условий содержания и кормления вполне подтверждается фактическими данными.

Во всех приведенных случаях образцы вырезывались с одного и того же места — с холки. Если бы операции производились в раз-

№ 16

Участок операции

Топографо-анатомические границы операционного поля.

ных участках туловища, то, вследствие разницы в йодных числах в разных местах сальной плахи, такого совпадения йодных чисел не было бы и сам метод контрольных операций лишен был бы всякого смысла. *Чтобы получать сравнимые данные, нужно образцы всегда брать с одного какого либо участка.* В таком случае происходит наименьшая ошибка.

Данные вышеприведенных исследований вполне убеждают нас в том, что для цели определения непредельных кислот в сале вопрос о единстве места операции имеет весьма существенное значение. От выбора постоянного места зависит точность работы по методу контрольных операций. Нужно предположить, что и при исследовании сала в отношении других признаков, вопросу о единстве места нужно придавать такое же важное значение.

Что же касается того, в каком именно месте **Место, наиболее удобное для операции.** целесообразнее всего производить операцию, то тут приходится руководствоваться высказанными выше соображениями относительно технических удобств операции. *Наилучшим местом мы считаем область холки.* В этом месте слой сала наиболее развит, выполнение операции наиболее безопасно, меньше риска встретиться с перетяжками. Кроме того в смысле относительной верности показаний область холки является местом до некоторой степени испытанным в практике.

В общем, топографо-анатомическое положение операционного поля ограничивается нами в вертикальной плоскости двумя линиями, проходящими, первая — через плече-лопаточное сочленение, вторая — через локтевое сочленение. В этих границах отдельные операции распределяются поочередно то по одну, то по другую сторону верхней спинной линии непосредственно у загитального разреза туловища. При большом числе операций образуется ряд операционных ран, расположенных в один ряд в правой и левой половине туловища, непосредственно у загитального разреза.

Указываемой нами площади достаточно, чтобы на ней можно было произвести 5—6 операций, т. е. то наибольшее количество, которое может потребоваться в практике. В этих границах операционного поля мы производим все операции в наших опытах.

Какой слой брать для анализа.

Следующим вопросом, на котором следует остановиться, это будет то, брать ли для анализа оба слоя, не дифференцируя их или различия между слоями столь глубоки, что пренебречь ими было бы ошибкой.

Мы видели, что различия в содержании непредельных кислот между слоями сала достигают подчас больших величин. В наших исследованиях они доходили до 12%, в среднем равнялись 5%. Существует разница и в скорости выплавки. Возможно, что подобные различия будут обнаружены и в отношении других признаков. *Методологически поэтому было бы неверным анализировать просто сало, не внося коррективы, следующие из самого факта существования различий между слоями.* Всегда приготовление проб для анализа является ответственным моментом в любом анализе. Особенно способу приготовления проб нужно придавать значение, когда не представляется возможности изготовить среднюю пробу; тогда эта частичная проба должна сама по себе насколько возможно полнее отражать наибольшую массу исследуемого продукта или вещества.

**Приемы
приготовления
средней пробы.**

В данном отношении в практике качественного анализа подкожного сала мыслимы пять приемов. Во-первых, можно готовить смешанную среднюю пробу из отдельных образцов, взятых с отдельных участков сальной плахи. Во-вторых, можно взять из того и другого слоя одинаковое по весу или объему количество сырого сала, приготовить смешанную среднюю пробу и эту среднюю пробу анализировать. В-третьих, можно анализировать каждый слой в отдельности и из двух полученных данных выводить среднее, характеризующее всю толщину сала. В-четвертых, проба может готовиться из вытопленного, расплавленного сала смешением порций от того и другого слоя. Наконец, в-пятых, можно ограничиваться анализом одного из слоев, заранее принятого.

Первый прием применим только для получения проб с убитого животного. В методе контрольных операций можно пользоваться только четырьмя остальными. Из этих четырех приемов методологически правильнее было бы пользоваться получением средней пробы из двух слоев и выведением средних из послойного анализа. Данные, добытые этими приемами, можно думать, будут характеризовать всю толщину сала и, следовательно, отражать полнее влияние кормления, чем анализ одного из слоев. Но какой из этих приемов действительно наиболее правильный и точный, мы до сих пор не знаем.

Анализ каждого слоя отдельно удорожает стоимость работы вдвое. Такое обстоятельство дает себя чувствовать особенно в тех случаях, когда анализируется большое число проб и в анализе участвуют дорогие реактивы. В частности при определении непредельных кислот по методу Гюбля употребляются такие реактивы, как хлороформ, йодистый калий, йод. Удвоить такой анализ, значит чувствительно удорожить исследование. Поэтому выгоднее вести анализ заранее приготовленной средней пробы обоих слоев.

**Особенности
развития слоев
в молодом
возрасте.**

Если бы такую среднюю пробу можно было всегда приготовить, при том в количестве, требуемом для анализа, тогда вопрос об анализе только одного из слоев не возникал бы. Но в практике нередки случаи, когда средней пробы приготовить не удастся, а приходится довольствоваться анализом только одного слоя, именно наружного.

Нам приходится сейчас изучать вопросы качественного влияния кормов на молодых животных при беконном откорме в возрасте от 3-х до 7—8 месяцев. В этом возрасте всегда бывает развит наружный слой. Внутренний слой у 3—4-х месячного животного часто представляется только в виде тонкой соединительно-тканной полоски, слабо заполненной жиром. С возрастом отложение жира во внутреннем слое усиливается, но нередки случаи, когда животное обладает слабой

наклонностью к отложению жира и остается тощим дальше 7—8 месяцев, удовлетворительно при этом развиваясь во всех прочих отношениях. Поэтому, производя операцию в раннем возрасте, мы по необходимости можем вырезать только наружный слой.

Следовательно, для раннего возраста единственно возможным приемом является анализ одного только наружного слоя. Это обстоятельство, для сравнимости данных, и в последующих грациях возраста, заставляет брать для анализа только наружный слой, в противном случае от операций до 5-ти месячного возраста нужно совершенно отказаться.

Допустим, что до 5-ти месячного возраста мы операций никогда не будем производить. Но и тогда для дальнейшего возраста возникают моменты, склоняющие нас остановиться на анализе только наружного слоя. Возможность встретиться со слабым развитием внутреннего слоя никогда не исключается. Если в числе оперируемых животных попадется одно с таким слабо развитым внутренним слоем, то или его нужно исключить из опыта, что не всегда желательно, особенно если таких животных попадает несколько штук, или же анализировать только наружный слой.

Даже при сравнительно удовлетворительной развитости внутреннего слоя при составлении средней пробы из двух слоев могут возникать неудобства. Внутренний слой, будучи рыхлым, часто с поверхности глубоко пропитывается кровью. Для удаления окровавленных частей приходится отсепаровывать значительную часть вырезанного кусочка, что уменьшает количество слоя, годное для анализа. При составлении средней пробы приходится брать наружного слоя столько же, сколько и внутреннего. А так как наружного слоя в этом случае будет больше, чем внутреннего, внутреннего же слоя вообще незначительное количество, то в результате средняя проба окажется минимальной, в то время, как излишки наружного слоя останутся неиспользованными.

Все это приводит к заключению, что в целях установления общей методики для всех исследований, касающихся вопросов влияния тех или иных факторов на химический состав сала и его физические свойства, необходимо при операциях не только придерживаться одного участка туловища, но одновременно с этим важно выработать общие для всех определений условия относительно слоев. Нам кажется, будет правильным во всех определениях в виде обязательного момента ввести исследование наружного слоя, анализ же внутреннего слоя или смешанной пробы считать дополнительным. Только тогда, когда анализ наружного слоя для всех случаев будет обязательным, явится возможность сопоставлять данные отдельных опытов между собою, а в пределах одного и того же опыта наблю-

Нужно найти
общее согласова-
ние по вопросу
об анализе слоев.

даемые изменения приписывать всецело действию фактора, исключая приходящие погрешности, ведущие начало от недоговоренности и упущений в самом процессе приготовления проб сала для анализа.

Следовало бы условиться относительно общих принципов методики получения образцов сала для анализа и для тех случаев, когда образцы берутся с убитых животных. Важно было бы сделать это в самом начале у нас работ по изучению качественного влияния кормов. Работа по одной методике поможет устранить тот разбой в данных, который в конце концов неизбежно будет получаться в результате пользования несогласованной методикой.

Рабочая годность метода.

Достоинство всякого метода в конце концов покоится на том, как успешно он позволяет разрешить поставленную задачу. Точно также, пользуясь методом контрольных операций, необходимо знать рабочую точность его.

Показание
качественных
изменений.

Прямое назначение метода контрольных операций в наших опытах сводилось к изучению качественного влияния кормов на сало. Как показывает опыт нескольких лет метод контрольных операций в области исключительно изучения качественного действия кормов может применяться с большим успехом. Мы уже приводили цифры, показывающие, какой точностью обладают показания содержания непредельных кислот в сала при одинаковых условиях кормления и содержания в течение нескольких операционных сроков. *В среднем расхождение йодных чисел между отдельными операциями равнялось около 1,5%*. Встречающиеся расхождения от 3-х до 4-х %⁰ составляют исключение и объясняются легко устранимыми погрешностями в деталях общей методики получения образцов, подготовки их к анализу и ведения самого анализа. Такое сходство в показаниях по отдельным операциям при равенстве всех условий опытного кормления и содержания в практическом отношении является достаточно удовлетворительным. Ведь в конце концов при изучении качественного действия кормов непосредственно имеется в виду ввести в оценку качества продукта лабораторным путем те же градации, какие различимы при самом потреблении продукта. Следовательно, колебания в 1,5—2%, как совершенно неуловимые потребителем при вкусовой экспертизе, существенного значения иметь не могут. При колебаниях до 2-х—3-х %, корма по действию на качество сала неразличимы. Разница в 5% и больше уже свидетельствует о существовании различия в действии кормов.

Само собою разумеется, если метод контрольных операций позволяет улавливать отсутствие изменений, то достаточно точно с помощью

его можно фиксировать и происходящие изменения в сала. Приведем пример из нашей практики.

№ 17

	Йодное число	
	Св. № 94.870	Св. № 84/860
В течение 21 дня первого периода опыта группа получала ячмень пополам с рожью. Йодное число сала в конце первого периода было	63,27	59,18
В течение 63-х дней второго периода опыта группа получала рацион из $\frac{1}{3}$ жмыха, $\frac{1}{3}$ кукурузы и $\frac{1}{3}$ пшеничных отрубей. Йодное число сала в конце второго периода было	71,53	68,30
Разница	+ 8,26	+ 9,12

Перемена ячменя и ржи на жмых-кукурузу-отруби повела к ухудшению продукта. В одном случае йодное число повысилось на 8,26%, в другом 9,12%. Такие изменения ни в коем случае нельзя приписывать на счет погрешностей опыта. Йодные числа здесь показывают подлинную разницу в качественном влиянии двух кормовых комплексов за известный период их скармливания.

С помощью метода контрольных операций можно установить направление и степень изменений, происходящих в сала под влиянием того или иного корма или способа кормления. *И, если качественное изучение кормов идет совершенно самостоятельным путем, не сопровождаясь в то же время никакой другой задачей, то метод контрольных операций в таком случае вполне отвечает требованиям, к нему предъявляемым.*

Но не всегда качественное изучение ведется отдельно от количественного. Изучение качественного действия корма, хотя бы оно велось и совершенно самостоятельно без непосредственной связи с вопросами влияния корма на рост животных, в конце концов оно является только составным моментом в цепи общей характеристики корма. Параллельно с данными по качественному влиянию необходимо знать и действие корма на рост животных; необходимо иметь ясное представление об относительной способности корма служить строительным материалом для образования продуктов откорма. Поэтому постановка опытов по изучению действия данного корма на развитие животного неизбежна. Весьма выгодно было бы и в смысле бережливого расходования живого материала и в целях экономии времени, сил и кормов, затрачиваемых при изучении, постановку таких опытов по изучению количественного действия кормов связать с применением в этих же опытах метода контрольных операций для одновременного

получения качественной характеристики корма. Но в таком случае требования к методу контрольных операций повышаются.

При одностороннем качественном изучении строгий подбор групп и животных не является необходимостью. Важно, чтобы группы были равны по полу и возрасту. Вес и энергия роста животных хотя при этом и принимаются во внимание, но нивелировка в отношении этих двух последних признаков производится гораздо менее строго, чем при постановке опытов для изучения действия кормов на рост животных. Самый учет веса во время опыта производится только с целью контроля над ростом животных, чтобы иметь приблизительное представление о том, нормально ли протекал рост животных, или в нем происходили настолько существенные отклонения от нормы, что, рассматривая результаты опыта, эти изменения нужно непременно учитывать. Благодаря пониженным требованиям к составу и характеру групп, вопросы качественного изучения проводить гораздо легче (легче подобрать группы, меньше требуется повторений).

Совершенно иначе обстоит дело при количественном изучении. Здесь должны быть исключены все случайные, посторонние влияния, могущие нарушить нормальный ход развития животных или исказить подлинные показания об изменении веса животных. Равенство групп по весу и энергии роста перед опытом — и точный учет прибавления веса животных за счет корма во время опыта, составляют наиважнейшие условия изучения количественного действия кормов. Исходя из этого, к методу контрольных операций, помимо прочих требований пред'является еще одно основное: *он не должен являться источником осложнений в росте животных*, в противном случае количественное изучение должно вестись или отдельно от качественного или же при обоестороннем изучении качественная сторона откорма должна быть исследована после убоя животных.

Осуществимо ли это требование? Ведь оперативное вмешательство представляет явление, выходящее далеко за пределы нормального спокойного состояния животных в течение опыта. Повал, болевые ощущения, необычное волнение, после операции ощущение зуда в оперированном месте — все это такие моменты, которые повидному не всегда могут пройти бесследно. Вполне естественно поэтому ожидать, что операции в какой то мере могут сказываться отрицательно на моментах количественного учета. Об этих свойствах метода важно было бы иметь указания.

Совместимость качественного и количественного изучения по данным Станции. Вопрос о применимости метода контрольных операций в опытах по обоестороннему изучению кормов может быть обстоятельно разрешен только с помощью специальных методологических исследований. Такие специальные исследования Станцией не производились и неизвестно, чтобы они до сих пор производились где-либо.

Материал, накопленный в нашей практике может служить для освещения этого вопроса только некоторым образом. Предлагая его, нужно предпослать следующие замечания по существу.

1) В большинстве случаев материал относится исключительно к опытам по качественному изучению, в которых вес животных стоял на втором плане.

2) Сам процесс сопоставления данных возможен только под таким углом, как если бы опыты велись по методу периодов. Все животные во всех группах подвергались операциям одновременно, поэтому нет групп оперированных и неоперированных, т. е. отсутствует тот масштаб, по которому сравнение можно было бы вести с наибольшей правильностью и ясностью по групповому методу.

Анализ материала по методу периодов страдает теми же общими коренными недостатками, какие присущи всем опытам, ведущимся по методу периодов на растущих животных. Да и сам метод периодов во всей его строгости не может быть в данном случае применен. Нас интересует поведение животного в первые 10—15 дней после операции, когда более всего следует ожидать осложнений, а такой срок слишком мал, чтобы его безоговорочно можно было принять за опытный период. О последствиях операции можно судить только сравнивая прирост до операции и после операции в узких пределах времени.

3) Сравнение прироста до операции и после операции не дает чистых показаний. Главным образом сюда примешиваются два сбивающих обстоятельства: смена корма после операции и проявление охоты у свинок.

Отсюда, в части, касающейся веса и прироста животных, материал должен рассматриваться с большим критическим отношением.

В числе послеоперационных осложнений, имеющих прямое отношение к ведению опыта, главным образом можно ожидать следующих: 1) нарушение общего состояния здоров'я 2) нарушение аппетита и 3) задержка в прибавлении веса.

Нарушение общего состояния здоровья ведет к расстройству аппетита и к депрессии роста. Если операции ведут к расстройству здоровья, то метод контрольных операций в обоестороннем изучении действия кормов безусловно не может иметь места. Состояние здоровья является, таким образом, первым решающим показателем в оценке пригодности метода контрольных операций для интересующего нас случая.

Далее, возможно предположить и такой исход, когда в состоянии здоровья не наступает никаких изменений, а аппетит и вес в то же время значительно падают. В таком случае метод контрольных операций также не должен применяться.

Рассмотрим, как обстоит дело с каждым из трех моментов в отдельности.

Наипростейшим показателем общего состояния здоровья организма после операций является температура тела.

У свиней нормальной температурой будет по Мареку 38—40°, по Гольцману средняя 40,0°.

Измерения температуры при первых операциях показали, что как непосредственно после операции, так и в течение долгого времени после нее, колебания температуры не выходят за пределы нормы. Наглядно это видно из следующего ряда таблиц (см. табл. №№ 18—21).

№ 18

ОПЫТ № 38. (Конец 1-го периода, начало 2-го периода).

Операция производилась 27/х между 9—12 часами дня.

№№ животных	29/х			30/х			31/х			1/х1			2/х1		
	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.
Кс. 94	38,8	38,9	39,2	38,6	38,6	38,8	38,7	—	38,7	38,5	—	38,4	38,8	—	38,9
Св. 134	39,1	38,8	39,3	38,7	38,9	38,8	38,8	—	38,4	38,5	—	38,8	38,5	—	38,1
Кс. 150	39,4	39,4	39,4	38,7	38,9	39,1	39,1	—	39,0	38,9	—	38,9	38,9	—	39,2
Св. 133	38,6	38,8	38,8	38,5	38,6	38,5	39,1	—	38,4	38,5	—	38,9	38,6	—	38,7
Кс. 154	38,8	38,9	39,0	39,0	38,9	39,0	38,6	—	38,9	38,7	—	39,2	38,6	—	38,8
Кс. 93	38,7	38,6	38,8	38,4	38,5	38,7	38,6	—	38,8	38,6	—	38,9	38,8	—	38,8
В среднем	38,9	39,0	39,1	38,7	38,7	38,8	38,8	—	38,7	38,6	—	38,9	38,7	—	38,8

№№ животных	3/х1			4/х1			5/х1			6/х1		
	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.
Кс. 94	38,8	—	38,4	38,7	—	39,3	38,9	—	39,0	—	—	—
Св. 134	38,6	—	38,7	38,7	—	38,9	38,7	—	38,5	—	—	—
Кс. 150	38,6	—	38,8	38,6	—	38,9	38,6	—	38,7	—	—	—
Св. 133	38,4	—	38,4	38,0	—	38,2	38,1	—	38,3	—	—	—
Кс. 154	38,8	—	39,0	38,7	—	38,8	38,6	—	38,5	—	—	—
Кс. 93	38,6	—	38,7	38,6	—	38,8	38,5	—	38,3	—	—	—
В среднем	38,6	—	38,7	38,6	—	38,8	38,6	—	38,6	—	—	—

№№ животных	7/х1			8/х1			9/х1		
	у.	д.	в.	у.	д.	в.	у.	д.	в.
Кс. 94	38,6	—	38,8	38,8	—	38,5	38,7	—	38,7
Св. 134	38,5	—	38,6	38,9	—	38,6	39,1	—	38,9
Кс. 150	38,6	—	38,7	38,6	—	38,8	38,7	—	38,9
Св. 133	38,7	—	38,5	38,9	—	38,7	38,9	—	38,6
Кс. 154	38,7	—	39,4	38,7	—	38,9	38,4	—	38,9
Кс. 93	38,5	—	38,8	38,4	—	38,7	38,5	—	38,7
В среднем	38,6	—	38,8	38,7	—	38,7	38,7	—	38,8

Приведенные наблюдения касаются 24-х случаев операций. Ни в одном из этих случаев не наблюдалось скольнибудь заметных отклонений от нормы. Это показывает, что операции и процесс заживления, нисколько не отражаясь на общем состоянии здоровья, сами по себе не могут служить источником крупных нарушений в опыте. Можно ожидать, что отрицательно скажутся только моменты,

сспутствующие операции, связанные с волнением животных; но последние могут влиять только на состояние аппетита и на рост, с ходом же температурной кривой они ничего общего в данном случае не имеют.

Аппетит. Состояние аппетита фактически может зависеть от многих причин. Первенствующее значение здесь принадлежит общему состоянию здоровья животного. Вид, качество и способ подготовки корма в большой степени определяют аппетит. Играет роль и индивидуальное избирательное отношение животных к кормам. Наконец среди прочих моментов нужно указать на проявление полового возбуждения у свинок и разного рода беспокойства.

Чтобы правильно уловить состояние аппетита после операции, необходимо соблюдение следующих условий: 1) брать случаи, в которых рацион состоит из зерновых кормов. Наличие в рационе сочных кормов вносит путаницу в определение. 2) До и после операции животные должны кормиться или же одного вида кормом, или же, если происходит смена, то заранее должно быть известно, что все употребляемые в опыте корма одинаково хорошо поедаются животными. Мыслим и такой случай, когда после операции, благодаря перемене худшего корма на лучший, выедание улучшается. В таких случаях следует считать несомненным отсутствие отрицательного влияния операций. 3) Для исследования нужно брать только те корма, которые обычно хорошо выедаются. 4) К участвующим в опыте кормам животных нужно приучивать заранее. 5) Нужно следить за временем появления охоты у свинок и, если таковая появится во время опыта, опыт считать нарушенным.

В зависимости от того, насколько перечисленные требования строго соблюдены в опыте, и сам материал будет отличаться различной степенью наглядности и убедительности.

Несмотря на многочисленность материала, находящегося в нашем распоряжении, все же, так называемых, чистых случаев, всецело отвечающих перечисленным требованиям, можно выделить немного.

В нижеприводимой сводке все случаи вертикально расположены в таком порядке, что сначала идут случаи безукоризненного и удовлетворительного выедания до и после операции. За ними следуют случаи, когда перед операцией остатков не было, в первую неделю после операции тоже, во вторую неделю после операции остатки появились. Затем приведены случаи, в которых выедание было неудовлетворительным и до и после операции. Наконец, в самом конце таблицы помещены случаи, когда в послеоперационный период выедание как будто ухудшилось.

В горизонтальном направлении таблица разбивается на три части. В первой части (слева) помещены те количества корма в кормовых единицах (в кило), которые животные должны были бы съесть из

№

ОПЫТ № 38. (Конец II-го

Операция произведена

№№ животных	16/хп			17/хп			18/хп			19/хп			20/хп			21/хп		
	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
Кс. 94 . .	—	—	38,9	38,5	—	38,6	38,3	—	39,5	38,4	—	—	38,1	—	—	38,0	—	38,6
Св. 134 . .	—	—	39,0	38,7	—	38,7	39,1	—	38,9	38,6	—	—	38,2	—	—	38,2	—	38,8
Кс. 150 . .	—	—	38,7	38,3	—	38,8	38,8	—	38,8	38,4	—	—	38,7	—	—	38,6	—	38,9
Св. 133 . .	—	—	39,1	38,6	—	38,4	38,7	—	38,6	39,1	—	—	38,8	—	—	38,2	—	38,8
Кс. 154 . .	—	—	38,6	38,9	—	39,0	39,3	—	39,6	38,4	—	—	38,8	—	—	38,0	—	38,9
Кс. 93 . .	—	—	38,7	38,5	—	38,8	38,5	—	38,6	38,7	—	—	38,3	—	—	38,4	—	39,0
В среднем .	—	—	38,8	38,6	—	38,7	38,8	—	39,0	38,6	—	—	38,5	—	—	38,2	—	38,8

№

ОПЫТ № 38. (Конец IV-го

Операция произведена

№№ животных	2/ш			5/ш			6/ш			7/ш			8/ш		
	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
Кс. 94 . .	38,4	—	—	—	—	38,2	38,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 134 . .	39,4	—	—	—	—	38,8	38,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 133 . .	39,2	—	—	—	—	38,8	38,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Кс. 157 . .	38,7	—	—	—	—	38,0	38,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Кс. 93 . .	39,0	—	—	—	—	38,5	38,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Кс. 130 . .	38,8	—	—	—	—	38,2	38,4	—	—	—	—	—	—	—	—
В среднем .	38,9	—	—	—	—	38,4	38,6	—	—	—	—	—	—	—	—

№

ОПЫТ № 50. (Конец II-го

Операция произведена

№№ животных	2/ш			5/ш			6/ш			7/ш			8/ш		
	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
Кс. 150 . .	38,7	—	—	—	—	38,3	38,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 69 . .	38,4	—	—	—	—	38,3	38,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 66 . .	38,7	—	—	—	—	38,2	38,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Кс. 154 . .	38,5	—	—	—	—	38,7	38,4	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 175 . .	38,2	—	—	—	—	38,2	38,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Св. 22 . .	38,9	—	—	—	—	38,6	38,6	—	—	—	—	—	—	—	—
В среднем .	38,6	—	—	—	—	38,8	38,6	—	—	—	—	—	—	—	—

19

периода — начало III-го периода).
 между 9 — 12 часами 15, XII

22 XII			23 XII			24 XII			25 XII			26 XII			27 XII		
У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
38,8	—	38,5	38,2	—	38,5	38,2	—	38,7	—	—	—	—	—	38,4	38,0	—	—
38,6	—	38,7	38,6	—	38,7	38,7	—	38,4	—	—	—	—	—	38,8	38,7	—	—
38,4	—	38,0	38,0	—	38,9	38,3	—	39,0	—	—	—	—	—	38,6	38,2	—	—
38,6	—	38,3	38,7	—	38,6	38,5	—	38,6	—	—	—	—	—	38,8	38,8	—	—
38,3	—	38,7	38,2	—	38,6	38,2	—	39,0	—	—	—	—	—	38,7	38,3	—	—
38,5	—	38,4	38,1	—	38,7	38,1	—	38,5	—	—	—	—	—	38,2	38,8	—	—
38,5	—	38,4	38,3	—	38,7	38,3	—	38,7	—	—	—	—	—	38,7	38,5	—	—

20

периода — начало V-го периода).
 2/III между 9 и 11 часами дня.

9 III			10 III			11 III			12 III			13 III			14 III		
У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
—	—	38,3	38,4	—	—	38,3	—	—	—	—	—	—	—	—	38,0	—	—
—	—	38,2	38,3	—	—	37,9	—	—	—	—	—	—	—	—	38,2	—	—
—	—	38,1	38,2	—	—	38,1	—	—	—	—	—	—	—	—	38,1	—	—
—	—	38,2	38,3	—	—	37,8	—	—	—	—	—	—	—	—	38,3	—	—
—	—	38,6	37,9	—	—	38,3	—	—	—	—	—	—	—	—	38,1	—	—
—	—	38,0	38,0	—	—	38,2	—	—	—	—	—	—	—	—	38,4	—	—
—	—	38,2	38,2	—	—	38,1	—	—	—	—	—	—	—	—	38,2	—	—

21

периода — начало III-го периода).
 2/III между 9 и 12 часами дня.

9 III			10 III			11 III			12 III			13 III			14 III		
У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.	У.	Д.	В.
—	—	37,9	38,2	—	—	38,3	—	—	—	—	—	—	—	—	38,3	—	—
—	—	38,4	38,0	—	—	38,1	—	—	—	—	—	—	—	—	38,7	—	—
—	—	38,3	38,6	—	—	38,5	—	—	—	—	—	—	—	—	38,2	—	—
—	—	38,5	38,4	—	—	38,2	—	—	—	—	—	—	—	—	38,6	—	—
—	—	38,6	38,4	—	—	38,5	—	—	—	—	—	—	—	—	38,4	—	—
—	—	38,5	38,5	—	—	38,7	—	—	—	—	—	—	—	—	38,0	—	—
—	—	38,4	38,4	—	—	38,4	—	—	—	—	—	—	—	—	38,4	—	—

расчета по датской норме. Во второй части таблицы (посредине) приведены непосредственно нас интересующие остатки корма до и после операции, выраженные в ‰ ко всему количеству кормовых единиц, положенных по норме. Для удобства изложения и осмотра цифр, остатки корма приведены не по дням, а суммарно по неделям. В третьей части (слева) приведен состав корма для каждого отдельного случая, чтобы можно было проводить параллель между аппетитом и кормом.

В таблице помещены все случаи из двух опытов 1925—26 года. Материал по остальным опытам носит такой же характер как и в этих опытах. Для сокращения мы его не приводим. (См. табл. № 22).

О чем говорят эти цифры?

Уже из беглого обзора таблицы можно убедиться, что в большинстве случаев в результате операций явного упадка аппетита не наблюдается.

Грубо все случаи по частоте повторяемости можно разбить на следующие категории.

№ 23

Категории случаев		Число случаев	‰ ‰
I	Несомненные случаи отсутствия отрицательного влияния операции	22	47,83
II	Случаи с удовлетворительным аппетитом в первую неделю после операции и падением его во вторую неделю после операции	6	13,04
III	Случаи с неудовлетворительным аппетитом и до и после операции	4	8,70
IV	Случаи с упадком аппетита после операции	14	30,43
		46	100,00

Почти в половине всего числа случаев (47,83‰) операции протекали несомненно с благополучным исходом. Относительно этого числа случаев можно утверждать с достоверностью, что выедание в них оставалось удовлетворительным и до и после операции и что, следовательно, операция не являлась здесь фактором привходящим, нежелательным в опыте, моментом, осложняющим течение опыта.

Поведение животных в этих случаях было таково, как будто на фоне ровного течения опыта ничего не случилось.

Иная картина наблюдается во второй половине случаев. Там в период после операции как будто имеется налицо депрессия аппетита, в одних случаях она затрагивает только вторую неделю после операции, в других — проходит через обе недели. Если рассматривать цифры без сопоставления их с прочими условиями опыта, кроме операции, то можно придти к совершенно ошибочному признанию отрица-

тельного влияния операций во всех этих случаях. Однако более широкий анализ этих случаев такую категоричность ставит под сомнение.

Если в этих случаях разобраться детальнее, то окажется, что в части из них падение аппетита обязано перемене корма, в других случаях мы имеем дело с хроническим невыеданием, в некоторых случаях имеется налицо постоянное прогрессирующее невыедание и только очень небольшое число случаев будет таких, в которых как будто бы кроме операции никакой иной действительной причины ухудшения аппетита усмотреть нельзя.

Рассмотрим эти случаи в отдельности по категориям.

Ко второй категории отнесены случаи с удовлетворительным аппетитом в первую неделю после операции и падением его во вторую неделю после операции. Эта категория представляет интерес в том смысле, что данные, вытекающие из разбора случаев этой категории, помогают до некоторой степени разобраться в характере случаев III и IV категорий. Ухудшение аппетита здесь не стоит ни в какой связи с операцией. С одной стороны мы встречаем здесь влияние смены хорошего корма на худший, а с другой стороны у некоторых животных остатки вызваны искусственно.

В течение двух недель перед операцией животные этой категории получали ячмень или ячмень пополам с рожью—корм, хорошо поедаемый свиньями (речь идет, разумеется, о нормальных едоках). В этот период при хорошем корме выедание было полное. В течение первой недели после операции кормление несколько меняется. В течение четырех первых дней после операции все животные получают такой же корм как и раньше. В следующие четыре дня к ячменю примешиваются (кроме кс. № 150) кукуруза или кукуруза с отрубями. Аппетит на этой неделе остается удовлетворительным. На второй неделе корм для всех животных совершенно меняется: вводится кукуруза и кукуруза + отруби. Так как кукуруза была прогорклая, то в результате выедание у некоторых животных значительно ухудшилось. Чтобы вызвать аппетит проводится голодовка (пропускается две дачи) у всех животных опыта.

В отдельности по каждому животному появление остатков во вторую неделю после операции зависело от таких причин.

Кс. № 150. Аппетит упал резко после введения 100% кукурузы. В последующие недели аппетит улучшился.

Кс. № 154. Кукурузу с суданкой выедал хорошо. Пропущено две дачи.

Кс. № 157. Кукурузу выедал хорошо. Пропущено две дачи. В последующие недели начал давать остатки.

Св. № 133 Появились остатки с введением кукурузы 100%. В последующие недели получала тот же корм; аппетит на время улучшился, но затем начал прогрессивно падать.

Пол и №№ животных	Когда произведена операция	Норма в кило кормовых единиц				Остатки в % от нормы				С о	
		Перед операцией		После операции		Перед операцией		После операции		Перед	
		I нед. де-ля	II нед. де-ля	I нед. де-ля	II нед. де-ля	I нед. де-ля	II нед. де-ля	I нед. де-ля	II нед. де-ля	I неделя	
I Кате											
Кс. 94	27/x-25 г.	29,4	32,7	29,7	29,7	0,0	-10,0	0,0	0,0	Отруби ½ + ½ жмыха	
Кс. 94	15/xii-25 г.	31,5	31,5	32,3	32,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Кукуруза ½ + ½ отруби	
Кс. 94	26/i-26 г.	33,3	34,0	34,0	34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Ячмень 100%	
Кс. 94	2/iii-26 г.	34,4	35,5	35,5	34,4	0,0	-5,5	0,0	-0,2	Ячмень 100%	
Кс. 94	30/iii-26 г.	34,8	34,8	35,5	36,2	-1,8	-0,6	-5,6	-2,0	Ячмень 100%	
Кс. 157	15/xii-25 г.	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	0,0	Отруби ½ + ½ жмыха	
Кс. 130	15/xii-25 г.	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	0,0	Отруби ½ + ½ жмыха	
Св. 134	27/x-25 г.	28,0	28,3	28,9	28,7	-4,0	0,0	0,0	-1,3	Отруби ½ + ½ жмыха	
Св. 133	27/x-25 г.	22,9	23,1	30,2	22,8	+7,6	+16,0	-7,6	-3,3	Отруби ½ + ½ жмыха } 50% + сочный корм вволю	
Св. 133	15/xii-25 г.	25,0	24,5	31,9	32,3	+2,6	-0,6	0,0	0,0	Кукур. ½ + ½ отрубей } 50% + сочный корм вволю	
Св. 133	2/iii-26 г.	34,0	34,0	34,4	34,4	-4,5	-5,9	-3,1	-8,7	Кукуруза 100%	
Кс. 157	2/iii-26 г.	33,3	33,3	33,7	33,7	-2,2	-4,8	-1,1	-3,0	Кукуруза 100%	
Кс. 150	27/x-25 г.	21,9	22,0	27,1	22,3	-5,5	+2,0	-9,5	+2,6	Отруби ½ + ½ жмыха } 50% + сочный корм вволю	
Кс. 150	15/xii-25 г.	22,6	22,9	29,7	30,5	+10,3	+5,0	0,0	0,0	Отруби ½ + ½ кукур. } 50% + сочный корм вволю	
Кс. 150	2/iii-26 г.	32,6	32,9	33,3	33,3	-2,8	-5,6	-6,3	-8,6	Кукуруза 100%	
Св. 66	2/iii-26 г.	30,5	31,2	35,5	31,9	-1,5	-6,1	-3,7	-1,3	Кукуруза 100%	
Кс. 154	15/xii-25 г.	22,9	23,0	29,4	30,1	-6,8	+6,1	0,0	0,0	Кукур. ½ + ½ отрубей } 50% + сочный корм вволю	
Кс. 154	2/iii-26 г.	32,9	33,3	33,3	33,0	-0,9	-9,7	-6,6	-4,8	Кукуруза ½ + ½ суданки	
Св. 22	2/iii-26 г.	31,5	31,9	31,9	31,9	-5,2	-8,5	-6,1	-8,5	Кукуруза ½ + ½ суданки	
Кс. 93	27/x-26 г.	23,1	23,8	35,6	25,2	-7,8	+1,6	-8,6	+0,5	Отруби ½ + ½ жмыха } 50% + сочный корм вволю	
Кс. 93	15/xii-25 г.	27,2	27,6	33,3	33,3	-10,0	-11,7	0,0	0,0	Кукур. ½ + ½ отрубей } 50% + сочный корм вволю	
Кс. 154	27/x-25 г.	21,3	21,6	26,3	22,0	-3,9	+9,1	-7,6	+3,2	Отруби ½ + ½ жмыха } 50% + сочный корм вволю	
II кате											
Кс. 150	26/i-26 г.	31,2	31,5	31,9	32,3	0,0	-0,2	-2,3	-28,7	Ячмень ½ + ½ ржи	
Кс. 154	26/i-26 г.	29,6	31,9	32,3	32,3	0,0	0,0	-1,0	-9,7	Ячмень ½ + ½ ржи	
Кс. 157	26/i-26 г.	32,3	32,6	33,0	33,3	0,0	0,0	0,0	-15,6	Ячмень 100%	
Св. 133	26/i-26 г.	33,0	33,7	34,0	34,0	0,0	0,0	-3	-19,9	Ячмень 100%	
Кс. 130	26/i-26 г.	31,2	31,9	32,3	32,6	0,0	0,0	-3,5	-22,9	Ячмень 100%	
Кс. 93	26/i-26 г.	33,7	34,4	34,4	34,4	-0,3	-1,5	-7,7	-15,8	Ячмень 100%	

с т а в к о р м а		
операцией	П о с л е о п е р а ц и и	
II неделя	I неделя	II неделя
г о р н я		
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукурузы	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукурузы
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза + отруби + ячмень	Ячмень 100%
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукурузы	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукурузы
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю
Кукур. $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей } 50% + сочный корм вволю	Кукуруза + отруби + ячмень	Ячмень 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю	Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи	Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукур. $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей } 50% + сочный корм вволю	Кукуруза + отруби + ячмень	Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю
Кукур. $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей } 50% + сочный корм вволю	Кукуруза + отруби + ячмень	Ячмень 100%
Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ жмыха } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю	Отруби $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур. } 50% + сочный корм вволю
г о р н я		
Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи	Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи	Кукуруза 100%
Ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи	4 дня { ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ ржи 3 дня { ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суд.	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Ячмень 100%	4 дня { ячмень 100% 3 дня { ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур.	Кукуруза 100%
Ячмень 100%	4 дня { ячмень 100% 3 дня { ячмень $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ кукур.	Кукуруза 100%
Ячмень 100%	4 дня { ячмень 100% 3 дня { ячмень + кукур. + отр.	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей
Ячмень 100%	4 дня { ячмень 100% 3 дня { ячмень + кукур. + отр.	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей

№№ случаев по порядку	Пол и №№ животных	Когда произведена операция	Норма в кило кормовых единиц				Остатки в % от нормы				С о	
			Перед операцией		После операции		Перед операцией		После операции		Перед	
			I не-деля	II не-деля	I не-деля	II не-деля	I не-деля	II не-деля	I не-деля	II не-деля	I неделя	
III кате												
29	Св. 134	30/III-26 г.	34,0	33,7	33,7	33,3	-34,8	-26,9	-34,8	-16,9	Ячмень 100%	
30	Св. 134	2/III-26 г.	33,3	33,3	33,3	33,7	-22,7	-10,3	-15,4	-61,4	Ячмень 100%	
31	Кс. 93	2/III-26 г.	34,4	34,4	34,4	34,4	-19,0	-17,4	-19,5	-11,6	Кукуруза ½ + ½ отрубей	
32	Кс. 130	2/III-26 г.	33,0	33,0	33,0	32,6	-19,0	-19,6	-9,1	-60,3	Кукуруза ½ + ½ отрубей	
IV кате												
33	Св. 69	2/III-26 г.	25,8	26,5	26,5	26,5	-1,6	-9,5	-12,4	-12,0	Кукуруза 100%	
34	Св. 75	2/III-26 г.	25,8	26,9	26,9	25,8	-4,8	-10,1	-37,0	-16,3	Кукуруза ½ + ½ суданки	
35	Кс. 150	30/III-26 г.	33,7	33,7	33,7	33,3	-19,2	-11,9	-25,3	-28,7	Кукуруза 100%	
36	Св. 69	30/III-26 г.	28,3	27,2	28,0	28,3	-20,8	-16,2	-19,3	-43,0	Кукуруза 100%	
37	Св. 66	30/III-26 г.	32,6	32,3	33,0	33,3	-6,6	-11,8	-12,6	-22,9	Кукуруза 100%	
38	Кс. 154	30/III-26 г.	33,7	33,7	33,7	33,7	-2,6	-0,6	-24,2	-4,0	Кукуруза ½ + ½ суданки	
39	Св. 75	30/III-26 г.	26,5	26,5	26,9	26,5	-2,9	-1,6	-41,3	-24,7	Кукуруза ½ + ½ суданки	
40	Св. 22	30/III-26 г.	32,6	32,3	32,6	33	-2,4	-4,8	-11,6	-0,6	Кукуруза ½ + ½ суданки	
41	Кс. 157	30/III-26 г.	34,0	34,0	33,7	34,0	-3,1	-2,7	-7,3	-15,8	Кукуруза 100%	
42	Св. 133	30/III-26 г.	34,0	34,0	34,0	34,0	-5,4	-0,6	-21,7	-14,6	Кукуруза 100%	
43	Кс. 130	30/III-26 г.	33,0	32,6	33,0	32,6	-31,4	-27,9	-61,5	-34,4	Кукуруза ½ + ½ отрубей	
44	Кс. 93	30/III-26 г.	34,4	34,4	34,4	34,4	-19,4	-17,0	-32,9	-29,8	Кукуруза ½ + ½ отрубей	
45	Св. 134	15/XII-25 г.	30,8	30,8	31,5	31,5	-5,0	0,0	-22,6	0,0	Кукуруза ½ + ½ отрубей	
46	Св. 134	26/I-26 г.	31,2	33,3	33,3	33,7	-1,0	-3,4	-8,2	-12,6	Ячмень 100%	

Кс. № 130. Кукурузу с отрубями ел плохо. Пропущено две дачи.
 Кс № 93. Кукурузу с отрубями ел плохо. Пропущено две дачи.
 В дальнейшем получал все время тот же корм; ел плохо.

Чтобы убедиться, что остатки получают потому что свиньи не хотят есть именно кукурузы, была сделана такая проба. Кастрату № 150 в две дачи вместо кукурузы было дано ячмень пополам с рожью. Этот корм был выеден на-чисто. В следующие дачи снова давалась кукуруза и снова были остатки. В последующих опытах мы имели возможность достаточно убедиться в том, что одну кукурузу свиньи едят не всегда охотно, особенно в тех случаях, когда кукуруза недоброкачественная. Кукуруза с суданкой (зерно) или отрубями точно также не всегда хорошо выедается.

Таким образом во второй категории случаев происхождение остатков имеет двоякую причину: введение в рацион не совсем доброкачественной кукурузы и пропуск дач с зачетом их на остатки. Ничего общего с операцией остатки в данных случаях не имеют. Если бы появление их во вторую неделю после операции вызвано было опе-

с т а в к о р м а		
операцией	П о с л е о п е р а ц и и	
II неделя	I неделя	II неделя
г о р я		
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей
г о р я		
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Кукуруза $\frac{1}{4}$ + $\frac{3}{4}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ суданки
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза 100%	Кукуруза 100%	Кукуруза 100%
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей
Кукуруза $\frac{1}{2}$ + $\frac{1}{2}$ отрубей	Кукуруза + отруби + ячмень	Ячмень 100%
Ячмень 100%	Ячмень 100%	Ячмень 100%

рацией, то непонятно, почему это произошло на второй неделе после операции, когда процесс заживления раны быстро начинает улучшаться и когда операционное беспокойство остается далеко в прошлом. Ухудшения аппетита естественно ожидать именно вслед за операцией в течение первой недели. Однако эта неделя проходит благополучно, а остатки появляются на второй неделе. Все это приводит к тому общему заключению, что в случаях второй категории не менее ясно, чем и в случаях первой категории операции никаких нарушений в нормальном состоянии аппетита за собою не повлекли. Если бы не был изменен корм, то несомненно аппетит оставался бы таким же удовлетворительным как и до операции.

В случаях третьей и четвертой категорий проводить сравнение весьма трудно. Тут мы имеем перед собою резкие отступления от нормы и, следовательно, все случаи представляют прямое отступление от принятых нами выше условий.

В третьей категории и до и после операции имеется налицо одинаково плохое выедание. Какое либо отрицательное влияние

операций подметить трудно, потому что оно скрадывается в общей депрессии под влиянием иных причин.

В четвертой категории выедание до операции было то плохим, то сносным, а после операции ухудшилось. Однако, можно ли падение аппетита в этих случаях объяснить влиянием операции. Гораздо правильнее будет искать причину в том, что животные в течение долгого времени получали один и тот же корм, к тому же не вполне доброкачественный. Во второй категории случаев мы уже имели возможность наблюдать как резко с переменной корма падал аппетит.

В случаях третьей и четвертой категории условия для хорошего выедания не были даны. Наоборот, имеются на лицо условия, вызывающие отрицательное отношение животных к корму. Поэтому здесь о каком либо действии операций говорить нельзя, хотя бы и возникал большой соблазн сделать это на основании некоторых намеков, проглядывающих сквозь туман цифр. Случаи третьей и четвертой категории мы объединяем в одну группу сомнительных случаев. Этим самым мы допускаем меньшую ошибку, чем в том случае, если бы на основании их пытались делать выводы.

Таким образом в основном весь приведенный в таблице материал подразделяется на две группы случаев: 1) случаи, в которых операции не нарушали аппетита; они составляют 60,87% и 2) случаи, сомнительные; они составляют 39,13%.

К какому заключению можно прийти в результате сделанных сопоставлений?

Первое, что напрашивается раньше всего, это отсутствие чувствительных для опыта более или менее глубоких нарушений аппетита. Операция является настолько незначительным событием, что каких либо серьезных изменений в процессе питания не вызывает. Если бы такие функциональные расстройства в организме происходили как результат операции, то они проявлялись бы неизменно у всех животных и при всяких условиях. Поэтому самые большие опасения, возникающие в связи с вопросом о применении метода контрольных операций для одновременного количественного и качественного учета, не имеют для себя оснований.

Далее. В 60% всех случаев аппетит оставался совершенно нормальным. Это одно уже говорит за то, что сохранение нормального аппетита довольно устойчиво. В таком большинстве случаев не наблюдается сколько нибудь заметных отклонений от нормы. Отсюда следует заключить, что те условия, в которых это происходило, и являются моментами, обуславливающими абсолютно благоприятный исход операции. При иных условиях возможен и неблагоприятный исход, но такие условия в действительности могут явиться только редкой случайностью, в результате крупных отступлений от операционной методики или в виде послеоперационных патологических

Случаев по ядку	и №№ животных	да произведена рация	Прирост дневной				Ср и и еделя
			Перед операцией		После операции		
			еделя	еделя	еделя	еделя	
							2 недели ед операци

ожнений. Последних меньше всего приходится ожидать. Если же послеоперационный период наступает ухудшение аппетита в зависимости от корма, способа кормления или режима содержания, то в таких случаях операции не причастны. Мы в большой степени убеждены в том, что если бы во всех 40% случаев, отмеченных нами, сомнений, были даны условия для хорошего выедания, то благоприятный исход операций в этих случаях выступал бы так же ясно, и в остальных 60% отмеченных нами благоприятных случаев.

Такие основные умозаключения, как будто бы, должны вытекать из приведенного материала. Но для того, чтобы решить вопрос с катехической убедительностью, необходима постановка специальных дологических опытов с прямой задачей, с соблюдением условий, максимально способствующих получению бесспорных доказательств.

Выше уже упоминалось о том, что прямые опыты влияния операций на рост животных по выяснению влияния операций на рост животных станцией не производились. Постараемся проследить преследующую нас сторону вопроса по материалу от опытов однодневного качественного изучения.

Нижеследующая сводка охватывает 55 операционных случаев: в каждом случае указывается: 1) ежедневный по неделям прирост или его отсутствие (в некоторых случаях исчисление производилось подекадно; чтобы не усложнять изложения, в заголовке таблицы показана „неделя“ — среднее по всем случаям по большинству случаев); 2) остатки корма в % от живого веса и 3) состав корма. Все случаи сгруппированы на 3 категории по следующим признакам: I категория — привес в послеоперационную неделю был больше, чем в предоперационную, II категория — привес в послеоперационную неделю был меньше, чем в предоперационную, III категория — в послеоперационную неделю вес увеличился или прирост был очень мал. (См. табл. № 24).

Из сопоставления среднего прироста за неделю непосредственно до операции и за неделю вслед за операцией, видно, что в первой категории в первую неделю после операции прирост был вдвое лучше, чем за неделю перед операцией. Это, однако, несколько не означает, что операция положительно сказалась на усилении роста. Но обстоятельство повышения прироста в послеоперационную неделю может быть доказательством того, что операция, будучи выполнена *legitimo*, не является фактором, тормозящим рост. Если бы операция сказалась задерживающим образом на росте, то прирост в послеоперационную неделю или понизился бы по сравнению с предоперационной или же оставался бы на той же высоте в том случае, если бы в послеоперационную неделю должен был наступить усиленный прирост, а операция в это время явилась тормозом (при чистых условиях). Такое заведомо положительное течение операции мы встречаем здесь в 30 (54,54%) из всех 55 случаев.

Во второй категории в послеоперационную неделю прирост упал с 0,632 до 0,368 кило (в среднем). Как в первой категории неверно было бы искать причину повышения прироста в операции, так точно и здесь в понижении прироста операции не играли никакой роли. Если бы во второй категории операции понизили прирост в операционной неделе, то тогда бы в первой категории ни при каких условиях после операции не мог быть получен прирост, вдвое превышающий предоперационный. Понижение прироста вдвое под влиянием действия данного фактора есть обстоятельство, свидетельствующее об устойчивом отрицательном действии этого фактора. В таком случае за введением этого фактора немислимо никакое повышение прироста, но только понижение его. Причину понижения прироста во второй категории отчасти нужно искать, с одной стороны, в кормовом режиме и, с другой стороны, в естественных колебаниях прироста по неделям. Особенно нужно принимать во внимание последнее обстоятельство. Кризис прогрессирующего повышения прироста у отдельных растущих животных в большинстве случаев не представляется в виде плавной линии. Линия роста, построенная по таким малым промежуткам, как неделя, будет являться линией ломанной. В равной мере это относится и к нарастанию веса при откорме животных, закончивших рост. Во второй категории предоперационная неделя проходит с усиленным ростом, а после этого в послеоперационную неделю наступает естественное замедление. Если бы операция производилась неделей раньше, то прирост был бы выше в послеоперационную неделю, точно так же, как то случилось в первой категории. По существу все случаи в обеих категориях тождественны и являются лишь модификациями обычной кривой роста. Искусственная дифференцировка их на две категории произведена лишь с целью представить материал в удобном для обозрения виде.

В большинстве случаев третьей категории в послеоперационную неделю животные не только не дали прироста, но даже уменьшили вес. Усматривать в этом влияние операций также неверно, как и в отношении случаев второй категории. Если уменьшение прироста здесь признать как следствие операции, то тогда операции должны были бы всегда вызывать падение веса или в крайнем случае значительное уменьшение прироста. Такие колебания в приросте как $+0,5$ кило невозможно приписать действию одного и того же фактора.

Все это в конце концов заставляет думать, что операции не влияют на приросте живого веса отрицательно сказываться не будут. Такой вывод напрашивается и на основании данных, полученных в результате обработки материала по закону больших чисел.

Так, средний дневной прирост на одно животное (из всех случаев) составлял:

	Перед операцией		После операции		Средний прирост за 2 недели	
	I нед.	II нед.	I нед.	II нед.	Перед операцией	После операции
Прирост в кило	0,499	0,433	0,442	0,452	0,475	0,446

В обеих неделях, разделенных операцией, прирост оказался совершенно одинаковым. В этих средних величинах все случайные положительные и отрицательные влияния нивелировались, благодаря чему отсутствие отрицательного влияния операций выступило в чистом виде. В случае отрицательного действия операций, последнее неминуемо отразилось бы в этих средних цифрах, так как факт выполнения операции является общим для всех случаев.

Заключение. Итак, какие конкретные, руководящие указания можно было бы почерпнуть из приведенного материала по вопросу о совместимости метода контрольных операций с методами количественного учета в опытах по откорму свиней.

Мы имеем вполне точные данные, что здоровье животного после операции остается в таком же состоянии, как и до операции. Операция и процесс заживления на общем состоянии здоровья животных несколько не отражаются и, следовательно, с этой стороны прогноз благоприятен.

Что же касается действия операций на аппетит и рост, то и в этом отношении скорее всего нужно ожидать положительных результатов. Видимому операция протекает бесследно для нормального течения опыта и метод контрольных операций без большого риска можно будет применять не только для изучения вопросов качественного, а и совместного количественно-качественного откорма. Прямые опыты должны проверить наше предположение и придать вопросу законченное твердое решение. Постановка таких опытов необходима ввиду важных научных и экономических особенностей этого метода. Для вопросов изучения качественного влияния кормов метод контрольных операций пригоден во всех отношениях. Нужно только поработать над усовершенствованием некоторых наиболее важных принципиальных и технических деталей. Так, следует условиться относительно анализа кормов, а в отношении операционной техники нужно заняться контролем повала и специального операционного инструмента. Несомненно, что методом контрольных операций в исследовательской практике придется пользоваться часто, и, чем гибче он будет в руках работника, тем ценнее оружие он будет из себя представлять.

В. М. Анисимов.

Die Kontrolloperationsmethode bei der Erforschung der Baconqualität.

(Zusammenstellung).

Mit der Entstehung und Entwicklung in der Ukraine der Baconwirtschaft ist vor der Zootechnischen Landwirtschaften Versuchsstation in Poltawa, eine Reihe Aufgaben der Rationalisierung und Vervollkommen der Fütterungsarbeit im Arbeitsraum der Station entstanden.

Die Erforschung der örtlichen Futterarten sollte den Zweck haben zu untersuchen, ob sie ein Bacon von guter Qualität zu geben Stande sind.

Um möglichst baldige Ergebnisse zu erreichen und die Arbeit zu verbilligen, statt der allgemein übliche Methode der Entnahme der Speckproben von geschlachteten Tieren, wendete die Station die Methode der Entnahme derselben von lebenden Schweinen an.

In entsprechende Termine wurden bei lebendigen Schweinen vier Widerrist Speckstücke von je 25—50 gr. ausgeschnitten und ihre chemische und physische Qualitätswerte untersucht.

Ungefähr ein Monat nach der Operation wurde die Wunde geheilt, nachdem konnte man den folgenden Ausschnitt machen.

Die Vorzüge der Kontrolloperationsmethode bestehen praktisch darin, dass sie eine Vorstellung vom Gange und Art der Veränderungen, die die Specke unter Mitwirkung dieses oder jenes Futters in der Fütterungsperiode zu bekommen gestattet und dadurch kann man eine Antwort auf die gestellten Fragen durch eine kleinere Zahl von Tieren bekommen, als es bei der Anwendung der Methode von Probeentnahme von geschlachteten Tieren der Fall wäre.

Für die einseitige Erforschung der Qualitätswirkungen der Futterarten ist die Kontrolloperationsmethode vollständig geeignet, was die Anwendung dieser Methode der zweiseitigen Erforschung der Qualitätswirkungen der Futterarten und ihrer Wirkung auf Wachstum und Entwicklung der Schweine anbetrifft, so sind auch in diesem Falle keine kategorischen Widersprüche in den von der Versuchsstation angehäuften Materialien bemerkbar.

In Verbindung mit der Anwendung dieser Methode hat die Station einige Arbeiten morphologischer Art erfüllt. So zum Beispiel bei der Beantwortung der Frage, ob es notwendig ist die Speckproben immer von einem

und demselben Teile des Tieres zu entnehmen. Es hat sich herausgestellt, dass in verschiedenen Teilen des Körpers der Unterhautspeck verschiedene Mengen von ungesättigten Säuren enthält, so dass um vergleichbare Zahlen zu erhalten, muss man immer Proben von einem und demselben Teile des Körpers auszuschneiden.

Aus vielen Gründen ist der geeignetste Teil für Probeentnahme das Gebiet des Widerristes.

In gleicher Weise ist ein Unterschied zwischen der Jodzahl der äussern und innern Schichten des Unterhaut Speckes vorhanden. In 36 Ermittlungen war die Jodzahl der äussern Schicht im Durchschnitt auf 5,03 grösser, als in der innern. Darum entsteht die Frage, wie ist am richtigsten eine Speckprobe für die Analyse zu bereiten.

Nach den ersten gelungenen Versuchen hat die Kontrolloperationsmethode einen breiten Platz in der Praktik der Versuchsstation gefunden und in dieser Zeit leistet sie grosse Dienste bei Untersuchungen der Fütterung der Schweine für Bacon—oder Speckzwecken.

Dieze Methode wird nicht nur in der Zootechnischen Versuchsstation, in Poltawa verwendet, sondern auch in andere Versuchsstationen, wissenschaftliche und Lehranstalten von SSSR übertragen worden, so in aus Staatliche Institut der Versuchsagronomie in Leningrad, In das Landwirtschaftlichen Institut, in Woronesh, in die Versuchsstation, in Saratow und and.

W. Anissimow.

Цена 1 руб. 40 коп.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

**ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHEMISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE VERSUCHSSTATION.**

1929 р.

Випуск № 6.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 4-й.

ЛИПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ 1929 р.

**ВИДАННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ С.-Г. ЗООТЕХНІЧНОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІ.
ПОЛТАВА.**

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION.

1929 р.

Випуск № 6.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

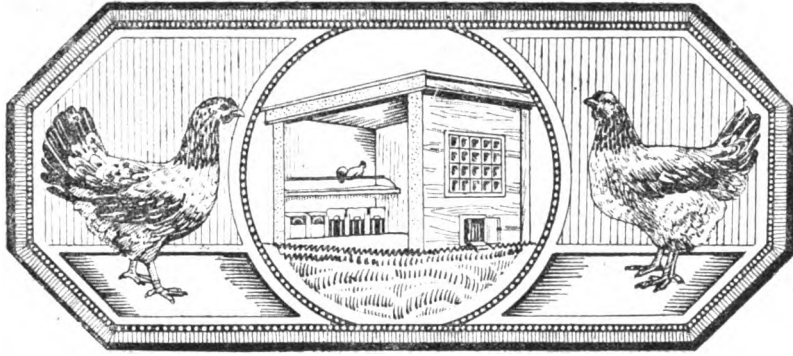
БЮЛЕТЕНЬ № 4-й

ЛИПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ 1929 р.

ВИДАННЯ ПОЛТАВСЬКОЇ С.-Г. ЗООТЕХНІЧНОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІ.
ПОЛТАВА.

Друкарня ім. Петровського
«Полтава - Поліграф»
Окрліт № 1236 Полтава.
Замовл. № 924. 650 прим.

БЮЛЕТЕНЬ № 4.

Першого жовтня 1929 року закінчено другий на Україні конкурс яйценосности курей.

Цей черговий, останній — четвертий, бюлетень другого конкурсу яйценосности курей при Полтавській Зоотехнічній дослідній станції має в собі дані за четвертий квартал — липень, серпень та вересень м-ці — а разом і підсумки та короткі висновки за весь час другого конкурсу.

Підсумкові відомості за час другого конкурсу подані лише, щодо кількості зібраних яєць, а останні питання життя конкурсу мають бути висвітлені в річному звіті про другий конкурс.

За четвертий квартал (липень-вересень) загинули кури від різних причин за конкурсними номерами: 16, 39, 92, 103, 153, 186, 207, 238, 286. Таким чином із кількості курей, що були на перше липня — 261 штука, лишилося на кінець конкурсу 252 штуки.

Люта зима, захворювання на дифтерит, спричинилися до того, що досить значна кількість курей загинула — 68 штук, це складає 20,9%, від загальної кількості 324 шт. курей, що прибули до другого конкурсу.

Кури, що лишилися живими до кінця конкурсу, надіслані власникам.

За курей загинувших, виплачено власникам птиці страхової премії по 2 карб. за штуку.

На протязі липня, серпня та вересня місяців квоктали такі кури:

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Почали квоктати	Закінчили квоктати	Квоктали днів	№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Почали квоктати	Закінчили квоктати	Квоктали днів
1	4	15/vii	21/vii	7	13	32	13/ix	21/ix	9
2	5	1/viii	7/viii	6	14	39	17/vii	24/vii	8
3	5	27/viii	3/ix	8	15	39	17/viii	26/viii	10
4	6	26/viii	29/viii	4	16	42	6/viii	13/viii	8
5	13	1/viii	9/viii	8	17	42	30/viii	3/ix	5
6	13	14/ix	21/ix	7	18	44	22/vii	30/vii	9
7	15	28/vii	31/vii	6	19	46	13/vii	16/vii	4
8	15	26/viii	3/ix	9	20	46	6/viii	12/viii	7
9	15	19/ix	24/ix	6	21	48	27/vii	31/vii	5
10	19	17/viii	23/viii	7	22	48	21/viii	29/viii	9
11	30	5/ix	10/ix	5	23	49	18/vii	26/vii	9
12	32	28/vii	6/viii	9	24	50	15/vii	24/vii	10

№№ по черзі	Конкур- сні №№ курей	Почали квотати	Закінчили квотати	Квотали днів	№№ по черзі	Конкур- сні №№ курей	Почали квотати	Закінчили квотати	Квотали днів
25	50	5/vii	13/viii	9	79	162	21/vii	31/vii	11
26	50	3/ix	10/ix	8	80	163	3/vii	13/vii	11
27	51	26/viii	29/viii	3	81	164	28/vii	3/viii	7
28	52	15/viii	23/viii	9	82	164	28/viii	29/viii	4
29	53	29/vii	3/viii	6	83	165	3/vii	12/vii	10
30	53	26/viii	29/vii	4	84	165	28/vii	31/vii	6
31	56	6/viii	12/viii	7	85	166	26/vii	30/vii	5
32	58	25/viii	29/viii	5	86	167	1/viii	13/viii	12
33	62	15/vii	20/vii	6	87	168	1/viii	8/viii	7
34	62	4/viii	11/viii	8	88	169	26/vii	30/vii	5
35	63	26/vii	30/vii	5	89	177	1/viii	6/viii	5
36	64	29/vii	3/viii	6	90	188	12/vii	19/vii	8
37	70	5/ix	10/ix	6	91	190	8/viii	13/viii	6
38	73	28/vii	9/viii	13	92	201	24/vii	30/vii	7
39	78	7/viii	14/viii	8	93	208	21/vii	27/vii	7
40	81	19/vii	24/vii	6	94	210	20/vii	27/vii	8
41	81	20/viii	26/viii	6	95	212	10/vii	16/vii	7
42	81	19/ix	24/ix	6	96	214	30/vii	6/viii	8
43	83	27/vii	6/viii	11	97	215	27/vii	30/vii	4
44	85	20/ix	25/ix	6	98	216	25/viii	3/ix	10
45	89	1/viii	6/viii	5	99	217	16/vii	16/vii	11
46	89	6/ix	12/ix	6	100	218	21/vii	30/vii	10
47	104	6/vii	16/vii	11	101	220	27/vii	31/vii	5
48	104	12/ix	21/ix	10	102	224	23/vii	27/vii	5
49	105	10/vii	16/vii	7	103	230	28/vii	30/vii	5
50	105	7/viii	13/viii	7	104	249	1/viii	9/viii	8
51	113	21/viii	25/viii	5	105	260	15/vii	20/vii	6
52	119	3/ix	7/ix	5	106	260	21/viii	29/viii	9
53	120	28/vii	3/viii	7	107	262	1/viii	6/viii	5
54	123	19/vii	27/vii	9	108	266	20/viii	26/viii	6
55	123	14/viii	19/viii	6	109	275	15/viii	19/viii	5
56	123	6/ix	12/ix	7	110	275	17/vii	21/vii	5
57	124	26/vii	30/vii	5	111	278	4/ix	6/ix	3
58	124	26/viii	30/viii	5	112	279	5/ix	12/ix	7
59	126	26/vii	30/vii	5	113	287	15/vii	20/vii	6
60	126	26/viii	3/ix	9	114	287	6/viii	13/viii	8
61	130	14/viii	23/viii	10	115	287	3/ix	7/ix	5
62	130	16/ix	21/ix	5	116	289	29/vii	5/viii	8
63	131	2/vii	13/vii	12	117	292	22/vii	30/vii	9
64	132	27/vii	30/vii	4	118	292	17/viii	23/viii	7
65	136	1/viii	5/viii	4	119	295	19/vii	24/vii	6
66	145	27/vii	6/viii	11	120	295	16/viii	19/viii	4
67	145	15/ix	20/ix	5	121	295	17/ix	21/ix	5
68	147	26/vii	30/vii	5	122	296	15/viii	19/viii	5
69	148	30/vii	6/viii	8	123	296	14/vii	19/vii	6
70	148	4/ix	12/ix	9	124	297	25/vii	30/vii	6
71	149	7/viii	13/viii	6	125	297	21/viii	29/viii	9
72	149	8/ix	12/ix	5	126	297	17/ix	21/ix	5
73	150	8/vii	16/vii	9	127	301	17/ix	21/ix	5
74	150	28/vii	3/viii	7	128	302	2/viii	5/viii	3
75	150	26/viii	3/ix	9	129	303	15/viii	19/viii	5
76	154	14/viii	23/viii	10	130	304	14/vii	19/vii	6
77	158	28/vii	3/viii	7	131	304	7/viii	12/viii	6
78	161	27/vii	31/vii	5					

Із наведених даних видно, що кури квоктали за один раз недовгий час (днів 7—9)—їх відучували від того, але вони повторювали квоктати два й три рази.

Годували курей на протязі липня та серпня місяців три рази на день. Ранком в шість годин м'яким кормом, а в одинадцять та шістнадцять годин зерновим кормом.

В липні місяці годували курей мішанками такого складу:

Зернова мішанка:		Мішанка м'якого корму:	
Просо	25 ⁰ / ₀	Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Пшениця	10 ⁰ / ₀	Сочевична дерть	30 ⁰ / ₀
Овес	25 ⁰ / ₀	Кров'яне борошно	20 ⁰ / ₀
Горох	30 ⁰ / ₀	Костяне борошно	10 ⁰ / ₀
Сочевиця	10 ⁰ / ₀		
Разом		Разом	
100 ⁰ / ₀		100 ⁰ / ₀	
Білкове відношення 1:4,11		Білкове відношення 1:1,87	

Згодовували зернового корму 80⁰/₀, а м'якого 20⁰/₀ від щоденної даванки, яка в цілому була такого складу: проса 20⁰/₀, пшениці 8⁰/₀, вівса 20⁰/₀, гороху 24⁰/₀, сочевиці 8⁰/₀, пшеничних висівок 8⁰/₀, сочевичної дерти 6⁰/₀, кров'яного борошна 4⁰/₀ та костяного борошна 2⁰/₀, з білковим відношенням 1:3,65.

В серпні місяці кури одержували мішанки кормів такого складу:

Зернова мішанка:		Мішанка м'якого корму:	
Овес	25 ⁰ / ₀	Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Пшениця	15 ⁰ / ₀	Сочевична дерть	15 ⁰ / ₀
Горох	30 ⁰ / ₀	Шрот сої	15 ⁰ / ₀
Кукурудза	15 ⁰ / ₀	Кров'яне борошно	20 ⁰ / ₀
Сочевиця	15 ⁰ / ₀	Костяне борошно	10 ⁰ / ₀
Разом		Разом	
100 ⁰ / ₀		100 ⁰ / ₀	
Білкове відношення 1:4		Білкове відношення 1:1,15	

Як і раніш зернового корму згодовували 80⁰/₀, а м'якого 20⁰/₀ від щоденної даванки, яка була тоді такого складу: вівса 20⁰/₀, пшениці 12⁰/₀, гороху 24⁰/₀, кукурудзи 12⁰/₀, сочевиці 12⁰/₀, пшеничних висівок 8⁰/₀, сочевичної дерти 3⁰/₀, шрот сої¹⁾ 3⁰/₀, кров'яного борошна 4⁰/₀, та костяного борошна 2⁰/₀ з білковим відношенням 1:2,65.

В вересні місяці годували курей два рази на день. В сім годин ранку м'яким кормом, та в п'ятнадцять годин — зерновим.

Мішанки кормів такого складу:

Зернова мішанка:		Мішанка м'якого корму:	
Просо	20 ⁰ / ₀	Пшеничні висівки	40 ⁰ / ₀
Горох	20 ⁰ / ₀	Шрот сої	30 ⁰ / ₀
Овес	25 ⁰ / ₀	Кров'яне борошно	20 ⁰ / ₀
Пшениця	15 ⁰ / ₀	Костяне борошно	10 ⁰ / ₀
Віка-ячмінь	20 ⁰ / ₀		
Разом		Разом	
100 ⁰ / ₀		100 ⁰ / ₀	
Білкове відношення 1:4,77		Білкове відношення 1:1,09	

¹⁾ Шрот сої це є обезжирена макуха із сої.

Згодовували зернового корму 60⁰/₀, а м'якого 40⁰/₀, від щоденної даванки, що була: проса 12⁰/₀, гороху 12⁰/₀, вівса 15⁰/₀, пшениці 9⁰/₀, віки-ячменю 12⁰/₀, пшеничних висівок 16⁰/₀, шроту сої 12⁰/₀, кров'яного борошна 8⁰/₀, косяного борошна 4⁰/₀, з білковим відношенням 1:3,22.

Корму давали курям конкурсним на протязі четвертого кварталу 5—6⁰/₀ від живої ваги, в залежності від їх продукції.

ВІДОМІСТЬ

про кількість та загальну вагу яєць в грамах, що несли кури другого конкурсу в липні, серпні та вересні місяцях та за весь час другого конкурсу.

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Липень		Серпень		Вересень		За 11 місяців	
		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага
1	1	—	—	4	223	—	—	37	1962,5
2	2	13	648	—	—	—	—	72	3790
3	3	7	409	—	—	—	—	11	624
4	4	12	692	—	—	—	—	55	3095
5	5	15	848,5	10	538	—	—	78	4242
6	6	15	992,5	11	682,5	8	551	95	5891
7	7	11	678	12	714,5	10	729	80	4785
8	8	20	1199,5	10	589	16	905,5	114	6696
9	10	26	1269	24	1147,5	21	1051,5	144	6966
10	12	21	1148	5	250,5	—	—	73	3866
11	13	12	630	7	350,5	4	158,5	70	3682,5
12	15	15	747,5	10	512	8	416	88	4546,5
13	16	21	1101	11	543	—	—	—	—
14	18	25	1473,5	23	1227,5	—	—	83	4569
15	19	12	592,5	10	472,5	—	—	84	3991,5
16	20	13	764	1	56,5	—	—	86	4878,5
17	21	24	1420	22	1248	19	1093,5	127	7287
18	23	23	1348	18	1017,5	2	113	98	5560,5
19	24	17	945	16	845	8	430	85	4624,5
20	26	23	1119,5	21	966	1	47,5	118	5692,5
21	27	14	684	13	634,5	—	—	79	3957
22	28	27	1278	25	1142,5	25	1173	163	7485
23	30	19	853	21	948,5	9	429,5	111	5042
24	31	26	1318	25	1280	20	972	122	6259
25	32	14	703,5	8	377	9	431,5	85	4117
26	33	27	1160,5	25	1009,5	18	790,5	133	5652,5
27	34	21	1058,5	19	920,5	21	1188,5	113	5733,5
28	35	14	850	2	115	—	—	59	3464,5
29	36	25	1311,5	23	1187,5	19	1064	167	8889
30	37	22	1136,5	22	1102,5	11	573,5	139	7142
31	38	28	1558,5	21	1167	18	1066,5	152	8373
32	39	17	913	14	725	5	259	—	—
33	40	15	675,5	2	88	—	—	49	2234
34	41	17	938	14	790	16	902	90	5074
35	42	17	914,5	14	738,5	—	—	98	5052
36	44	18	1014	13	742	11	610,5	91	5146,5
37	45	13	763	8	476,5	10	631	70	4203,5
38	46	14	755,5	14	754	10	565,5	95	5152
39	47	14	874,5	10	621,5	11	691,5	111	6823
40	48	13	743,5	24	1295	14	777,5	114	6306
41	49	8	495,5	—	—	—	—	62	3330
42	50	17	999	17	961	16	978,5	122	6926
43	51	11	646,5	22	1255	15	897	105	6031
44	52	21	1098,5	17	861	23	1226	145	7540,5

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Липень		Серпень		Вересень		За II місяців	
		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага
45	53	16	828	12	620,5	—	—	92	4815
46	55	18	1043	10	566,5	22	1391,5	94	5500
47	56	16	876	3	163,5	8	465,5	93	4910,5
48	57	17	831	15	725,5	11	543	82	3978,5
49	58	18	897,5	18	834	—	—	120	5955,5
50	59	24	1296	21	1085,5	15	825,5	126	5724,5
51	60	—	—	21	1069	16	847,5	82	4228,5
52	61	19	1054,5	9	486,5	—	—	74	3952,5
53	62	19	1107	13	704,5	7	403,5	116	6532,5
54	63	21	1262	20	1079,5	5	276,5	100	5667,5
55	64	19	1151,5	—	—	23	1475	132	7972
56	65	18	1083,5	—	—	17	1093	82	5065
57	67	15	749	18	814,5	17	848,5	99	4906
58	68	27	1330	14	631	—	—	89	4391
59	70	17	1002,5	18	992,5	2	108	91	5264,5
60	73	14	770	1	53	14	775,5	71	3807
61	74	12	637,5	—	—	—	—	66	3450,5
62	75	21	1123,5	16	835,5	—	—	66	4046,5
63	76	—	—	16	701,5	16	810	42	2010
64	78	25	1186	19	814	21	1015,5	132	6081,5
65	79	28	1583	24	1308,5	15	843	135	7506
66	80	22	1291,5	20	1151,5	1	58	84	4760,5
67	81	14	817	18	987,5	14	880	98	5673
68	82	22	1291,5	23	1208,5	15	897,5	114	4438,5
69	83	14	901,5	7	401,5	5	278,5	73	4342,5
70	84	11	582	9	470,5	—	—	67	3524
71	85	15	899,5	11	647,5	12	690,5	77	4490
72	87	12	691,5	—	—	—	—	62	3478,5
73	88	23	1328	12	644	—	—	80	4497,5
74	89	17	866,5	15	755,5	5	238,5	117	5485
75	90	15	747,5	8	397	—	—	78	3910,5
76	91	17	890	11	568	—	—	76	3996,5
77	94	5	290	14	639	—	—	42	2872
78	95	24	1294,5	22	1198	21	1200	148	8151
79	96	22	1449	1	66,5	—	—	78	4964,5
80	97	25	1505	20	1123,5	5	281	96	5660
81	99	19	1121	15	861,5	—	—	113	6592
82	100	23	1292	11	593,5	11	627	131	7274
83	101	23	1311,5	6	321	1	57,5	91	5114
84	102	—	—	—	—	—	—	0	0
85	103	17	921	—	—	—	—	—	—
86	104	9	482	9	472,5	9	489,5	76	4099
87	105	18	848	4	135	—	—	67	3129,5
88	106	21	1168,5	14	692,5	8	403,5	94	5011
89	107	22	1171	21	1068,5	21	1093,5	111	5855
90	108	8	456,5	—	—	6	319,5	41	2267,5
91	110	17	1142,5	1	77	—	—	64	4233
92	111	25	1329	12	550	—	—	103	5525
93	113	15	732,5	6	325	—	—	62	3216,5
94	115	—	—	13	647,5	—	—	79	3991
95	118	22	1217,5	23	1345	23	1420	116	6491,5
96	119	15	959	10	554,5	2	113	63	3874,5
97	120	15	890	8	462,5	—	—	67	3993,5
98	121	—	—	19	1010	21	1194,5	71	3951
99	122	24	1468	18	1011	17	1174,5	134	8691
100	123	14	889,5	14	831	11	686	93	5458
101	124	14	718	12	608,5	—	—	82	4162

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Липень		Серпень		Вересень		За 11 місяців	
		Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага
102	125	9	438	4	172,5	2	108,5	28	1301
103	126	18	910,5	21	1007	9	466	125	6172
104	128	25	1384,5	21	1108,5	—	—	105	5661,5
105	130	15	937,5	12	692	11	616,5	82	5160
106	131	15	937,5	9	529	—	—	82	4727
107	132	16	929	13	665,5	2	122,5	81	4473,5
108	133	21	1106	24	1274	22	1185,5	122	6621,5
109	135	16	882	5	261,5	1	54,5	40	2175
110	136	20	1022	11	474,5	—	—	80	3989,5
111	138	23	1436	19	1082,5	1	55	70	4186,5
112	139	24	1339	19	1013,5	7	384	119	6632
113	140	22	1252	20	972	22	1281	118	6442
114	145	21	1106	12	624	12	612	108	5687,5
115	146	5	258,5	—	—	—	—	79	4056
116	147	20	1184,5	21	1176,5	1	54	95	5521,5
117	148	16	890	15	783,5	8	469	100	5342
118	149	16	915,5	12	675	11	627	103	4807
119	150	16	976,5	10	586	14	921,5	96	5762
120	151	—	—	—	—	—	—	67	3752,5
121	153	19	1148	21	1227,5	1	61	—	—
122	154	20	1038,5	18	887	20	1113	169	9564
123	155	25	1224	25	1175	16	802,5	129	6170
124	156	7	246,5	19	944,5	20	1107,5	79	4016,5
125	157	20	1040,5	13	618,5	5	243,5	104	5383,5
126	158	17	839	10	591	13	762	121	6916
127	159	25	1582	16	983	17	1993,5	124	7734,5
128	160	14	763,5	25	1284	23	1281,5	115	6358,5
129	161	4	201	8	403	—	—	56	3126,5
130	162	11	623,5	7	344	13	697	74	3927
131	163	11	615,5	9	414	17	949,5	82	4443
132	164	14	955	13	805	11	678,5	83	5258
133	165	11	578	9	468,5	10	525,5	80	4097
134	166	16	890	15	811	1	53,5	96	5383,5
135	167	22	1315	—	—	14	869	80	4710,5
136	168	22	1276	12	722,5	11	712,5	128	7601,5
137	169	20	981,5	21	988	20	986,5	131	6449,5
138	170	13	677,5	18	845,5	20	1044,5	58	2913,5
139	171	13	791,5	26	1471,5	18	1101,5	144	8480,5
140	172	1	54,5	9	318	18	1008,5	91	4855,5
141	174	25	1351	18	818	9	484	130	6893
142	175	18	956,5	9	464,5	—	—	96	4891
143	176	21	1208,5	18	992	22	1372	104	5156
144	177	18	930	16	827,5	13	614,5	121	6041
145	179	24	1363	22	1174,5	19	1061,5	88	4915,5
146	180	25	1381	26	1415,5	23	1343	153	8485,5
147	183	5	306	10	591	1	57	44	2593,5
148	184	20	1098	17	861	15	828	118	6400
149	185	22	1269,5	21	1132	10	589	133	7487
150	186	2	136	—	—	—	—	—	—
151	188	10	500	14	715	—	—	84	4321,5
152	189	14	771	13	618,5	16	898,5	88	4707
153	190	25	1442	5	271,5	22	1369,5	113	6629
154	191	20	1079	1	55	—	—	67	3574,5
155	192	26	1439,5	15	832	8	434	118	6440
156	194	15	824,5	15	790	—	—	94	4984
157	195	19	1064	—	—	—	—	90	4931
158	196	23	1177,5	21	1075	18	1005	115	6051

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Липень		Серпень		Вересень		За 11 місяців	
		Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага
159	197	23	1240	23	1230,5	14	756,5	135	7091,5
160	198	—	—	—	—	—	—	34	1947,5
161	199	19	1032	13	676	8	455	100	5387
162	200	25	1168	22	992	16	764,5	131	6121,5
163	201	17	885	17	854,5	13	682	120	6111
164	202	27	1470,5	19	1009	19	1038,5	132	7700,5
165	203	10	547	7	371,5	8	427	43	2268
166	207	21	1157	1	55	—	—	—	—
167	208	14	782	11	584	17	947	98	5286,5
168	210	17	908	16	835	12	666	98	5266,5
169	211	12	653,5	19	960	22	1181	105	5448,5
170	212	15	854	11	605	15	817	106	6255
171	213	23	1227	18	867,5	13	656,5	117	6032
172	214	22	1098,5	17	817	15	832,5	133	6731,5
173	215	11	641	10	537,5	5	279	64	3560
174	216	5	280,5	11	575,5	—	—	58	3148
175	217	15	718,5	2	86,5	—	—	91	4292
176	218	12	627	15	802	13	725	81	4562,5
177	219	17	916,5	8	390,5	9	433	75	3820
178	220	9	503	3	105,3	—	—	40	2168
179	221	12	739,5	11	615	17	1035,5	88	5173
180	223	8	472	11	624,5	7	408	67	3742,5
181	224	14	744,5	15	695,5	—	—	70	3583
182	225	19	1023	22	1147	11	577	104	5656
183	226	11	644	15	827,5	14	761	72	4651
184	229	1	52	—	—	—	—	32	1719
185	230	13	654,5	11	506,5	—	—	91	4453,5
186	231	1	58	12	659,5	6	364,5	61	3591
187	232	21	1146,5	—	—	—	—	69	3613,5
188	233	12	731,5	—	—	—	—	83	4921,5
189	234	8	448,5	2	109,5	—	—	66	3716
190	235	18	1011	19	1052,5	2	104	90	4989
191	237	24	1119	21	934,5	10	451,5	132	6071
192	241	26	1522,5	—	—	—	—	70	4140
193	242	12	606,5	—	—	—	—	34	1619,5
194	243	11	559	14	607,5	2	100,5	65	3256,5
195	244	20	1035	15	807,5	—	—	89	4956
196	246	27	1529	19	1026,5	20	1056	114	6276
197	247	—	—	—	—	—	—	14	844,5
198	248	9	568	10	608,5	7	447	45	2814,5
199	249	21	1129	15	779	11	616,5	116	6006,5
200	254	—	—	9	355,5	—	—	32	1442,5
201	255	—	—	—	—	—	—	25	1434,5
202	256	—	—	—	—	—	—	3	189
203	259	—	—	—	—	—	—	8	456,5
204	260	13	709	12	670,5	11	643,5	84	4476,5
205	262	15	918,5	1	61,5	16	980,5	59	3557
206	263	17	855,5	—	—	—	—	63	3215,5
207	266	14	913	14	843	—	—	81	4884
208	268	19	1220,5	3	188,5	1	63	81	5070,5
209	269	12	598	9	424,5	3	127	63	3080,5
210	271	25	1142	3	146,5	—	—	63	2928,5
211	272	18	1017,5	4	216,5	—	—	77	4274
212	273	—	—	—	—	—	—	32	1616,5
213	274	25	1361,5	20	1057,5	13	738,5	111	6032,5
214	275	15	863	8	456,5	6	328,5	63	3850
215	276	12	666	13	669	5	286,5	65	3504,5

№№ по черзі	Конкурсні №№ курей	Липень		Серпень		Вересень		За 11 місяців	
		Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага	Знесено яець	Їх вага
216	277	21	1125,5	4	167	—	—	76	3923
217	278	11	683	16	1024	12	576	85	5302,5
218	279	24	1324	25	1278,5	3	155	136	7374,5
219	280	22	1314,5	11	608,5	17	1028,5	110	6574,5
220	281	24	1391	22	1173,5	11	629	126	7027,5
221	282	8	466,5	—	—	—	—	50	2660,5
222	283	18	1030	18	1012	—	—	73	4143,5
223	285	18	1034	20	1142	1	60	120	6691
224	287	17	860	14	695	15	761,5	102	5250
225	288	4	169,5	—	—	—	—	47	2664,5
226	289	14	798	—	—	13	783,5	70	4040
227	290	4	231	—	—	1	60	47	2555
228	292	14	720,5	13	616	15	761,5	115	5673
229	293	24	1365,5	20	1053	17	938	117	6399
230	294	21	1219,5	20	1003,5	22	1235	124	6854,5
231	295	18	972	17	912,5	8	435,5	127	6860
232	296	14	765,5	15	710	24	1353,5	122	6600,5
233	297	11	571	12	671,5	12	710	67	3803
234	298	5	298,5	1	49,5	—	—	70	3735
235	299	18	1045	17	908,5	16	873	108	6053,5
236	300	21	1135,5	20	1080,5	15	870	143	7609
237	301	8	461	9	441	9	482	77	4166
238	302	19	1020	19	987	19	1011,5	99	4859
239	303	17	874,5	15	710	17	920	104	5279,5
240	304	16	848,5	6	337	8	444	81	4329
241	305	25	1593,5	23	1479,5	23	1421,5	130	8120
242	306	21	1353	11	664,5	11	749	78	5028
243	308	22	1324,5	19	1060	—	—	77	4369
244	309	—	—	—	—	—	—	45	2896,5
245	310	—	—	1	55	—	—	90	3947
246	311	3	165	—	—	—	—	26	1388
247	312	8	396	8	389	8	397	137	5268
248	313	8	421	9	472	9	424	88	4560
249	314	—	—	—	—	—	—	28	1068
250	315	17	857	—	—	—	—	72	3393
251	316	6	328	8	432	3	172	88	4880
252	317	12	676	11	600	10	593	115	6100
253	318	1	47	5	253,5	8	407	72	3437
254	319	14	679	15	765,5	—	—	96	4786,5
255	320	15	714	10	482	13	635	95	4400
256	321	7	318	12	535	13	637	90	3950
257	322	15	713	18	890	19	959	127	6136
258	323	15	617	10	486	12	643	110	5040
Разом . .		4063	225773	3084	161337	2114	116504,5	22645	1210974,5

Примітка: В наведеній відомості подані дані про кількість знесених за рік яець та їх вагу лише тих курей, що осталися живими до кінця конкурсу (1-е жовтня 1929 року).

Крім того ще зібрано, за весь час, від усіх курей 183 шт. яець позаконтрольних що складає 0,8% від загальної кількості яець (22828 шт.).

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в липні місяці 1929 року.

Число місяця	Знесено яєць			Серед. температур.		Число місяця	Знесено яєць			Серед. температур.	
	Контрольних	Позаконтрольних	Разом	Зовнішня	В домика		Контрольних	Позаконтрольних	Разом	Зовнішня	В домика
1	136	—	136	28	22	18	142	—	142	22	19
2	123	—	123	28	21	19	141	—	141	23	19
3	129	1	130	27	22	20	131	—	131	24	19
4	127	—	127	26	21	21	137	1	138	26	22
5	118	—	118	27	22	22	128	—	128	27	23
6	116	—	116	29	26	23	140	—	140	28	22
7	126	—	126	29	25	24	138	—	138	27	24
8	141	—	141	28	26	25	138	1	139	28	25
9	135	—	135	27	28	26	120	—	120	27	23
10	133	—	133	29	26	27	125	1	126	27	24
11	129	2	131	25	22	28	123	—	123	28	25
12	138	1	139	22	21	29	127	—	127	23	21
13	132	—	132	25	22	30	123	—	123	26	23
14	134	—	134	20	19	31	132	—	132	27	22
15	140	—	140	19	19						
16	132	—	132	17	16						
17	129	—	129	25	20	Разом	4063	7	4070		

За липень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . . . 4063 штук, 99,82%, вагою 225773 гр.

Позаконтрольних . . . . 7 " 0,18%, " 372 "

Разом . 4070 " 100,0%, " 226145 гр.

Середня вага яйця в липні місяці дорівнювала 55,56 гр.

Примітка: Температурні дані всюди подані за термометром С.

ВІДОМІСТЬ

Про кількість яєць знесених кожною куркою в липні м-ці 1929 року.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
1	172—229—231—318	4	4
2	186	1	2
3	311	1	2
4	161—228—290	3	12
5	94—146—183—216—298	5	25
6	316	1	6
7	3—156—321	3	21
8	49—108—223—234—282—301—312—313	8	64
9	104—125—220—248	4	36
10	188—203	2	20
11	7—51—84—162—163—165—215—226—243—278—297	11	121
12	4—13—19—74—87—211—218—221—233—242—269—276—317	13	156
13	2—20—45—48—170—171—230—260	8	104
14	27—32—35—46—47—73—81—83—123—134—160—164—189—208— —224—266—289—292—296—319	20	230
15	5—6—15—40—67—85—90—113—119—120—130—131—194—212— —217—262—275—320—322—323	20	300
16	53—56—132—135—148—149—150—166—304	9	144
17	24—39—41—42—50—57—70—89—91—103—110—115—158—201— —210—219—263—287—303—315	20	340
18	44—55—58—65—105—126—175—177—235—172—283—285—295— —299	14	252

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
19	30—61—62—64—99—153—195—199—225—268—302	11	209
20	8—136—147—154—157—169—184—191—244—286	10	200
21	12—16—34—52—63—75—106—145—176—207—232—249—277—294— 300—306	16	336
22	37—80—82—96—107—118—140—167—168—185—214—280—308	13	286
23	23—28—88—100—101—138—196—197—213	9	207
24	21—59—95—122—139—179—237—279—281—293	10	240
25	18—36—78—97—111—128—133—155—159—174—180—190—200— 271—274—305	16	400
26	10—31—192—241	4	104
27	28—33—68—202—246	5	135
28	38—79	2	56
Разом		243	4063

Пересічна носкість курей в липні місяці була 16,72 яйця.
Кількість курей, що неслися в липні місяці дорівнює 93,82% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць займають:

Перше місце:

- № 79 місцева чорна Вільшанського агропункту
знесла . . . . . 28 шт. вагою 1584 гр.
№ 38 м. легорн Мелітоп. окр. Фріц І. . . . . 28 „ „ 1558 гр.

Друге місце:

- № 28 місцева зозуляста Коростенського Педтех-
нікуму . . . . . 27 шт. вагою 1278 гр.
№ 33 місцева зозуляста Коростенського Педтех-
нікуму . . . . . 27 „ „ 1160,5 гр.
№ 68 м. легорн комуни Криниця Меліт. окр. . . . . 27 „ „ 1330 гр.
№ 202 місцева попеляста м. Перещепино, Полт. окр. 27 „ „ 1470,5 гр.
№ 246 „ зозуляста Чубарського агропункту
Запорізької окр. . . . . 27 „ „ 1529 гр.

Третє місце:

- № 10 місцева чорна Решетилівського Птах. Т-ва . 26 „ „ 1269 гр.
№ 31 „ сива Коростенського Педтехнікуму . 26 „ „ 1318 гр.
№ 192 „ зозуляста м. Перещепино, Полтав-
ської округи . . . . . 26 „ „ 1439,5 гр.
№ 241 місцева зозуляста Пришибського Птах. Т-ва
Мелітопольської округи . . . . . 26 „ „ 1522,5 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в серпні м-ці 1929 року.

Число яєць	Знесено яєць			Середня температура		Число яєць	Знесено яєць			Середня температура	
	Контроль-них	Позакон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Контроль-них	Позакон-трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	112	1	113	33	27	18	109	1	110	33	28
2	107	—	107	32	28	19	96	—	96	32	29
3	93	—	93	29	29	20	109	—	109	33	29
4	116	—	116	31	30	21	100	—	100	29	28
5	109	1	110	34	30	22	110	—	110	30	28
6	89	—	89	33	29	23	104	1	105	29	28
7	79	—	79	34	27	24	95	—	95	34	29
8	104	1	105	32	28	25	96	—	96	36	32
9	99	—	99	33	27	26	95	—	95	35	32
10	93	—	93	34	29	27	92	—	92	30	29
11	104	—	104	27	24	28	94	—	94	26	24
12	105	—	105	31	27	29	96	1	97	33	27
13	93	—	93	33	28	30	78	—	78	28	27
14	111	1	112	32	29	31	95	1	96	32	28
15	103	—	103	35	35						
16	105	—	105	36	34						
17	93	1	94	31	29	Разом .	3084	9	3039		

За серпень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . . . . 3084 шт. 99,7% вагою 161337 гр.
 Позаконтрольних . . . . . 9 „ 0,3% „ 449 „

Разом . . 3093 „ 100% „ 161786 „

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в серпні м-ці 1929 р.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
1	20—73—96—110—191—207—262—298—310	9	9
2	35—40—217—234	4	8
3	56—220—268—271	4	12
4	1—105—125—272—277	5	20
5	12—135—190—286—318	5	25
6	101—113—304	3	18
7	13—83—162—203	4	28
8	32—45—90—120—161—195—219—275—312—316	10	80
9	61—84—104—131—163—165—172—175—254—269—301—313	12	108
10	5—8—15—19—47—55—119—150—153—183 215—248—320—323	14	140
11	6—16—85—91—100—136—208—212—216—221—223—230—280— —306—317	15	165

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		курей	яєць
12	7-53-88-111-124-130-145-149-168-231-260-297-321 . . .	13	156
13	27-44-62-115-132-157-164-189-199-276-292	11	143
14	39-41-42-46-68-94-106-123-188-243-266-287	12	168
15	57-89-99-148-166-192-194-218-224-244-249-226-296- -303-519	15	225
16	24-75-76-159-177-210-278	7	112
17	50-52-184-201-214-295-299	7	119
18	23-58-67-70-81-122-154-170-174-176-213-283-322 . . .	13	234
19	34-78-121-138-139-156-202-211-235-246-302-308 . . .	12	228
20	63-80-97-140-274-285-293-294-300	9	180
21	26-30-38-59-60-107-126-128-147-153-169-185-196-237	14	294
22	21-37-51-95-179-200-225-281	8	176
23	18-38-22-118-197-305	6	138
24	15-48-79-133	4	96
25	28-31-33-155-160-279	6	150
26	171-180	2	52
Разом		224	3084

Пересічна носкість курей в серпні місяці—13,76 яйця.
Кількість курей, що неслися дорівнює 88,18%.

По кількості знесених яєць займають:

Перше місце:

- № 171 м. легори Дмитрієва Ів. Меліт. окр. . . . . 26 шт. 1471,5 гр.
- № 180 м. мінорка Габович Ганни Мог.-Подільськ. окр. . 26 " 1415,5 "

Друге місце:

- № 27 місцева зозуляста Коростенського Педтехнік. . . . 25 " 1142,5 "
- № 31 " сива " " " " " " " " " " " " 25 " 1280 "
- № 33 " зозуляста " " " " " " " " " " " " 25 " 1009,5 "
- № 155 " зозуляста Черноострівського Птах. Т. . . . 25 " 1175 "
- № 160 " чорна Березнігов. Птах. Т. Херс. окр. . . . 25 " 1284 "
- № 279 м. легори Гречмана О. І. Меліт. окр. . . . . 25 " 1278,5 "

Трете місце:

- № 10 місцева чорна Решетилівського Птах. Т-ва . . . . 24 " 1147,5 "
- № 48 оргпінгтон Племрозплідника „Марусин Хутір“ Шев-
ченківської окр. . . . . 24 " 1295 "
- № 79 місцева чорна Вільш. агроп. Куп'янськ. окр. . . . 24 " 1308,5 "
- № 133 " зозуляста Сребродольського С. І. Полтав-
ської окр. . . . . 24 " 1274 "

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць у вересні місяці 1929 р.

Число м-ця	Знесено яєць			Середня тем- пература		Число м-ця	Знесено яєць			Середня тем- пература	
	Контроль- них	Позакон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках		Контроль- них	Позакон- трольних	Разом	Зовнішня	В домиках
1	85	1	86	31	27	17	68	—	68	25	16
2	88	—	88	32	27	18	79	—	79	25	18
3	74	1	75	27	24	19	59	—	59	26	18
4	78	—	78	27	24	20	62	—	62	22	17
5	74	—	74	26	23	21	73	—	73	21	17
6	90	—	90	26	22	2	64	—	64	16	14
7	74	—	74	25	21	23	62	—	62	9	9
8	69	1	70	14	15	24	59	—	59	9	9
9	76	—	76	14	12	25	62	—	62	15	12
10	79	—	79	17	16	26	64	—	64	11	9
11	72	—	72	13	12	27	60	—	60	8	7
12	69	—	69	13	11	28	54	—	54	17	13
13	73	—	73	18	14	29	60	—	60	19	13
14	79	1	80	13	12	30	60	—	60	20	18
15	81	—	81	20	14						
16	67	—	67	21	14	Разом .	2114	4	2118		

За вересень місяць зібрано яєць:

Контрольних . . . . . 2114 шт. 99,81⁰/₀, вагою 116504,5 гр.

Позаконтрольних . . . . . 4 „ 8,19⁰/₀, „ 217,5 „

Разом . 2118 шт. 100,0⁰/₀, вагою 116722 „

Середня вага яєця 55,10 гр.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою у вересні м-ці 1929 р.

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		Курей	Яєць
1	26—80—101—135—138—147—153—166—183—268—283—290 . . .	12	12
2	23—70—119—125—132—135—243	7	14
3	269—279—316	3	9
4	13	1	4
5	39—63—83—89—97—157—215—276	8	40
6	108—231—275	3	18
7	62—139—223—248—265	5	35
8	6—15—24—56—106—148—192—199—203—295—304—312—318 . . .	13	104
9	30—32—104—126—174—219—301—313	8	72
10	7—45—46—165—185—237—317	7	70
11	37—44—47—57—100—123—130—149—164—168—225—249—269— —281—306	15	165
12	85—145—210—278—297—323	6	72
13	158—162—177—201—213—218—174—239—320—321	10	130
14	48—73—81—150—167—197—226	7	98
15	51—59—79—82—184—212—214—287—292—300	10	150
16	8—41—50—60—76—155—189—200—262—299	10	160

Знесено яєць	КОНКУРСНІ НОМЕРА КУРЕЙ	Кількість	
		Курей	Яєць
17	65-67-122-159-163-208-221-280-293-303	10	170
18	33-38-171-172-196	5	90
19	21-36-179-202-302-322	6	114
20	31-154-156-169-170-246	6	120
21	10-34-78-95-107-121	6	126
22	55-133-140-176-190-211-294	7	154
23	52-64-118-160-180-305	6	138
24	296	1	24
25	28	1	25
Разом		173	2114

Пересічна носкість курей за вересень місяць дорівнює 12,22 яйця.
Неслося курей у вересні місяці 68,65% від загальної кількості.

По кількості знесених яєць займають

Перше місце:

№ 28 місцева зозуляста Коростенського Педтехникуму 25 шт. 1178 грам.

Друге місце:

№ 296 плімутрок Харківської С. Г. Дослідної Станції 24 „ 1353,5 „

Третє місце:

№ 52 місцева зозуляста Мирошниченко М. С. Полт. окр. 23 „ 1226 „

№ 64 „ сіра Ордясов.-Чубар, Лубенської окр. 23 „ 1475 „

№ 118 „ глиняста Маріупольської округи . . . . . 23 „ 1420 „

№ 160 „ чорна Березніговатська Херс. окр. . . . . 23 „ 1281,5 „

№ 180 минорка Габович Ганни Мог.-Подільської окр. . 23 „ 1343 „

№ 305 „ Жиловець Полтавської окр. . . . . 23 „ 1421,5 „

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою за час другого конкурсу 1928—29 року

№№ по черзі	Кількість яєць	Номера курей	Загальна кільк.		№№ по черзі	Кількість яєць	Номера курей	Загальна кільк.	
			курей	яєць				курей	яєць
1	169	154	1	169	23	125	126	1	125
2	167	36	1	167	24	124	159-294	2	248
3	163	28	1	163	25	122	31-50-133-296	4	488
4	153	180	1	153	26	121	158-177	2	242
5	152	38	1	152	27	120	58-201-285	3	360
6	148	95	1	148	28	119	139	1	119
7	145	52	1	145	29	118	26-140-184-192	4	472
8	144	10-171	2	288	30	117	89-213-293	3	351
9	143	300	1	143	31	116	62-118-249	3	348
10	139	37	1	139	32	115	160-196-292-317	4	460
11	137	312	1	137	33	114	8-48-82-246	4	456
12	136	279	1	136	34	113	34-99-190	3	339
13	135	79-197	2	270	35	111	30-47-107-274	4	444
14	134	122	1	134	36	110	280-323	2	220
15	133	33-186-214	3	309	37	108	145-299	2	216
16	132	64-78-202-237	4	528	38	106	212	1	106
17	131	100-169-200	3	393	39	105	51-128-211	3	315
18	130	174-305	2	260	40	104	157-176-225-303	4	416
19	129	155	1	129	41	103	111-149	2	206
20	128	168	1	128	42	102	287	1	102
21	127	21-295-922	3	381	43	100	63-148-199	3	300
22	126	59-281	2	252	44	99	67-302	2	198

№№ по черзі	Кількість яєць	Номера курей	Загальна кільк.		№№ по черзі	Кількість яєць	Номера курей	Загальна кільк.	
			курей	яєць				курей	яєць
45	98	23-42-81 -- 208 -- -210	5	490	72	69	232-315	2	138
46	96	97-150-166-175 -- -319	5	480	73	67	84-105-120-151-- -191-223-297	7	479
47	95	6-46-147-320	4	380	74	66	74-75-234	3	198
48	94	55-106-194	3	282	75	65	243-276	2	130
49	93	56-123	2	186	76	64	110-215	2	128
50	92	53	1	92	77	63	119-263-269-271-- -275	5	315
51	91	44-70-101-172 -- -217-230	6	546	78	62	49-87-113	3	186
52	90	41-195-235-310 -- -321	5	450	79	61	231	1	61
53	89	68-244	2	178	80	59	35-262	2	118
54	88	15-179-189-221-- -313	5	440	81	58	170-216	2	116
55	86	20	1	86	82	56	161	1	56
56	85	24-32-278	3	255	83	55	4	1	55
57	84	19-80-188-260	4	336	84	50	282	1	50
58	83	18-164-233-316	4	332	85	49	40	1	49
59	82	57-60-65-124 -- -130-131-163	7	574	86	47	288-290	2	94
60	81	132-218-266-268-- -304	5	405	87	45	248-309	2	90
61	80	7-88-136-165 -- -167	5	400	88	44	183	1	44
62	79	27-115-146-156	4	316	89	43	203	1	43
63	78	5-90-96-308	4	312	90	42	76-94	2	84
64	77	85-272-301-308	4	308	91	41	108	1	41
65	76	91-104-277	3	228	92	40	135-220	2	80
66	75	219	1	75	93	37	1	1	37
67	74	61-162	2	148	94	34	198-242	2	68
68	73	12-83-283	3	219	95	32	229-254-273	3	96
69	72	2-226-318	3	226	96	28	125-314	2	56
70	71	73-121	2	142	97	26	311	1	26
71	70	13-45-138-224 -- -241-289-298	7	490	98	25	255	1	25
					99	14	247	1	14
					100	11	3	1	11
					101	8	259	1	8
					102	3	256	1	3
					103	0	102	1	0
							Разом	252	22645

Отже по кількості знесених яєць перше місце займає курка № 154 місцева чорна Черноострівського Птах. Т-ва Проскурівської округи, знесла 169 штук яєць — вагою 8564 гр.

По групам носкості за весь час Другого Конкурсу кури розподіляються так:

Групи	0—25	26—50	51—75	76—100	101—125	126—150	151—175	Разом
Кількість курей	6	22	49	87	53	30	5	252
У %/о/о	2,3	8,7	19,4	34,6	21,1	12,0	1,9	100%/о

Пересічна носкість для всіх курей по місяцях та %/о/о курей, що неслися були слідуєчі:

Місяці	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Яєць на одну курку	0,3	0,4	4,2	4,5	8,4	11,0	18,2	16,5	16,7	13,8	12,2
Курей, що неслися у %	3,1	5,4	5,5	31,7	75,0	92,9	99,6	95,0	93,8	88,2	68,6

Отже виходить, що кури занеслися в переважній своїй більшості з березня місяця і неслися аж до кінця Конкурсу, незважаючи на ту спеку, що стояла в літню пору і що з другої половини серпня місяця більшість з них почали линяти.

Зимова носкість не виявлена велика—лише виділилася група місцевих глинястих та зозулястих курей Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції.

Пересічна носкість за рік дорівнює 91,53 яйця із середньою вагою яйця 53,47 гр. Пересічно одна курка знесла за час Конкурсу яєць загальною вагою 4894 гр.

Курей з носкістю від 91,53 яйця до 169 — 113 шт.	45,75%
„ „ „ „ 0 „ „ 91,53 — 134 „	54,25%
Разом . . . 247 „	100%

Примітка: Курей, що не дожили до кінця Конкурсу (загинули) та курей за Конкурсними номерами 3—102—247—256 та 259, що хворіли, не прийнято до розрахунку.

Вище наведені відомості говорять за те, що пересічна носкість курей так на другому, як і на першому Конкурсі на все стадо є далеко вища від тої контрольної цифри, яку вважають ЦСУ та НКЗС УСРР за пересічну в селянських господарствах.

Річна носкість:

Р А Й О Н И	За даними ЦСУ 1924 - 25 рік	За даними НКЗС 1925 - 26 рік
Полісся	34	56
Правобережжя	53	49
Лівобережжя	35	47
Степ	47	50
Вся Україна	45	52

Слід зауважити, що більша носкість на другому Конкурсі яйценоскости курей при Полтавській Зоотехнічній Дослідній Станції викликана лише поліпшеними умовами догляду та кращим годуванням, бо до Конкурсу прибула та ж місцева селянська птиця.

Це вказує на широкі можливості й велике майбутнє початої роботи по виявленню самої місцевої курки та її продукції, поруч із представниками закордонних порід в наших умовах.

О. П. Бондаренко.

Директор Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції.

Інструктор *Безрідний В. П.*

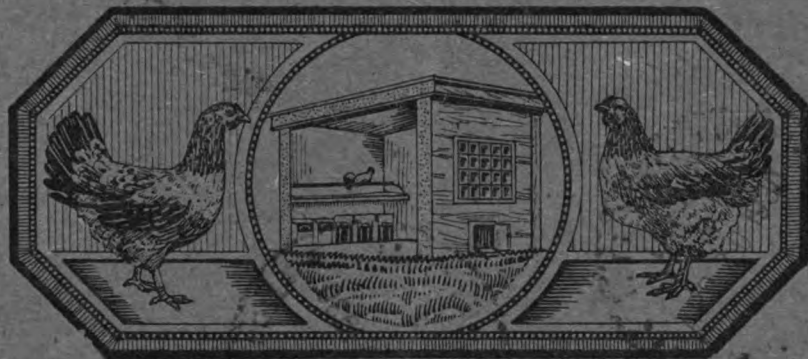

100

(a) 2+83 P77

У. С. Р. Р.

НАРОДНИЙ КОМІСАРІЯТ ЗЕМЕЛНИХ СПРАВ

В СЕУКРАЇНСЬКИЙ | UKRAÏNISCHE
КОНКУРС | CONKURS
ЯЦЕНОСКОСТИ | DES EIERERTRAGS

ЗВІТ
ABRECHNUNG

В О Б М Е Н
на Вашиздания

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА С.-Г.
ДОСВІДНА СТАНЦІЯ
ПОЛТАВА 1929 р.

DIE FOLTAWASCHE ZOO TECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION

ЗМ. АНЗ.

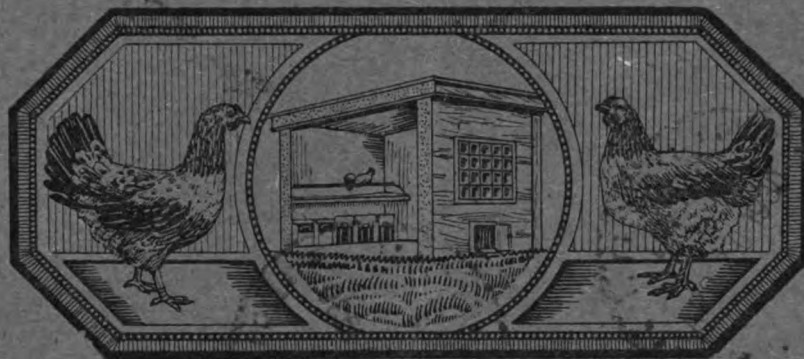
1929

Digitized by Google

(a) 5+83 P77

У.С.Р.Р.
НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ЗЕМЕЛНИХ СПРАВ

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
КОНКУРС
ЯЦЕНОСКОСТІ**

**UKRAINISCHE
CONKURS
des EIERERTRAGS**

**ЗВІТ
ABRECHNUNG**

**В О Б М Е Н
на Ваші видання**

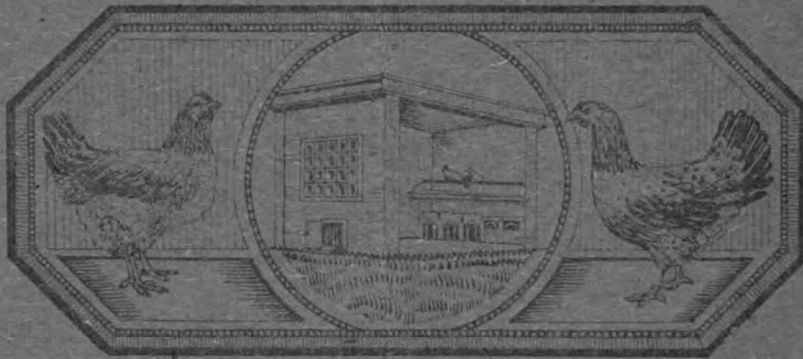
**ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА С.-Г.
ДОСВІДНА СТАНЦІЯ
ПОЛТАВА 1929 р.**

**DIE FOLTAWASCHE ZOO-TECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION**

З.К. А.К.З.

1929

У.С.Р. ПОВОДНИ КОМІСІЯ ПІД ЗЕМЛЯНИХ СУВАВ

UKRAINISCHE
CONKURS
 des EIERERTRAGS

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
КОНКУРС
 ЯЇЦЕНОСКОСТІ

ЗВІТ
 АВРЕЧУНІНГ

ПОЛТАВСКА ЗООТЕХНІКА С-Т.
 ВОСІВНА СТАНІЦЯ
 ПОЛТАВА 1929
 DIE FOLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
 VERSUCHSTATION

У. С. Р. Р.
НАРОДНІЙ КОМІСАРІЯТ ЗЕМЕЛЬНИХ СПРАВ

1929 р.

Випуск № 7

I	I
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ	URKAINISCHE
КОНКУРС	CONKURS
ЯЙЦЕНОСКОСТИ	DES EIERERTRAGS

ЗВІТ

ABRECHNUNG
accounts

Зав. конкурсу директор Полтавської Зоотехнічної Досл. Станції
О. П. Бондаренко.

ПОЛТАВСЬКА ЗООТЕХНІЧНА С.-Г. ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
ПОЛТАВА 1929 р.
DIE POLTAWASCHE ZOOTECHNISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE
VERSUCHSSTATION

Друкарня ім Петровського
„ПОЛТАВА - ПОЛІГРАФ“
Окріт № 1235—Полтава.
Зам. № 925. Наклад 1500.

ВСТУП.

Птахівництво на Україні до останніх часів перебувало на дуже низькому рівні продуктивності. Для збільшення несучости курей єдиний майже засіб вбачали в тому, щоб замінити просту місцеву курку на чужоземну, породну. Так робили уряд й поміщики в дореволюційний час, така думка панувала й панує, по де яких колах й зараз. Державні й кооперативні установи виписували з закордону багато курей, влаштовували з них розплідники та роздавали безпосередньо птахівничим товариствам, аби в такій спосіб поліпшити несучість місцевої курки. Життя показало, що це не завше вірний шлях. З одного боку цілком зрозуміло, що не всяка чужоземна курка є гарна несущка, а по друге навіть і високо продуктивна птиця в несприятливих умовах не зможе виявити свої корисні здібності. Висока продуктивність будь якої тварини, в тим числі й курки, в великій мірі залежить від тих умов годування та утримання в яких вона перебуває. Дослід нас переконує в тому, що в поганих умовах, а особливо коли до них не звикла птиця, ніяка чужоземна порода не виявить себе, як гарна несущка, і навпаки маємо повне право сподіватися підвищення продукції від простої місцевої курки, коли забезпечимо їй відповідні умови, щодо годування та утримання.

Між іншими заходами щодо поліпшення місцевої курки, для вивчання її як несущки НКЗС влаштував Всеукраїнський конкурс яйценоскости на якому звичайні селянські кури з різних місцевостей України повинні були тримати іспит, перебуваючи в однакових умовах на протязі 10—11 місяців. На протязі цього терміну переводиться повний облік знесених кожною куркою яєць, за допомогою контрольних гнізд, і курам забезпечуються найкращі умови в яких вони змоглиб виявити свої здібності. Цей конкурс був першим на Україні, який і вирішено було утворити при Полтавській Зоотехнічній дослідній станції. Практики та досліду в організації конкурсу, а також і технічному переведенню його було мало. Доводилося вивчати цю справу в більшості самім. При розгляді програму та кошторису користувалися персональними вказівками проф. Фердинандова В. В. Вважаємо своїм обов'язком відмітити ту величезну участь в організації першого конкурсу яку брали ст. інспектор птахівництва НКЗС П. І. Аліфонов. зав. відділу сировини Наркомторгу І. А. Вільніт та правління Кооптаху. У всіх тяжких моментах П. І. Аліфонов брав найактивнішу

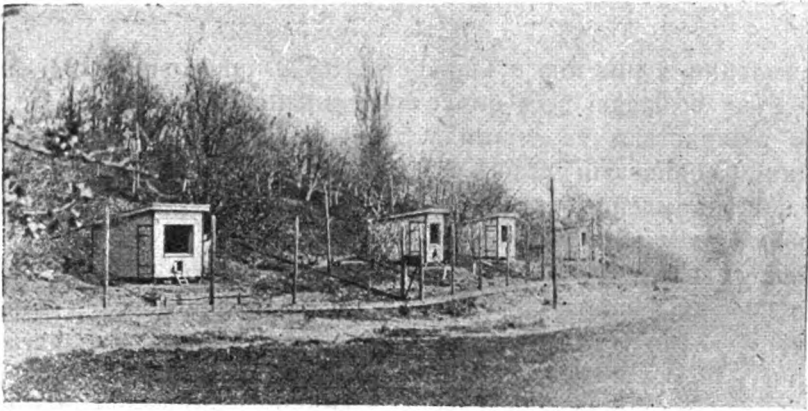
участь, навіть безпосереднім виїздом до Полтави. Справа влаштування конкурсу ускладнялася в великій мірі ще й тим, що всю роботу довелось провадити взимку, при розбивці вольєрів прийшлося прочищати цілі траншеї в снігу тощо. Карантинний пункт довелось влаштувати досить примитивним (як це видно й з малюнків). Проте недивлячись на всі несприятливі умови, конкурсу було розпочато з запізненням лише на два тижні.

Завідування конкурсу було покладено НКЗС на мене. Інструктором було запрохано агронома Г. Н. Пігуренка, який й робив на конкурсу на протязі всього часу та брав участь в підготовці матеріалів до річного звіту й всіх бюлетенів конкурсу. Ветлікарями на конкурсі були В. П. Істомін та В. О. Покорський. Обов'язки техніків виконували студенти Київського Зоотехнічного Інституту т.т. Павленко В. та Мельник П.

Безпосередню участь в розробці матеріалів та складанні цього звіту брав фахівець Полтавської Зоотехнічної дослідної станції В. С. Сердюк. Мікробіологічна аналіза яєць пророблена фахівцем цієї ж станції Б. Г. Левитським.

Директор Полтавської Зоотехнічної Дослідної
Станції *О. П. Бондаренко.*

Мал. 1-й. Головна алея конкурсу.

Загально-підготовча, організаційна робота.

За ініціативою Відділу Скотарства Наркомзему УРСР, та Полтавської с.-г. Зоотехнічної дослідної станції було піднято питання про організацію та влаштування, за участю Наркомторгу й Кооптаху, першого Всеукраїнського конкурсу яйценоскости при Полтавській Зоотехнічній дослідній станції.

Відділом скотарства Наркомземсправ було складено положення про перший конкурс яйценоскости, що його було затверджено 8 листопада 1927 року.

Конкурс мав на меті: а) виявити потенціяльні можливості щодо продуктивності курки, взяти на облік цю продуктивність, відокремити кращі проодуктивні лінії, розмножити їх на племрозплідниках, б) сприяти утворенню осередків продуктивної яйценоскої птиці, паралельно фіксуючи увагу населення на племенній роботі та в) заохочування господарств, що показали найвищу продуктивність у птиці.

Одночасно зі складанням положення Полтавська Зоотехнічна дослідна станція розробила проєкт одинарного канадського домика, склала кошториса першого конкурсу, що по розгляді на засіданні комісії при Наркомземі й було затверджено.

Після затвердження положення про конкурс була скликана нарада з фахівців дослідної станції за участю представника Наркомзему ст. інспектора П. І. Аліфонова. На цій нараді було остаточно зредоговані три інструкції: 1) інструкція про організацію конкурсу; 2) про порядок прийому птиці на конкурс й 3) про ветеринарно-санітарні міроприємства. (Положення про конкурс, зразки інструкції, різні форми обліку та відчитности див. додатки).

В цілях популяризації цього нового міроприємства було переведено відповідну пропаганду. Маючи на увазі ознайомити населення зі завданням конкурсу та порядком його переведення, були вміщені статті в журналах та газетах, надруковані об'яви в газетах „Вісті“, „Радянське Село“ та в „Das Neue Dorf“, а також були надруковані

повідомлення з анкетой в кількості 13.500 примірників. Ці повідомлення були розіслані всім округовим та районним Кооптамам, Птахівничим товариствам та іншим установам. (Зразок повідомлення див. додатки). Сповідуючи установи, просили розповсюдити серед населення згадані повідомлення та, пропагандою через агроперсонал, втягнути населення до участі в конкурсі.

Разом з цим було переведено організаційну роботу по збудованню передбачених кошторисом 12 канадських домиків, сараю для інвентаря, влаштуванню карантину, огорожі вигулів та іншого устаткування конкурсу. Нарис цих робіт було закінчено до одержання грошей, та як тільки переказано Наркомторгом гроші (24/х1-27 р.), негайно приступили до будування зазначених приміщень конкурсу.

Не дивлячись на дуже люту снігову зиму, що шкодила роботі та взагалі на цілу низку несприятливих умов (брак сухого лісоматер'ялу та інше) для влаштування помешкань конкурсу, конкурс все ж таки було розпочато з запізненням лише на два тижні.

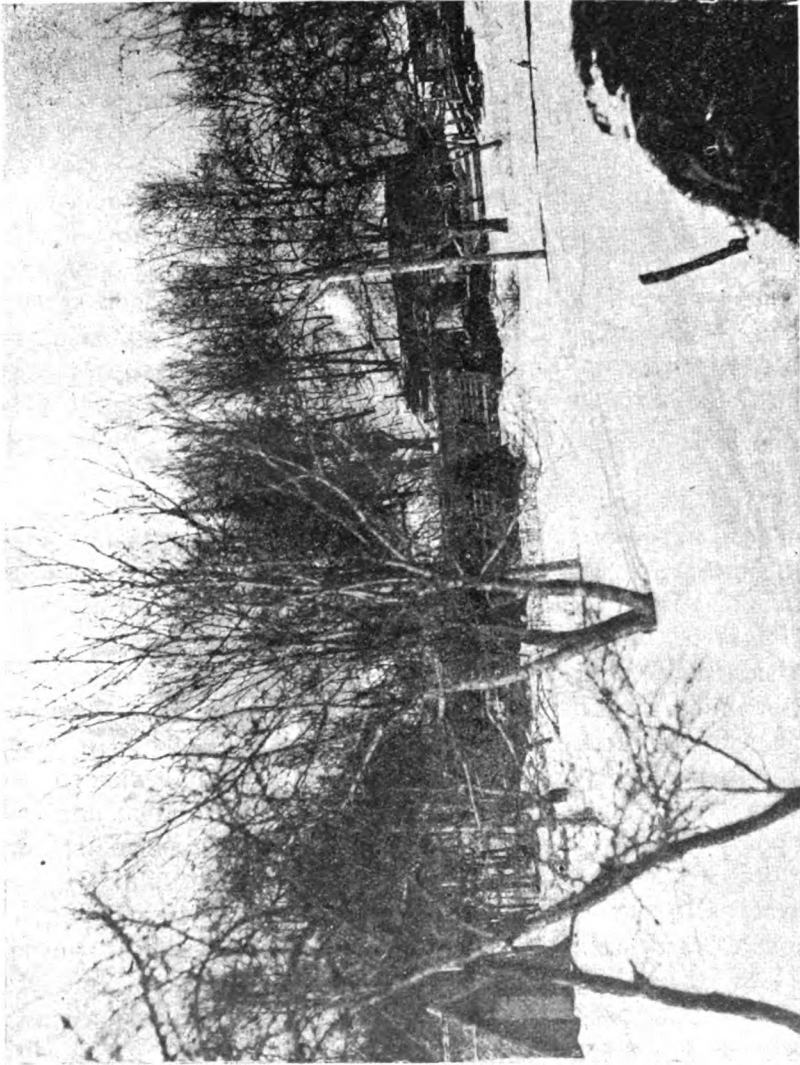
В цілях ветеринарно-санітарних, необхідно було збудувати карантійне приміщення для всієї птиці, що прибувала на конкурс. На карантині птиця мала витримуватися протягом трьох — чотирьох тижнів, після чого вже її можливо було переводити до курників — канадських домиків.

Карантин конкурсу влаштовано окремо від території конкурсу, у м. Полтаві по Мясоедовській вул. дача був. „Сліпих“. Конкурс розташовано на території Полтавської Зоотехнічної дослідної станції, на „Старому хуторі“.

Для карантину було збудовано чотири нових курники-куріні, розміром 4,3 на 3¹/₂ метри та пристосовано два сараї під курники. Всього збудовано сім окремих відділів для розміщення птиці, що прибувала на конкурс. Стіни курників дощані, обкладені соломною; кожне помешкання має двері, вікно розміром 1,4 на 1 метр, лазок для птиці та всередині відповідне устаткування; в час перебування птиці на карантині ставляться контрольні гнізда, а також автоматичні кормушки для м'якого та мінерального кормів. При переведенні курей з карантину на конкурс контрольні гнізда та кормушки дезинфекціювали й розміщали по канадських домиках. Будівлі карантину обнесені дротяною сіткою заввишки 2,75 метра. Вся площа дворика під карантинном дорівнює 1.200 кв. метр.

Розташований на території „Старого хутора“ Зоотехнічної дослідної станції конкурс займає площу до 8.500 кв. метр. з розрахунку 25 — 30 кв. метр. на курку.

На цій території збудовано 11 одинарних канадських домиків, що в них розміщено птицю та сарай для інвентаря конкурсу. Один з цих домиків відведено під ізолятор для хворої птиці. Навкруги десяти домиків збудовано огорожу на соснових стовпах, закопаних один від одного на 4,3 метра. На цих стовпах натягнута

Маг. 2-й. Загальний вигляд карантину.

дротяна сітка, заввишки 2,75 метра, розмір вічка в цій сітці — $2\frac{1}{2}$ дм в квадраті. Внизу до стовпів прибито одну дошку. Розмір кожного дворика пересічно дорівнює 850 кв. метр. Огорожа навкруги ізолятора заснована дротяною сіткою з боків і до верху, при чому розмір вічка рівний 1 дм. в квадраті.

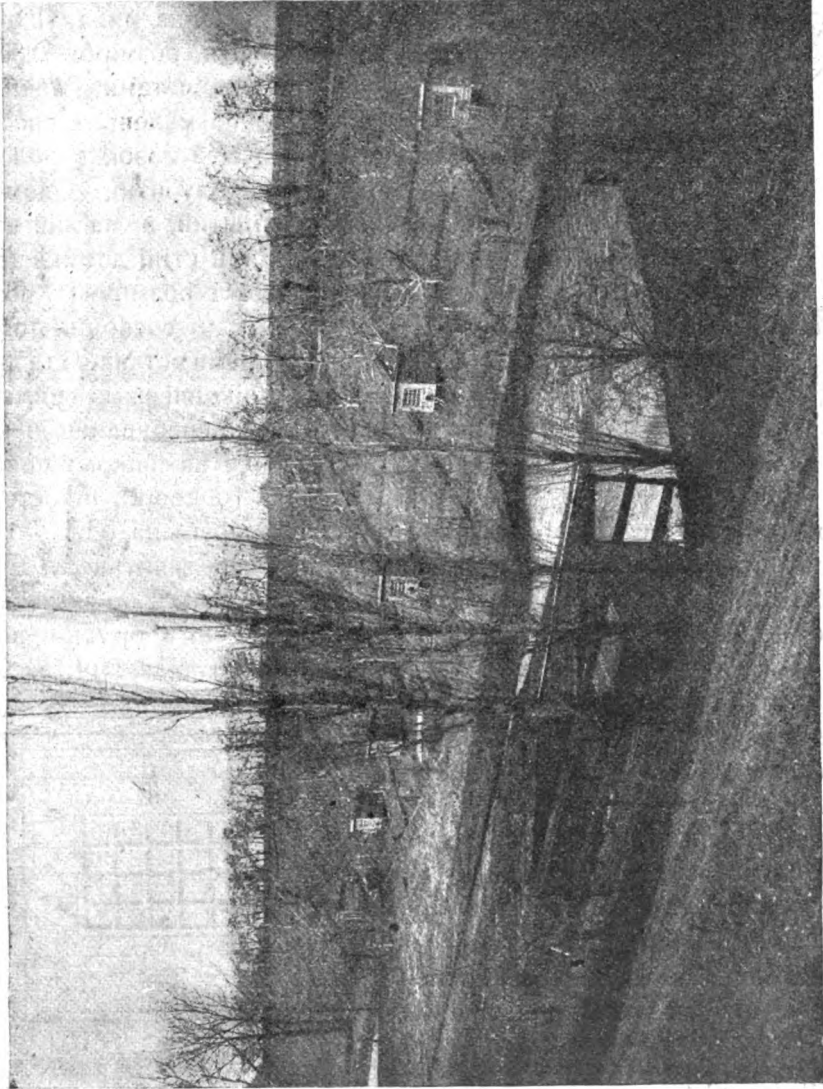
Канадські домики та дворики — вигули розташовані в садку і паркові, над ставком. Сім домиків з вигулами займають південний схил в садку, два домика з вигулами — північний схил садка і на схід від цих домиків, на тому ж схилі знаходиться ізолятор. Один домок з вигулом, що служить показковим так для екскурсій, як і окремих відвідувачів, знаходиться окремо, на горбі при вступі на територію конкурсу.

Крім цих одинадцяти домиків, що побудовано на території конкурсу при дослідній Зоотехнічній станції, в племрозплідникові „Яківці“, який належить цій же станції, збудовано за рахунок конкурсу ще одного канадського домика. Коло домика влаштовано вигул для птиці, який обнесено дротяною сіткою. В тому домикові розміщені кури відділу птахівництва Полтавської Зоотехнічної дослідної станції з племрозплідника „Яківці“, що брали участь у першому конкурсі. Догляд за цією птицею, годівлю її, а також облік носкости та записи провадили на місці в племрозплідникові „Яківці“.

Спочатку конкурсу домики не були ізольовані один від другого поперечними перегородками і кури вільно пересовувалися по території вигулів. Це відбивалося на порядкові розміщення птиці, тому, за постановою Конкурсної комісії, були збудовані перегородки і весь час конкурсу вигули були ізольовані один від одного.

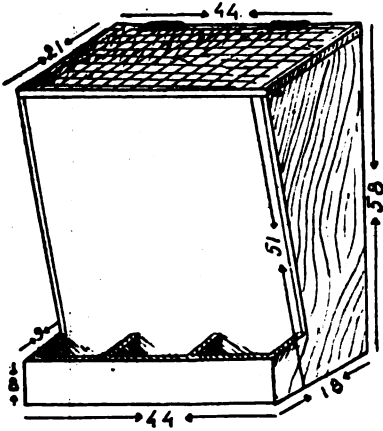
Біля кожного домика маються пісочна та зольна ванни.

Одинарний канадський домок розраховано на 25 — 30 штук курей. Розбивка птиці на невеликі гурти допомагає переводити боротьбу з заразними захворюваннями курей та на випадок великого розповсюдження цих захворювань, дає змогу провести більш повну ізоляцію хворої птиці в тим разі, коли в спеціально відведений домок — ізолятор не можна би було умістити всієї кількості хворих курей в господарстві. Довжина канадського домика 3,30 метра, ширина 2,5 метра та висота з фасаду 2,5 метра й по задній стінці 2 метра. Дах односхилий, спочатку був покритий толем, а потім перекритий даховим залізом. Для того, аби домок був пристосований так для зимового, як і для літнього утримання птиці, стіни та стеля в ньому зроблені подвійні, при чому промежок між зовнішньою та внутрішньою обшивками засипаний деревною тирсою. Обшивка зовнішня зроблена з дюймових соснових дошок, внутрішня з $\frac{3}{4}$ дюйм. соснових дошок. Нижня обв'язка канадського домика зроблена з $3\frac{1}{2}$ вершк. дубових колод, на ній встановлено сім штук стояків з 3-х вершк. соснових колод, що по них збудовано верхню соснову обв'язку також з 3-х вершк. колод. З фасаду домика знаходиться вікно розміром

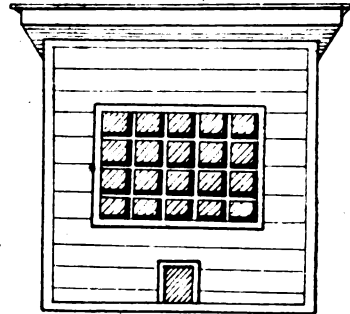
Мал. 3-й. Загальний вигляд конкурсу.

1,4 на 1,05 метра, що являє собою звичайну віконну раму, зроблену з $1\frac{3}{4}$ дм. соснових дошок, обнесену лиштвою з дюймової дошки. Вікно зашклено простим шклом. Взимку для утеплення зовні до вікна прив'язується солом'яна мата, що нею на ніч закривають вікно. З сере-

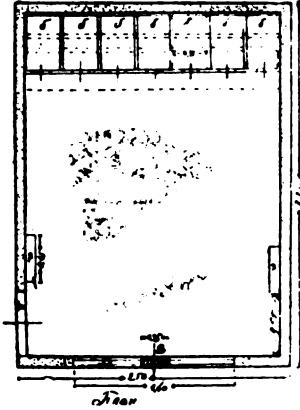
Мал. 4-й. Автоматична кормушка.
Проміри в сантиметрах.

дини, перед віконною рамою вставлено ще раму з дротяною сіткою, того ж розміру, що й віконна рама. Під вікном мається лазок, розміром 0,35 на 0,25 метра, з дверцятами; зовні до нього приставлена маленька драбина на двоє сходів. Цей лазок зроблений для входу та виходу птиці з домика; вдень він відкритий, а на ніч зачиняється. В боковій стіні домика зроблені двері прості розміром 1,66 на 0,60 метр. з $1\frac{3}{4}$ дм. соснових дошок. Взимку віконні рами вставлені та двері зачинені, літом віконні рами виймають і кури весь час перебування в курниках знаходяться на свіжому повітрі. В тій же стінці (боковій), під стелею влаштовано вентилятор, що являє собою залізну трубу на одно коліно діаметром 0,12 метр. з покришкою. Зовні та зсередини весь домок пофарбований олійною фарбою. В домикові знаходяться по два сідала, на висоті одного метра від підлоги. Сідала зроблені з брусків в $2\frac{1}{2}$ дюйма, гострі кути на брусках зістругуються. Під сідалами, на 0,80 метра від підлоги, прибита дерев'яна полиця шириною 0,70 метр., що на ній скупчується курячий помет. Під полицею поставлені шість — сім контрольних гнізд, зв'язаних в одну раму на всю ширину домика. Опис контрольного гнізда дивись далі на стор. 36. Крім того, в домикові знаходиться дві автоматичних кормушки, одна для сухого м'якого корму, а друга на три відділи — для крейди, гравія та деревного вугілля. Кормушки зроблені з дерева.

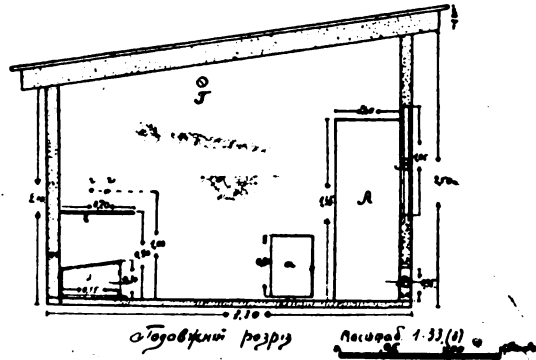

Мал. 5-й. Фасад домика.

Для більш практичного ознайомлення будівлею одинарного з канадського домика наводимо його план та додаємо виписку матеріалів, потрібних на будівлю одного домика.

Мал. 6-й. План домика.

Мал. 7-й. Подовжній розріз домика.

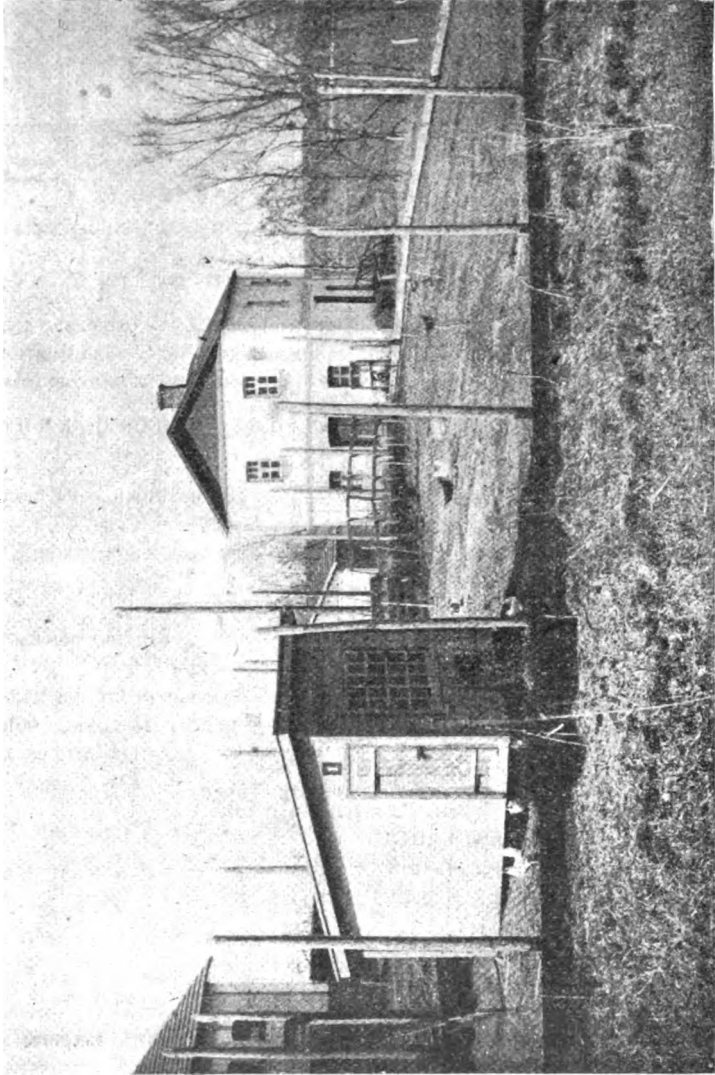
Пояснення до малюнків 6-го та 7-го.

На плявові та подовжньому розрізі великими літерами: А — позначено двері, Б — вікно, В — лазок для птиці, Г — вентилятор, та малими літерами: а — автоматичні кормушки, б — контрольні гнізда Дані промірів були наведені в описові домика.

Виписка матеріалів для будівлі одного канадського домика.

1. Колод дубових $3\frac{1}{2}$ верш. $\times$ 4 арш. — 4 штуки на нижню обв'язку.
2. " " $3\frac{1}{2}$ " $\times$ 5 " — 2 " " " "
3. " соснових 3 " $\times$ $2\frac{3}{4}$ " — 3 " " " стояки.
4. " " 3 " $\times$ 3 " — 2 " " " "
5. " " 3 " $\times$ $3\frac{1}{2}$ " — 2 " " " "
6. " " 3 " $\times$ 4 " — 4 " " " верхню обв'язку.
7. " " 3 " $\times$ 5 " — 2 " " " "
8. Дошок соснов. 1 дюймов. $\times$ 5 в. $\times$ 9 ар. — обзельн. 8 шт. на палубу.
9. " " $\frac{3}{4}$ " $\times$ 5 в. $\times$ 9 " — чистих 48 " " обшивку стін.
10. " " 1 " $\times$ 5 в. $\times$ 9 " — " $1\frac{1}{2}$ шт. на лиштву.
11. " " $1\frac{3}{4}$ " $\times$ 5 в. $\times$ 9 " — " $7\frac{1}{2}$ " " "
12. Клямр заліз. $\frac{3}{4}$ дм. довж. 12 верш. — 16 шт.
13. Цяхів " 4 дм. пуд. — 0,60.
14. " " 6 дм. " — 0,18.
15. " толевих пудів — 0,10.
16. Вохри світлої фунтів — 19,42.
17. Олії вареної фунтів — 37,96.
18. Замазки до скла фунтів — 5,04.
19. Шкла віконного простого білого кв. вершк. — 600.
20. Толю дахового подовжних аршин — 16 (краще замінити даховим залізом).
21. Клею столярського фунтів — 0,25.
22. Завіс дверних 5-ти дюйм. здіманих пар — 1.
23. Ручок дверних чорнолакованих — 1 шт.
24. Замків " внутрішніх — 1 шт.
25. Тирси деревної куб. саж. — 0,40.
26. Дроту для скла фунтів — 0,03.

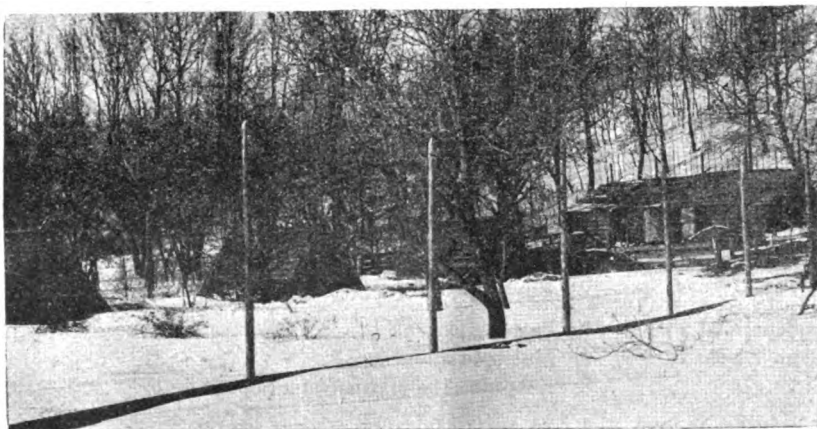
Всі домики на конкурсі занумеровані з № 1 по № 11 включно. В деяких домиках висять термометри. Вольєри день і ніч зачинені на замок.

Мал. 8-й. Показовий канадський домик з вигулом.

Стадо птиці, що приймало участь в конкурсі.

Новина конкурсу як культурного міроприємства, мала знайомість населення з ним, умови конкурсу, згідно яких власник птиці мав доставити птицю на конкурс та одержати її з конкурсу за свій рахунок спричинилося до того, що від селян на конкурс поступило досить мало курей. Відіграло роллю в цьому ще й те, що продукція птиці підчас конкурсу залишається за конкурсом. Виключно сувора зимова пора, в яку доводилося направляти птицю на конкурс також відбилася на кількості представленої на конкурсі птиці. Зважаючи на це адміністрація конкурсу завчасно вжила заходів та за рахунок конкурсу придбала частину курей, що були введені до конкурсу. Кури купу-

Мал 9-а. Карантин. На передньому пляні курні, далі пристосовані для птиці сараї.

валися виключно молодки, при чому їх несучість определяли за зовнішніми ознаками.

Згідно об'яв, птиця на конкурс повинна бути представлена до 15 січня 1928 року, при чому останній термін прийому курей був призначений 20 січня 1928 р.

Птиця почала прибувати 16 січня і прийом її провадився протягом січня та до кінця лютого; крім того винятково в березні були прийняті ще від одного господарства кури. В січні прибуло 124 курки, або 52,1%, у лютому 104 курки, або 43,7% та в березні 10 курей—4,2%.

Всього на перший конкурс з округ України прибуло 228 штук курей, крім того племрозплідник „Яківці“ виставив 10 курей—таким чином спочатку на конкурсі лічилося 238 шт. курей.

Кури, що прибували на конкурс, розміщалися на карантині, зараз же оглядалися ветлікарем та адміністрацією конкурсу, мітилися кільцями конкурсу та важилися. Про прийом птиці складався відповідний акт. Всій птиці, яка прибувала до карантину, згідно положення, робили щеплення противохалерної сироватки.

Розподіл прибувшої на конкурс птиці по округах:

1) Полтавська округа	145 шт. — 60,9%
2) Харківська	35 „ — 14,7%
3) Мелітопільська	19 „ — 8%
4) Коростенська	10 „ — 4,2%
5) Кременчуцька	10 „ — 4,2%
6) Прилуцька	8 „ — 3,4%
7) Ніжинська	6 „ — 2,5%
8) Сумська	5 „ — 2,1%
Разом	238 шт. — 100%

Таким чином із 40 округ України взяло участь у першому конкурсі лише 8 округ, що складає 20^{1/10}).

По власникам птиця розподіляється так:

I. Державні установи:	1. Зоотехнічний відділ Харківської дослідної станції	10 курей — 4,2%
	2. Племярозплідник „Яківці“ Полтавської Зоотехнічної дослідної станції	10 „ — 4,2%
	3. Коростенський Педтехнікум	10 „ — 4,2%
	4. Конкурс яйценоскости	63 „ — 26,6%
II. Колгоспи:	1. Артіль „На провесні“	5 „ — 2,1%
	2. Комуна „Комінтерн“	10 „ — 4,2%
III. Кооперативні птахівничі т-ва;	1. Решетилівське	10 „ — 4,2%
	2. М.-Перещепинське	31 „ — 13%
	3. Кооптах „Племярозплідник Борки“	25 „ — 10,5%
IV. Селянські й інші господарства:	1. 24 селянських господарств через птахівничі т-ва	48 „ — 20,1%
	2. 5 селянських господарств через агропункт	5 „ — 2,1%
	3. 1 селянське господарство самостійно	5 „ — 2,1%
	4. Приватне господарство	6 „ — 2,5%
	Разом 40 господарств	238 курей — 100%

Отже в першому конкурсі брало участь 40 господарств, з них:

30 селянських господарств, що дали	58 курей — 24,3%
4 господарства держустанов, що дали	93 „ — 39,2%
2 „ колгоспів	15 „ — 6,3%
3 „ птахівн. кооперац.	66 „ — 27,7%
1 господарство приватне	61 „ — 2,5%
Разом	238 курей — 100%

Більшість курей так абсолютна, як і відносна представлена господарствами державних установ, птахівничої кооперації та селянськими господарствами через птахівничі товариства.

¹⁾ Другим Всеукраїнським конкурсом в 1928-29 році охоплено вже 22 округи та АМССР.

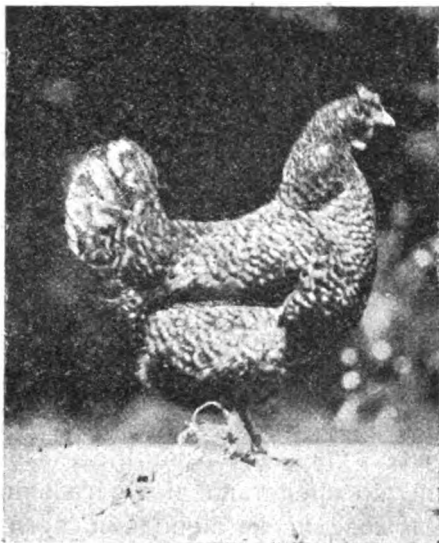
Розподіл представлених на конкурс курей
за породами:

Чужоземні:	1) Легорн	5 шт.	2,1 %
	2) Віандот біл.	5 "	2,1 %
	3) Барневельдер	5 "	2,1 %
	4) Род-Айлянд	5 "	2,1 %
	5) Плімутрок	5 "	2,1 %
	6) Орпінгтон-буф.	10 "	4,2 %
	Разом	85 "	14,7 %
Метиси:	1) Легорн	10 "	4,2 %
	2) Мінорка	5 "	2,1 %
	3) Род-Айлянд	3 "	1,3 %
	4) Лангшан	4 "	1,7 %
	5) Плімутрок	10 "	4,2 %
	6) Орпінгтон половий	10 "	4,2 %
	Разом	42 "	17,7 %
Місцеві:	1) Глинясті	60 "	25,3 %
	2) Чорні	33 "	13,8 %
	3) Зозулясті	31 "	13 %
	4) Голошийки	10 "	4,2 %
	5) Білі, попелясті, рябі	25 "	10,5 %
	6) Ушанки	2 "	0,8 %
	Разом	161 "	67,6 %
Всього		238 "	100 %

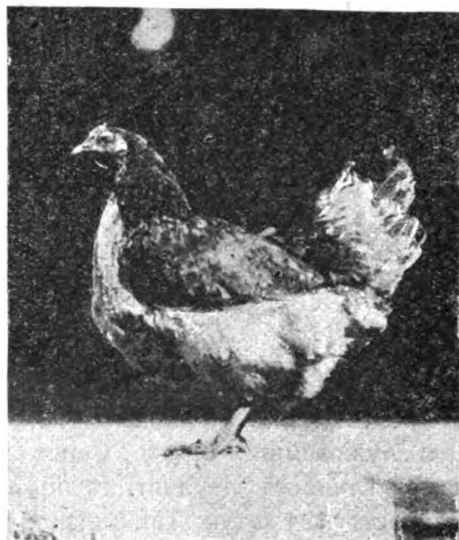
Найбільша кількість представлених на конкурсі курей припадає на місцевих, що складає 67,6%, за ними стоять метиси — 17,7% та далі чужоземні — 14,7%. Серед місцевих курей поважне місце займають глинясті, зозулясті та чорні кури, що представлені в загальній кількості 124 штук. Так метиси, як і чужоземні, за породами, представлені незначною кількістю від 10 до 3 курей з кожної породи.

В масі наша місцева курка, що часто виявляє себе в достатній мірі доброю несучкою, мало відома, тому конкурс вважає доцільним подати коротеньку характеристику представлених місцевих курей, що брали участь в конкурсі. *На конкурсі були кури глинясті, зозулясті, чорні, попелясті, білі, сірі, рябі та голошийки.* Глинясті та зозулясті місцеві кури більш відомі та визначні так своєю продукцією, як і екстерьером. Полтавська Зоотехнічна дослідна станція зупинила свою увагу на місцевій курці і має в цій роботі значні досягнення. Досить зауважити хоч би й те, що першу премію (почесну) одержала рекордистка першого конкурсу місцева глиняста курка № 233, що знесла з I/II по I/X 169 шт. яєць загальною вагою 9474 грам з яйцем пересічної ваги 56,1 грам. Ця курка виведена й вихована в племрозплідникові „Яківці“ Полтавської Зоотехнічної дослідної станції та серед решти місцевих курей племрозплідника, як несучка, не займає важливого місця. Місцеві кури племрозплідника „Яківці“ загалом здатні до високої несучості, що пояснюється відповідним селекційним доббором птиці та правильною технікою ведення птахівництва взагалі.

Глинясті. Глиняста курка по господарчо-промисловій якості, відноситься до яйценоських курей. Здібна дати до 200 яєць на рік. Жива вага курки $2\frac{1}{2}$ —3 кіло, півнів—3— $3\frac{1}{2}$ кіло. Тулуб вкритий пером світло-глинястого зафарблення, шия має темніше зафарблення, груди та живіт більш світлі, махові пера криллів на кінці, а також кінець хвоста мають, чорне зафарблення. Півень по зафарбленню трохи різниться від курки, а саме, шия світліша, груди та крила покриті темним глинястим пером, хвіст чорним, спина темно-червона. Дзьоб жовтого кольору трохи загнутий до низу, гребінь розовидний або листовидний, очі великі, кулеваті, жовтувато-червоні,

Мал. 10-й. Місцева зозуляста курка.

Мал. 11-й. Місцева глиняста курка.

вушки червоні, сережки червоні середнього розміру, ноги жовтого кольору, лапи розвинені, мають по чотири пальці, постановка ніг широка, спина помірна. Півні мають дуже розвинений гребінь та бороду.

Зозулясті. Зозулястих курей по продуктивності також можна віднести до яйценоських. Курка вагою 2— $2\frac{1}{2}$ кіло, півні $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ кіло. По несучості стоять близько глинястих, може дати 150—185 і більше яєць на рік. Зафарблення пера всього тулубу зозулясте. Шия вкрита дрібним пером чуть світлішим аніж увесь тулуб, перо на хвості трохи темніше. Дзьоб світло-жовтий, з грифельними плямами. Гребінь розовидний та шишкуватий, очі великі, кулясті, кольору брунатного (оранжевий), вушки червоні, сережки червоні, невеликі, спина середня, весь тулуб досить міцний, ноги голі, міцні, широко поставлені, сталевого кольору, трапляються й жовтої пігментації. Півні мають майже таке зафарблення пера як і кури, тільки трохи світліше.

Білі. Білу місцеву за продуктивністю можемо вважати універсальною куркою. Вага курки 2—2½ кіло, півні 2½—3 кіло. Пір'я білого кольору, первісні покривні крила часом зафарблені на глинястий колір, хвіст також має темне перо. Гребень червоний, листовидний та розовидний, дзьоб короткий білий та світло-жовтий. Голова широка. Вушки червоні, сережки великі червоні, шия широка, спина рівна, трохи видовжена, груди розвинені. Ноги світлі або жовті, не оброслі. Тулуб продовгуватий, міцний.

Рябі. Місцева ряба курка на Україні дуже розповсюджена. Вага курки 1½—2,25 кіло, півня—до 2½ кіло. Пір'я мішане—чорне з білим, глинясте з білим. Дзьоб жовтий або

Мал. 12-й. Місцева ряба курка.

Мал. 13-й. Голошийка.

темний, гребінь червоний, розовидний та листовидний, вушки червоні, сережки червоні великі, шия довга, спина помірна, крила розвинені, ноги темні та жовті—не оброслі. Відноситься до яйценоських курей.

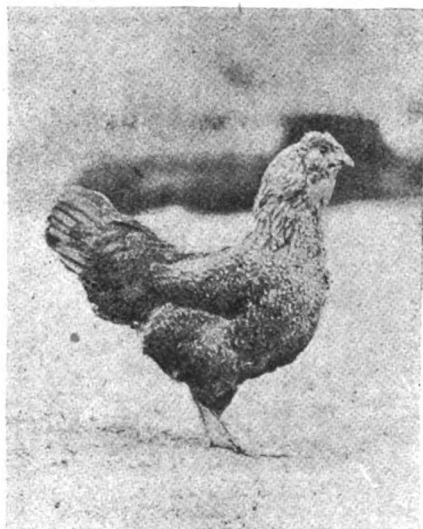
Голошийки. Близько до неї так по пір'ю, як і по несучості стоїть голошийка, що відома як гарна несущка. Кури вагою 1½—2 кіло. По екстер'єру подібна до рябі, лише більш приземиста. Характерною ознакою є гола шия, звідси й назва „голошийка“. Гребінь розовидний червоний, на голові часто є чубчик, вушки червоні, лице не обросле. Очі переважно темного кольору. Шия довга, тулуб помірний. Крила слабкі, ноги темні та жовті, лапи розвинені. Зафарблення пір'я різне, але переважають відтінки темні. В масі досить розповсюджені рябі голошийки.

Ушанки.

Дуже цікавою місцевою куркою є ще ушанка. Пір'я рябе, переважають темні відтинки. Курка вагрю до $2\frac{1}{2}$ кіло. Дзьоб короткий, білий та жовтий. Гребінь червоний, розовидний, мало розвинений. Голова обросла, кругла. Вушка прикриті пір'ям, сережки мало помітні. Обличчя дуже обросле. Очі темні груди широкі. Крила розвинені міцні, ноги темні з добре розвиненими лапами. Тулуб густий, навіть трохи тяжкуватий. За продуктивністю можна вважати куркою універсальною, з нахилом до яйценоскої.

Чорні.

Заслугує на увагу ще *чорна місцева* курка, що з'являється також універсальною куркою. Пір'я чорне з зеленим полиском. Дзьоб чорний. Гребінь червоний розовидний

Мал. 14-й. Ушанка.

або листовидний. Вушки червоні, сережки великі червоні. Очі темні, шия помірна, спина рівна, трохи видовжена, крила добре розвинені міцні, курка здібна добре літати. Ноги темні сталеві, не оброслі, лапи добре розвинені, трапляються серед них чубаті. Вага курки від $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ кіло. В селянських господарствах досить розповсюджена.

За час перебування курей на конкурсі, за винятком 10 штук курей, що належали племрозплідникові „Яківці“ Зоотехнічної станції, всім курам було зроблено чотири рази щеплення протихалерної сировотки, а деяким курам в кількості 38 штук, це щеплення робилося п'ять разів.

Перші два щеплення робили згідно інструкції та положення про конкурс, тоб-то при вступі птиці до карантину (протягом з 30/1 по 24/II, та при переводі птиці з карантину до канадських домиків на територію конкурсу (5 березня). Решту щеплень робили в тих випадках, коли загинувші кури були підозрілі на халеру. Протихалерної сировотки вводили 3—5 кубиків, в залежності від ваги та загального стану курей.

На карантині кури знаходилися в досить несприятливих умовах. Одностінні курники-курині та сараї карантину, хоч і були втеплені соломною, всеж таки не могли гарантувати птиці від того лютого морозу, що панував в час перебування курей на карантині.

Початок конкурсу проходив за виключно суворої зими та холодної весни.

Пересічна температура повітря була: за другу половину січня— 10° з коливанням від -2° до $-20,6^{\circ}$, при чому друга половина січня

була холодніша від багаторічної середньої нормальної на -3° . У лютому пересічна за місяць дорівнювала $-10,4^{\circ}$ з коливанням від $+3,5^{\circ}$ до -29° , при чому весь лютий був дуже суворим; відхилення від багаторічної пересічної нормальної температури складає $-4,7^{\circ}$. Пересічна за березень місяць була $-7,3^{\circ}$ з коливанням від $+4,1^{\circ}$ до $-21,6^{\circ}$, відхилення від норми $-6,4^{\circ}$. Всі три декади березня були холодні, особливо суворі були друга, при пересічній $-10,6^{\circ}$ та третя декада при пересічній $-5,3^{\circ}$.

Дорога, в якій птиця знаходилася по декілька день та при тому ще й не годувалася, переміна обстановки, кліматичних умов, щеплення, тощо відбилося на загальному стані здоров'я птиці.

Кожного тижня всю птицю оглядав ветлікар, при чому всіх захворілих курей вилучали з канадських домиків до ізолятора, де й переводили їх лікування.

В разі загибелі птиці, про кожну загинувшу курку складали акта, труп її відправляли до Полтавського Ветеринарного Бактеріологічного Інституту. В Інституті провадили мікроскопічне та бактеріологічне дослідження для встановлення причини загибелі.

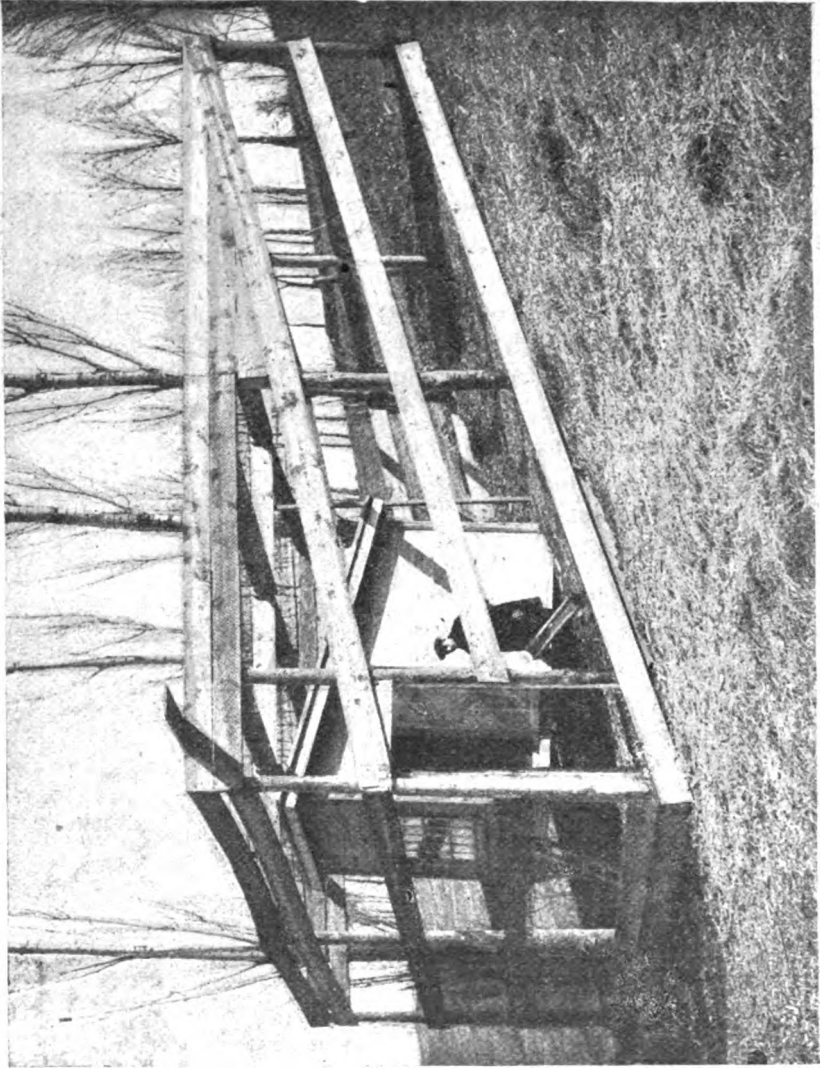

Мал. 15-а. Курник-курінь на карантині

За час конкурсу, від різних причин загинули наступні кури, а саме:

№№	Конкурсні №№ для курей	Кому належать	Час загибелі
1	8	Мостовому Івану Сидор.	16/vi
2	32	Князю Грицьку Степан.	15/vi
3	34	Рябцю Миколі Максим.	15/viii
4	35	Конкурсу	24/v
5	43	. . . . .	22/iv
6	50	Мамонтову Андр. Іван.	4/ii
7	52	Канкратову Трох. Трохим.	29/v
8	56	Суркову Юхиму Никит.	26/viii
9	67	Ваткентин Геґард Франц.	28/vi
10	81	Зоотех. від. Харк. досл. ст.	16/ii
11	107	Конкурсу	8/ii
12	108	. . . . .	7/ii
13	112	. . . . .	4/ii
14	141	М.-Перещеп. птах. т-ву	20/iv
15	151	М.-Перещеп. птах. т-ву	8/v
16	157	. . . . .	28/iii
17	180	Артілі „Напровесні“	16/viii
18	182	„ „	1/vii
19	183	„ „	22/v
20	190	Племрозплд. „Борки“ Коопт.	16/viii
21	197	„ „	22/iii
22	198	„ „	10/vii
23	208	„ „	22/iii
24	213	Конкурсу	4/ix
25	214	. . . . .	8/ix
26	223	Комуні „Комінтерн“	1/ix

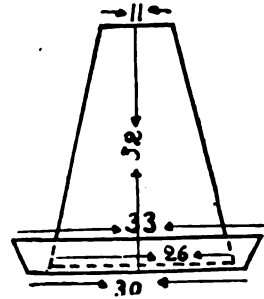
Таким чином всього загинуло 26 курей, це складає $10,9\%$ від загальної кількості курей, що приймала участь в конкурсі.

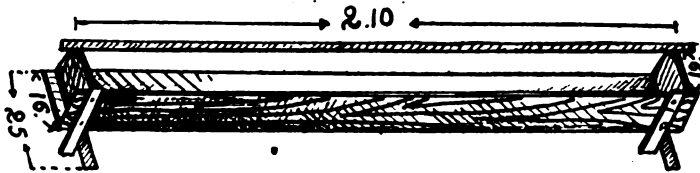
Мал. 16-я Ізолятор для хворої птиці.

Догляд за птицею та годівля її.

Порядок робіт на конкурсі був такий: щоденно ранком до роздачі корма прибирали помет з полиць та підлоги курника. Один раз на тиждень провадили генеральну чистку домиків з заміною піску на підлозі, а також соломи або тирси в контрольних гніздах на свіжі, нові. Одночасно з цим провадили дезинфекцію підлоги, сідал, полиці та інш.—10% розчином креоліну, з побілкою потім нелюсованим вапном. Поїлки та кормушки також чистили, мили, дезинфекціювали раз на тиждень. Взимку підстилкою була солома, в іншу пору пісок. Зовнішнє прибирання провадили через день. На карантині й на конкурсі курей годували тричі на день при чому взимку: м'який корм давали ранком о 7¹/₂ години, а вдень о 11 години та ввечері о 3¹/₂ год. давали зерновий корм. З початком сталої теплої погоди зерновий корм давали ранком о 7 годині та ввечері о 5 годині, м'який корм давали вдень о 12 год. Корм давали в кормушках (див. мал). Взимку води не да-

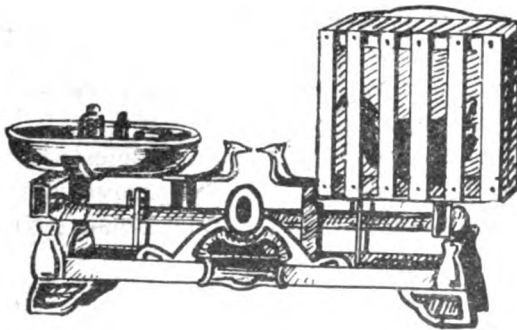

Мал. 17. Поїлка з оцинкованого заліза.

Мал. 18. Кормушка звичайна дерев'яна (проміри в сант.).

вали, замінюючи її снігом; в останній період давали в автоматичних поїлках щоденно свіжу воду, при чому іноді добавляли 1¹/₂ — 2% соляного квасу.

Мал. 19 Зважування курей.

Всіх курей важили двічі на місяць, тоб-то 1-го та 15-го числа, на звичайних тарілочних 10 кілограмових терезах, при чому птицю поміщали в невеличку виважену клітку.

Процес зважування всіх курей займав 4 — 5 годин, зважування провадили зразу на двох терезах. Точність, з якою важилася птиця сягала 5-ти грамів.

Яйця збирали в період найбільшої несучості (квітень — серпень) шість разів, в останні місяці чотири рази на день.

На кожному яйці відмічали: № курки, день та місяць знесення, № курника та вагу яйця в грамах. Яйця записували в день знесення

в журнал обліку несучости, відмічаючи вагу яйця, форму, а також кольор шаралупи. Птиця, не дивлячись ні на яку погоду, цілі дні користувалася вільним вигулом.

Годівлю курей провадили за нормами Полтавської Зоотехнічної дослідної станції в % від живої ваги та по продуктивності. Птиця одержувала корму зернового, м'якого та тваринного за розрахунком 5—7% від живої ваги. В січні та лютому місяці корму давали по розрахунку 100 грам на кожну курку, не приймаючи до уваги живої ваги птиці. З березня кормові раціони склалися за згаданими нормами на кожних півмісяця. За час конкурсу білкове відношення в кормі коливалось від 1:3,37 до 1:6,2. Годівля по місяцях була така:

Місяці	Давалося пересічно на 1 курку в день у грамах						Білкове відношення	Пересічний % корму від ваги птиці	Полівання % корму
	Зерн. мішан.	%	М'якого і тварин.	%	Разом	%			
Січень	90	90	10	10	100	100	1:6,2	Без кілсот.	—
Лютий	90	90	10	10	100	100	1:6,1	—	—
Березень з 1—15 . . .	97,2	90	10,8	10	108	100	1:5,6	5,15	5—6
„ 16—31	95	90	10,6	10	105,6	100	1:5,4	4,95	5—6
Квітень з 1—20	98,9	90	11	10	109,9	100	1:5,2	5,3	5—6
„ 20—30	82	85	45	35	127	100	1:3,9	6,45	5—7
Травень з 1—15	86	85	46	35	132	100	1:3,95	6,7	6,5—7
„ 16—31	85	85	46,5	35	131,5	100	1:3,98	6,7	5,5—7
Червень з 1—30	77	60	51	40	128	100	1:4,0	6,4	5,5—7
Липень з 1—16	82	85	44	35	126	100	1:4,28	6,15	6,6—5
„ 17—31	82	85	44	35	126	100	1:3,37	6,15	6,6—5
Серпень з 1—31	79	70	34	30	113	100	1:3,7	5,52	5,2—6
Вересень	79	70	33	30	112	100	1:4,8	5,58	5,36

В склад основного раціону входили: зерно-пшениця, просо, овес, кукурудза, гречка та горох; мучнистий корм — висівки пшеничні та сочевична дерть; тваринний — кістки дроблені свіжі, кров'яне борошно та мелений свинячий бутер (легені, печінка, серце), а також соковитий корм — люцерна.

Крім цього основного корму кури користувалися ще гравієм, крейдою, деревним вугіллям та сухим м'яким кормом з автоматичних кормушок, що знаходяться в канадських домиках. Додатковий сухий м'який корм був таких складів:

1) Висівки пшеничн.	40%	2) Висівки пшеничн.	40%
Борошно вівсяне сіяне	20%	Вівсяна дерть	20
„ сочевичн.	15	Сочевична дерть	15
Теж кукурудз.	10	Борошно кров'яне	15
Теж кров'яне	5	Теж костяне	10
Теж костяне	10		
Разом	100%		100%

Цими кормами кури користалися весь день.

За час конкурсу основні раціони корму для птиці були за таким складом:

М і с я ц і	Склад корму та його відсоткова кількість в основному раціоні					Примітка
	Зернового	Дерти та мучнистого	в пд. %	Тваринного	Соковитого	
Січень	Пшениця 30%	Висівки пшенич. 100%	10	—	—	Основного корму давали пересічно 100 гр. в день на одну курку Т е ж
	Просо 30%					
	Овес 20%					
Лютий	Кукурудза 20%	Висівки пшенич. 100%	10	3 21/п бутер. свин. по 15 гр. в день на курку	—	Т е ж
	Пшениця 30%					
	Просо 30%					
Березень з 1 по 15 .	Овес 20%	Висівки пшенич. 100%	10	—	—	Пересічний відсоток корму від ваги птиці 5,15%
	Кукурудза 20%					
	Пшениця 30%					
Березень з 16 по 31 .	Просо 30%	Т е ж	10	3 24/п на 1 курку—по 5 гр. свіжих кісток та по 2 гр. сухої крові	—	Пересічний відсоток корму від ваги птиці 4,95%
	Овес 20%					
	Кукурудза 20%					
Квітень з 1 по 20 .	Т е ж	Т е ж	10	Т е ж.	—	Т е ж — 5,3%
	Пшениця 40%					
	Просо 40%					
Квітень з 20 по 30 .	Овес 20%	Висівки пшенич. 50% Сочев. дерть 50%	20	Бутер свинячий . . . 5% Кістки свіж. . . . . 5% Кров'ян. борошн. . . 5%	—	Т е ж — 6,45%
	Т е ж					
	Просо 35%					
Травень з 1 по 31 .	Пшениця 35%	Т е ж	20	Бутер свин. . . . . 5% Кістки свіж. . . . . 5% Кров'ян. борошн. . . 5%	—	Т е ж — 6,7%
	Просо 30%					
	Овес 20%					
Червень з 1 по 30 .	Кукурудза 15%	Висівки пшеничні Сочев. дерть	15	Кістки свіж. . . . . 10 Кров'ян. борошн. . . 5	—	Т е ж — 6,4%
	Пшениця 30%					
	Просо 30%					
Липень з 1 по 31 .	Овес 20%	Висівки пшеничні	10	Кістки свіж. . . . . 10 Кров'ян. борошн. . . 5	—	Т е ж — 6,15%
	Кукурудза 15%					
	Пшениця 35%					
Серпень з 1 по 31 .	Гречка 25%	Висівки пшеничні	13	Кістки свіж. . . . . 10 Кров'ян. борошн. . . 7	—	Т е ж — 5,52%
	Овес 20%					
	Кукурудза 10%					
Вересень з 1 по 30 .	Горох 10%	Висівки пшеничні	15	Кров'ян. борошн. . . 5	—	Т е ж — 5,58%
	Т е ж					
	Пшениця 35%					

За весь час конкурсу з 16 січня по 1 жовтня 1928 р. на годівлю курей, крім курей племрозплідника „Яківці“, витрачена така кількість зернового, тваринного та мінерального корму:

Назва кормів	Кількість в кілограм.	Вартість 1 кілогр. в копійк.	Загальна вартість		Примітка
			Карб.	Коп.	
1. Пшениця	1750	6,72	117	60	Фактично продажна ціна яєць була близько заготовчої ціни Кооптаху. В цілях більш повного виявлення оплати корму, при загальному обрахункові витраченого на конкурсі корму, вартість зерна взята за лімітом.
2. Овес	778	4,58	35	63	
3. Вівсяна дерть	116	5,04	5	85	
4. Гречка	205	5,19	10	64	
5. Просо	1323	3,97	52	52	
6. Горох	82	4,27	3	50	
7. Кукурудза	449,5	3,97	17	85	
8. Сочевична дерть	221	4,37	9	66	
9. Висівки пшеничні	796	3,5	27	86	
10. Кров'яне борошно	321,5	5	16	08	
11. Бутер	240,7	12,35	29	73	
12. Кістки свіжі	238	3,35	7	97	
13. Костяне борошно	75	42,3	31	73	
14. Сіль	26	—	—	16	
15. Крейда	50	—	2	00	
16. Гравій	100	—	1	50	
Разом	6671,7	—	370	28	

Всього кури знаходилися на конкурсі 259 днів або 50349 куроднів, що дає пересічно кількість на день — 194,4 курки. На 1 куродень витрачено таку кількість корму:

Зерна різного — 90,9 грам; м'якого корму — 22,6 гр., тваринного корму — 17,4 гр., мінерального корму — 3,5 гр., та люцерни — 1,6 гр., а разом витрачено — 136 грам, при чому зерновий, м'який та тваринний корм складає 130,9 грама.

За час конкурсу пересічно на кожну курку витрачено.

Зерна різного	23,55 кілогр.
М'якого корму	5,87 "
Тваринного корму	4,5 "
Мінерального корму	0,9 "
Соковитого корму	0,42 "

Разом . . . . . 35,24 кілогр.

Все стадо птиці на конкурсі загалом дало незначну прибавку в живій вазі птиці. Окремі екземпляри птиці хоч і дали по вазі прибавку 600—700 грам, але таких на конкурсі було мало. Легорни та їх метиси, за весь час конкурсу мали невелику зміну в своїй вазі, при незначнім коливанні так в бік збільшення, як і зменшення.

Отже птиця на конкурсі була достатньо забезпечена кормом підтримуючим та продуктивним.

Несучість птиці на конкурсі.

За проханням конкурсу, деякі власники птиці подали такі відомості про несучість курей під час перебування їх у власника:

Кому належать кури	Конкурсні №№ курей	Знесено яєць		Кому належать кури	Конкурсні №№ курей	Знесено яєць	
		Січень	Лютий			Січень	Лютий
Жилавцю Г. Д.	9	8	—	Племрозпліднику „Борки“ Кооптачу	189	2	7
„	10	11	—		190	1	22
„	11	9	—		191	4	12
„	12	8	—		192	10	17
„	13	3	—		193	6	17
Кульжинський О. С.	14	5	—		194	9	11
„	15	3	—		195	4	1
„	16	8	—		196	0	2
„	17	4	—		197	1	7
„	18	7	—		198	0	5
Племрозпліднику „Борки“ Кооптачу	185	1	4		199	1	0
„	186	0	7		200	6	6
„	187	4	9		205	8	15
„	188	1	11		207	7	7

Ці дані за браком ваги яєць, а також за відсутністю на такий випадок конкретних вказівок з боку положення й інструкції, не включені в загальну відомість про несучість птиці на конкурсі, що нижче додається.

В цій відомості позначено кількість яєць, знесених по місяцях кожною куркою, загальну вагу яєць, середню вагу яйця, колір шкаралупи, вагу птиці, валовий прибуток від продажу яєць за розрахунком за кожне кіло яєць — 60 коп. (фактична ціна, по якій продавались яйця) та умовно чистий прибуток і збиток.

Загальна відомість про не

№№ по черзі	Власник пtiці	Порода	Масть	Час вступу на конкурс	Мітка власника пtiці	Вага пtiці в грамах		
						№№ м ток конкурсу	При вступі на конкурс	По закінч. конкурсу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Через Кутівське Птах. Т-во Срібляньського р. на Прилуччині, прислано селянами:</i>								
1	Селіван Іван Хведорович	Місцева	Т.-глиняста	16/1	1	1	1800	2060
		"	Чорна	"	2	2	1970	2160
2	Мостовий Кость Гнатович . . .	"	"	"	3	3	2170	2895
3	Мостовий Василь Гнатович . . .	"	"	"	4	4	2450	2779
4	Мостовий Дмитро Йосипович . . .	"	Т.-глиняста	"	5	5	1650	2070
5	Мостовий Грицько Устимович . . .	"	Чорна	"	6	6	1920	2300
6	Мостовий Евдоким Миколаєв . . .	"	Т.-глиняста	"	7	7	1570	1610
7	Мостовий Іван Сидорович . . .	"	"	"	8	8	1650	—
8	Селян. Жилавець Грицько Дмитр., с. М.-Будищичка, Опішнянського району, Полт. округи.	Метис Мі-норка	Чорна	17/1	2	9	2350	2320
		"	"	"	3	10	2570	2470
		"	"	"	7	11	2300	2065
		"	"	"	8	12	2250	2305
		"	"	"	26	13	2450	2500
9	Гр. Кульжинська Ольга Сергіївна, ст. Носовка, Ніженської округи	Слож. Метис	Біла	18/1	1	14	1950	2170
		"	"	"	43	15	2350	2380
		"	Ряба	"	74	16	1800	2165
		"	Сіра	"	75	17	2150	2050
		"	"	"	78	18	2250	2420
		"	Глиняста	"	98	19	2420	2690
10	Коростенський Педтехнікум, м. Малин, Коростенської окр.	Місцева Поліська	Чорна	19/1	1	20	1820	1820
		"	"	"	2	21	1580	1810
		"	"	"	3	22	1620	1820
		"	"	"	4	23	1280	1345
		"	"	"	5	24	1650	1815
		"	"	"	6	25	1520	1640
		"	Ряба	"	7	26	1720	2090
		"	Чорна	"	8	27	2000	2170
		"	Т.-глиняста	"	9	28	1620	1940
		"	"	"	10	29	1250	1365
<i>Через Хотинськ. Агропункт Сумської округи—селян:</i>								
11	Черников Гаврило Потапович	Мет. Плі-мутрок	Смугаста	20/1	—	30	2250	2420
12	Простотин Серг. Дмитрович . . .	"	"	"	Черв. стьожка на носі	31	2050	2500

сучість птиці на конкурсі.

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь														Умвно чистий		
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом	Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яєця	Зафарблені шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене)	Валова прибутковість в копейках	прибуток + —	збиток —	в копейках
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
—	—	9	22	25	14	16	6	19	111	5842	52,6	Мал.	350	+160		
—	—	4	23	22	9	3	18	12	91	5235,5	57,5	Помірн.	314	+124		
1	—	11	10	16	18	17	2	—	75	4074	54,3	Мал.	245	+ 55		
—	—	1	17	14	6	10	5	—	53	3082,5	58,1	Помірн.	185	— 5		
—	—	2	26	22	13	22	10	12	107	5674	53,0	.	341	+151		
—	—	4	23	10	5	11	7	6	66	3667	55,5	Мал.	220	+ 30		
—	—	16	25	19	17	18	13	19	127	6705	52,8	Не зафарб.	402	+212		
—	—	4	25	9	10	Загин. 16/vi	—	—	48	2500,5	52,1	Мал.	150	-- 40		
—	—	13	20	11	7	15	14	11	91	4900	53,8	"	294	+104		
—	—	13	22	20	17	18	3	—	93	6519,5	70,1	"	391	+201		
1	—	12	23	25	21	22	6	—	110	6313	56,9	Помірн.	379	+189		
—	—	12	22	25	9	20	8	16	112	6703	59,8	"	403	+213		
1	—	10	24	25	22	21	21	20	144	7631	52,9	"	458	+268		
2	12	11	25	22	18	17	13	11	131	6845	52,2	"	411	+221		
1	12	20	23	26	20	20	14	—	136	7181	52,0	"	431	+241		
1	8	20	18	25	17	16	12	12	129	6762	52,4	"	406	+216		
1	1	13	20	14	24	23	8	14	118	6397,5	54,2	"	384	+194		
—	5	21	17	20	15	11	6	19	114	5663	49,7	"	340	+150		
1	6	12	23	21	12	18	19	22	134	4792,5	55,9	"	450	+260		
1	2	10	24	18	8	23	9	15	110	6257	56,9	Мал.	375	+185		
—	—	16	23	4	13	20	9	8	93	5125,5	55,1	"	307	+117		
—	—	7	27	25	10	18	26	7	120	6539,5	54,5	"	332	+142		
2	—	15	24	9	12	13	15	7	97	4621,5	47,6	"	277	+ 87		
—	1	13	13	14	14	13	14	11	93	5084,5	54,7	"	305	+115		
—	—	7	14	13	15	18	13	13	93	4911	52,8	"	295	+105		
—	—	2	28	28	27	24	28	2	139	7442	53,5	"	446	+256		
—	—	11	17	15	15	17	8	7	90	5241	58,2	"	314	+124		
—	—	13	21	18	19	22	7	1	101	6337	62,7	"	380	+190		
—	—	9	19	28	21	15	22	13	127	6103	47,3	"	366	+176		
—	—	—	23	18	17	14	6	7	85	5400	63,5	Помірн.	324	+134		
—	—	—	15	12	17	4	6	1	55	3331	60,5	"	200	+ 10		

№№ по черзі	Власник птиці	Порода	Масць	Час вступу на конкурс	Мітка власника птиці	Вага птиці в грамах		
						№№ міток конкурсу	При вступі на конкурс	По закінч. конкурсу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
13	Князь Грицько Степан. . . .	Мет. Плі-мутрок	Смугаста	20/1	Синя стьожка на нозі	32	2200	—
14	Коноваленко Степан Кондр. .	"	"	"	Біла стьожка на нозі прав.	33	2350	2545
15	Рябець Микола Максим. . . .	"	"	"	Біла стьожка на лів. нозі	34	2380	—
16	Конкурсу (куплен. в Перещепинському районі, Полтавської округи)	Місцева-сел.	Зозуляст.	25/1	—	35	1470	—
		"	Чорна	"	—	36	1470	1600
		"	Глиняста	"	—	37	1550	2170
		"	Зозуляст.	"	—	38	1420	1850
		Ушанка	Тем.сіра	"	—	39	1520	1900
		Місцева-сел.	Глиняста	"	—	40	1550	1730
		"	Зозуляст.	"	—	41	1500	1740
		"	Чорна	"	—	42	1720	1790
		"	Попеляста	"	—	43	1330	—
		"	Глиняста	"	—	44	1700	2010
		"	"	"	—	45	1670	1615
		"	"	"	—	46	1970	2140
		"	"	"	—	47	1420	1980
	"	Чорна	"	—	48	1620	1890	
	"	Зозуляст.	"	—	49	1370	1450	
	<i>Через Мелітопільський „Кооптах“</i>							
17	Мамонтов Андрій Іванович . . .	Мет. Род-Айланд	Червона	27/1	—	50	2200	—
18	Панкратов Троф. Троф. . . .	М. Лангшан.	Чорна	"	—	51	1950	1900
	"	"	"	"	—	52	2380	—
19	Білов Волод. Максимович . . .	М. Род-Айланд	Червона	"	—	53	1770	1870
	"	"	"	"	—	54	1470	1530
20	Сурков Ефим Никитич	Місцева-сел.	Чорна	"	—	55	1600	1710
	"	"	"	"	—	56	1400	—
21	Ячменов Микола Іванович . . .	"	Зозуляста	"	—	57	1280	1460
	"	"	"	"	—	58	1300	1430
22	Винс Бернгард Бернгардов. .	Мет. Легорн	Біла	"	1	59	1550	1680
	"	"	"	"	2	60	1420	1400
	"	"	"	"	3	61	1350	1480
	"	"	"	"	4	62	1570	1450
23	Дик Генрих Генрихович	"	"	"	5	63	1700	1770
	"	"	"	"	6	64	1720	1700
24	Епп Генрих Яковлевич	"	"	"	7	65	2070	2020
25	Ізаак Корній Петрович	"	"	"	8	66	1520	1615

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене)	Валова прибутковість в копейках	Умовно чистий збиток в копейках
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
—	—	—	11	8	Загин. 15/VI	—	—	—	19	222	64,3	Мал.	74	-116
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190
1	—	—	2	—	—	—	Загин. 15/VIII	—	3	160,5	53,5	Помірн.	10	-180
—	—	—	2	—	Загин. 24/V	—	—	—	2	111,5	55,7	"	7	-183
—	—	—	11	25	11	10	11	10	78	3898,5	49,9	"	234	+44
—	—	4	25	17	15	24	5	15	105	5730	54,5	Мал.	344	+154
—	—	—	29	5	15	18	15	—	82	4231	51,6	Помірн.	254	+64
—	—	—	15	20	15	11	14	1	76	4374,5	57,5	"	263	+73
—	—	4	20	27	22	25	2	—	100	4931	49,3	"	296	+106
—	1	—	22	6	17	11	7	6	70	3563,5	50,9	Мал.	214	+24
—	—	8	19	2	13	13	11	—	66	3324,5	50,4	Помірн.	199	+9
—	—	1	22/IV	—	—	—	—	—	1	45	45	Мал.	3	-187
—	—	1	Загин. 22	14	17	—	—	—	54	3532,5	65,4	Помірн.	212	+22
—	—	5	19	23	15	14	21	—	97	4761,5	49,1	"	285	+95
—	—	6	18	17	12	—	—	—	53	2929,5	55,3	"	176	-14
—	—	3	19	15	17	12	3	—	69	3896	56,5	"	234	+44
—	—	4	18	24	20	22	16	5	109	6010	55,1	Мал.	361	+171
—	1	4	26	26	20	22	18	13	130	6611,5	50,8	"	397	+207
—	Загин. 4/VII	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190
—	—	15	25	26	12	11	16	16	121	7336,5	60,6	Мал.	440	+250
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190
—	—	18	23	24	20	14	12	6	117	6205,5	53,4	Мал.	372	+182
—	—	—	21	25	17	25	12	16	118	5751,5	49,6	"	345	+155
—	—	—	15	22	10	16	17	9	89	5146	57,8	"	309	+119
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190
—	—	—	8	21	12	14	12	9	76	4386,5	57,6	Мал.	263	+73
—	—	—	5	Хвора	11	23	12	6	57	2657,5	46,6	"	160	-30
—	7	15	23	27	26	25	24	17	164	8944,5	54,5	Не-зафарб.	537	+347
—	—	—	16	26	20	7	15	—	84	4437	52,8	Мал.	266	+76
—	1	17	25	27	26	25	26	17	164	8555,5	52,2	"	514	+324
—	—	13	23	25	25	23	5	—	114	6919,5	60,7	"	415	+225
—	—	11	22	24	23	21	21	6	128	7198,5	56,2	Помірн.	432	+242
—	—	11	25	23	22	23	20	16	140	8908	63,6	Мал.	534	+344
—	—	13	21	24	22	20	18	9	127	7784	61,3	"	467	+277
—	—	14	20	25	19	20	17	11	126	8326,5	54,2	Не-зафарб.	410	+220

№№ по черзі	Власник птиці	Порода	Масть	Час вступу на конкурс	Мітка власника птиці	№№ міток конкурсу			
						При вступі на конкурс	По закінч. конкурсу	Вага птиці в грамах	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
26	Ваткентин Гергард Францов.	Мет. Легорн	Біла	27/п	9	67	1580	—	
27	Гільдербрант Іван Іванович	"	"	"	10	68	1400	1480	
28	Решетилівське Птах. Т-во „Птахівник“, Полт. окр.	Місцеваселян.	Зозуляст.	1/п	—	69	1730	2200	
			Глиняста	"	—	70	2100	2120	
		Мет. Орпінгтон	Зозуляст.	"	—	71	1780	1800	
			Глина	"	—	72	2400	1960	
		Місцева-сел.	Зозуляст.	"	—	73	1800	1740	
			Біла	"	—	74	2250	2330	
		Мет. Орпінгтон	Глиняста	"	—	75	2380	2740	
			Біла	"	—	76	2320	2620	
		Місцева-сел.	Зозуляст.	"	—	77	1750	2100	
			"	"	—	78	1720	1940	
29	Зоотехнічний відділ Харківської Дослідної Станції	Плімутрок	Смугаста	"	62	79	2300	2980	
			"	"	63	80	2230	2475	
		"	"	"	—	81	2280	—	
		"	"	"	79	82	2050	2520	
		"	"	"	89	83	2250	2280	
		Орпінгтон-Буф.	Полова	"	72	84	1300	1865	
			"	"	"	73	85	1650	2020
		"	"	"	"	84	86	1600	1850
		"	"	"	"	90	87	2020	2725
		"	"	"	"	97	88	1680	2540
	<i>Через Подільське Птах. Т-во Полтавської округи:</i>								
30	Титаренко	Місцеваселян.	Ряба	5/п	—	89	1750	1820	
			Глиняста	"	—	90	1970	2200	
		"	"	"	—	91	1380	1640	
		"	"	"	—	92	1520	1820	
		"	Чорна	"	—	93	1380	1840	
		"	Глиняста	"	—	94	1450	1550	
31		Конкурсу (куплені в Решетилівському районі, Полтавської окр.)	"	Ряба	6/п	—	95	1750	1620
				"	"	"	—	96	2200
			"	"	"	—	97	1550	2095
			"	"	"	—	98	1850	2180
	"		"	"	—	99	1530	2110	
	"		Зозуляст.	"	—	100	1670	2110	
	"		"	"	—	101	1320	1450	

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене)	Валова прибутковість в копійках	Умовно чистий	
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Р а з о м					+ прибуток	- збиток
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
—	—	12	23	25	22	Загин. 28/VI	—	—	82	4489,5	54,7	Помірн.	269	+ 79	
—	—	13	21	24	21	23	22	21	145	7616	52,5	Мал.	457	+267	
—	—	5	26	29	17	25	19	23	144	7366,5	51,1	Помірн.	442	+252	
—	—	6	24	15	4	1	—	—	50	2585	51,7	Мал.	155	— 35	
—	—	4	12	22	10	21	10	2	81	4776	58,9	Помірн.	287	+ 97	
—	—	9	17	18	12	10	—	—	66	3756,5	56,9	"	226	+ 36	
—	—	4	8	24	15	18	10	1	80	4183	52,3	Темн.	251	+ 61	
—	—	9	20	25	17	11	—	—	82	5219	63,6	Мал.	313	+123	
—	—	—	10	6	11	12	7	3	49	3076	62,7	Помірн.	185	— 5	
—	—	10	22	25	4	26	—	—	87	4903,5	56,3	"	294	+104	
—	—	—	7	21	20	8	13	—	69	3681	53,3	Мал.	221	+ 31	
—	—	14	22	29	16	15	—	—	96	5422,5	56,5	"	326	+136	
—	—	14	11	17	10	16	8	6	82	4639,5	56,5	Помірн.	278	+ 88	
—	—	1	27	9	16	13	15	5	86	4338,5	51,0	"	263	+ 73	
—	Загин. 16/II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—190	
—	—	13	22	25	17	22	9	9	117	6237,5	53,3	Помірн.	374	+184	
—	2	11	24	26	26	28	26	21	164	9191,5	56,0	"	552	+362	
—	—	—	—	14	22	5	—	—	41	2187,5	53,3	"	131	— 59	
—	—	—	14	24	22	10	18	—	88	4957	56,3	"	297	+107	
—	—	—	2	21	19	8	13	13	76	4287,5	56,4	"	257	+ 67	
—	—	—	7	12	13	13	—	7	52	3368,5	64,8	"	202	+ 12	
—	—	—	13	20	17	14	12	—	76	4240,5	55,8	"	255	+ 65	
—	—	12	19	21	17	13	1	2	84	4609,5	54,9	Мал.	277	+ 87	
—	1	12	21	14	19	1	11	8	87	4909,5	6,4	"	294	—104	
—	—	9	21	16	16	15	19	17	113	5849	51,7	Помірн.	351	+161	
—	3	18	25	19	20	19	17	12	133	6409,5	48,1	Мал.	384	+194	
—	—	9	23	14	13	11	3	—	73	3556	48,7	"	213	+ 23	
—	—	4	13	16	11	15	16	9	84	4087	48,5	"	245	+ 55	
—	—	10	21	13	10	11	12	4	81	4212	52,0	"	253	+ 63	
—	—	7	25	13	9	8	13	—	75	4079	54,4	"	245	+ 55	
—	—	16	19	18	14	15	18	17	117	6049,5	51,7	"	363	+173	
—	—	14	26	10	12	14	16	13	105	5889	55,1	"	353	+163	
—	—	14	25	18	3	14	14	17	105	5930	56,4	"	356	+166	
—	—	9	18	8	17	12	11	11	86	4389	51,0	Помірн.	264	+ 74	
—	—	1	22	10	18	4	4	—	59	2735	46,3	Мал.	164	— 26	

№№ по черзі	Власник птиці	Порода	Мась	Час вступу на конкурс	Мітка власника птиці	Вага птиці в грамах		
						№№ міток конкурсу	При вступі на конкурс	
							По закінч. конкурсу	По закінч. конкурсу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Конкурсу (куплені в Решетилівському районі, Полтавської окр.)	Місцева-сел.	Зозуляст.	6/II	—	102	1520	1900	
		"	"	—	103	1400	1410	
		"	"	—	104	2180	2150	
		Чорна	"	—	105	1550	1470	
		"	"	—	106	1750	2020	
		"	"	—	107	1800	—	
		"	"	—	108	1740	—	
		Глиняста	"	—	109	1750	1870	
		Чорна	"	—	110	1450	1300	
		"	"	—	111	1420	1400	
		Глиняста	"	—	112	1610	—	
		Темн.-глин.	"	—	113	2050	2340	
		Глиняста	"	—	114	2030	1820	
		Чорна	"	—	115	2080	2330	
		Зозуляст.	"	—	116	2120	2350	
		Сіра	"	—	117	1720	1940	
		Зозуляст.	"	—	118	1470	1670	
		Сіра	"	—	119	1850	1740	
		Чорна	"	—	120	1880	1700	
		Темн.-глин.	"	—	121	1730	1920	
		Чорна	"	—	122	1700	1900	
		Глиняста	"	—	123	1620	1780	
		Темн.-глин.	"	—	124	1650	1305	
		Зозуляст.	"	—	125	1820	1940	
		"	"	—	126	1720	2420	
		"	"	—	127	1550	1800	
		"	"	—	128	1630	2020	
		"	"	—	129	2020	1980	
		Мет. Орпінгтон	Глиняста	"	—	130	2570	2680
		"	"	"	—	131	1820	1765
		Місцева-сел.	Темн.-глин.	"	—	132	1250	1460
		32 Мало - Перещепинське Птах. Т-во „Птахівник“ Полтавської окр.	" "	Глиняста	25/1	2903	133	1700
"	"			2906	134	1620	1680	
"	"			2912	135	1950	2120	
"	"			2914	136	2050	2265	
"	"			2916	137	1700	2130	
"	"	"	"	2921	138	2350	2800	

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене).	Валова прибутковість в копійках	Умовно чистий	
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом					+ прибуток в копійках	- збиток в копійках
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
—	—	6	22	25	2	12	15	—	82	4220,5	51,4	Помірн.	253	+ 63	
—	—	2	21	26	8	13	14	3	87	4063,5	46,7	Мал.	244	+ 54	
—	—	—	—	11	—	—	—	—	11	648	59,0	Помірн.	39	-151	
—	—	2	22	28	26	25	27	25	155	7293,5	47,0	Мал.	438	+248	
—	—	—	8	22	3	—	—	—	38	1701,5	51,5	„	102	- 88	
—	Загин. 8/II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190	
—	Загин. 7/II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190	
—	—	8	25	15	11	12	15	6	92	4763	51,8	Помірн.	286	+ 96	
—	—	—	2	22	1	24	3	—	52	2471,5	47,5	Мал.	148	- 42	
—	—	3	20	22	15	12	19	—	91	4724,5	52,4	„	283	+ 93	
—	Загин. 7/II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190	
—	—	2	20	22	15	—	22	15	96	5142	53,6	Помірн.	309	+119	
—	—	9	26	13	13	15	14	1	91	4221,5	46,4	Мал.	253	+ 63	
—	—	12	25	14	10	11	1	8	81	4434	54,7	„	266	+ 76	
—	—	—	13	26	23	2	23	8	95	5498,5	57,9	Помірн.	330	+140	
—	—	10	19	27	19	5	22	16	118	6140	52,0	„	368	+178	
—	—	7	19	22	10	—	1	—	59	2971	50,4	„	178	- 12	
—	—	4	7	18	5	12	—	—	46	2590,5	56,3	„	156	- 34	
—	—	4	19	5	11	—	—	—	39	2135,5	54,7	Мал.	128	- 62	
—	—	21	21	17	12	10	10	11	102	4793,5	46,9	Помірн.	287	+ 97	
—	—	5	21	8	15	12	11	11	83	4729	56,9	„	284	+ 94	
—	—	14	21	14	18	19	3	17	106	5701	53,7	„	342	+152	
—	—	3	21	26	21	19	2	—	92	5115	55,6	„	307	+117	
—	2	14	26	27	23	25	19	—	136	7127	52,4	Мал.	428	+238	
—	—	—	17	16	14	6	10	13	76	3701	48,7	Помірн.	222	+ 32	
—	—	2	14	15	8	10	—	—	49	2970	60,6	Мал.	178	- 12	
—	—	1	23	18	14	—	—	—	56	2996,5	53,5	„	179	- 11	
—	—	16	20	17	13	15	15	8	104	4850,5	46,6	Помірн.	291	+101	
—	—	1	11	10	5	7	2	10	46	2707,5	58,8	„	163	- 27	
—	—	—	17	24	23	10	—	—	74	4585	61,9	Темн.	275	+ 85	
—	—	11	13	24	15	13	9	—	85	4555,5	53,6	Мал.	273	+ 83	
—	—	14	20	12	13	12	18	8	97	5668	58,4	Помірн.	340	+150	
—	—	3	15	15	9	14	—	9	65	3537,5	54,4	Мал.	212	+ 22	
—	—	15	22	17	13	2	2	—	71	4086	57,5	Помірн.	245	+ 55	
1	—	2	14	18	9	10	12	4	70	4374,5	62,4	„	263	+ 73	
—	—	6	16	9	12	11	2	8	64	3388,5	52,9	„	203	+ 13	
3	—	—	10	10	14	9	12	10	68	3678	54,0	Мал.	221	+ 31	

№№ по черзі	Власник птиці	Порода	Масць	Час вступу на конкурс	Мітка власника птиці	Вага птиці в грамах		
						№№ міток конкурсу	При вступі на конкурс	По закінч. конкурсу
1	Мало - Перещепинське Птах. Т-во „Птахівник“, Полтавської окр.	Місцева-сел.	Глиня ста	25/1	2928	139	2000	2100
2932				140	1980	2000		
2934				141	2020	—		
2937				142	2200	2250		
2939				143	1780	1990		
2943				144	1920	1940		
2944				145	1620	1740		
2954				146	1700	1945		
2958				147	1700	1840		
2959				148	1570	1670		
2960				149	1780	1880		
2964				150	1370	1500		
2952				151	1700	—		
2961				152	1970	2010		
2920				153	1650	1590		
2930				154	1620	1880		
2935				155	1600	1900		
2940			156	1300	1560			
2951			157	1850	—			
2905			158	1920	2090			
2911			159	1580	1700			
2924	160	1650	1710					
2931	161	1400	1290					
2962	162	1850	1950					
2965	163	1950	2180					
33	Бутько Степан Евдокимович	Місцева-сел.	Темн.-глин.	2925	164	1500	1500	
2926				165	1850	1885		
2927			166	1800	1920			
2942			167	2120	2380			
34	Яриш Семен Викторович	Мет. Лангшан.	Чорна	2947	168	1870	2020	
2949				169	2280	2680		
2904			170	1670	1840			
35	Ткаченко Іван Петрович	Місцева-сел.	Глиняста	2955	171	1570	1890	
2908			172	2150	2155			
36	Лимарь Михайло Матв.	Місцева-сел.	Чорна	2913	173	2170	2170	
2913			173	2170	2170			

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, комірце, мал. незафарблене)	Валова прибутковість в копійках	Умовно чистий + прибуток - збиток в копійках
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
—	—	9	23	26	14	19	18	13	122	5674	46,5	Комірн.	340	+150
1	—	11	21	14	22	10	23	17	119	6772,5	56,9	"	407	+217
1	—	6	13	Загин. 20/IV	—	—	—	—	20	1053,5	52,6	Мал.	63	-127
2	2	23	26	29	22	22	27	13	166	9026,5	54,4	Комірн.	542	+352
—	—	6	20	25	21	17	18	16	123	8192	66,6	Мал.	492	+302
—	—	4	18	24	19	19	4	—	88	4634	52,6	Комірн.	278	+ 88
—	—	12	22	20	15	14	10	17	110	5624	51,1	Мал.	337	+147
—	—	8	21	23	14	15	1	16	98	5176,5	52,8	Комірн.	311	+121
—	—	3	1	11	12	14	6	13	60	3209,5	53,5	Мал.	192	+ 2
—	—	2	24	16	14	11	17	1	85	4646,5	54,7	"	279	+ 89
1	1	3	24	20	20	12	6	19	106	6500,5	61,3	Комірн.	390	+200
—	—	5	26	29	22	23	19	13	137	6334,5	46,2	Мал.	380	+190
—	—	5	20	2	Загин. 8/V	—	—	—	27	1416,5	52,3	Комірн.	85	-105
—	—	3	23	22	13	6	22	—	89	5152	57,8	"	309	+119
1	—	2	25	29	23	25	15	12	132	7269,5	55,0	"	436	+246
—	—	—	22	27	11	18	23	14	115	5816,5	50,1	"	349	+159
—	—	4	17	—	—	1	—	—	22	1247	56,7	"	74	-116
—	—	8	19	15	12	14	8	20	96	4883	50,8	Мал.	293	+103
—	—	Загин. 28/III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-1901
—	—	2	22	23	21	15	8	—	91	5223,5	57,4	Комірн	313	+123
—	—	2	22	22	22	17	2	—	87	4848,5	55,7	Мал.	291	+101
—	—	2	18	24	5	21	6	11	87	4924	56,6	"	295	+105
1	—	8	22	16	7	15	8	8	85	4559	53,6	Помірн.	273	+ 83
—	—	4	23	25	24	14	18	—	108	5671	52,5	Мал.	341	+151
—	—	2	18	26	8	19	—	—	73	4079	55,8	"	245	+ 55
2	—	—	14	26	7	19	18	12	98	4976,5	50,8	Мал.	298	+108
2	—	—	25	27	12	24	7	17	114	5897,5	51,7	Помірн.	354	+164
2	—	2	26	8	12	13	12	10	85	4347,5	51,1	Мал.	261	+ 71
—	—	—	10	25	24	12	—	—	71	4021	56,6	Помірн.	241	+ 51
—	—	—	9	17	15	15	7	5	68	4060	59,7	"	244	+ 54
—	—	—	15	25	19	9	19	—	87	5440,5	62,5	"	326	+136
1	—	8	23	28	10	20	22	5	117	6397	54,6	"	384	+194
—	—	2	19	13	11	14	14	5	78	4489	57,5	Мал.	269	+ 79
1	—	13	24	17	14	16	20	16	121	6546	54,1	Помірн.	393	+203
—	—	5	24	27	21	23	18	—	118	6605	55,9	Мал.	396	+206

№№ по черзі	Власник птиці	Порода	Масть	Час вступу на конкурс	Мітка власника птиці	№№ міток конкурсу				
						При вступі на конкурс	По закінч. конкурсу	Вага птиці в грамах		
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	Лимарь Михайло Матв.	Ушанка	Ряба	25/І	2941	174	2230	2460		
		Місцева-сел.	Тем.-глина	"	2917	175	1950	2310		
		"	Зозуляста	"	2929	176	1600	1960		
		"	Світло-глина	"	2953	177	1670	2070		
37	Гонта Іван Андрійович	"	Глиняста	"	2963	178	1200	1450		
38	Артіль „На провесні“, Сахновщанського району, Полтавської округи	Мет.-Плімутрок	Полосата	23/ІІ	—	179	2170	2370		
		"	"	"	—	180	2140	—		
		"	"	"	—	181	2170	2950		
		"	"	"	—	182	2130	—		
39	Племрозплідник „Борки“ „Коптахта“	Легорн	Біла	27/ІІ	8	184	1620	2760		
			"	"	"	20	185	1840	1840	
			"	"	"	21	186	1670	2050	
			"	"	"	29	187	1950	2150	
			"	"	"	35	188	1400	1750	
		Віяндот	"	"	"	54	189	1470	1550	
			"	"	"	55	190	2670	—	
			"	"	"	97	191	1300	1770	
			"	"	"	125	192	1840	2270	
			"	"	"	127	193	1450	1950	
		Род-Айлянд	Червона	"	"	"	43	194	1870	2130
				"	"	"	61	195	1920	2190
				"	"	"	76	196	2420	2410
				"	"	"	97	197	2270	—
				"	"	"	120	198	1620	—
Орпінгтон-Буф.	Полова	"	"	"	59	199	2320	2620		
		"	"	"	79	200	2470	2700		
		"	"	"	82	201	2470	2550		
		"	"	"	87	202	2290	2260		
		"	"	"	—	203	2680	2440		
Барневельдер	" "	"	"	"	34	204	2330	2220		
		"	"	"	35	205	1950	1760		
		"	"	"	42	206	2880	2770		
		"	"	"	43	207	2200	2210		
		"	"	"	119	208	2200	—		
40	Конкурсу	Голошийка	Тем.-глина	28/ІІ	—	209	1900	2210		
		"	Зозуляст.	"	—	210	1820	1770		

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене)	Валова придатковість в копіях	Умовно чистий	
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом					прибуток +	збиток -
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
—	—	—	15	8	15	14	2	10	64	4348	67,9	Помірн.	261	+ 71	
—	—	7	24	26	23	14	7	15	116	6137,5	52,0	„	368	+178	
—	—	—	12	14	24	10	7	2	69	3600,5	52,2	„	218	+ 28	
—	—	1	9	26	24	13	19	15	107	5503,5	51,4	Мал.	330	+140	
—	—	1	18	23	22	22	16	—	102	4942,5	48,4	„	296	+106	
—	—	1	4	24	19	11	5	14	78	4471,5	57,3	„	268	+ 78	
—	—	3	—	Хвора	1	11	11	11	26	1286	49,4	Помірн.	77	-113	
—	—	—	—	19	10	17	11	11	64	3411	53,3	„	205	+ 15	
—	—	—	2	—	—	Загин. 1/VII	—	—	2	136	68,0	Мал.	8	-182	
—	—	1	—	5	Загин. 22 VI	—	—	—	6	283	47,0	„	17	-173	
—	—	5	15	23	11	13	5	2	74	4542	61,4	Не- зафарб.	273	+ 83	
—	—	12	12	16	11	3	3	—	57	3052	53,5	„	183	— 7	
—	—	2	19	17	20	7	6	—	71	3894,5	54,8	„	234	+ 44	
—	—	6	19	14	11	19	13	—	82	4723,5	57,6	„	284	+ 94	
—	—	1	7	4	9	7	8	—	36	1943,5	53,9	„	117	— 73	
—	—	5	14	18	1	23	15	4	80	4263	53,3	Помірн.	256	+ 66	
—	—	2	12	2	—	—	Загин. 16/VIII	—	16	1020	63,8	Мал.	61	-129	
—	—	—	11	16	15	9	12	8	71	4023,5	56,6	Помірн.	242	+ 52	
—	—	8	16	25	4	—	—	—	53	2687	50,7	Мал.	161	— 29	
—	—	—	19	11	4	1	—	—	35	1791	51,1	Помірн.	108	— 82	
—	—	3	23	10	12	14	5	—	67	3506,5	52,3	Мал.	211	+ 21	
—	—	14	24	23	20	21	13	11	126	6606	52,4	Помірн.	396	+206	
—	—	14	22	23	9	14	14	14	110	5514,5	50,1	Темн.	331	+141	
—	—	Загин. 22/III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-190	
—	—	5	12	1	2	Загин. 10/VII	—	—	20	1085	54,2	Помірн.	65	-125	
—	1	15	17	5	15	13	14	13	93	5125,5	50,1	„	308	+118	
—	—	9	23	20	3	20	15	—	90	5061,5	56,2	„	304	+114	
—	—	9	16	1	8	11	—	—	45	2649	58,8	Темн.	159	— 31	
—	—	—	9	9	2	—	—	2	22	1201	54,5	Помірн.	72	-118	
—	—	1	20	20	12	19	14	—	86	4899,5	56,9	Темн.	294	+104	
—	—	3	24	24	—	—	—	—	51	3102	60,8	„	186	— 4	
—	1	7	9	11	10	—	9	13	60	3226	53,7	„	194	+ 4	
—	—	—	18	23	10	9	6	—	66	4126,5	62,5	„	248	+ 58	
—	—	1	11	20	24	19	20	17	128	7682	60,0	„	461	+271	
—	—	1	—	Загин. 22/III	—	—	—	—	1	50	50,0	„	3	-187	
—	—	4	23	26	13	25	6	17	114	6299	55,2	Помірн.	378	+188	
—	—	—	1	17	13	—	1	—	32	1840,5	57,5	Мал.	110	— 80	

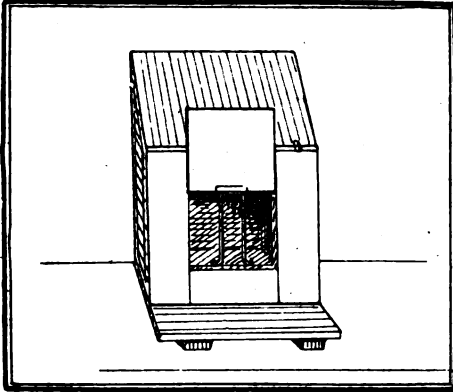
№№ по черзі	Власник пtiці	Порода	Масть	Час вступу на конкурс	Мітка власника пtiці	№№ міток конкурсу		
						Вага пtiці в грамах		По закінч конкурсу
						При вступі на конкурс	По закінч конкурсу	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Конкурсу	Голошийка	Св.-Глиняста	29/II	—	211	1850	1620
		"	"	"	—	212	1880	1650
		"	"	"	—	213	1730	—
		"	"	"	—	214	1500	—
		"	"	"	—	215	1520	1465
		"	"	"	—	216	1750	1720
		"	"	"	—	217	1550	1600
		"	"	"	—	218	1550	1570
40	Комуна „Комінтерн“, Александрійського району, Кременчуцької округи	Місцева-сел.	Чорна	16/III	—	219	1750	1740
		"	"	"	—	220	2100	1800
		"	"	"	—	221	2080	2070
		"	"	"	—	222	1900	1870
		Метис-Орлінгтон	Тем.-глин.	"	—	223	2680	—
		"	Глиняста	"	—	224	2300	2425
		"	"	"	—	225	3320	3365
		"	Св.-глиняста	"	—	226	2800	2550
		"	"	"	—	227	2560	2500
		"	"	"	—	228	3360	3670
41	Клемрозплідниць „Яківці“, Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції	Місцева-сел.	Зозуляста	1/I	80	229	1660	2010
		"	"	"	584	230	1660	2190
		"	"	"	513	231	1460	2020
		"	Глиняст.-роз. гребінь	"	581	232	1670	1700
		"	"	"	585	233	1840	1770
		"	"	"	591	234	1690	1750
		"	Глиняст. гребінь лист.	"	464	235	1660	2030
		"	"	"	2	236	1600	1940
		"	"	"	526	237	1850	2095
		"	"	"	494	238	1620	1820

З Н Е С Е Н О Я Є Ц Ь										Загальна вага яєць в грам.	Середня вага яйця	Зафарблення шкаралупи (темне, помірне, мал., незафарблене)	Валова прибутковість в копійках	Умовно чистий	
Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом					+ прибуток	- збиток
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
—	—	1	14	15	16	15	10	—	71	3625,5	51,1	Мал.	218	+ 28	
—	—	11	13	27	19	24	6	1	101	5275	52,2	"	317	+127	
—	—	—	8	22	1	6	—	Загин. 4/IX	37	1876,5	50,7	"	112	— 78	
—	—	—	7	13	—	1	2	Загин. 8/IX	23	1224	53,2	"	73	—117	
—	—	1	7	25	1	22	4	—	60	2824,5	47,1	"	169	— 21	
—	—	10	20	24	18	5	—	—	77	4003,5	51,9	"	240	+ 50	
—	—	—	7	21	23	24	1	—	76	3910,5	51,4	"	235	+ 45	
—	—	10	13	16	9	14	13	13	88	4626,5	52,6	"	278	+ 88	
—	—	—	15	27	7	15	12	8	84	4135,5	49,2	"	248	+ 58	
—	—	4	16	18	11	—	9	8	66	3354	50,8	Темн.	201	+ 11	
—	—	2	19	9	17	16	—	—	63	3795	60,2	Помірн.	228	+ 38	
—	—	4	18	24	12	18	22	1	99	5042,5	50,9	"	302	+112	
—	—	5	9	13	13	—	10	Загин. 1/IX	50	2849,5	56,9	"	171	— 19	
—	—	1	15	15	7	10	—	—	48	2913	60,7	"	175	— 15	
—	—	1	4	24	6	—	—	—	35	2109	60,3	"	127	— 63	
—	—	2	3	16	11	8	—	—	40	2499	62,4	"	150	— 40	
—	—	—	18	7	10	11	15	8	69	4115,5	59,6	Темн.	247	+ 57	
—	—	3	23	13	9	—	—	—	48	2954,5	61,5	Помірн.	177	— 13	
10	19	9	22	14	11	18	11	6	120	6012	50,1	Мал.	361	+171	
-2	11	8	22	14	21	29	18	12	137	7366	53,7	"	442	+252	
1	12	2	16	26	28	16	19	16	136	6692	49,2	Помірн.	402	+212	
9	5	13	1	15	17	13	16	12	101	5460	55,0	"	328	+138	
—	18	8	19	23	22	29	24	26	169	9474	56,1	"	569	+379	
7	10	9	8	12	19	14	15	11	105	5990	57,1	"	360	+170	
8	21	21	21	12	16	6	—	—	105	5408	51,5	Мал.	325	+135	
3	14	15	13	14	23	15	9	7	113	5254	46,5	Помірн.	315	+125	
10	12	7	9	15	16	13	11	14	107	5417	50,6	"	325	+135	
7	10	5	10	15	15	10	8	13	93	5283	56,8	"	317	+127	

Облік несучості на конкурсі переводили контрольними гніздами:

Контрольне
гніздо

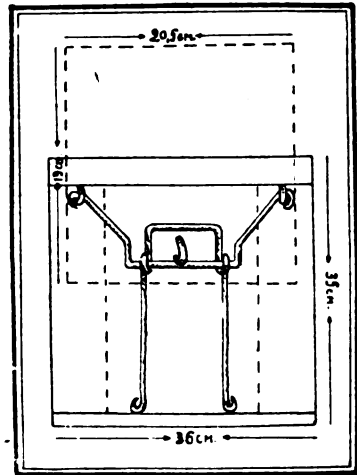
Контрольне гніздо, зроблене з дерева та дикту, являє собою ящик таких зовнішніх промірів: висота передньої стінки рівна 35 см., висота задньої стінки = 46 см., ширина гнізда = 26 см. та довжина = 50 см. Основна ряма зроблена з брусків в 2 см., до неї припасовані диктові стінки планками в 1 см. Кришка зроблена також з дикту та прикріплена на завісах. Для того, аби курка могла вільно дістатися до гнізда та звідти не вилізла, в передній стінці гнізда встановлено механізм надзвичайно простої конструкції. До верхньої частини передньої стінки на гачках підвішена дротяна гойдалочка, на ній надіто залізний дрiт в вигляді літери "П", шириною 8½ см. та довжиною 22 см., на кінцях зігнутий в петельки. (В описові гнізда далі цей дрiт позначаємо літерою "П" в дужках). Цей механізм припасований при вході до гнізда так, аби курка могла пройти через дрiт (П). Вхід має дерев'яні дверчата розміром 20½ × на 19 см., що можуть в жолобках соватися догори та вниз. З середини гнізда на цих дверчатах внизу прироблено держачок з дроту. Коли гніздо відкрито ці дверчата підсовуються догори та держачком чипляються до гойдалочки, посеред дроту (П). На малюнку 20-му подано відкрите гніздо. Входячи до гнізда курка пролазить через дрiт (П), штовхає його, а цей останній рухає за собою гойдалочку; дверчата, що до цього часу трималися на гойдальці держачком, зіскакують і таким чином автоматично падають та закривають вхід. Коли курка знесеться, її виймають з гнізда через кришку та знову підносячи дверчата й закріплюючи їх згаданим способом, залишають гніздо для користування. Контрольне гніздо цього типу, завдяки простоті його будови, може бути з успіхом застосоване в умовах селянського господарства.

Мал. 20-а Схематичний малюнок контрольного гнізда.

Кришка зроблена також з дикту та прикріплена на завісах. Для того, аби курка могла вільно дістатися до гнізда та звідти не вилізла, в передній стінці гнізда встановлено механізм надзвичайно простої конструкції. До верхньої частини передньої стінки на гачках підвішена дротяна гойдалочка, на ній надіто залізний дрiт в вигляді літери "П", шириною 8½ см. та довжиною 22 см., на кінцях зігнутий

в петельки. (В описові гнізда далі цей дрiт позначаємо літерою "П" в дужках). Цей механізм припасований при вході до гнізда так, аби курка могла пройти через дрiт (П). Вхід має дерев'яні дверчата розміром 20½ × на 19 см., що можуть в жолобках соватися догори та вниз. З середини гнізда на цих дверчатах внизу прироблено держачок з дроту. Коли гніздо відкрито ці дверчата підсовуються догори та держачком чипляються до гойдалочки, посеред дроту (П). На малюнку 20-му подано відкрите гніздо. Входячи до гнізда курка пролазить через дрiт (П), штовхає його, а цей останній рухає за собою гойдалочку; дверчата, що до цього часу трималися на гойдальці держачком, зіскакують і таким чином автоматично падають та закривають вхід. Коли курка знесеться, її виймають з гнізда через кришку та знову підносячи дверчата й закріплюючи їх згаданим способом, залишають гніздо для користування. Контрольне гніздо цього типу, завдяки простоті його будови, може бути з успіхом застосоване в умовах селянського господарства.

Мал. 21-а. Механізм контрольного гнізда.

Знесене кожною куркою яйце фіксували, як зазначено було вже вище, та записували в журнал обліку несучості, дані про несучість

крім того позначали в постійному журналі несучости й індивідуальній картці. Зразки цих блянків обліку дивись в додатках.

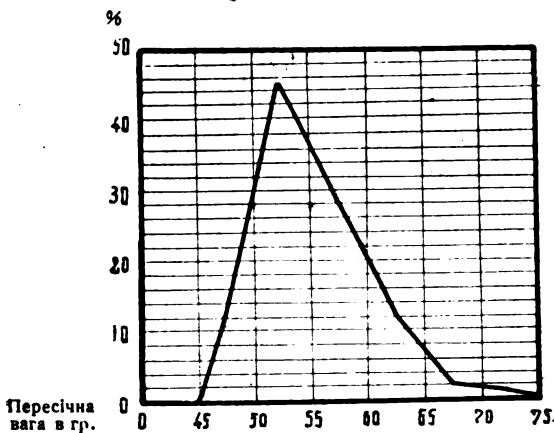
В загальній відомості про несучість птиці на конкурсі, дані про кількість знесених яєць означено в шпальтах з 10 по 19 включно,

Мал. 22-й. Колекція яєць конкурсу за Іх вагою.

шпальт 20-й показує загальну вагу Іх, 21-й пересічну вагу яйця для кожної курки за час конкурсу.

Птиця на конкурсі дала дуже невирівняну якісну продукцію — пересічна вага яйця від кожної курки коливалася від 45 грамів до 75 грамів. Були випадки, що яйця важили лише 20 грам та поруч з тим траплялися яйця за вагою в 100,5 гр.

Мал. 23-й. Крива пересічної ваги яєць по всьому стаду конкурсу.

На малюнку 22-му представлена колекція яєць одержаних на першому конкурсі за Іх вагою; як бачимо продукція птиці на конкурсі надзвичайно різноманітна.

По ординаті відкладені відсоткові значіння варіантів, по абсцисі — класи. При складанні кривої всю птицю, що була на конкурсі, прийнято за 100 та обраховано в $\frac{0}{100}$ кількість курей, щодо пересічної ваги яйця за міжкласовим проміжком в 5 грамів.

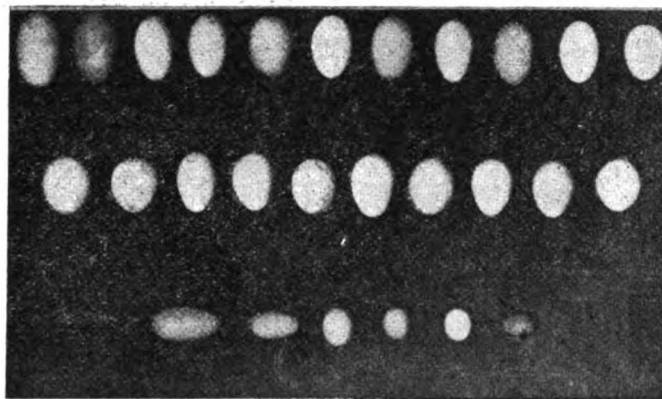
Як бачимо найбільша кількість курей дала яйце вагою від 50 грамів до 55 грамів. Мода, що лежить в проміжкові (від 50 до 55 грамів) доводить, що в масі, в більшості випадків, ми маємо яйце дрібне, а це

обумовлює звичайно й відповідну його вартість, як продукту збуту. Відсоток птиці, що дала яйця за вагою від 55 до 60 грамів вказує, що збільшення ваги яєць не виключено.

Розподіл курей по несучості за весь час перебування на конкурсі.

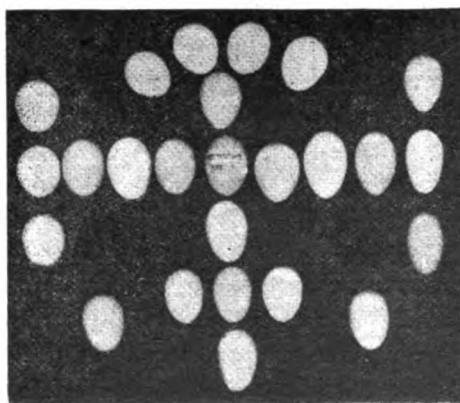
Знесено яєць з січня по жовтень	Конкурсні №№ курей	Знесено яєць з січня по жовтень	Конкурсні №№ курей	Знесено яєць з січня по жовтень	Конкурсні №№ курей
169	233	107	5-177-237	74	131-184
166	142	106	123-149	73	93-163
164	59-61-83	105	37-98-99-234- 235	71	135 167-186- 191-211
155	105	104	129	70	41-136
145	68	102	121-178	69	47-77-176-227
144	13-69	101	28-212-232	68	138-168
140	64	100	40	67	194
139	26	99	222	66	6-42-72-206- 220
137	150-230	98	146-164	65	134
136	15-125-231	97	23-45-133	64	137-174-181
134	19	96	78-113-156	63	221
133	92	95	116	60	147-205-215
132	153	93	10-21-24 25- 199-23	59	101-118
131	14	92	109-124	57	58-185
130	49	91	2-9-111-114- 158	56	128
129	16	90	27-200	55	31
128	63-207	89	55-152	53	4-46-192
127	7-29-65	88	85-144-218	52	87-110
126	66-195	87	76-90-103-159- 160-169	51	204
123	143	86	80-100-203	50	70
122	139	85	30-132-148- 161-166	49	75-127
121	51-172	84	60-89-94-219	48	224-228
120	22-229	83	122	46	119-130
119	140	82	38-74-79-102- 137	45	201
118	17-117-173	81	71-95-115	41	84
117	82-97-170-53	80	73-189	40	226
116	54-175	78	36-171-179	39	120
115	154	77	216	36	188
114	18-62-165-209	76	39-57-86-88- 126-217	35	193-225
113	91-236	75	3-96	32	210
112	12			22	155-202
111	1			11	104
110	11-20-145-196			0	33
109	48				
108	162				

Ця відомість свідчить, що *несучість по своїх розмірах дуже різноманітна з коливанням від 0 до 169 шт. яєць за весь час конкурсу.* Це говорить за випадковість складу стада курей, що брали участь в конкурсі, а також про відсутність у власників добору птиці за продуктивністю.

Мал. 24-й. Форма яєць.

За фарблення шкаралупи яєць, що позначено в 22-й шпальті загальної відомости, відмічали за такою шкалою: темно-зафарбована, помірно зафарбована, мало зафарбована та незафарбована. Крім курей з породи барневельдер, що дали яєць з шкаралупою темно зафарбованою, *майже вся птиця конкурсу дала яєць з зафарбленням шкаралупи помірним та малим.* Винятком стоять легорни, що дали шкаралупу яєць незафарбовану.

Мал. 25-й Форма яєць.

По формі яєць були також різноманітні. Цілком правильної форми була незначна кількість яєць.

На малюнку 24-му подано колекцію яєць з неправильною формою що виявляється по різному — занадто видовжене яйце, надмірно округле тощо. На малюнку 25-му в центрі колекції уміщено яйце правильної форми серед різних неправильних яєць.

Загальна зміна умов угри-мання, клімату, виключно сувора зима та холодна весна, а також щеплення безумовно негативно відбилися на несучости курей взагалі та частково на несучости в зимовий період.

Несучість стада птиці та дані температур за час конкурсу:

Назва місяців	Кількість курей			Дані температур	
	Загальна	Що неслися		Пересічна	Коливання
		Абсолют. кількість	у %		
Січень друга полов.	124	33	26,6	- 10°	від - 2° до - 20,6°
Лютий	228	31	13,6	- 10,4°	" + 3,5° - 29°
Березень	238	178	77	- 7,3°	" + 4,1° - 21,6°
Квітень	230	221	96	+ 7°	" - 4,7° + 24°
Травень	228	218	95,6	+ 14,8°	" + 0,4° + 29°
Червень	224	214	95,5	+ 16,4°	" + 4,1° + 28,2°
Липень	221	198	89,6	+ 21,4°	" + 2,3° + 36°
Серпень	219	182	83,1	+ 17,3°	" + 9,7° + 29,8°
Вересень	215	136	63,2	+ 14°	" + 1,6° + 27°

Пересічна несучість на стадо птиці по конкурсу, що виявилось цифрою — 86 штук яєць (кругло) на одну курку, є досить висока. При обчисленні пересічної, а також при виявленні рекордисток, приймається до уваги несучість курей за час з 1 лютого до 1 жовтня, оскільки в січні місяці склад стада не був постійним.

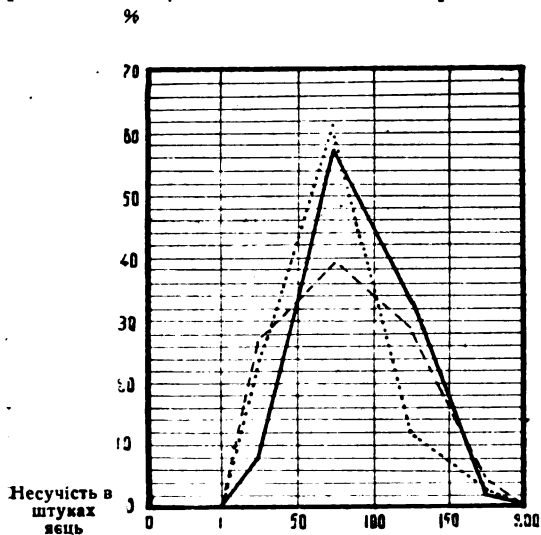
Дані про несучість птиці на конкурсі, оброблені за варіаційною статистикою, показали слідує:

Породи .	Кількість курей	$M \pm m$	$\sigma \pm m\sigma$	V у %
Місцеві	154	$90 \pm 2,39$	$29,68 \pm 1,69$	39,98
Метиси	41	$82 \pm 6,70$	$42,96 \pm 4,74$	52,39
Чужоземні	33	$71 \pm 5,82$	$33,46 \pm 4,12$	47,12
Для всього стада	228	$86 \pm 2,23$	$33,65 \pm 1,58$	39,13

Отже пересічні величини несучости для курей різних порід виявилися в таких числах (в штуках яєць): для місцевих — $90 \pm 2,39$, метисів $82 \pm 6,70$ та чужоземних $71 \pm 5,82$. Так розмах варіювання, як і варіаційні коефіцієнти, що для метисів дорівнює 52,39, при 47,12 для чужоземних та 39,98 для місцевих, дуже великі. Це підтверджує наявність на конкурсі, так би мовити, випадкового птичого стада зі всіх представлених на конкурсі порід курей. Порівнюючи різницю між пересічними несучости місцевих та чужоземних курей, з їх середньою помилкою бачимо, що вони є приналежними до різних варіаційних рядів, бо показчик певності різниці дорівнює 3,01. Інше дає порів-

няння цих величин у місцевих та метисів; тут їх пересічні несучости треба вважати за варіантів одного й того ж самого *M*, оскільки не доведено, щоби вони відрізнялися (покажчик певности різниці = 1,1).

Зважаючи на те, що кількість курей за породами була неодинакова, для порівняння їх несучости останню обраховано в ‰, приймаючи наявну кількість птиці з кожної представленої на конкурс породи за 100‰. Як бачимо *мода* кривої кожної з порід лежить в одному

Мал. 26-й. Криві несучости курей за породами.

— місцеві, ... чужоземні, - - - метиси

міжкласовому проміжку від 50 до 100 шт.; місцеві та метиси мають тенденцію до збільшення, чужоземні стоять осторонь.

Виявлену на конкурсі низьку несучість чужоземних порід можна пояснити недосконалим добром тієї чужоземної птиці, що була надіслана на конкурс, за винятком плімутроків в кількості 4 шт. надісланих Харківською дослідн. станцією, які дали пересічну несучість 112,9 шт. яєць. Абсолютне значіння пересічної несучости для місцевих доводить, що наша місцева курка здібна дати гарну кількостну продукцію. Для цього пот ібно надати їй лише більшої уваги, ніж вона має на сьогодні.

В умовах селянського господарства ми можемо підняти та стабілізувати несучість місцевої курки тільки при уважному підході до цієї справи, гарному доборі птиці та поліпшенні техніки птахівництва.

Дані про кількість одержаних яєць за час конкурсу та їх витрату;

Місяці	Знесено				Витрачено				
	Неконгр.	Контрол.	Разом	У ‰	Продано	Аналізов.	Колекції	Розбито	Разом
Січень	2	32	34	0,18	4	—	—	3	7
Лютий	1	71	72	0,39	70	—	—	—	70
Березень	21	1307	1328	7,22	1185	147	—	10	1342
Квітень	38	3803	3841	20,93	3408	370	—	11	3789
Травень	33	3895	3928	21,32	3419	345	—	8	3772
Червень	18	2917	2935	15,91	2551	338	—	16	2905
Липень	12	2791	2803	15,20	2461	353	—	22	2836
Серпень	8	2092	2100	11,42	1615	211	387	18	2231
Вересень	1	1360	1361	7,43	1106	212	118	14	1450
Разом	134	18268	18402	100	15819	1976	505	102	18402

Примітка: До цієї відомости не внесені яйця, в загальній кількості 1186 шт., знесених курми племрозплідника „Яківці“.

За час конкурсу було знесено по-за контрольно 134 шт. яєць — це складає дуже незначний відсоток (0,7⁰/о); облік несучости птиці за допомогою контрольних гнізд цілком задовільний. Продано 15819 шт. — 85,9⁰/о, розбито курми та в час зборки 102 шт. — 0,55⁰/о, пішло на колекцію 505 шт. — 2,75⁰/о, та витрачено для аналізу 1976 шт., що складає 10,7⁰/о.

Аналіза яєць, її метода та результати.

Аналізу переводили з березня до жовтня місяця.

Для характеристики продукції птиці брали на аналізу від кожної курки по два яйця на місяць — через кожні два тижні по одному яйцю. Яйце поступало на аналізу виключно в той же день, коли було знесено. Аналізою мали за мету визначити такі дані, щодо характеристики яйця: загальну вагу, проміри яйця — довжину та ширину, об'єм яйця, вагу жовтка, білка, яєшної маси та шкаралупи, товщину шкаралупи, та питому вагу яйця. Всі вагові дані визначали на техно-хемічних терезах з точністю до 0,01 гр., проміри яєць робили штангелем за обрахунком до 1 мм., товщину шкаралупи визначали мікрометром — точність 1 мікрон. Для визначення об'єма брали циліндра з дестильованою водою, витиснуту яйцем воду обраховували в куб. сан. Питому вагу вчисляли через відношення ваги яйця до ваги води його об'єма, приймаючи вагу води за одиницю. Порядок аналізу був такий: спочатку виміряли штангелем довжину та ширину яйця, далі важили яйце й визначали загальну вагу його, потім визначали об'єм. Після цього обережно розбивали яйце та механічно відділяли жовток, білок і шкаралупу окремо. Жовток та шкаралупу важили зараз же, далі залишали сохнути шкаралупу при кімнатній температурі цілу добу, після чого вже визначали її товщину. Білок вираховували по різниці. Дані аналізу записували у відомість (див. додатки); вчисляли відсоткові співвідношення окремих частин яйця та вагу яєшної маси, що також записували до відомости. За яєшну масу брали суму жовтка та білка. *Всього було проаналізовано 1976 шт. яєць, що складає від загальної кількості яєць по конкурсу 10,7⁰/о.* Характеризуючи продукцію кожної курки обраховували пересічні по місяцях та за весь час конкурсу. Всі результативні дані, аби можливо було порівняти продукцію курей за породами, розподілені на три групи: місцеві, метиси та чужоземні. При складанні варіаційних кривих, вважаючи на неоднакову кількість проаналізованих яєць по породах, всю кількість яєць для кожної породи брали за 100. Хоч результатам аналізу яєць за породами можна дати більш широкого значіння ніж даним несучости за породами, проте подане вище зауваження, що до узагальнення висновків про несучість треба мати і тут на увазі.

Далі наводимо таблиці варіаційних елементів з варіаційних рядів по даних аналізу яєць на конкурсі. Перша таблиця подає характе-

Таблиця 1
Місцеві.

Варіанти	Пересічне аритмет. <i>M</i>	Середина помилка <i>m</i>	Основний відхил <i>σ</i>	Середина помилка осн. відхилю <i>m_σ</i>	Варіац. коефіцієнт. <i>v y %</i>	Коливання	
						Мінімум	Максимум
Вага яйця в грам.	53,41	±0,33	4,06	±0,23	7,60	44	70
„ шкаралупи „	6,00	±0,04	0,48	±0,03	6,00	5,0	7,50
„ жовтка „	16,14	±0,11	1,38	±0,08	8,55	12	20
„ білка „	31,27	±0,25	3,09	±0,18	9,88	24	42
„ яєшної маси в гр.	47,41	±0,30	3,75	±0,21	7,91	39	62
Товщина шкаралупи в мікронах	40,6	±0,20	2,51	±0,14	6,18	33	49
Довжина яйця в мм.	55,4	±0,10	1,30	±0,07	2,35	50	60
Ширина „ „	41,5	±0,10	1,26	±0,07	3,04	38	45
Об'єм яйця в куб. с. .	50,3	±0,33	4,13	±0,24	8,21	40	62
Питома вага яйця . .	1,077	±0,0009	0,01	±0,0006	1,02	1,040	1,140

Таблиця 2
Метиси.

Варіанти	Пересічн. аритмет. <i>M</i>	Середина помилка <i>m</i>	Основний відхил <i>σ</i>	Середина помилка осн. відхилю <i>m_σ</i>	Варіац. коефіцієнт. <i>v y %</i>	Коливання	
						Мінімум	Максимум
Вага яйця в грам. .	58,02	±0,83	5,25	±0,59	9,05	48	71
„ шкаралупи „ .	6,45	±0,09	0,63	±0,07	9,77	5,25	8,00
„ жовтка „ .	17,20	±0,22	1,38	±0,15	8,02	15	20
„ білка „ .	34,37	±0,69	4,37	±0,49	12,71	26	48
„ яєшної маси в гр.	51,57	±0,78	4,91	±0,55	9,52	42	64
Товщина шкаралупи в мікронах	41,3	±0,49	3,09	±0,35	7,48	35	48
Довжина яйця в мм.	56,7	±0,39	2,48	±0,28	4,37	53	62
Ширина „ „ .	42,7	±0,27	1,70	±0,19	3,98	39	47
Об'єм яйця в куб. с. .	55,0	±0,85	5,36	±0,60	9,75	44	70
Питома вага яйця . .	1,073	±0,0017	0,01	±0,0012	1,03	1,030	1,100

Таблиця 3

Чужоземні.

Варіанти	Пересічн. аритмет. <i>M</i>	Серединна помилка <i>t</i>	Основний відхил σ	Серединна помилка осн. відхилю $t\sigma$	Варіац. коефіцієнт v у %	Коливання	
						Мінімум	Максимум
Вага яйця в грам. . .	55,50	$\pm 0,70$	3,98	$\pm 0,50$	7,17	48	66
„ шкаралупи . . .	6,12	$\pm 0,09$	0,51	$\pm 0,06$	8,33	4,75	7,00
„ жовтка . . .	17,16	$\pm 0,23$	1,34	$\pm 0,17$	7,81	13	22
„ білка . . .	32,22	$\pm 0,55$	3,03	$\pm 0,39$	9,59	26	42
„ яєшної маси . . .	49,38	$\pm 0,64$	3,61	$\pm 0,45$	7,31	43	59
Товщина шкаралупи в мікронах	39,9	$\pm 0,41$	2,34	$\pm 0,29$	5,86	35	45
Довжина яйця в мм. .	56,4	$\pm 0,33$	1,87	$\pm 0,23$	3,32	52	60
Ширина яйця в мм. .	42,0	$\pm 0,19$	1,08	$\pm 0,14$	2,57	40	44
Об'єм в куб. с. . . .	52,2	$\pm 0,65$	3,70	$\pm 0,46$	7,09	44	62
Питома вага яйця . .	1,077	$\pm 0,0021$	0,01	$\pm 0,0015$	1,11	1,050	1,130

Таблиця 4

Все стадо.

Варіанти	Пересічн. аритмет. <i>M</i>	Серединна помилка <i>t</i>	Основний відхил σ	Серединна помилка осн. відхилю $t\sigma$	Варіац. коефіцієнт v у %	Коливання	
						Мінімум	Максимум
Вага яйця в грам. . .	54,52	$\pm 0,31$	4,64	$\pm 0,22$	8,51	44	71
„ шкаралупи . . .	6,08	$\pm 0,04$	0,54	$\pm 0,08$	8,88	4,75	8,00
„ жовтка . . .	16,48	$\pm 0,10$	1,50	$\pm 0,07$	9,90	12	22
„ білка . . .	31,96	$\pm 0,24$	3,55	$\pm 0,17$	11,11	24	48
„ яєшної маси . . .	48,44	$\pm 0,28$	4,28	$\pm 0,20$	8,84	39	64
Товщина шкаралупи в мікронах	40,6	$\pm 0,16$	2,64	$\pm 0,12$	6,50	33	49
Довжина яйця в мм. .	55,7	$\pm 0,13$	2,02	$\pm 0,09$	3,68	50	62
Ширина яйця в мм. .	41,8	$\pm 0,09$	1,41	$\pm 0,07$	3,87	38	47
Об'єм яйця в куб. с. .	51,4	$\pm 0,30$	4,56	$\pm 0,21$	8,87	50	62
Питома вага яйця . .	1,076	$\pm 0,0007$	0,01	$\pm 0,0005$	1,02	1,080	1,140

ристку місцевих курей, друга — метисів, третя — чужоземних та четверта — характеристику всього стада конкурсу. Аналізою яєць було охоплено таку кількість курей: місцевих 154 шт., метисів — 40, чужоземних — 39, а по стаду всього 226 шт. Таблиці варіаційних елементів див. стор. 43, 44.

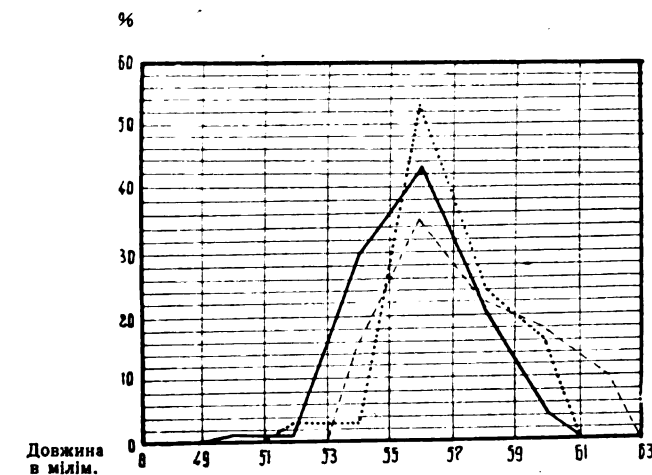
Отже, коли взяти до уваги загальну кількість проаналізованих яєць та кількість охопленої птиці, бачимо, що дослідженню якості продукції на першому конкурсі було відведено досить значне місце.

Розглядаючи пересічні арифметич. *M* ваги яєць, в гр., що для місцевих = $53,41 \pm 0,33$, метисів = $58,02 \pm 0,83$ та чужоземних $55,50 \pm 0,70$, ми бачимо досить виразне розходження між місцевими та метисами, тоді як між чужоземними та місцевими його немає. Це стверджують і показчики точ-

ности різниць — для першого випадку показчик дорівнює 5,1, а для другого 2,7. Отже в першому випадкові маємо варіанти різних рядів

(місцеві й метиси), в другому одного ряду. Але поруч збільшеної ваги у метисів ми знаходимо і більш високий коефіцієнт варіації для них (9,05), це свідчить про невіривність яєць за вагою. Основний відхил у метисів також більший (5,25).

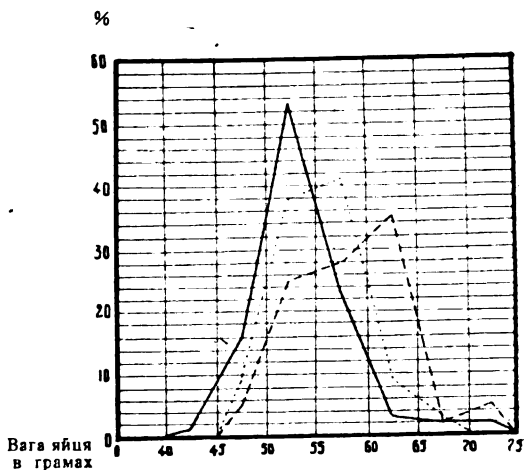
Мода в кривій метисів, що лежить в міжкласовому проміжку 60 — 65 грам при порівнанні з кривими місцевих та чужоземних

Мал. 28-й. Криві довжини яєць.

— Місцеві, - - - метиси, ... чужоземні.

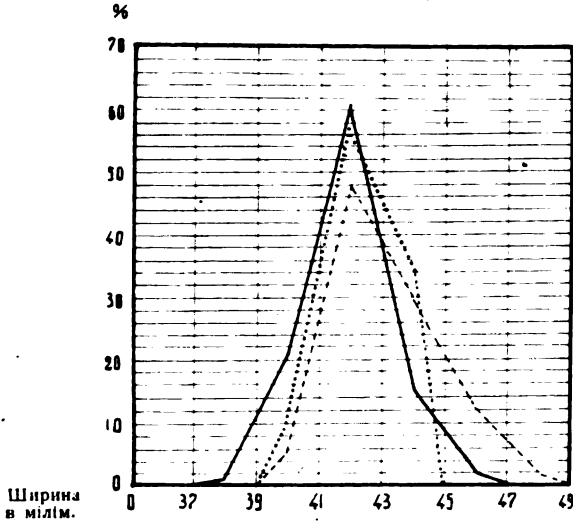
говорить за те, що тут ми маємо тенденцію до збільшення ваги яєць. Як відомо з робіт по промірах яєць, ширина та довжина яєць вже суть величини, що характеризують в тій чи іншій мірі його вагу; при чому вага яєць залежить більш від ширини, аніж довжини.

Мал. 27-й. Криві ваги яєць.

— Місцеві, ... чужоземні, - - - метиси.

Результативні дані промірів яєць на конкурсі це положення стверджують, так: абсолютні величини *M* довжини для місцевих = $55,4 \pm 0,10$ метисів = $56,7 \pm 0,39$ та чужоземних = $56,4 \pm 0,33$; *M* ширини для перших = $41,5 \pm 0,10$, других = $42,7 \pm 0,27$ та третіх = $42,0 \pm 0,19$. При порівнянні різниці *M*, находимо, що показчики певности різниці обох цих моментів цілком ув'язані з ваговим моментом яйця. Для метисів

Мал. 29-й. Криві ширини яєць.
— Місцеві, - - - метиси, ... чужоземні.

та місцевих показчик певности для довжини 5,7, ширини 4,2, тоб-то їх *M* варіанти різних рядів. Для місцевих та чужоземних маємо показників певностей довжини 2,9 і ширини 2,4, що дає підставу віднести їх до одного варіаційного ряду.

Криві метисів також різняться від місцевих та чужоземних, так в промірах довжини як і ширини яйця.

Для ваги жовтка *M* місцевих = $16,14 \pm 0,11$, метисів = $17,20$

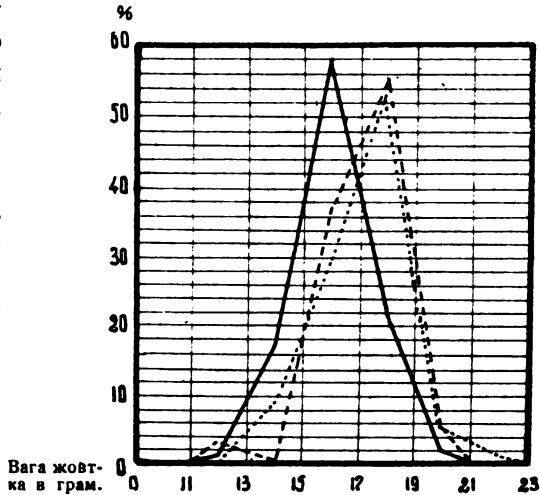
$\pm 0,22$ та чужоземних = $17,16 \pm 0,23$. Показчики певности різниці доводять, що ми маємо справу з різними варіаційними рядами, порівнення *M* місцевих з метисами дає 4,4:1 та з чужоземними 4,1:1. Самою цінною частиною яйця, як споживного продукту, вважається жовток, що має мінеральні речовини та більший відсоток жиру (понад 30%) аніж білок. Тому дуже цікавими стають так абсолютні як відносні значіння жовтка.

Абсолютне та відсоткове співвідношення частин яйця.

Породи	Пересічна вага в грамах					Відсоткове співвідношення					
	Яйця	Жовтка	Білка	Яєчної маси	Шкаралупи	До цілого яйця				До яєчної маси	
						Жовтка	Білка	Яєчної маси	Шкаралупи	Жовтка	Білка
Місцеві	53,41	16,14	31,27	47,41	6,00	30,22	58,55	88,77	11,23	34,04	65,96
Метиси	58,02	17,20	34,37	51,57	6,45	29,64	59,24	88,88	11,12	33,35	66,65
Чужоземні	55,50	17,16	32,22	49,38	6,12	30,92	58,05	88,97	11,03	34,75	65,25
По стаду	54,52	16,48	31,96	48,44	6,08	30,23	58,62	88,86	11,15	34,02	65,98

Яйце нашої місцевої курки, при невеликій абсолютній кількості жовтка, у відсотках має більшу кількість його ніж то є у метисів. Метиси дають найтяжкий жовток (17,20), але у відсотках до загальної ваги яйця найменший поміж другими породами курей. Для місцевих і метисів різниця цієї відносної величини дорівнює 0,6% (кругло) та для чужоземних й метисів вона складає 1,28%.

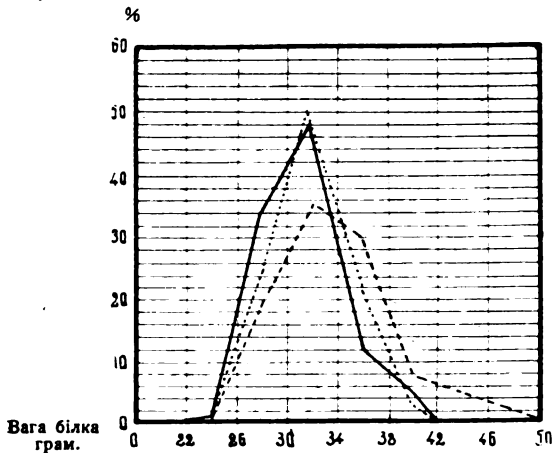
Білок та яєшна маса, що обраховані математичним шляхом, аналогічні вазі яйця, щодо варіаційних рядів. В абсолютних значіннях за M білок та яєшна маса у метисів більші ніж у місцевих та чужоземних. Ступінь варіювання по рядах також різна, причому помічаємо, що у метисів ряд варіює сильніше. Для наочного порівняння варіювання цих величин наводимо криві ваги білка та яєшної маси.

Мал. 30-й. Криві ваги жовтка.

— Місцеві, - - - метиси, ... чужоземні.

Шкаралупа за ваговими визначеннями, при пересічних для місцевих—6,00, метисів—6,45, чужоземних—6,12 дає перевагу метисам; коли ж підійти до порівняння за відсотком картина стає цілком

Мал. 31-й. Криві ваги білка.

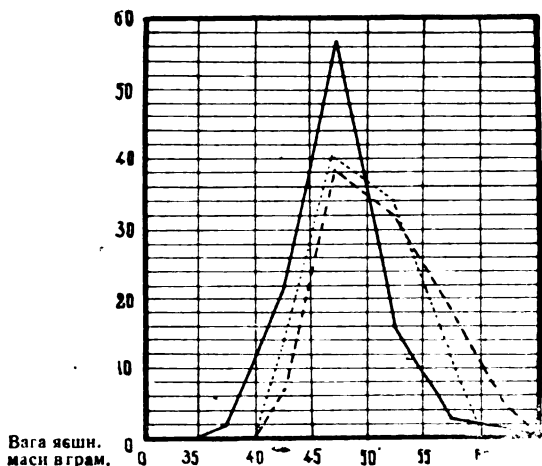
— Місцеві, ... чужоземні, - - - метиси.

іншою: на першому місці будуть місцеві—11,23%, другому—метиси 11,12%, та третьому чужоземні—11,03%. Це з'ясовується тим, що яйце місцевої курки дрібне й загальною вагою легше, аніж яйця курей других порід. Порівняння M вагових шкаралупи доводить наявність різних варіаційних рядів для метисів і місцевих (покажчик певності різниці 4,6:1) та одного ряду для місцевих і чужоземних (покажчик—1,2:1).

Розробка даних про товщину шкаралупи, при пересічних величинах для місцевих курей рівним $4,6 \pm 0,20$, метисних $= 41,3 \pm 0,49$ та чужоземних $= 39,9 \pm 0,41$ вказує, що M всіх порід відносяться до одного й того ж самого ряду, бо різниця між M місцевих та метисів

менша за 3 σ різниць; між M місцевих та чужоземних також різниці немає (показчик певности різниці 1,5).

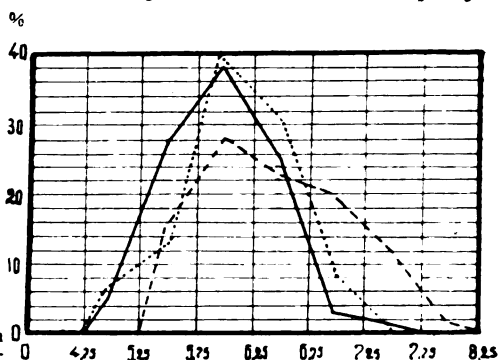
Що торкається об'єму, то він виявився за більш різними M , що йдуть побіжно всім ваговим даним аналізу яєць. M об'єма місцевих = $53 + 0,33$, метисів = $55,0 + 0,85$, чужоземних = $52,2 + 0,65$. Пересічні арифметичні об'єму метисів та місцевих відносяться до різних варіаційних рядів, різниця між їхніми M втриє більше за свою серединну помилку (5,1 : 1). Величини M місцевих та чужоземних є одного ряду,

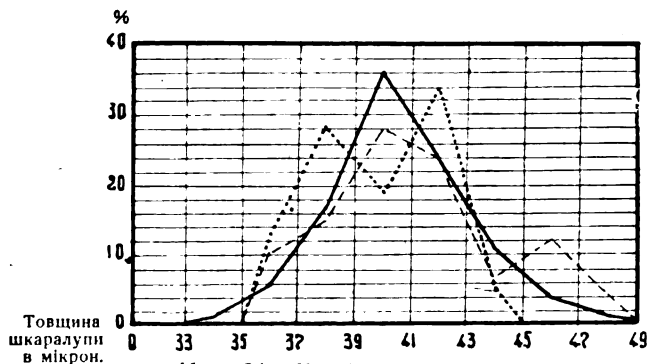
Мал. 32-й. Криві ваги яєшної маси.
— Місцеві, - - - чужоземні, ····· метиси

бо різниці не доведено (2,6 : 1).

За об'ємом яйце метисів також значно різниться від яєць інших порід. Місцеві та чужоземні кури дають найбільшу кількість яєць за об'ємом від 48 до 52 куб. сан., тоді як метиси від 52 до 56 куб. сант. Розбираючи дані про питому вагу яєць, виявляємо, що яйця всіх порід представлених на конкурсі, за

Мал. 33-й. Криві ваги шкаралупи.
— Місцеві, - - - метиси, ····· чужоземні.

Мал. 34-й. Криві товщини шкаралупи.
— Місцеві, - - - метиси, ····· чужоземні.

своєю питомою вагою були досить вирівняні, їхні пересічні належать до одного варіаційного ряду та дають величини близько до нормальної, при чому метиси дали пересічну величину рівну 1,073, що вважається для питомої ваги яєць взагалі за величину нормальною. Криві об'

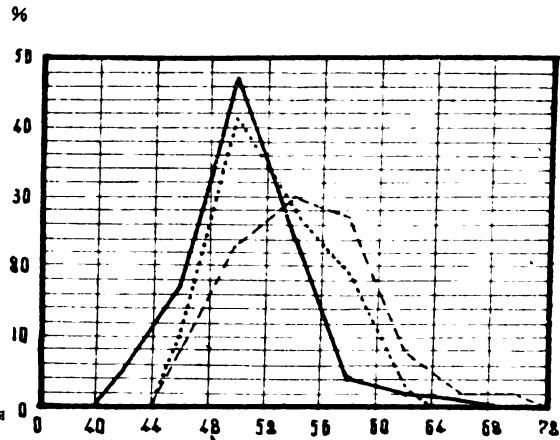
єму та питомої ваги яєць див. мал. 35-й та 36-й на стор. 49.

Закінчуючи висновки по даних аналізу яйця, мусимо зауважити що на конкурсах яйценоскості, аналіза яєць стає за великого чинника для виявлення якісної продукції птиці; вона при переведенні кількісного обліку, як то мається на конкурсі, дає повну характеристику продуктивності. На конкурсах яйценоскості централізованого порядку, приміром — всеукраїнських, аналіза яєць набуває виключного значіння.

Мікробіологічна аналіза яєць.

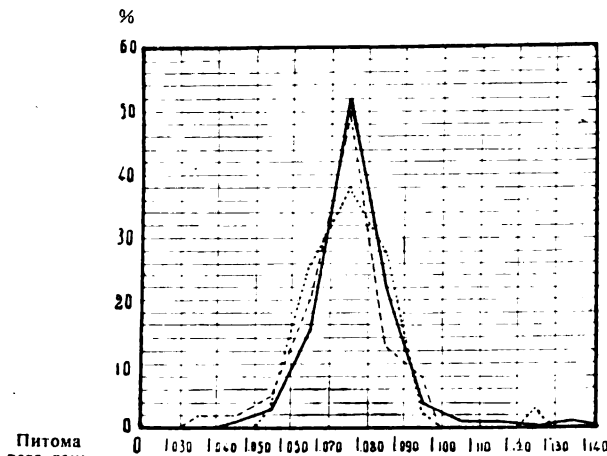
Хоч яйце є один з найрозповсюдженіших, приступних і цінних продуктів споживання — воно одночасно є и продуктом найменше вивченим. Сезонність яйця, трудність його зберігання, швидке псування сильно знижують інколи значіння яйця як продукту постійного споживання, особливо далеко від місць продукування його, в великих містах. З другого боку, ці обставини можуть гальмувати і розвиток експорту.

З цієї причини, цілком зрозуміло, що в останній час яйце стало об'єктом всебічного науково-дослідницького вивчення.

Мал. 35-й. Криві об'єму яєць.

— місцеві, - - - метиси, ... чужоземні.

Мал. 36-й. Криві питомої ваги яєць.

— місцеві, - - - метиси, ... чужоземні.

Серед цілого ряду причин, труднощів зберігання яєць і його псування, інфекція яєць відіграє видатну роль.

Інфекування яєць мікробами відбувається так в організмі птиці до його знесення, як і після знесення під час зберігання.

За загально прийнятою думкою цілої низки спеціалістів інфекування яйця найчастіше відбувається під час зберігання, при чому мікроби проходять в яйце з середовища, що його оточує, через продири шкаралупи.

Що такий шлях інфекції яйця можливий—сумнівів немає. Нашими працями і працями інших авторів, шляхом експериментальних заражень яєць через шкаралупу доведено, що деякі мікроби, особливо за сприятливих об'єктивних умов (вогкість, забрудненність шкаралупи, тепло) здібні швидко пролазити всередину яйця. До таких мікроорганізмів належать цвіль і дрібні (до 5 мікр.) особливо рухливі мікроби.

За Вільмом халерний вібрійон проходить через продиhi шкаралупи всередину яйця через 15 годин, за нашими дослідженнями кишкова паличка проходить через 8,— 24 години.

Деякими мікроорганізмами, напр, болгарською молошною квасною паличкою, заразити яйце через шкаралупу не вдалося. Але в практиці яєшної справи так промислової, як і племінної, значно більшу небезпеку являє інфекція яйця в організмі птиці, при чому інфекція спостерігається в різних стадіях розвитку яйця, починаючи із стадії ооциту та кінчаючи останньою стадією, стадією втворення шкаралупи.

Ми, шляхом аналізу свіжих, тільки що знесених яєць (15— 45 хвилин) та шляхом дослідного переховування яєць в умовах абсолютної неможливості проходження мікроорганізмів зокола через шкаралупу викрили мікробне забруднення яєць, а підчас зберігання і псування їх.

Наскільки часто свіже-знесені яйця бувають інфековані, можна судити за нижче поданими даними, що їх одержано підчас мікробіологічної аналізу яєць на конкурсі.

Інфекування яєць в організмі птиці відбувається перш за все тоді, коли птиця хворіє пошесними хворобами, особливо хронічними, як напр. туберкульоз, білий понос, колібацильоз, халера та інш.

При чому при деяких хворобах $\%$ інфекованих яєць може досягати величезних розмірів, як напр. при білому поносі, у господарствах дуже заражених, $\%$ заражених яєць досягав 80 $\%$ і більше. При туберкульозі $\%$ заражених яєць також може досягати великих розмірів. За проф. Підвисоцьким зараженість яєць (базарних) кокцидіозом сягає 10 $\%$.

Але й у птиці цілком здорової ми також часто-густо викривали інфековані яйця.

У який же спосіб інфекуються яйця в організмі здорової птиці та якими мікроорганізмами.

У цій галузі відомі дослідження Гайона. За даними цього автора інфекція яєць відбувається в яйцепроводі мікроорганізмами, що попали туди випадково з клоаки. Найчастіше інфековані підшкаралупні плівки; на цій підставі автор робить висновок, що найчастіш мікроорганізми містяться в спідній частині яйцепровода та їх автор знаходив на висині до 15 сантиметрів вище від клоаки.

Щоб перевірити дані Гайона, та щоб далі вивчити це питання, ми досліджували яйцепровід у цілком здорової свійської та дикої птиці, причому мікроорганізми знаходили іноді на протязі цілого яйцепровода,

а також спостерігалось інфекування социтів (яешника) не патогейними для птиці мікроорганізмами.

З усіх умов, що сприяють проходженню мікробів з клоаки в яйцепровід перш за все доводиться визнати момент парування курей з півнями.

Випинання самицею та самцем клоаки підчас парування, викидання самцем дуже рухливих сперматозоїдів, що їх вбирає самка, безумовно сприяє забрудненню мікробами з клоаки сперми, а рух сперми яйцепроводом сприяє просуванню мікробів.

Убивання курей в різний час після парування з дослідженням яйцепровода та ооцитів дає нам змогу точніше з'ясувати цю обставину. Але дослідження яйцепровода у молодих курей, що не парувалися з півнями, та особливо в тих, що ще не занеслися, дає стерильність яйцепровода.

Ця обставина й спонукнула нас удатися до аналізу свіже-знесених яєць на конкурсі, де молодих курей тримають без півнів.

Яйця курей, що їх тримають без півнів, цебто не запліднені, давно вже визнано за найкращі для зберігання з тих міркувань, що в заплідненому яйці може початися розвиток зародка під впливом високої літньої температури.

Замирання зародка викликає швидке псування яєць.

А ми псування запліднених яєць, крім вищезазначених, ставили в зв'язок з можливою інфекцією через півнів.

Таке припущення й потвержують до деякої міри дані наших досліджувань.

У липні місяці ми взяли яйця, знесені в один і той самий день на конкурсі та з господарства, де курей тримали з півнями.

Курей тримали в однакових умовах.

Серед яєць курей з конкурсу інфекованих було 1,1/2%, а серед яєць курей, що їх трималося з півнями — 7%.

Між вилученими мікроорганізмами були: *b. violaceus*, *b. cloacae*, *b. viscosus ochraceus* та невизначені спірило-подібні бацили.

Таким чином утримання курей без півнів для продукування яйця як продукту харчування, крім економічного значіння має гігієнічне значіння та може бути одним з профілактичних міроприємств боротьби з інфекцією яйця.

Дальша розробка питання про інфекцію яйця, — роль інфекції в промисловому та племінному птахівництві провадиться Полт. Зоотехн. Досл. Станцією й зараз, з одночасовим вивченням профілактики як методи виховання птиці, так і досвідним вивченням інкубації й способів зберігання яйця.

Економічний ефект утримання птиці на конкурсі.

Як кожна курка оплачувала корм своєю продукцією — яйцями, скільки одержано умовно чистого прибутку та збитку від кожної курки, а також вартість продукції, з розрахунку 60 коп. за кіло яець наведені в загальній відомості про несучість в шпальтах №№ 23 та 24.

На конкурсі кури були 259 день, маючи на увазі кількість курей маємо 50349 куроднів, а пересічну кількість на день — 194,4 курей. Загальна вартість витраченого за час конкурсу корму складає 370 крб. 28 коп. Отже корм одного куродня коштує 0,735 коп., а витрачений корм за час конкурсу на одну курку коштує 1 крб. 90,47 коп. тоб-то кругло 1 крб. 90 коп.

При цій вартості корму і виведено умовно чистий прибуток та збиток від птиці. Бачимо, що найбільший умовно чистий прибуток дорівнює 3 крб. 79 коп. (при валовій прибутковості 5 крб. 69 коп.) та знижується до однієї копійки.

Коли порівняти умовно чистий прибуток, що його дали місцеві, метиси та кури чужоземних порід на конкурсі, то бачимо, що місцеві та метиси сплачували витрачений корм краще, аніж чужоземні. Для порівняння користуємося з пересічних даних несучости та ваги яйця по конкурсу.

Порівняння оплати корму.

Породи	М несучости в шт. яець	М яйця в грам.	Загальна вага яйця в грам.	Ціна за кіло в коп.	Валов. прибутку		Вартість корму		Умовно чистий прибут.	
					Карб.	Коп.	Карб.	Коп.	Карб.	Коп.
Місцеві	90	53,41	4807	60	2	88	1	90	—	98
Метиси	82	58,02	4758	60	2	85	1	90	—	95
Чужоземні	71	55,50	3941	60	2	36	1	90	—	46
По конкурсу	86	51,52	4689	60	2	81	1	90	—	91

Пересічна умовно чиста прибутковість по конкурсу загалом також вища за умовно чисту прибутковість курей чужоземних. Звичайно не можна узагальнювати цих даних для всієї закордонної птиці, бо вони стосуються лише курей, що були представлені на конкурсі, які характерні недостатнім добором по несучости. До того ж на конкурсі приймала участь мала кількість чужоземної птиці. Інша річ з місцевими та метисними курми, а особливо з місцевими, що були представлені на конкурсі в досить значній кількості. Їхня пересічна по конкурсу за 8 місяців (90 шт. яець) значно перевищує пересічну несучости за бюджетами НКЗС з 1925-26 рік, що показують для місцевої курки несучість — 52 шт. яець на рік. Хоч місцевий матеріал був дуже різноманітний, обумовлений головним чином відсутністю добору проте пересічна несучости по конкурсу для місцевих свідчить про

наявність гарних несушок в наших господарствах, що їх можливо виявити при відповідному доборі та техніці птахівництва. Прикладом цього може бути цілий ряд рекордисток конкурсу, як глиняста місцева № 233, що дала 169 яєць, глиняста № 142 що дала 164, та інші. За даними Дніпропетровської Дослідної Станції, місцева селянська курка в умовах селянського господарства з продуктивністю 106 шт. яєць на рік дає валовий прибуток 3 крб. 68 коп. та умовно чистий — 2 крб. 30 коп., тоб-то вартість її корму складає 1 крб. 38 коп. За бюджетами ЦСУ за 1924-25 рік, витрати по Україні на одну голову птиці на рік складають 45 коп. Вартість корму витраченого на одну курку по конкурсу = 1 крб. 90 коп. Як бачимо дані бюджетів ЦСУ значно різняться від даних дослідних станцій. Можливо, що наше господарство, не дооцінюючи птахівництво як галузь, не може ще дати вичерпуючих точних даних про витрати на птицю; тим самим господарство подає неточні відомості. В широкій масі селянства цілком можливо піднести умовно чистий прибуток від птиці, але лише шляхом добору її та поліпшення умов утримання. Цьому прикладом є інші країни як Данія, Америка та другі.

Україна посідає значне місце в експорті яєць Радсоюзу, ринок закордонний ставить певні вимоги, щодо бракеражу яєць, в ньому фігурує й вага яєць, як один з головних показників якості продукту. Державний стандарт для експортних яєць встановлює в ряді інших вимог, розподіл яєць за сортами. Яйця першого сорту відбираються по вазі та поділяються на великі, середні й дрібні. Для 120 шт. великих яєць встановлена вага від $14\frac{3}{4}$ англійського фунта й вище; для середніх — від $13\frac{1}{4}$ до $14\frac{3}{4}$ англійського фунта, та для дрібних від 12 до $13\frac{1}{4}$ англ. фунта¹⁾).

Оцінюючи продукцію різних порід на конкурсі можна відтінити так місцевих, метисів як і чужоземних курей за участю їх в експорті. Коли прийняти продукцію кожної зі згаданих порід курей за 100%, то відсотки яєць, що йдуть на експорт за першим сортом будуть такі:

Породи	Вся про- дукція у %/о/о	Кільк. експортних яєць 1 сорт у % %			
		Загальна	З загальн. кількості		
			Великі	Середні	Дрібні
Місцеві	100	77	4	16	57
Метиси	100	92	15	40	37
Чужоземні	100	87	3	43	41

Як бачимо найбільшу кількість експортного матер'ялу 1-го сорту дали метиси, найменшу — місцеві. По градаціях за вагою яєць породи стоять в такому ж положенні:

Найгірші по вазі . . . . . дрібні яйця місцевих курей
 Найкращі " " " " " великі " метисних
 Займають середнє місце по вазі . . . . . середні " чужоземн. "

¹⁾ Англійський фунт = 0.454 кгр.

Спостереження над інстинктом квохтання птиці.

Як відомо інстинкт квохтання негативно відбивається на несучості курей, отже на конкурсах яйцenessності проведення спостережень над його проявою являється цілком доцільним. Для тих господарств, що поставили своєю метою птахівництво, як прибуткову галузь господарства, проява цього інстинкту квохтання є звичайно небажаною. Спостереження, що провадили за весь час конкурсу, виявили бажання квохтати так курей чужоземних як і місцевих.

Всього квохтало 144 курей з кількості 216 шт., або 67,1%, зовсім не квохтало 72 шт., або 32,9%.

Більша частина курей, що квохтали виявила нахил квохтати дворазово та більше разів. Наведена таблиця свідчить про це:

Зовсім не квохтало	72 курки	або	32,9%
Квохтало 1 раз	39	" "	18,5%
" 2 "	38	" "	17,6%
" 3 "	29	" "	13,4%
" 4 "	22	" "	10,2%
" 5 "	14	" "	6,5%
" 6 "	1	" "	0,45%
" 7 "	1	" "	0,45%
Разом . 216 шт.			100%

Самими впертими квочками, що квохтали 6 та 7 разів були кури місцевої породи за №№ 134 і 133, які знесли перша—65 яець, а друга—68 яець. Окремі чужоземні породи, метиси та місцеві по різному виявили нахил до насиджування. Легорни, та їх метиси, що відносяться до яйцenessних, а також з універсальних барневельдер, зовсім не квохтали. Полові орпінгтони відмітні нахилом до прояви інстинкту квохтання.

Дані про квохтання курей за породами:

П о р о д а	Кільк. курей	З них квохт.	Квохтали разів (двічі й більше)
Легорни	5	0	0
М.-легорни	10	0	0
Барневельдер	5	0	0
Орпінгтони полові	10	9	6
М.-Орпінгтони	10	7	5
Плімутроки	5	3	2
Род-Айлянди	5	3	1
М.-Мінорки	5	2	2
Голошийки	10	4	3
М.-Лангшани	4	2	1
М.-Плімутроки	5	2	2
Віяндоти білі	5	2	0

Нахил до квохтання по місяцях:

	У % % до загальної кількості курей
Лютий — 2 курки	0,9%
Березень — 0	0 .
Квітень — 13	5,7 „
Травень — 66 „	28,9 .
Червень — 98 „	43,8 .
Липень — 84 „	38,0 .
Серпень — 57 „	26,0 .
Вересень — 53 „	24,7 .

Більше всього квочок було в червні, в березні квочок не було зовсім.

Наведені дані про розподіл квочок за місяцями, вказують, що до таго часу поки штучне вилуплення курчат не набуде широкого розповсюдження, наши селянські господарства будуть мати пізніх курчат. Для боротьби з нахилом до квохтання були використані домики клітки, так звані „курячі доприки“. Ці клітки зроблені з дерева, з чотирьох сторін обтянуті дротяною сіткою знизу мають дно з брусків, на віддаленні один від одного 5—7 сантиметрів, дах зроблено з дощок. Клітка зроблена на ніжках. В ці доприки курей поміщали в той час, коли вони зовсім переставали нестися; кури сиділи в клітках від 6 до 15 день, а в середньому до 10 днів. Повторний нахил до квохтання у більшій частини курей виявлявся регулярно через місяць.

Конструкція цих домиків сприяла тому, що кури в них довго не засижувалися.

Мал. 37-д. Курячий доприк.

Розподіл квочок по місяцях за даними про кількість днів та разів квохтання.

Конкурсні №№ курей	КІЛЬКІСТЬ ДНІВ КВОХТАННЯ								Квочтали разів	Знесено яєць	Порода
	Лютий	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом			
1	—	—	—	13	10	12	—	35	3	111	Місцева
5	—	—	—	12	—	13	—	25	2	107	"
6	—	—	8	11	7	—	—	26	3	66	"
7	—	—	12	—	8	11	—	31	3	127	"
8	—	—	11	—	—	—	—	11	1	48	"
9	—	—	11	17	6	—	7	41	4	91	м. Мінорка
12	—	—	—	16	—	10	—	26	2	112	"
16	—	7	—	11	13	12	10	53	5	129	сл. Метис.
18	—	—	—	12	13	12	—	37	3	114	"
19	—	—	—	7	—	—	—	7	1	134	"
20	—	—	—	11	—	11	5	27	3	110	Місцева-поліська
21	—	—	13	7	—	8	4	32	4	93	"
22	—	—	—	8	—	—	8	16	2	120	"
23	—	4	15	9	8	5	—	41	5	97	"
24	—	—	14	6	9	9	8	46	5	93	"
25	—	—	10	10	8	—	7	35	4	93	"
27	—	—	14	8	12	8	4	46	5	90	"
29	—	—	—	—	14	—	—	14	1	127	"
30	—	—	—	—	7	10	—	17	2	85	м. Плімутрок
31	—	—	16	—	14	—	—	30	2	55	"
36	—	—	—	—	9	—	—	9	1	78	Місцева
38	—	—	13	10	12	10	7	52	5	82	"
39	—	—	7	5	8	—	6	26	4	76	"
41	—	—	12	4	16	5	7	44	5	70	"
42	—	—	12	8	7	—	6	33	4	66	"
45	—	—	—	11	15	—	7	33	3	97	"
53	—	—	—	—	6	9	—	15	2	117	м. Род.-Айлянд.
54	—	—	8	6	—	8	—	22	3	116	"
55	—	—	—	6	14	—	9	29	3	89	Місцева
69	—	—	—	10	—	—	—	10	1	144	Місцева
70	—	—	6	9	—	—	—	15	2	50	"
71	—	—	—	12	—	—	—	12	1	81	"
72	—	9	8	7	11	—	—	35	4	66	м. Орпінгтон
73	—	—	—	6	—	10	—	16	2	80	Місцева
75	—	—	10	—	6	—	9	25	3	49	м. Орпінгтон
76	—	—	—	15	—	9	—	24	2	87	Місцева

Конкурсні №№ курей	КІЛЬКІСТЬ ДНІВ КВОХТАННЯ								Квохтали разів	Знесено яєць	Порода
	Лютий	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом			
77	—	—	—	—	16	—	—	16	1	61	Місцева
78	—	—	—	9	—	—	—	9	1	96	"
79	—	—	11	—	—	10	8	29	3	82	Плімутрок
80	—	—	9	8	8	—	—	25	3	86	"
82	—	—	—	—	—	12	—	12	1	117	"
84	—	—	—	—	16	—	9	25	2	41	Орпінгтон-полов.
85	—	—	—	—	11	—	5	16	2	82	"
86	—	—	—	—	7	—	—	7	1	76	"
87	—	—	14	4	—	9	—	27	3	52	"
89	—	—	—	6	—	9	—	15	2	84	Місцева
90	—	—	10	—	—	—	10	20	2	87	"
91	—	—	8	—	8	—	—	16	2	113	"
92	—	—	—	14	—	—	8	22	2	133	"
93	—	—	—	15	9	8	—	32	3	73	"
94	—	—	12	7	8	—	5	32	4	84	"
95	—	—	—	12	12	9	7	40	4	81	"
96	—	—	9	7	10	—	—	26	3	75	"
97	—	8	11	4	7	—	7	37	5	117	"
98	—	—	13	6	6	—	6	31	4	105	"
99	—	—	11	12	10	—	13	46	4	105	"
100	—	—	10	—	14	—	7	31	3	86	"
101	—	—	15	—	10	—	—	25	2	59	"
102	—	—	—	9	7	—	11	27	3	82	"
103	—	—	—	12	9	—	—	21	2	87	"
104	—	—	9	—	—	—	—	9	1	11	"
109	—	—	14	6	10	—	11	41	4	92	"
110	—	—	—	11	—	—	—	11	1	52	"
111	—	—	—	9	—	—	—	9	1	91	"
114	—	—	13	10	8	10	—	41	4	91	"
115	—	—	13	9	7	13	13	55	5	81	"
116	—	—	—	—	16	—	—	16	1	95	"
117	—	—	—	—	9	—	—	9	1	118	"
118	—	—	—	9	—	—	—	9	1	59	"
119	—	—	—	11	—	—	—	11	1	46	"
120	—	—	—	13	10	—	—	23	2	39	"
121	—	—	9	4	9	—	10	32	4	102	"
122	—	—	14	7	7	11	7	46	5	83	"
123	—	—	—	5	—	10	—	15	2	106	"

Конкурсні №№ курей	КІЛЬКІСТЬ ДНІВ КВОХТАННЯ								Каохтали разів	Знесено яєць	Порода
	Лютий	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Разом			
126	—	—	13	8	7	8	5	41	5	76	Місцева
127	—	14	13	7	8	—	—	42	4	49	"
128	—	—	—	8	—	—	—	8	1	56	"
129	—	—	8+7	7	—	13	11	46	5	104	"
130	—	—	—	9	11	—	4	24	3	46	м. Орпінгтон
132	—	—	—	5	—	—	—	5	1	85	Місцева
133	—	—	12	6	7	11	6	42	5	97	"
134	—	10	9	13	8	10	12	62	6	65	"
135	—	—	—	9	—	—	—	9	1	71	"
136	—	—	—	7	—	—	—	7	1	70	"
137	—	—	17	4	6	—	8	35	4	64	"
138	—	10	7	12	11+6	13	6	65	7	68	"
139	—	—	—	9	—	—	—	9	1	122	"
140	—	—	11	—	11	—	—	22	2	119	"
145	—	—	—	16	10	12	—	38	8	110	"
146	—	—	—	—	8	—	—	8	1	98	"
147	—	—	—	12	—	13	6	31	3	60	"
148	—	—	7	8	12	—	8	35	4	85	"
149	—	—	—	7	12	5	—	24	3	106	"
152	—	—	—	7	—	—	—	7	1	89	"
154	—	—	—	15	8	—	5	28	3	115	"
156	—	—	11	10	9	—	—	30	3	96	"
160	—	—	—	10	—	11	—	21	2	87	"
161	—	—	8	8	10	6	—	32	4	85	"
162	—	—	—	—	13	—	8	21	2	108	"
163	—	—	—	9	9	—	—	18	2	73	"
164	—	—	—	10	—	7	—	17	2	98	"
165	—	—	—	8	—	8	—	16	2	114	"
166	—	—	13	11	8	13	8	53	5	85	"
168	—	—	—	—	7	—	—	7	1	68	м. Лангшан
169	—	—	—	—	7	8	—	15	2	87	"
170	—	—	—	8	4	—	7	19	3	117	Місцева
171	—	—	4	5	6	10	—	25	4	78	"
172	—	—	—	13	9	—	—	22	2	121	"
173	—	—	—	—	—	—	8	8	1	118	"
174	—	—	9	—	8	12	5	34	4	64	Ушанка
177	—	—	—	—	7	—	—	7	1	107	Місцева
189	—	—	—	—	—	7	—	7	1	80	Віяндот біл.
191	—	—	—	—	—	—	7	7	1	71	"

Конкурсні №№ курей	КІЛЬКІСТЬ ДНІВ КВОХТАННЯ							Квохтали разів	Знесено яєць	Порода	
	Лютий	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень				Разом
194	—	—	12	10	—	7	—	29	3	67	Род. Айлянд
195	—	—	—	—	—	5	—	5	1	126	"
198	—	—	11	—	—	—	—	11	1	20	"
199	—	—	13	7	11	9	6	46	5	93	Орпінгтон.-буф.
200	—	—	—	13	—	—	—	13	1	90	"
201	—	—	13	11	—	—	—	24	2	45	"
202	—	—	9	—	—	—	—	9	1	22	"
203	—	—	—	8	2	—	8	18	3	86	"
211	—	—	7	—	—	11	—	18	2	71	Голошийка.
213	—	—	—	—	17	—	—	17	1	37	"
215	—	—	—	7	—	10	—	17	2	60	"
218	—	—	—	13	7	7	8	35	4	88	"
219	—	—	—	15	12	—	—	27	2	84	Місцева
220	—	—	—	6	—	—	10	16	2	66	"
221	—	—	18	—	—	6	—	24	2	63	"
222	—	—	—	15	—	—	11	26	2	99	"
223	—	—	—	9	—	—	—	9	1	50	м. Орпінгтон
224	—	—	—	14	—	—	—	14	1	48	"
225	—	—	—	7	—	—	—	7	1	35	"
227	—	—	19	11	8	6	—	44	4	69	"
228	—	—	14	7	—	—	—	21	2	48	"
229	—	—	8	8	—	12	—	28	3	120	Місцева
230	7	—	10	—	—	—	—	17	2	137	"
231	8	10	—	—	11	—	—	29	3	136	"
232	—	18	—	—	—	8	—	26	2	101	"
233	—	—	—	—	—	—	7	7	1	169	"
234	—	9	11	—	8	—	—	28	3	105	"
235	—	—	12	—	—	—	—	12	1	105	"
236	—	10	15	—	—	11	—	36	3	113	"
237	—	12	6	—	12	7	—	37	4	107	"
238	—	12	—	—	12	—	—	24	2	93	"

Преміювання птиці, що брала участь в конкурсі та висновки.

За результативними даними несучости було приступлено до преміювання птиці.

Преміювання провадилося, згідно положення про конкурс, причому малося на увазі кількість знесених яєць, загальну вагу яєць та вагу яешної маси. Преміюванню підлягала птиця, несучість якої була вище за пересічну несучість всього стада конкурсу. *Пересічна несучість всього стада—86 шт. яєць.*

Згідно протоколу засідання Зоотехнічної комісії при відділі Скотарства НКЗС, від 29 листопаду 1928 р., що на ньому було зроблено доповідь про наслідки першого конкурсу, премійовано 117 шт. курей. Кури преміювалися так грошовими як і почесними нагородами за такою шкалою: вища, перша, друга та третя нагорода, при чому для грошових нагород були встановлені такі суми: для вищої—25 крб., першої—15 крб. другої—10 крб., та третьої—5 крб.

Протокол засідання Зоотехнічної Комісії при Відділі Скотарства НКЗС від 29 листопаду 1928 року.

Присутні: від відділу Скотарства НКЗС—т.т. Подільський В. К. Аліфонов П. І., Савченко С. С., та Йофе А. С., від Досвідного Відділу НКЗС т. Уман Ю. З., від Коопташу т. Стасюк М. М., від Наркомторгу т. Дмитрієв, від плянкому НКЗС т. Бровар П. А., Професор Устьянцев В. П., від Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції т. Бондаренко О. П.

Голова т. *Подільський В. К.*

Секретар т. *Аліфонов П. І.*

Слухали:

1. Підсумки Першого Всеукраїнського Конкурсу яйценоскости та розподіл нагород вчасникам конкурсу. (доповідь т. Бондаренка. О. П.).

Ухвалили:

1. Відмітити, що не дивлячись на всі несприятливі умови, перший Всеукраїнський конкурс яйценоскости при Полтавській Зоотехнічній Дослідній Станції, пройшов задовольняюче.

2. Визнати за необхідне переведення централізованих конкурсів тільки на базі дрібнорайонових конкурсів.

3. Звернути увагу Птахівничої Кооперації на більш уважне відношення до державних конкурсів яйценоскости в звязку з відмовленням Коопташу брати участь в конкурсі 1928-29 року.

4. Розроблену Полтавською Зоотехнічною Дослідною Станцією шкалу розподілу нагород (вища, перша, друга та третя) затвердити.

5. В основу видачі нагород як принцип, покласти не тільки кількість знесених яєць за час конкурсу, але й вагу яєшної маси.

6. При однакових умовах перевагу давати місцевій курці.

7. При однакових умовах яйценокості курей перевагу давати Колгоспам та Кооперації перед індивідуальними господарствами.

8. Державним та Кооперативним установам грошових нагород не видавати, а виключно почесні.

9. За безпосередню участь в конкурсі Птахівничі товариства преміюються грошима, а за організаційну роботу почесними нагородами.

10. Всі культурні породи, що не ввійшли до списку Наркомзем-справ, як поліпшуючі, на конкурсі можуть брати участь тільки поза конкурсом.

11. Прохати Полтавську Зоотехнічну дослідну станцію надрукувати звіт про наслідки конкурсу не пізніше, як до 1/IV 1929 р.

12. Доручити Відділу Скотарства НКЗС та Кооптаху проробити питання відносно переведення велико та дрібно районних конкурсів та про їх зв'язок, а також стежити за високо продуктивним матеріалом, що його буде виявлено на конкурсах.

13. Суму в 575 карб., що призначена до видачі нагород — затвердити. Суму в 75 крб., що їй недостає, покрити за рахунок асигнувань на конкурс 1928-29 року (підписи).

Премійовано 20 окремих селянських і приватних господарств з 31 господарства, що брали участь в конкурсі, або — 64,5%; з державних установ премійовано 4 або 100%; з колгоспів премійовано один або 50% та з Кооперативних Птахівничих Т-в — 3 або 100%. Крім того за організаційну роботу премійовано вищою почесною нагородою Мелітопільський Кооптахсоюз.

Розподіл курей, що одержали нагороди, за категоріями:

Категорії нагород	Грошові нагороди			Почесні нагороди	Загальна кількість курей що одержала нагороди
	Кількість курей	Розмір в карб.	Сума в карб.	Кількість курей	
Вища	1	25	25	2	3
I	12	15	180	3	15
II	17	10	170	4	21
III	40	5	200	38	78
Разом.	70	—	575	47	117

Відомість про розподіл нагород

№ по черзі	Власник птиці	Порода птиці	Конкурсні №№	Пересічна вага курки в грамах	Кількість занесених яєць в шт. за час з 1/1 до 1/х	Вага яєць в грамах	Категорія нагород	Нагороди	
								Почесні	Грошові в карб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Племрозплідник „Яківці“, Полтав. Зоотехн. досл. станції	Місцева-глиняста	233	1862	169	9474	Вища	1	—
2	Зоотех. відділ Харк. досл. станції	Плімутрок	83	2321	164	9191,5	„	1	—
3	М.-Перещинське птах. твариство	Місцева-глиняста	142	2005	164	8941	„	—	25
4	Вінс Б. Б.	Метис-легорн	59	1552	164	8944,5	Перша	—	15
5	„	„	61	1463	164	8555,5	„	—	15
6	Дик Г. Г.	„	64	1705	140	8908,5	„	—	15
7	М.-Перещеп. птах. т-во	Місцева-глиняста	148	2030	123	8192	„	—	15
8	„	Т е ж	139	2107	122	7874	„	—	15
9	Племрозплідник „Борки“ Коопташу	Барневельдер	207	2220	128	7682	„	1	—
10	Епп Г. Я.	Метис-легорн	65	2211	127	7784	„	—	15
11	Гільденбрандт І. І.	„	68	1503	145	7616	„	—	15
12	Жилавєць Г. Д.	Метис-мінорка	13	2482	143	7588	„	—	15
13	Коростенський Педтехнікум	Місцева-ряба	26	2017	139	7442	„	—	15
14	Кулжинська О. С.	Місцева-глиняста	19	2427	133	7441,5	„	—	15
15	Решетилів. птах. т-во	Місцева-зозул.	69	2227	144	7366,5	„	—	15
16	Панкратов Т. Т.	Метис-лангшан	51	1948	121	7386,5	„	—	15
17	Конкурс яйценоскости	Місцева-чорна	105	1514	155	7293,5	„	1	—
18	Племрозпл. „Яківці“, Полт. Зоотех. досл. станції	Місцева-зозул.	230	2007	135	7279	„	1	—
19	Кулжинська О. С.	Місцева-біла	15	2212	135	7286	Друга	—	10

20	Кулжинська О. С.	Місцева-біла	14	2048	129	6756	—	10
21	"	Місцева-ряба	16	1923	128	6716	—	10
22	М.-Перещеп. птах. т. во	Місцева-глин.	140	2069	118	6726,5	—	10
23	"	"	149	1826	105	6440,5	—	10
24	"	Місцева-зокул.	153	1554	131	7226,5	—	10
25	Дик Г. Г.	Метис-легорн	63	1871	128	7198,5	—	10
26	Конкурс яйценоскости	Місцева-зокул.	125	1903	136	7127	1	—
27	Вінс Б. Б.	Метис-легорн	62	1601	114	6919,5	—	10
28	Ізаак К. П.	"	66	1571	126	6826	—	10
29	Мостовий Е. М.	Місцева-глин.	7	1611	127	6705	—	10
30	Племрозпл. „Борки“ Коопгазу	Род-Айлянд	195	2050	126	6657,5	1	—
31	Племрозпл. „Яківці“ Полт. Зоотех. досл. станції	Місцева-зокул.	231	2427	135	6643	1	—
32	Жилавець Г. Д.	Метис-мінорка	12	2288	112	6703	—	10
33	"	"	10	2752	93	6519,5	—	10
34	Конкурс яйценоскости	Місцева-зокул.	49	1521	180	6611,5	1	—
35	Лимарь М. М.	Місцева-ряба	173	2127	118	6605	—	10
36	Коростенський Педтехнікум	Місцева-чорна	22	1799	120	6539,5	—	10
37	Лимарь М. М.	"	172	2098	120	6493	—	10
38	Титаренко	Місцева-глин.	92	1766	133	6409,5	—	10
39	Ткаченко І. П.	"	170	1808	116	6355	—	10
40	Кулжинська О. С.	Місцева-сіра	17	2093	117	6352,5	—	5
41	М.-Перещеп. птах. т. во	Місцева-глин.	150	1499	137	6344,5	—	5
42	Коростенський Педтехнікум	"	28	1921	101	6337	—	5
43	Конкурс яйценоскости	Місцева-голошійка	209	2030	114	6299	1	—
44	Жилавець Г. Д.	Метис-мінорка	11	2301	109	6261	—	5
45	Зоотехн. від. Харк. дослідної станції	Плімутрок	82	2449	117	6237,5	—	5
46	Білов В. М.	Метис-Род-Айлянд	53	1794	117	6205,5	—	5
47	Коростенський Педтехнікум	Місцева-чорна	20	1874	109	6204	—	5

Третя

№№ по черзі	В л а с н и к п т и ц і	Порода птиці	Конкурсні №№ курей	Персiчна вага курки в грамах	Кiлькiсть знесенних яєць в шт. за час з 1/II до 1/X	Вага яєць в грам.	Категорiя нагородки	Нагороди		
								Почесні	Грошові в карб.	
1			3	4	5	6	7	8	9	10
48	Конкурс яйцєнокости	Мiсцева-сiра	117	1802	118	6140	Третя	1	—	
49	Лимарь М. М.	Мiсцева-глин.	175	2200	116	6137,5	"	—	5	
50	Коростєнький Пєдєхнiкум	"	29	1412	127	6103	"	—	5	
51	Конкурс яйцєнокости	Мiсцева-ряба	97	1902	117	6049,5	"	1	—	
52	"	Мiсцева-чорна	48	1855	109	6010	"	1	—	
53	"	Мiсцева-ряба	99	2083	105	5930	"	1	—	
54	Титаренко	Мiсцева-глин.	91	1573	113	5849	"	—	5	
55	Сєлiван I. Ф.	"	1	1910	111	5842	"	—	5	
56	М.-Перещєп. птах. т-во	Мiсцева-зозул.	154	1844	115	5816,5	"	—	5	
57	Буцько С. Е.	Мiсцева-глин.	165	1815	112	5792,5	"	—	5	
58	Бiлов В. М.	Мєтис-Род-Айлянд	54	1362	116	5751,5	"	—	5	
59	Конкурс яйцєнокости	Мiсцева-глин.	37	1950	105	5730	"	1	—	
60	"	"	123	1634	106	5701	"	1	—	
61	Сєлiван I. Ф.	"	5	2029	107	5674	"	—	5	
62	М.-Перещєп. птах. т-во	Мiсцева-попєл.	162	1931	108	5671	"	—	5	
63	Кулжинська О. С.	Мiсцева-сiра	18	2198	114	5663	"	—	5	
64	Конкурс яйцєнокости	Мiсцева-ряба	98	2024	105	5651	"	1	—	
65	М.-Перещєп. птах. т-во	Мiсцева-глин.	133	1920	97	5668	"	—	5	
66	Плем. розпл. „Якiвцi“, Полтав. Зоотєхн. дослiд. станцiї	"	234	1832	98	5635	"	1	—	
67	М.-Перещєп. птах. т-во	"	145	1833	110	5624	"	—	5	
68	Племрозплiд. „Борки“, Кооптаху	Род-Айлянд	196	2334	102	5624	"	1	—	

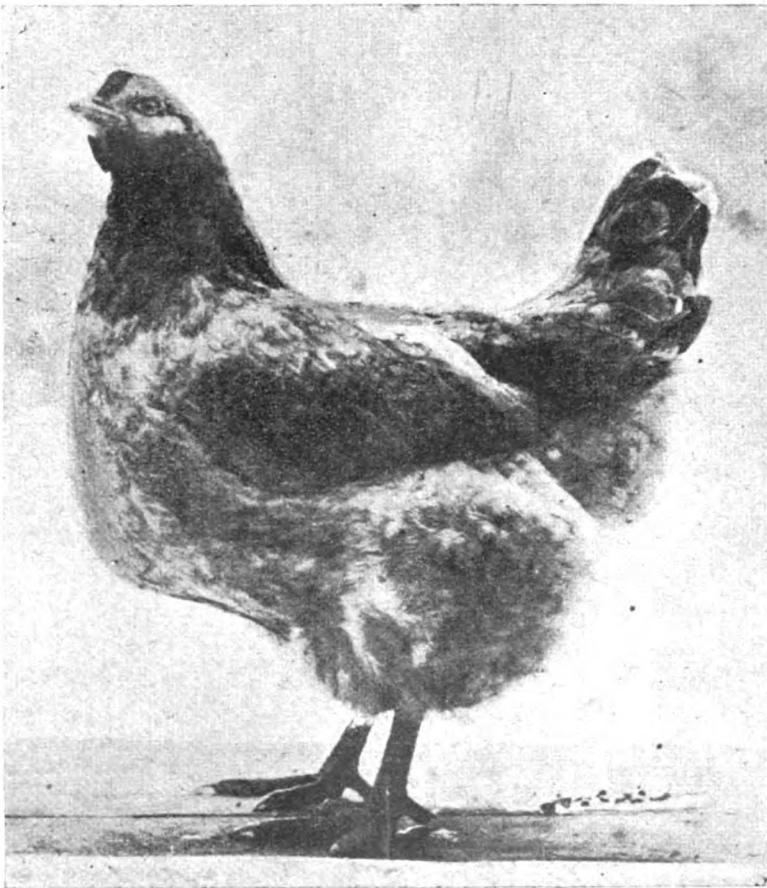
69	Ганжа І. А.	Місцева-глин.	177	1926	107	5508,5	Третя	—	5
70	Конкурс яйценоскости	Місцева-зоул.	116	2457	95	5498,5	"	1	—
71	Племрозпл. „Яківці“ Полт. Зоотех. досл. станції	" "	229	1900	110	5491	"	1	—
72	Ярош С. В.	Метис-лангшан	169	1716	87	5440,5	"	—	5
73	Решетнів. птах. т-во	Місцева-зоул.	78	1849	96	5422,5	"	—	5
74	Конкурсу яйценоскости	Місцева-голошійка	212	1742	101	5275	"	1	—
75	Коростенський Педтехнікум	Місцева-чорна	27	2071	90	5241	"	—	5
76	Селіван І. П.	" "	2	2142	91	5235,5	"	—	5
77	М.-Перещеп. птах. т-во	Місцева-попел.	158	2057	91	5223,5	"	—	5
78	" "	Місцева-глин.	146	1921	98	5176,5	"	—	5
79	" "	Місцева-чорна	152	2028	89	5152	"	—	5
80	Сурков Е. Н.	" "	55	1742	89	5146	"	—	5
81	Коростенський Педтехнікум	" "	21	1671	93	5125,5	"	—	5
82	Конкурс яйценоскости	Місцева-глин.	113	2269	96	5142	"	1	—
83	Племрозплід. „Борки“, Кооптаху	Орпінгтон буф.	199	2409	93	5125,5	"	1	—
84	" "	Легорн	187	2000	91	5242	"	1	—
85	Глемрозпл. „Яківці“, Полт. Зоотех. досл. станції	Місцева-глин.	236	1760	113	5110	"	1	—
86	Конкурс яйценоскости	" "	124	1624	92	5115	"	1	—
87	Коростенський Педтехнікум	Місцева-чорна	24	1799	93	5084,5	"	—	5
88	Комуна „Комінтерн“	" "	222	1970	99	5042,5	"	—	5
89	Племрозпл. „Борки“ Кооптаху	Орпінгт. буф.	200	2558	96	5398	"	1	—
90	Племрозпл. „Яківці“ Полт. Зоотех. досл. станції	Місцева-глин	232	1705	92	4983	"	1	—
91	" "	" "	235	1793	97	4982	"	1	—
92	Зоотех. відділ Харк. досл. станції	Плімутрок	85	2090	88	4957	"	1	—
93	Ганжа І. А.	Місцева-глин.	178	1352	102	4942	"	—	5
94	Конкурс яйценоскости	" "	40	1670	100	4931	"	1	—
95	М.-Перещеп. птах. т-во	Місцева-попел.	160	1678	87	4924	"	—	5
96	Коростенський Педтехнікум	Місцева-чорна	25	1638	93	4911,5	"	—	5

№№ по черзі	В л а с н и к п т и ц і	Порода птиці	Кокурсні №№ курей	Пересічна вага курки в грамах	Кількість знесених яєць в шт. за час з 1/11 до 1/х	Вага яєць в грам.	Категорія нагород	Нагороди	
								Почесні	Грошові в карб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
97	Племрозпл. „Яківці“, Полт. Зоотех. досл. станції .	Місцева-глин.	237	1979	97	4904	Третя	1	—
98	Решетил. птах. т-во	Місцева-біла	76	2721	87	4903,5	„	—	5
99	Жилавець Г. Д.	Метис-мінорка	9	2277	91	4900	„	—	5
100	Племрозпл. „Борки“, Кооптаку	Орпінгт. буф.	203	2519	86	4899,5	„	1	—
101	Буцько С. Е.	Місцева-глин.	164	1543	96	4885	„	1	—
102	М.-Перещеп. птах. т-во	Місцева-зозул.	156	1456	96	4883	„	—	5
103	Племрозпл. „Яківці“ Полт. Зоотех. досл. станції .	Місцева-глин.	238	1762	86	4885	„	1	—
104	Конкурс яйцєносности	„	129	1671	104	4850	„	1	—
105	М.-Перещеп. птах. т-во	Місцева-понел.	159	1661	87	4848	„	—	5
106	Конкурс яйцєносности	Місцева-глин.	121	1792	102	4793,5	„	1	—
107	„	„	109	1901	92	4763	„	1	—
108	„	„	45	1723	97	4761,5	„	1	—
109	„	„	111	1420	91	4724,5	„	1	—
110	Племрозпл. „Борки“, Кооптаку	Місцева-чорна	189	1493	87	4636	„	1	—
111	М.-Перещеп. птах. т-во	Віандот-біл.	144	1950	88	4634	„	—	5
112	Конкурс яйцєносности	Місцева-глин.	218	1459	88	4626,5	„	1	—
113	Коростєньський Педтехнікум	Місцева-голошійка	23	1271	95	4535,5	„	—	5
114	Зоотех. від. Харк. досл. станції	Місцева-чорна	80	2594	86	4389	„	1	—
115	Конкурс яйцєносности	Плімутрок	100	2126	86	4385	„	1	—
116	„	Місцева-зозул.	114	2125	91	4221,5	„	1	—
117	Конкурс яйцєносности	„ зозуляста	103	1482	87	4063,5	„	1	—

Розподіл курей, що одержали нагороду, за породами в абсолютних числах

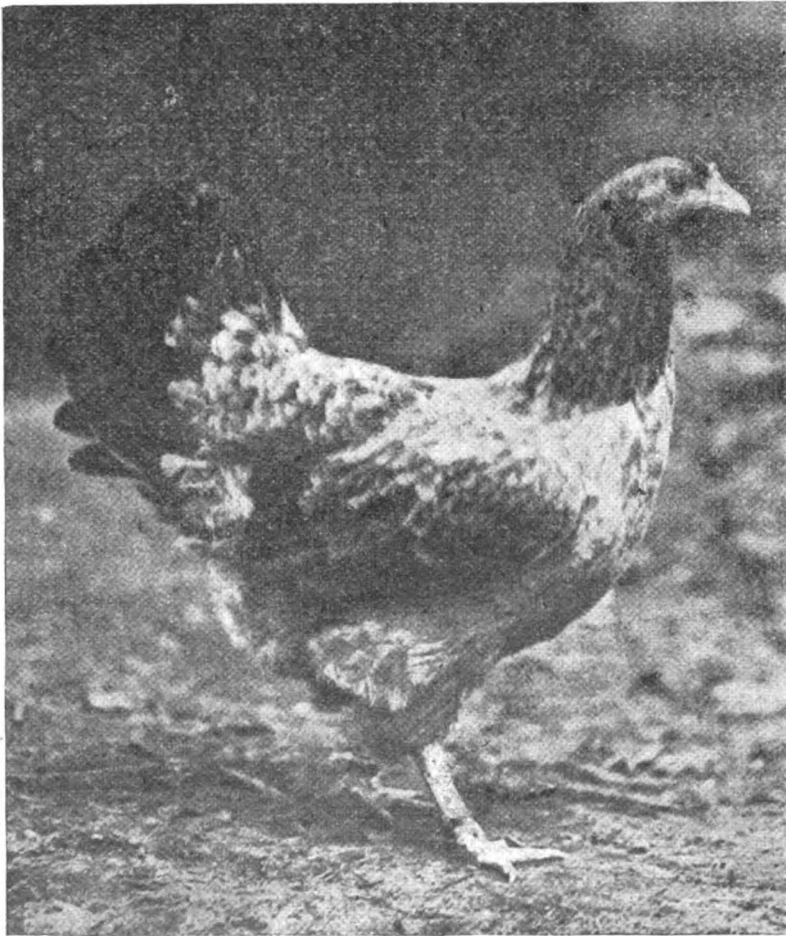
Категорії нагород	Місцеві							Чужоземні					Метиси				Всіх пород					
	Глинясті	Зозулясті	Чорні	Попелясті	Білі	Сірі	Рябі	Голошійки	Разом	Плімтроки	Барневельд.	Род-Айлянд	В'яндот	Легорн	Орпінгтон буф.	Разом	Легорни	Мінорки	Лянгшани	Род-Айлянд	Разом	Загальне число курей
Вища	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
I	3	2	1	—	—	—	1	7	—	1	—	—	—	—	—	1	5	1	1	—	7	15
II	5	4	2	—	2	—	2	15	—	—	1	—	—	—	—	1	3	2	—	—	5	21
III	32	7	12	4	1	3	3	64	3	—	1	1	1	—	3	9	—	2	1	2	5	78
Разом . .	42	13	15	4	3	3	6	2	88	4	1	2	1	1	3	12	8	5	2	2	17	117

Мал. 38-й. Рекордистка № 233. Місцева глиняста. Вага курки — 1862 грам, За час з I-II до I-X знесла 169 шт. яєць. Вага яєць — 9474 гр. Нагорода вища почесна. Належить племрозплідникові „Яківці“, Полтавськ. Зоотехн. Досл. Станції.

Розподіл курей, що одержали нагороди, за породами у %/0/0.

Категорії нагород	Місцеві		Чужоземні		Метиси		Разом	
	Кількість	% %	Кількість	% %	Кількість	% %	Кількість	% %
Вища	2	1,7	1	0,9	—	—	3	2,6
I	7	5,9	1	0,9	7	5,9	15	12,7
II	15	12,7	1	0,9	5	4,3	21	17,9
III	64	54,7	9	7,8	5	4,3	78	66,8
Разом . .	88	75,0	12	10,5	17	14,5	117	100,0

Мал. 39-й. Рекордистка № 142. Місцева глиняста, вага курки 2005 гр. за час з I-II до I-X знесла 164 яйця. Вага яєць 8941 гр. Нагорода вища грошова в 25 крб. Належить М.-Перещепинському Птах. Т-ву Полтавської округи.

Розглядаючи наведені відомості про преміювання птці на конкурсі зауважуємо, що з загальної кількості 117 шт. курей, які одержали нагороди, 88 шт. одержало місцевих, 12 шт. чужоземних та 17 шт. курей метисних; тоб-то місцеві кури одержали 75% всіх нагород, чужоземні — 10,5% та метиси 14,5%.

Коли порівняти в відсотковому відношенні птицю, що одержала нагороди до загальної кількості представлених на конкурсі курей за породами то маємо, що з усієї кількості місцевих одержало нагород — 54,6%, метисів — 40,5%, та чужоземних — 34,3%.

Як бачимо, місцева курка займає поважне місце як рекордистка по несучості. Наша місцева курка вперше виступає поруч інших порід в змаганнях на кращу несущку, причому виступає так би мовити, неорганізовано, почасти цілком випадково. За таких передумов довелося виказувати себе нашій місцевій курці на конкурсі і як бачимо вона виявила себе в достатній мірі доброю несущкою. Цей факт примушує звернути увагу на місцевих курей та створити умови для піднесення їх продукції так кількостної, як і якісної. Як допоміжним засобом в цьому необхідно використати й метисні можливості нашої курки, що ведуть до збільшення загальної ваги яйця, а з тим і яєшної маси, як то показали наслідки конкурсу.

Конкурси яйценоскості, так централізованого як і місцевого характеру, в значній мірі стимулюють розвиток птахівництва; отже конче потрібно поширити це міроприємство та притягти до участі в тій роботі масове селянське господарство. Піднести справу птахівництва на вищий рівень, використати його місце в економіці та можливості збільшення прибутковості цієї ділянки народного господарства, можливо лише за перебудови с-г. господарства на соціалістичних засадах. Всі виробничо-зоотехнічні міроприємства в галузі птахівництва мусять бути скеровані в цьому напрямкові та застосовані в колективних й кооперованих господарствах.

Всеукраїнські конкурси яйценоскості при Полтавській Зоотехн. Досл. Станції набувають великого значіння; поширення їх організації надалі допоможе піднести наше птахівництво, як промислову галузь народного господарства.

Положення про Всеукраїнський Конкурс яйценоскости, що відбудеться при відділі Скотарства Полтавської Дослідної Станції в 1927-28 році.

1. Конкурс має організувати Відділ Скотарства Полтавської С.-Г. Дослідної Станції за участю Кооптаху, Наркомторгу та загального керівництва Наркомземсправ за кошти агрикультурного фонду.

2. Конкурс має на меті 1) виявити потенціальні можливості продуктивности у курки, взяти на облік цю продуктивність, відокремити кращі продуктивні лінії, розмножити їх на племрозплідниках та сприяти утворенню осередків продуктивної яйценоскої птиці, паралельно фіксуючи увагу населення на племінній роботі та 2) заохочування господарств, що показали найвищу продуктивність у птиці.

3. Коңкурс повинен розпочатися з 1 грудня цього року та продовжується до 1 жовтня 1928 р.

4. До конкурсу брати птицю з державних та кооперативних племрозплідників, колгоспів, держгоспів та селянських господарств.

5. На конкурс приймають курей всіх чужоземних порід, місцевих селянських та метисів.

6. Кожне господарство або установа, що приймає участь в конкурсі, доставляє не менш 5 курей без півнів.

7. Доставку птиці на конкурс, а рівно й повернення, переводиться за рахунок власника птиці.

8. Утримання птиці провадиться за рахунок конкурсу.

9. Всі яйця, що їх буде знесено за час конкурсу, поступають на користь конкурсу, при чому адміністрація переводить попередній облік яєць.

10. З метою загального керівництва конкурсом, при Відділі Скотарства Полтавської Дослідної Станції утворюється конкурсна Комісія в складі представників Наркомзему, Кооптаху, Наркомторгу та Відділу Скотарства Полтавської Дослідної Станції.

11. На конкурсну комісію покладається стежити за переведенням конкурсу та розв'язанням принципових питань, що їх не передбачено положенням, а також присуджувати нагороди.

12. Конкурсна комісія переводить преміювання птиці, на підставі матеріалів, що їх збирає на конкурсі. Постанови конкурсної комісії в цій частині остаточні.

13. При преміюванні птиці беруться на увагу:

- а) Найбільша кількість яешної маси;
- б) Найбільша кількість яєць
- в) Годність яєць до експорту.
- г) Найкраща несучість (листопад — лютий);
- д) Найвигідніше оплачування корму.

14. На конкурс всю птицю приймати тільки здоровою, утримувати в кращих санітарних умовах, в час конкурсу переводити постійний ветеринарний догляд, та всій птиці прищепити халерну сироватку.

В разі хворости птиця повертається її власникові.

15. Вся птиця конкурсу страхується за рахунок господарств, що надіслали її до конкурсу, в розмірі заявленя її цінности.

16. Всі власники птиці, що беруть участь у конкурсі, повинні підлягати правилам конкурсу, які викладені в особливій інструкції.

Примітка: Інструкцію розроблює Полтавська Дослідна Станція та затверджує конкурсна комісія.

17. Бюлетень конкурсу складається щомісячно та надсилається зацікавленим установам.

18. По закінченню конкурсу не пізніше 2-х місяців Відділ Скотарства Полтавської Дослідної Станції складає відчит.

8-XI—27 р.

Затверджую

Член Колегії НКЗС *Різників.*

Інструкція № 1 про організацію конкурсу.

1. Конкурс організується на території Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції.

2. В перший рік конкурсу предбачається пропустити до 275 штук курей.

3. Для провадження конкурсу необхідно 11 колоніальних канадських будинків, кожний розміром не більше як на 20—25 курей з вольерами (вигулами) площею до 250 кв. саж. Висота дротяної сітки не менш, як 2¹/₂ метра.

4. Птиця, що прибуває на конкурс, оглядається особливою комісією. Птиця, що визнана гідною та прийнятною на конкурс поступає до карантину терміном на один місяць. Вся птиця приймається за актом та зараз же закольцовується. Для кожної окремої курки заводиться індивідуальна картка. Птиця записується в попередній журнал конкурсу по обліку яйценоскости.

5. Птиця, яка відбула належний термін в карантину і визнана ветдоглядом здоровою, розміщається по канадських домиках, та врується кольоровими кільцями і вписується в постійний журнал конкурсу.

6. Птиця розподіляється по канадських домиках за породами групами й вагою на 3 місяця.

Після трьохмісячного іспиту птиця, по її продукційности, знову розподіляється. Птиця важиться двічі на місяць.

7. Годування курей на конкурсі провадиться за нормами Полтавської Зоотехнічної Дослідної Станції у 0/0% від живої ваги.

Норми складаються двічі на місяць, після кожного зважування. Годування курей провадиться два-три рази на день в залежності від доби року.

Харчі курям даються або зерном, або дертю. Зерно для споживання птиці розкидається так в пташнику, зимою, як і на вигулах — (літом). Дертть дається в вигляді місива в кормушках.

При годівлі курям дається соковитий корм (люцерна — буряки), косяне та кров'яне борошно й інше.

8. В кожному канадському домикові мається: попильно-пильна ванна, автоматична поїлка, автоматична кормушка для мінерального корму.

9. Облік яйценоскости провадиться за допомогою контрольних гнізд однієї системи. Кожне знесене яйце важиться. Вага яєшної маси визначається два рази на місяць по зразкових яйцях.

10. Підчас переведення конкурсу ведуться слідуєчі журнали: Вет-санітарний, харчовий, продукційний з різними формами й блянками, книга наказів, журнал протоколів. (Форми й картки обліку при цьому прикладається).

11. Всі кури знаходяться в однакових умовах утримання та годівлі.

Конкурсна комісія.

Інструкція № 2 про порядок прийому птиці на конкурс.

1. Про день конкурсу робиться повідомлення у журналах та часописах: „Радянське Село“, „Кооперативне Село“, „Радянський Селянин“, „Українське скотарство“, „Полтавський Селянин“, „Вісті“, до якого додається зразок анкети для заповнення.

2. Племінні господарства, колективи, комуни, Товариства і індивідуальні господарства, що бажають прийняти участь у конкурсі, не пізніше 12 січня 1928 р. повинні подати заяву з заповненням анкети (зразок якої додано до повідомлення) до конкурсної комісії по адресі: Полтава — Зоотехнія. Прийом птиці на конкурс провадиться протягом з 15/І по 20/І 1928 р.

3. Адміністрація конкурсу в 3-хденний термін повинна оповістити про прийом птиці на конкурс.

4. Всі витрати по доставці птиці на конкурс й повернення її провадяться за рахунок власників птиці.

5. Птиця, яка привезена на конкурс, залишається власністю господаря, але ж до кінця конкурсу її забрати не можна.

6. Зоотехнічний Відділ Полтавської Дослідної Станції, за згодою з власником птиці, може придбати окремі екземпляри птиці, для продовження дослідно-селекційної роботи.

7. Адміністрація конкурсу має право не прийняти на конкурс птиці, хоч би вона була й здорова, але коли не відповідає завданням конкурсу, так по кількості, як і по породі.

8. Утримання та догляд конкурсної птиці провадиться за рахунок конкурсу. Яйця, знесені птицею за весь час конкурсу, поступають на користь конкурсу.

9. В разі загибелі птиці підчас конкурсу, адміністрація конкурсу складає акта і сповіщає власника птиці з прикладанням копії акта.

10. Всі відомості про хід конкурсу будуть друкуватися в бюлетені конкурсу, та в періодичних виданнях. На запитання, так власників птиці, як і окремих громадян про хід конкурсу, конкурсна комісія не відповідає.

11. На конкурс приймаються виключно кури, які народились у 1927 р.

12. Термін закінчення конкурсу оголошується за два тижні з оповісткою власника про одержання ним птиці. Якщо власник не забере своєї птиці на протязі місяця після оповіщення його, птиця залишається в розпорядженні конкурсу.

13. На конкурс приймаються кури: чужоземних порід, метиси та місцеві, при чому:

а) Чужоземні породи — з одного господарства, племпункту чи колективу, приймаються в кількості не менш 5-ти й не більш 10 курок однієї породи.

б) Місцеві — приймаються з одного пункту (або господарства) не менш 5 і не більш 10 курок одного виплодку.

в) Метиси — приймають в однаковій кількості, як чужоземні й місцеві, при чому вони приймаються на конкурс в тім разі, якщо виведені в даному господарстві, бажано, щоб їхне походження було відомо.

Примітка: Декоративні породи на конкурс зовсім не приймаються.

Конкурсна комісія.

Матеріяли до інструкції по організації конкурсу яйценоскости № 3.

Ветеринарно-санітарні міроприємства.

1. Збудувати карантинний двір з розрахунку до 400 голів птиці по-за територією конкурсу.

2. Птиці, що прибуває заново необхідно зараз же робити щеплення протихалерної сироватки.

3. По скінченні двохтижневого терміну перебування в карантині птиці, зробити щеплення забитих культур холери птиць.

Питання про вакцинацію погодити з Колегією Вет. Управління Н. К. З.

4. Птиця в карантині витримується на протязі 3 — 4 тижнів.

5. Птиця, що прибуває на конкурс, знаходиться під постійним вет-доглядом по згоді з Окраземвідділом.

6. Птиця, що має паразитів не приймається на конкурс.

7. Конкурс має бути переведено в ізолюваних помешканнях, з розрахунку на 25 штук птиці, по принципу канадських домиків з ізолюваними вольерами.

8. Вхід на територію конкурсу без особистого дозвілу Завідувача, забороняється.

9. Відвідувачі повинні виконувати правила ветсандогляду по конкурсу.

10. В разі екстрординарних випадків хвороби птиці, питання міроприємства розв'язується в конкурсній комісії.

Конкурсна комісія.

Всеукраїнський конкурс яйценоскості.

Повідомлення.

З метою виявити яйценоскість у курей, відокремити кращі яйценоскі лінії, розплодити їх на племрозплідниках та преміювати господарства, що показали найвищу яйценоскість у птиці, Накомземсправ організовує Всеукраїнський конкурс яйценоскості при Зоотехнічному Відділові Полтавської С.-Г. Дослідної Станції.

Конкурс провадитиметься з 15 лютого по 1 жовтня 1928 року.

На конкурс приймаються кури (без півнів) виключно народження 1927 р.: чужоземних порід, місцеві селянські та метиси. Кури повинні бути: здорові, без паразитів, по змозі позначені. Курей, що не мають господарчого значіння по яйценоскості та декоративних, на конкурс не приймається.

У конкурсі можуть брати участь Державні та кооперативні племрозплідники, колгоспи, Держгоспи, товариства й окремі господарства.

Кожна установа, або господарство, що бажають взяти участь у конкурсі, доставляють не менш як 5 і не більш як 10 курей однієї породи. Якщо одно господарство не зможе доставити вказаної кількості курей, то в таким разі господарі одного пункту (села) гуртуються й доставляють зазначену вище кількість.

Заяви від установ та господарств про бажання взяти участь у конкурсі з заповненою анкетною (зразок додається) повинно надіслати до 10 січня 1928 р. на адресу: Полтава Зоотехнія, і в разі конкурсна комісія згодиться прийняти птицю на конкурс, її повинно приставити до 15 січня 1928 р. Останій термін прийому курей на конкурс — 20 січня 1928 р., після якого курей приймати не будуть.

Доставка птиці на конкурс, з конкурсу страхування переводиться за рахунок власника птиці. Утримання птиці на конкурсі провадиться за рахунок конкурсу. Яйця, знесені за час конкурсу, залишаються на конкурсі.

Найкращих несушок буде премійовано нагородами: як почесними так і грошовими (до 25 карб.).

Звіт про хід конкурсу буде щомісячно друкуватися в бюлетені й надсилатися всім зацікавленим установам.

Птицю може бути приставлено: 1) гужом (адреса: Полтава Зоотехнічний Відділ Полтавської Дослідної Станції) і 2) залізницею (багажем) на адресу — Полтава — Південних залізниць, або Полтава — Київська — Зоотехнічному відділові Полтавської Дослідної Станції.

В разі непорозуміння звертайтеся до конкурсної комісії (Полтава, Зоотехнія), яка дасть додаткові пояснення в цій справі.

Конкурсна комісія.

Анкета.

1. Назва господарства та кому воно належить .....
2. Точна адреса господарства .....
3. Скільки й якої птиці в господарстві .....
4. Від кого птиця .....
5. Чи давно ведеться в господарстві ця птиця .....
6. Приміщення для птиці .....
7. Як годується птиця, чим та скільки разів на день .....
8. Як виховує господарство птицю .....
9. Чи ведеться облік продукції та в якій спосіб .....
10. Які записи ведуться по птахівництву в господарстві .....
11. Мета птахівництва в господарстві .....
12. Чистопородна, безпородна чи мішана (метиси) птиця .....
13. Чи часто хворіє птиця та на які хвороби .....
14. Скільки яець несе курка на рік; вага та колір яець .....
15. У скільки місяців від народження починають нестися кури .....
16. Коли в господарстві виводять курчат .....
17. Міркування господарства про користь курей .....

Примітка: Прохання на всі запитання дати якомога всебічні відповіді та обов'язково цифрові матеріали.

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
КОНКУРС**

ЯЙЦЕНОСКОСТИ

Індивідуальна картка №

курка №..... колір кільця..... порода..... Зимовий рекорд.....
 вилупилась.....192 р., знесла 1-ше яйце.....192 р. Річний рекорд.....

Число	Вага крашанок в грамах												В А Г А	Екстер'єр:																																												
	Разом штук		Загальна на яєць		Шкаралупи персично		Яєчної маси		Яйця персично		За період																																															
Місяць	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	За місяць	За період	За місяць	За період	За місяць	За період	За місяць	За період	За місяць	За період	За місяць	За період															
Листопад																																																										
Грудень																																																										
Січень																																																										
Лютий																																																										
Березень																																																										
Квітень																																																										
Травень																																																										
Червень																																																										
Липень																																																										
Серпень																																																										
Вересень																																																										
Жовтень																																																										
Вага курки		Число		1		15																																																				
Місяць		Листопад																																																								
		Грудень																																																								
		Січень																																																								
		Лютий																																																								
		Березень																																																								
		Квітень																																																								
		Травень																																																								
		Червень																																																								
		Липень																																																								
		Серпень																																																								
		Вересень																																																								
		Жовтень																																																								
		Примітка:																																																								
		Місце для фотографії																																																								
		Власник																																																								
		Адреса:																																																								
		Прибула на конкурс																																																								
		192 р.																																																								
		Вибула																																																								
		192 р.																																																								
		Причина вибуття:																																																								

Заключення експертної комісії:

Примітка:

<p>Походження</p> <p>{ (Батько) (заводу) (Мати) (заводу) (Батько) (заводу) (Мати) (заводу)</p>	<p>Коди почала квохтати .....</p> <p>Коли скінчила квохтати .....</p>
<p>Початок льоньки .....</p> <p>Кінець льоньки .....</p> <p>Темп льоньки .....</p> <p>Вимір після знесення 1-го яйця</p> <p>вертикальний см .....</p> <p>горизонтальний см .....</p> <p>Вимір при вступі на конкурс</p> <p>вертикальний см .....</p> <p>горизонтальний см .....</p> <p>Вимір в кінці конкурсу</p> <p>вертикальний см .....</p> <p>горизонтальний см .....</p>	<p>Здоров'я з дня вступу на конкурс:</p>

Постійний журнал несучості. Всеукраїнський конкурс яйценоскості при Полтавській Зоотехн. Досл. Станції.

№ по черзі	№ курок	Час народження	Порода та особливі ознаки	Власник птиці і його адреса	Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		
					Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці
Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	За рік		Примітка						
Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Вага птиці	Вага яєць	Пересічна вага птиці	Вага яєць						
Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць	Кількість яєць						
Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць	Маси яєць						

Журнал обіку несучости

Всеукраїнський конкурс
при Полтавській Зоотехнічній

Пташник.....порода.....

№№ по черзі	№№ курок	Дні знесення з зазначенням ваги																				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						
6																						
7																						
8																						
9																						
10																						
11																						
Разом																						
Температура пташні																						
Повітряне тиснення																						

Всеукраїнський конкурс
при Полтавській Зоотехнічній

Аналіза яйца

№№ по черзі	№№ курей	Дата	В		А			Г			А			°/р.о							
			Яйця			Жовтка			Білка			Яєшної маси			Шкаралупи			Жовток			
			1	2	Серед.	1	2	Серед.	1	2	Серед.	1	2	Серед.	1	2	Серед.	1	2	Серед.	
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					
6																					
7																					
8																					
9																					
10																					
11																					

яйценоскости

С.-Г. Дослідній Станції

.....місяць.....19.....року.

яйця у грамах											Кількість яєць за місяць	Загальна вага яєць	Середня вага шкаралупи	Вага яєчної маси	Середня вага яєць за місяць	Колір яєць	Примітка
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31								
													Пересічна ¹⁰ за місяць	Пересічна повітр. тисн.			

яйценоскости

С.-Г. Дослідній Станції

місяць.....19.....року

ВІД ВАГИ ЯЙЦЯ									Проміри яйца				Об'єм	Питома вага	Нормальність	Колір і шкаралупи	Товщина шкаралупи	
Блок			Яєшна маса			Шкаралупа			Довж.		Ширина							
1	2	Сред.	1	2	Сред.	1	2	Сред.	1	2	1	2	1	2	1	2	Сред.	

Der Erste allukrainische Konkurs der eierlegenden Hühner

(aus den Arbeiten der Zootechnischen Versuchsstation in Poltawa)

von Prof. A. F. Bondarenko

Zusammenfassung

Der erste allukrainische Eierlegekonkurs der Zootechnischen Versuchsstation in Poltawa bezweckte: a) Die potentiellen Möglichkeiten der Produktion Eierlegenden Hühner zu offenbaren, diese Produktion unter die Kontrolle nehmen, die besten Linien auszuwählen und sie auf den Zuchtwirtschaften vervielfältigen; b) die Schöpfung von Herden von leistungsfähigen guten Legehennen zu fördern und die Aufmerksamkeit der Bevölkerung auf die Zuchtarbeit zu fixieren. Diejenigen Wirtschaften anzu-spornen, die zur Offenbarung der höchsten Eierproduktion der Vögel beitragen.

Der Konkurs dauerte 259 Tage (vom Januar bis Oktober 1928). In diesem Konkurse haben 35 Hühner ausländischer Rassen, Leghorns, Viandotte, Barnewälder, Rhode-Islander, Plimutrocke, Orpingtons (strohgelbe), 161 örtlichen, Ukrainischer Rassen (s. g. „Glinjasti“, „Sosuljasti“, „Uschanki“, Nackthäuser, Schwarze, Weisse, Aschfarbige und Bunte). Von den Ukr. Rasse unsere besondere Aufmerksamkeit verdienen die „Glinjasti“ und „Sosuljasti“ Hühner, mit deren Studium die Versuchsstation in Poltawa sich beschäftigt und die in der Ukraina, besonders im Bezirk Poltawa, verbreitet sind. Hier folgt ihre kurze Beschreibung:

Die „Glinjasta“: gehört zu den guten Legehennen (bis 200 Eier jährlich). Das Gewicht der Henne — $2\frac{1}{2}$ — 3 kgr., des Hahnes — $3 - 3\frac{1}{2}$ kgr. Körper mit helltonfarbigen Federn bedekt, Hals hat dunklere Farbe, Brust und Bauch viel heller. Die Schwungfedern endigen sich mit schwarzer Farbe, auch der Schwanz. Beim Hahn ist der Hals heller, Brust und Flügel mit dunklen von Federn bedekt, der Schwanz ist schwarz, der Rücken dunkelroth, Schnabel gelb, etwas nach unten gebogen, Kamm rosenförmig oder blattförmig, Augengross, Kugelförmig, gelblich-roth, Ohren roth Ohringe roth, mittelgross, Füsse gelb. Tatzen auseinandergeschoben, haben je vier Finger. Füssenstellung breit. Rücken mittelgross, beim Hahn Kamm sehr entwickelt.

Die „Sosuljasta“ — gute Legehennen gewicht der Henne — $2 - 2\frac{1}{2}$ kgr., des Hahnes — $2\frac{1}{2} - 3\frac{1}{2}$ kgr. Eierproduktion 150 — 185 Eier und mehr jährlich. Federfarbe grau mit weissen Streifen, die regelmässig und

allmählich von einer Farbe zur anderen übergehen, Hals mit kleinen, etwas helleren, als der ganze Körper, Federn bedeckt, Schwanzfedern etwas dunkler gefärbt, Schnabel hellgelb mit Griffelflecken, Kamm rosenförmig und knorrig, Augen gross, kugelförmig, orangefarbig. Ohren roth, Ohringe roth nicht gross, Rücken mittelgross. Der ganze Körper ist kompakt. Füsse nackt breitgestellt, stahlfarbig, kommt auch gelbe Pigmentation vor. Körper gerade, etwas ausgestreckt, Winkelstellung des Schwanzes — 45°. Hahn etwas heller gefärbt als Henne.

Auf dem Konkurse waren die Hühner nach den Normen der Versuchstation in Poltawa in % zum Lebendgewicht gefüttert, von der Produktivität abhängig. Das Eiweissverhältnis im Futter schwankte zwischen 1: 3,37 bis 1: 6,2. Eiweissmenge im Ration per Kopf und Tag war 14 - 18 gr. Die Mittel Eierproduktion in der ganze Herde im Laufe von 8 Monate (vom Februar bis zum 1 Oktober) war je Henne 86 Eier ¹⁾. Die Eierproduktion war durch Variationstatistikmethode bearbeitet:

Produktion während der Zeit vom 1/II — 1/X

Rassen	Zahl der Hühner	M±m — Arithmetisches Mittel ± Mittelfehler	±mσ Grundabweichung und Mittelfehler der Grundabweichung	V in % Variationskoeffizient
Oretliche	154	90 ± 2,39	29,68 + 1,69	39,98
Mischlinge	41	82 ± 6,70	42,96 + 4,74	52,39
Ausländische	33	71 ± 5,82	33,46 ± 4,12	47,12
Für die ganze Herde .	228	86 ± 2,23	33,65 ± 1,58	39,13

Zum gänzlichen Studium der Produktion der Hühner, der Eierlegekontrolle, wurde auf dem Konkurse die Eieranalyse vorgenommen, und zwar es waren bestimmt: allgemeine Eigewicht, Mass — Länge und Breite, Umfang, Dotter —, Eiweiss —, Eimasse — und Schalegewicht, Schallendecke und spezifisches Gewicht des Eies.

Mittelgrösse der Eieranalysen nach Rassen

Rassen	Gewicht in gr.					Schalendicke in Mikr.	Ausmessungen		Umfang in cub	Spez. gewicht
	des Eies	Des Dotters	Des Eiweiss	Der Eimasse	Der Schale		Breite in mm	Länge in mm		
Ortliche	53,41	16,14	31,27	47,41	6,00	40,8	41,5	55,4	50,3	1,077
Mischlinge	58,02	17,0	34,37	51,57	6,45	41,3	42,7	56,7	55,0	1,073
Ausländ.	55,50	17,66	32,22	49,38	6,12	39,9	42,0	56,4	52,2	1,077
Mittel	54,52	16,48	31,96	48,44	6,08	40,6	41,8	55,7	51,4	1,076

¹⁾ Bei Berechnung der Mittelgrösse der Eierproduktion für den 1 Konkurs ist die Produktion in 8 Monate, vom Februar bis Oktober 1928 in Betracht gezogen worden, sofern im Januar der Herdstand des Konkurses unbeständig war.

Diejenigen Hühner, deren Eierproduktion die Mittelzahl 86 überstieg, waren premiirt. 75% der premiirten Hühner gehörten zu den örtlichen Ukr. Rassen, 10,5%—den Mischlingen und 14,5% zu den ausländischen Rassen.

Die Rekordhenne des 1 allukr. K. der Eierleg. Hühner gehörte zur Ukr. Rasse „Glinjasta“, die in 8 Monate (vom 1/II bis 1/X) 169 Eier, Gesamtgewicht 9474 gr., erzeugte, und der Zuchtwirtschaft Jakowzi der Zootechn. Versuchsstation in Poltawa gehörte.

Die örtlichen Ukr. Hühner haben sich auf dem 1 allukr. Konkurs als ziemlich gute Legehennen erwiesen; dies bezeugt, dass die Ukr. Hühner in der Lage sind, bei guter Haltung und entsprechender Fütterung die Leistungsfähigkeit in hohem Masse zu steigern.

Um die Leistungsfähigkeit der örtlichen Hühner in qualitativer Hinsicht zu erhöhen ist es unentbehrlich auch die Bastardmöglichkeiten auszunutzen, die wie die Ergebnisse der Eieranalysen erwiesen haben, die Eigewichte erhöhen.

ЗМІСТ.

	Стор.
1. Вступ	III
2. Загально-підготовча, організаційна робота	1
3. Стадо птиці, що приймало участь в конкурсі	9
4. Догляд за птицею та годівля її	17
5. Несучість птиці на конкурсі	21
6. Аналіза яєць та метода її	42
7. Мікробіологічна аналіза яєць	49
8. Економічний ефект утримання птиці на конкурсі	52
9. Спостереження над інстинктом квохтання птиці	54
10. Преміювання птиці, що брала участь в конкурсі та ви новки	60
11. Додатки	70
12. Резюме німецькою мовою	83

Ціна 1 руб.

Ціна 1 крб.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЗООТЕХНІИ.
DAS UKRAINISCHE INSTITUT DER EXPERIMENTELLEN ZOOTECHNIE.

Випуск 8.

SEP 25 1930

ТРЕТІЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 1-й.

ЖОВТЕНЬ 1929 р. — БЕРЕЗЕНЬ 1930 р.

ПОЛТАВА 1930 рік.

У. С. Р. Р.

Н. К. З. С.

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЗООТЕХНІЇ
DAS UKRAINISCHE INSTITUT DER EXPERIMENTELLEN ZOOTECHEINIE.

Випуск 8.

ТРЕТІЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ЯЙЦЕНОСКОСТИ

БЮЛЕТЕНЬ № 1-й.
ЖОВТЕНЬ 1929 р.—БЕРЕЗЕНЬ 1930 р.

ПОЛТАВА 1930 рік.

Digitized by Google

Друк. ім. Петровського
„ПОЛТАВА-ПОЛІГРАФ“
Окряіт № 827 Зам. 3790
Наклад 60

БЮЛЕТЕНЬ № 1.

1 жовтня 1929 р. закінчився II Всеукраїнський конкурс яйценоскости й у цьому ж місяці почала прибувати птиця до III Всеукраїнського конкурсу яйценоскости, що організовано, як і попередні конкурси, при бувшій Полтавській зоотехнічній дослідній станції, а тепер Українському Інституті Експериментальної Зоотехнії.

Третій конкурс мав розпочатися 1-го листопаду 1929 р. Згідно повідомлень, що їх було розіслано по всіх округах України, прийом курей до конкурсу мав провадитися лише до 20 жовтня. Проте, в більшості птиця прибула до конкурсу значно пізніше. Кури почалиходити 9 жовтня й прибули протягом жовтня та частково листопаду. Всього прибуло 412 голів птиці. Прибуваючу птицю розташовували на карантинному пункті (кол. дача сліпих в м. Полтаві), де, в цілях ветеринарно-санітарних, вона мала витримуватись протягом 3—4 тижнів. Перший і другий конкурси провадилися на території „Старий хутір“ Полтавської зоотехнічної дослідної станції, опис приміщень та території наведено в звіті першого конкурсу, що його видала Полтавська зоотехнічна дослідна станція. Третій конкурс яйценоскости перенесено на територію „Шведська Могила“, коло м. Полтави, що належить згаданій дослідній станції. У жовтні місяці було влаштовано перевозку канадських домиків (курників) з усім обладнанням на нове місце розташування, „Шведську Могилу“, де курники встановлено в старому садку, фасадом на південь, влаштовано вигули, ізолятори та поставлено сарай для інвентаря.

До 1 листопаду було закінчено всю роботу по влаштуванню конкурсу на „Шведській Могилі“, куди мали переводити курей по закінченні карантинного періоду.

Як і на попередні конкурси, птиця прибула до третього конкурсу з різних округ України. Більшість птиці прибула в надзвичайно виснаженому анемічному стані, голодною. Був випадок, що в одній з кліток прибули 9 голів живих курей та один труп напівз'їденої курки. Деякі організації, як то було й на минулих конкурсах, надіслали курей з півнями (Уманський, Старобільський кооптахсоюзи, Сахновщанське птах. т-во Полтавської округи та Білоусівська комуна з Драбово Прилуцької округи). Хоч і було зазначено в повідомленнях конкурсу, розісланих по округах, про те, що на конкурс приймаються кури виключно народження весни 1929 року, все ж таки були випадки надслати й старих курей (Сахновщанське птахівниче т-во Полтавської округи). Частина птиці прибувала з нежиттю та підозрілою на дифтерит. В цілях профілактичних, починаючи з 31 жовтня, всій птиці були зроблені систематичні охоронні щеплення проти дифтериту й пізніш протихалерні щеплення. Проте, наведені моменти щодо стану здоров'я птиці, стали за передумову до захворювань птиці на карантинному пункті з моменту її вступу. Перший випадок загибелі був 11 листопаду й у послідуячому випадкові 16 листопаду було встановлено ознаки заразливого дифтериту, так ветлікарем конкурсу, як і наслідками дослідження, переведеного Полтавським ветеринарно-бактеріологічним інститутом, куди направляли загинувших курей на дослідження.

Недвлячись на охоронні щеплення та систематичне лікування — інгаляції (пара з дьогтем та шпигинарьом) тощо значний відсоток птиці (20,4%) загинув

протягом карантинного періоду — в листопаді загинуло 27 голів, грудні — 49 голів й у січні — 8 голів.

За час карантинного періоду загинули кури, надіслані такими організаціями:

№№ по черзі	К и м н а д і с л а н і	Кількість курей
1	Антонівський агропункт Шепетівської округи	5
2	Коростенський Педтехнікум	2
3	Вербівська с/г комуна „Промінь“ Бердичівської округи	2
4	Лісняківське птах. т-во Прилуцької округи	2
5	Гр. Жилавешь Г. Малі Будищичка Полтавської округи	2
6	Радульська артіль „Свій труд“ Чернігівської окр.	4
7	Кооптахсоюз Уманської округи	6
8	Олевський райзоотехнік Коростенської округи	4
9	Смолитське птах. т-во Кам'янецької округи	1
10	Царичанський РЗВ Дніпропетрівської округи	6
11	Кооптахсоюз Роменської округи	3
12	Кооптахсоюз Старобільської округи	15
13	Мало-Перещепенське птах. т-во Полтавської округи	9
14	Білоусівська комуна „Червоний Маяк“ Прилуцької округи	11
15	Гр. Мирошніченко М. роз'їзд Свинківка Півден. зал. (Полтавської округи)	1
16	Красноградське птах. т-во Полтавської округи	3
17	Кузьминське птах. т-во Проскурівської округи	1
18	С/г комуна „Гігант“ Мелітопільської округи	1
19	Сахновщанське птах. т-во Полтавської округи	3
20	Іченське птах. т-во Ніженської округи	1
21	Генічеське птах. т-во Мелітопільської округи	1
22	Комуна „Плуг та Молот“ Савинського району Ізюмської округи	1

Лише виключним доглядом удалося стабілізувати цей відсоток й зберегти головну масу курей; а тим і забезпечити переведення третього конкурсу яйценоскості. Птиця, що перенесла хворобу, була ще досить кволою, довелося їй дати певний час окріпнути. Карантинний період було продовжено до 1^{1/2}—2 місяців. З цих причин третій конкурс розпочали 1 лютого 1930 року, зарахувавши до нього лише тих курей, що відповідали вимогам конкурсу; таких курей було 318 голів, що й прийняли участь у конкурсі.

Крім цього числа курей, стоять поза конкурсом 15 курей молодок (народження 1929 р.) племрозплідника „Яківці“ кол. Полтавської Зоотехнічної дослідної станції.

Розподіл птиці, що зараховано на конкурс, по округах:

1. Бердичівська . . . . . 3 курки — 0,9%	11. Проскурівська 19 курей — 6,0%
2. Дніпропетровська . . . . . 10 „ — 3,2 „	12. Старобільська 29 „ — 9,2 „
3. Ізюмська . . . . . 4 „ — 1,2 „	13. Сумська . . . . . 3 „ — 0,9 „
4. Кам'янецька . . . . . 14 „ — 4,4 „	14. Уманська . . . . . 33 „ — 10,4 „
5. Коростенська . . . . . 4 „ — 1,2 „	15. Харківська . . . . . 5 „ — 1,4 „
6. Лубенська . . . . . 1 „ — 0,3 „	16. Чернігівська . . . . . 2 „ — 0,6 „
7. Мелітопільська 11 „ — 3,5 „	17. Шевченківська 2 „ — 0,6 „
8. Ніженська . . . . . 9 „ — 2,8 „	18. Шепетівська . . . . . 4 „ — 1,2 „
9. Полтавська . . . . . 88 „ — 27,8 „	
10. Прилуцька . . . . . 77 „ — 24,4 „	
	Разом . . . . . 318 курей — 100%

З 40 округ України взяли участь у конкурсі 18 округ, що складає 45%. Найбільша кількість курей представлена Полтавською округою — 27,8% від усього

числа курей, що приймають участь у конкурсі, за нею йде Прилуцька округа — 24,3%, далі Уманська округа — 10,4% та Старобільська — 9,2%, решта округ дали відносно малу кількість птиці.

По власниках птиця розподіляється:

Державні установи	8 курей	— 2,5 ⁰ / ₀
Комуни, колективи та артiлі	64 "	— 20,1 ⁰ / ₀
Птахівничі товариства	55 "	— 17,3 ⁰ / ₀
Селянські господарства через птахівничу кооперацію	169 "	— 53,2 ⁰ / ₀
" " " агропункти	12 "	— 3,8 ⁰ / ₀
" " " самостійно	3 "	— 0,9 ⁰ / ₀
Приватні господарства	7 "	— 2,2 ⁰ / ₀
Разом		. 318 курей — 100⁰/₀

Більшість курей так абсолютна, як і відносна представлена кооперованими селянськими господарствами, комунами, колективами, артiлями та птахівничими товариствами.

Розподіл курей за породами:

Чужоземні:	Род-айлянд	7 курей	— 2,2 ⁰ / ₀
	Мінорка	4 "	— 1,3 ⁰ / ₀
	Орпінгтон пол.	2 "	— 0,6 ⁰ / ₀
		Разом	. 13 курей — 4,1⁰/₀
Метиси:	Род-айлянд	21 "	— 6,6 ⁰ / ₀
	Плімутрок	18 "	— 5,7 ⁰ / ₀
	Мінорка	3 "	— 0,9 ⁰ / ₀
	Орпінгтон пол.	7 "	— 2,2 ⁰ / ₀
	Леггорн	5 "	— 1,6 ⁰ / ₀
	Віандот	2 "	— 0,6 ⁰ / ₀
		Разом	. 56 курей — 17,6⁰/₀
Місцеві:	Глинясті	87 "	— 27,4 ⁰ / ₀
	Зозулясті	59 "	— 18,6 ⁰ / ₀
	Чорні	56 "	— 17,6 ⁰ / ₀
	Рябі	23 "	— 7,2 ⁰ / ₀
	Сірі	8 "	— 2,5 ⁰ / ₀
	Попелясті	6 "	— 1,9 ⁰ / ₀
	Білі	6 "	— 1,9 ⁰ / ₀
	Ушанки	4 "	— 1,2 ⁰ / ₀
		Разом	. 249 курей — 78,3⁰/₀

Усього . . . . . 318 курей — 100⁰/₀

Найбільша кількість курей місцевих (78,3⁰/₀), за ними йдуть метиси (17,6⁰/₀) й потім чужоземні (4,1⁰/₀). З місцевих курей достатньо представлені кури глинясті, зозулясті, чорні та рябі.

Кури пліморозплідника „Яківці“ кол. Полтавської зоотехнічної дослідної станції, що стоять поза конкурсом, місцевої породи, з них 5 курей зозулястих та 10 курей глинястих.

СПИСОК

учасників III-го Всеукраїнського конкурсу яйценоскості та дані про їх птицю.

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/11-30 р.	Порода	Захорювання у власника
1	Надіслані Коростенськ. Педтехн. (ст. Малин П.-З. з). Коростенськ. Педтехнікум	м. Малин, Коростенської окр.	9/X-29р.	1	—	1,81	Місц. чорна	Нема від.
			"	2	—	1,45	"	"
			"	3	—	1,83	М.Плімузрок	"
2	Надіслані контр-асист. Проскурів. Коопта-союзу (ст. Деражня, П.-З з). Янковецька с-г. трудова комуна „Новий Мир“.	с. Янківці, Міхальпільськ. р-ну Проскурівської окр.	15/X	4	120	1,20	Місц. т.-глин.	Не хвор.
			"	5	121	1,50	" глиняста	"
			"	6	122	1,65	" зозуляста	"
			"	7	123	1,28	" глиняста	"
			"	8	124	1,32	" біла	"
3	Доставлені гр. Билимом П. М. (м. Полтава). Гр. Билим П. М.	м. Полтава, М'ясо-їдівська вул. к. „Дача Сліпих“	18/X	9	2876	2,42	М. Орлінгтон	Нема від.
			"	10	2877	1,38	Місц. чорна	"
			"	11	2878	1,35	" т.-глин.	"
4	Доставл. гр. Жилавцем Гр. Дм. (с Малі-Будищечка, Полт. окр.). Гр. Жилавець Григ. Дм.	с. Малі Будищечка, Опішнянськ. р-ну Полтавської окр.	18/X	12	4	1,82	М. мінорка	Не хвор.
			"	13	5	1,68	Місц. чорна	"
			"	14	7	1,40	"	"
			"	"	"	"	"	"
5	Через Генічеське птах. Т-во Мелітопіль. окр. (ст. Ново-Олексівка, Півден. зал.). Гр. Червінський Вас. Ів.	ст. Ново-Олексівка, Півден. зал.	19/X	15	321	1,55	Місц. т.-глин.	"
			"	16	322	1,67	" чорна	"
			"	17	323	1,85	" т.-глин.	"
			"	18	324	1,57	" чорна	"
			"	19	326	1,50	" ряба	"
6	Надіслані Старобільськ. Кооптасоюзом (ст. Сватово). Гр. Деркульський Куз. Ів.	х. Росохуватий, Марківськ. р-ну Старобільської окр.	"	20	500/м	1,23	М. мінорка	"
			"	21	501/м	1,37	Місц. т.-глин	"
			"	22	502/м	1,53	" б.-глин.	"
			"	23	503/м	1,40	М. мінорка	"
			"	24	505/м	1,75	Місц. зозул.	Хвор.
			"	25	506/м	1,60	"	"
			"	26	508/м	1,92	Місц. чорна	"
Гр. Ільченко Гр. Андр.	сл Марковка, Марківського р-ну Старобільськ. окр.	"	27	612/м	1,68	" зозул.	"	

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс		Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/II-го Р.	Порода	Захорування у власника
			№	міток конкурсу				
	Гр. Гайдашова Мар. Павл.	сл. Марковка, Марківського р-ну, Старобільск. окр.	19/X	28	509/м	1,02	Місц. глин.	Хворіли курчат.
	"	"	"	29	511/м	1,02	"	"
	"	"	"	30	512/м	0,82	"	"
	"	"	"	31	513/м	1,54	"	"
	Гр. Солодкий Мет. Митр.	м. Старобільськ, вул. Жовтневої Революції № 38	"	32	15	1,48	Місц. сіра	Не хвор.
	"	"	"	33	16	1,45	" чорна	"
	Гр. Потупалова Мар. Гн.	м. Старобільськ, Рубіжна вул. № 7	"	34	2	1,60	" зозул.	"
	"	"	"	35	3	1,55	"	"
	"	"	"	36	4	1,57	"	"
	"	"	"	37	5	1,48	"	"
	"	"	"	38	7	1,38	"	"
	"	"	"	39	8	1,32	"	"
	"	"	"	40	9	0,85	"	"
	"	"	"	41	10	1,35	"	"
	С.-г. арт. „Черв.Хлібороб“	х. Високий, Біловодського р-ну Старобільськ.окр.	"	42	ч/х	1,55	"	Хворіли
	"	"	"	43	ч/х	1,39	"	"
	"	"	"	44	ч/х	1,95	Місц. чорна	"
	С.-г. арт. „Червоно-Петрівський Кут“.	с. Данилівка, Біловодського р ну Старобільськ.окр.	"	45	чпк	1,32	" зозуляста	"
	"	"	"	46	чпк	1,57	" чорна	"
	"	"	"	47	чпк	1,50	" зозуляста	"
	"	"	"	48	чпк	1,35	"	"
7	Надіслані Мало-Перещепинським птах. Т-вом (М.-Перещ. Полт. окр.) М.-Перещепинське птах. Т-во „Птахівник“.	с. Мала - Перещепина того ж р-ну Полтавськоїокр.	20/X	49	441	1,62	Місц. ряба	Нема від.
	"	"	"	50	442	1,40	" глиняста	"
	"	"	"	51	444	1,75	"	"
	"	"	"	52	445	1,75	"	"
	"	"	"	53	446	1,35	"	"
	"	"	"	54	447	1,42	Місц. ряба	"
	"	"	"	55	448	1,54	" чорна	"
	"	"	"	56	449	1,64	" т.-глин.	"
	"	"	"	57	450	1,30	" т.-попл.	"
	"	"	"	58	451	1,98	" т.-глин.	"
	"	"	"	59	452	2,00	" глиняста	"
	"	"	"	60	453	1,50	" св.-глин.	"
	"	"	"	61	454	1,52	" глиняста	"
	"	"	"	62	455	1,46	"	"
	"	"	"	63	457	1,90	"	"
	"	"	"	64	458	1,84	" т.-глин.	"
	"	"	"	65	459	1,54	" глиняста	"
	"	"	"	66	461	1,44	" т.-глин.	"
	"	"	"	67	462	1,42	" глиняста	"
	"	"	"	68	463	1,16	" чорна	"
	"	"	"	69	465	1,52	" глиняста	"
	"	"	"	70	476	2,00	" чорна	"

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/II-30 р.	Порода	Захорювання у власника
8	М.-Перещепинське птах-т-во „Птахівник“.	с. Мала - Перещепина того ж р-ну Полтавської окр.	20/X	71	477	1,54	Місц. зозул.	Нема від.
	„	„	„	72	479	1,45	„ чорна	„
	„	„	„	73	492	1,80	„ т.-глин.	„
	„	„	„	74	494	1,94	„ глиняста	„
	„	„	„	75	497	1,32	„ т.-глин.	„
	Гр. Нестеренко Фед. Андр.	„	„	76	464	0,88	„ сіра	Хворіли
	„	„	„	77	466	1,52	„ т.-глин.	„
	„	„	„	78	469	1,15	„ глиняста	„
	„	„	„	79	470	1,73	„ попеляста	„
	Гр. Рижов Іван Пилип.	„	„	80	473	1,72	„	Не хвор.
	„	„	„	81	474	1,55	„ глиняста	„
	„	„	„	82	475	1,43	„ св.-глин.	„
	„	„	„	83	478	1,72	„ сіра	„
	Гр. Ткаченко Іван Ів.	„	„	84	480	2,40	„ глиняста	„
	„	„	„	85	496	1,65	„ ряба	„
	„	„	„	86	498	1,65	„ т.-глин.	„
	Гр. Ткаченко Ів. Петр.	„	„	87	499	1,22	„ попеляста	„
	„	„	„	88	—	1,32	„ глиняста	„
	„	„	„	89	432	1,85	„ зозуляста	„
	„	„	„	90	433	1,27	„ т.-глин.	„
„	„	„	91	434	1,73	„	„	
„	„	„	92	435	1,35	„ зозуляста	„	
Гр. Яценко Серг. Вас.	„	„	93	440	1,22	„ ряба	„	
„	„	„	94	491	1,97	„ глиняста	„	
„	„	„	95	495	1,88	„	„	
„	„	„	96	500	1,46	„ зозуляста	„	
9	Через Райзоотехніка Антонівськ. агропункту Шепетівської окр. (ст. Вел.-Пузирки П.-З. з.).	с. Нове-Село, Антонівського р-ну Шепетівськ. окр.	„	97	—	1,25	Місц. ряба	Хворіли
	Гр. Воротило Кир. Степ.	„	„	98	—	1,12	„	„
	Гр. Романюк.	с. Великі Пузирки, Антонівськ. р-ну Шепетівськ. окр.	„	99	На правій нозі мотузка	1,37	„	Не хвор.
	„	„	„	100	„	1,64	Місц. чорна	„
10	Надіслані Вербівською с.-г. комун. „Промінь“ (ст. Бровки П.-З. з.).	с. Вербів, Андрушівського р-ну Бердичівськ. окр.	21/X	101	—	1,43	„ глиняста	„
	Вербівська с.-г. комуна „Промінь“.	„	„	102	—	1,86	М. Род-Ай-лянд	„
	„	„	„	103	—	1,85	„	„
10	Надіслані Приворотськ. с.-г. артіллю „Червоний Працьовник“ (ст. Кам'янець П.-З. з.).	с. Приворотте, Орининськ. р-ну Кам'янецької окр.	„	104	—	1,18	Місц. ряба	Хворіли
	Приворотська с.-г. артіль „Червон. Працьовник“	„	„	105	—	1,16	„ зозуляста	„
	„	„	„	106	—	1,10	М. Род-Ай-лянд	„
	„	„	„	107	—	0,90	„	„
	„	„	„	108	—	1,18	Місц. чорна	„

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час придбання на конкурс		Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/II-30 р.	Порода	Захорювання у власника	
			ММ	міток конкурсу					
11	Надіслані Роменським Кооптахсоюзом (ст. Ромни Півд. зал.) Гр. Рудакова Ган. Ів.	с. Вільшани, Вільшанського р-ну Сумської окр.	22/X	109	112	1,73	Місц. чорна	Не хвор.	
				110	113	1,75			
				111	118	1,50			„ зозуляста
12	Надіслані Липковатівською с.-г. профшкол. (ст. Бровки Півд. зал.) Липковатівська с.-г. профшкола молочарства.	п/ст. Ново-Водолажська, Харківської окр.		112	18	1,75	Род-Айлянд	Хворіли	
				113	66	2,08			
				114	94	1,67			
				115	119	2,05			
				116	123	1,85			
13	Надіслані с.-г. комуною „Гігант“ (ст. Павлоград Півд. зал.) С.-г. комуна „Гігант“.	с. Курушан п/ст. Орлово, Молочанського р-ну Мелітоп. окр.	23/X	117	311	1,52	Місц. глин	„	
				118	312	1,25			М. Леггорн
				119	316	1,43			„
				120	338	1,35			„
				121	339	1,42			„
				122	344	1,77			„
14	Доставлені гр. Мирошніченко М. С. (роз'їзд Свинківка Півд. зал.) Гр. Мирошніченко М. Ст	Роз'їзд Свинківка, Півд. зал.	24/X	123	на нозі бляш-	2,12	Місц. зозул.	Не хвор.	
				124	ка	1,60			
				125	„	1,85			
				126	26	2,60			„ сіра
15	Надіслані Уманськ Кооптахсоюзом (ст. Умань) Гр. Бойко Вас. Триф	с. Вишнопіль, Бабанського р-ну Уманської окр.	25/X	127	95	1,95	„ ряба	„	
				128	141	1,80			
				129	110	1,42			„ глиняста
				130	111	1,82			„ т. глин.
				131	135	1,28			„ ряба
				132	90	1,67			„ зозуляста
				133	117	1,55			„ глиняста
				134	121	1,90			„ чорна
				135	122	1,29			„
				136	75	0,80			„ глиняста
				137	78	1,48			М. Віандот
				138	81	1,30			Місц. чорна
				139	121	1,26			„
Гр. Олійник Марія Ів.	п. Торговиця, с. Нерубаївка, Піввисоцького р-ну Уманської окр.		140	29	2,02	„	„		
			141	30	1,65	„ зозуляста			
			142	33	1,68	„ чорна			
Гр. Гурський Лар. Меф.	с. Підвисоцьке, Підвисоцьк. р-ну Уманської окр.		143	129	1,80	„ глиняста	„		

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час придбання на конкурс	№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/11-30 р.	Порода	Захорювання у власника
	Гр. Гурський Лар. Меф.	с. Підвисоцьке, Підвисоцьк. р-ну Уманської окр.	25/X	144	144	1,59	Місц. чорна	Не хвор.
	Гр Теличканська Явд. Нест.	"	"	145	69	1,57	" глиняста	"
	Гр. Дроздик Ів. Ільков.	с. Балабанівка, радгосп., Оратівськ. р-ну Уман. окр.	"	146	Біла стьожка	1,60	Род-Айлянд	"
		"	"	147	"	1,85	"	"
	Гр. Луцишин Семен.	с. Велика "Ростовка, Оратів. р-ну Уманської окр.	"	148	4	1,52	Місц. зозул.	"
		"	"	149	6	1,57	" глиняста	"
	Гр. Андрійченко Агафія.	с. Гранів, Гранів. р-ну Уман. окр.	"	150	7	1,98	"	"
		"	"	151	9	1,70	Місц. біла	"
	Гр. Штефанік Давид.	"	"	152	12	1,23	" чорна	"
	Гр. Олійник Панас.	с. Велика "Ростовка, Оратів. р-ну Уманської окр.	"	153	28	1,48	Місц. сіра	"
		"	"	154	29	2,45	" чорна	"
	Гр. Петрик Ганна.	"	"	155	52	2,26	М. Віяллот	"
	Гр. Дяченко Галина.	с. Хаплага, Манастирського р-ну Уманської окр.	"	156	—	1,88	Місц т.-глин.	"
		"	"	157	—	1,40	" глиняста	"
	Гр. Штефанік Давид.	"	"	158	—	1,55	" попеляста	"
	Гр. Паламарчук Марія.	"	"	159	—	1,50	" чорна	"
	Гр. Шевчук Максим.	"	"	159	—	1,50	" чорна	"
16	Через Ярмолинецьке птаховниче Т-во Проскурівської окр. (ст. Ярмолинці П-З. зал.). С.-г. комуна "Нове Життя"	с. Сказенці, Ярмолинського району Проскурів. окр.	26/X	160	—	2,30	М. Род - Айлянд	Хворіли
	"	"	"	161	—	1,12	"	"
	"	"	"	162	—	2,12	"	"
	"	"	"	163	—	1,38	"	"
	"	"	"	164	—	1,96	"	"
17	Через контр-асистента Прилуцького Кооптасоюза (ст. Гребінка, Півд. зал.). Гр. Жовтоніг Андр. Наум.	ст. Гребінка Півд. зал. с. Городище (Іриятинськ. р-ну Прилуцької окр.	27/X	165	Лів. крило черв. стьож.	1,82	Місц. чорна	Не хвор.
	"	"	"	166	"	1,62	"	"
	"	"	"	167	"	1,82	"	"
	"	"	"	168	Лів. крило мотузка	1,69	" сіра	"
	"	"	"	169	Лів. крило голуб. стьож.	1,99	"	"
	Гр. Козенко Андр. Кир.	"	"	170	Лів. кр. № 11, нога черв.-синя стьож.	1,87	" т.-зозул.	"
	"	"	"	171	На крилі № 19	1,45	" глиняста	"
	"	"	"	172	На кр. № 33, на нозі черв. стьожка	2,23	" зозуляста	"

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/II-30 р.	Порода	Захоруння у власника
18	Гр. Козенко Андр. Кир.	ст. Гребінка Півд. зал. с. Городище Пирятинськ. р-ну Прилуцької окр.	27/X	173	Кр. 44, нога, черв. стьож.	1,75	Місц. зозул.	Не хвор.
	"	"		174	Кр. 55, нога черв. стьож.	1,70	" св.-глин.	"
	Гр. Чуйко Петро Мих.	"		175	Праве крило 16	1,70	" глиняста	"
	"	"		176	Праве крило 17	2,05	" св.-глин.	"
	"	"		177	Праве крило 18	1,45	" глиняста	"
	"	"		178	Праве крило 20	1,87	"	"
	"	"		179	22	1,48	" біла	"
	<i>Через Прилуцький Кооптагсоюз (ст. Яготин Півден. вал).</i>	с. Згурівка, Турівського р-ну Прилуцької окр.	28/X	180	47	1,47	М. Плімутрок	"
	Гр. Балабан Олена Мих.	"		181	74	1,44	Місц. т.-глин.	"
	"	"		182	83	1,55	" зозул.	"
	Гр. Бригинський Ів. Арт.	"		183	7	2,17	М. Плімутрок	"
	"	"		184	19	1,88	"	"
	Гр. Васильченко Окс. Ів.	"		185	90	1,50	Місц. чорна	"
	"	"		186	86	1,23	"	"
	Гр. Кононенко Степ Ів.	"		187	36	1,40	" зузуляста	"
	"	"		188	95	1,18	Місц. чорна	"
	Гр. Коростильова Віра Вас.	"		189	80	1,81	" глиняста	"
	"	"		190	87	1,41	" т.-глин.	"
	Гр. Кудревич Степ. Ів.	"		191	68	1,32	Місц. чорна	"
"	"	192	75	2,28	" зозуляста	"		
Гр. Максимець Тет. Фед.	"	193	78	1,61	Місц. чорна	"		
"	"	194	97	1,42	" зозуляста	"		
Гр. Сіяченко Семен.	"	195	50	1,60	Місц. сіра	"		
"	"	196	69	1,12	" т.-глин.	"		
Гр. Сито Явд. Олексіївна.	"	197	91	0,88	" глиняста	"		
"	"	198	32	1,04	Місц. чорна	"		
Гр. Сорокопуд Ган. Олекс.	"	199	41	1,60	" т.-глин.	"		
"	"	200	93	1,48	Місц. ряба	"		
Гр. Степанець Пріська Хар.	"	201	81	1,64	" зозуляста	"		
"	"	202	82	1,27	"	"		
Гр. Петя Гавр. Корн.	с. Оржиця, Турівського р-ну Прилуцької окр.	" "	203	85	1,45	" т.-глин.	"	
"	"		204	94	1,30	" зозуляста	"	
Гр. Бондаренко Мар. Ом.	п/в Лісняки, Яготинського району Прилуцької окр.	"	205	246	1,70	" св.-глин.	"	
Гр. Бондаренко Параска Трифонівна.	"	"	206	136	0,98	" глиняста	"	
Гр. Гордієнко Дом. Андр.	"	"	207	98	1,27	" т.-глин.	"	
Гр. Гордієнко Тет. Мих.	"	"	208	190	1,39	Місц. ряба	"	
Гр. Малинка Окс. Андр.	"	"	209	326	1,38	Місц. біла	"	
Гр. Малинка Тет. Ів.	"	"	210	132	1,68	Місц. чорна	"	
Гр. Панченко Тет. Йосип.	"	"	211	151	2,02	" зозуляста	"	
Гр. Хазанова Есф. Іллініч.	"	"	212	139	1,75	"	"	
Гр. Чейаловська Явд. Вас.	"	"	213	118	1,37	"	"	

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час придбання на конкурс		Мітка власника	Вага курки при вступі на конкурс на 1.11.30 р.	Порода	Захорювання у власника
			№	міток конкурсу				
19	Надіслані Радульською труд. артіллю „Свій труд“ (ст. Чернігів). Радульська труд. артіль „Свій Труд“.	Радуль, Любетськ. р-ну Чернігівської окр. . . .	28/X	214	Права нога черв. стьож.	0,71	Місц. попел.	Нема від.
20	Через Райзоотехніка Олевського р-ну Коростенської окр. (ст. Олевськ П.-З зал.). Гр. Лось Ів. Микол.	Олевськ, Коростенської округи хут. Лешенець . . .	"	215	"	1,50	" глиняста	"
21	Надіслані Ротмистрів. птах. Т-вом Шевченківської окр. Ротмистрівське птах. Т-во.	Олевськ, Коростенської округи хут. Лешенець . . . с. Ротмистрівка, Ротмистрівського р-ну Шевченківської окр. . . .	"	216	—	0,92	Місцева біла	Не хвор.
22	Надісл. комунією „Плуг та Молот“ Савинського р-ну, Ізюмськ окр. (ст. Савини). Комуна „Плуг та Молот“.	с. Ротмистрівка, Ротмистрівського р-ну Шевченківської окр. . . .	29/X	217	Крило печатка	1,85	Орпінгтон	"
23	Надіслані Городокським с.-г. колективом м. Городок, Проскурів. окр., (ст. Вікторія П.-З. з.) Городокський с.-г. колектив ім. Мархлівського.	"	"	218	"	1,70	"	"
24	Надіслані Кузьминськ. птах. т-вом (ст. Вікторія П. З. з.) Гр. Гуменюк Евел. Мих.	с. Чепіль, Савинського р-ну Ізюмської окр. . . .	"	219	—	1,22	Місц. чорна	Нема від.
25	Надіслані Смотрицьким птах. Т-вом Кам'янецьк. окр., (ст. Балин Півд.-Зах. зал.). Гр. Бевз Гавр. Миронов.	"	"	220	—	1,64	" глиняста	"
26	Надіслані Смотрицьким птах. Т-вом Кам'янецьк. окр., (ст. Балин Півд.-Зах. зал.). Гр. Бевз Гавр. Миронов.	м. Городок, Проскурівської окр.	"	221	—	1,35	М. Род-Ай-лянд	Не хвор.
27	"	"	"	222	—	1,37	"	"
28	"	"	"	223	—	1,47	"	"
29	"	"	"	224	—	1,75	"	"
30	"	"	"	225	—	1,50	"	"
31	Надіслані Кузьминськ. птах. т-вом (ст. Вікторія П. З. з.) Гр. Гуменюк Евел. Мих.	м. Кузьмин, Проскурівської окр.	"	226	—	1,34	Місц. чорна	"
32	"	"	"	227	—	1,88	Місцева ряба	"
33	"	"	"	228	—	1,77	М. Род-Ай-лянд	"
34	"	"	"	229	—	1,68	"	"
35	Надіслані Смотрицьким птах. Т-вом Кам'янецьк. окр., (ст. Балин Півд.-Зах. зал.). Гр. Козлярук Петро Сем.	с. Грицьків, Смотрицького району Кам'янецької окр.	30/X	230	26	1,50	Мінорка	"
36	"	"	"	231	41	0,95	"	"
37	"	"	"	232	94	1,50	"	"
38	"	"	"	233	128	1,48	"	"
39	"	с. Криничан, Смотрицького району Кам'янецької окр.	"	234	29	1,64	М. Род-Ай-лянд	"
40	"	"	"	235	36	1,50	"	"
41	"	"	"	236	37	1,60	"	"
42	"	"	"	237	40	1,74	"	"
43	"	"	"	238	51	2,07	"	"

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час придбання на конкурс	№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі під конкурс на 1/11-30 р.	Порода	Захоруння у власника
26	Доставлені Царичанськ. РЗВ Дніпропетровськ. окр., (м. Царичани, Дніпропетр. окр.). Гр. Гадюка Віра Гур.	с. Турово, Царичанського р-ну Дніпропетровськ. округи	31/X	239	Біла холищ.	1,55	Місц. чорна	Не хвор.
	Гр. Каніболюцький Мих. Данилович.	"	"	240	Біла з лилов.	1,50	"	"
	Гр. Манза Варв. Степ.	с. Бабайківка, Царичанського р-ну Дніпропетр. окр.	"	241	стьожка	1,25	"	"
	Гр. Заболотна Нат. Ів.	"	"	242	Голуба з темн. стьож.	1,60	"	"
	Гр. Ткачова Ган. Григ.	"	"	243	Рожева стьожка	1,80	" глиняста	"
	Гр. Палюх Вас. Мих.	с. Царичанка, Царичанського р-ну Дніпропетровськ. округи	"	244	Зел.-малин. стьожка	1,60	Місц. чорна	Нема від.
	Комуна „ХІ-річчя Жовтня“	с. Дроні, Царичанського району Дніпропетровськ. округи	"	245	Зелен. шнур.	1,95	" т.-глин.	Не хвор.
	"	"	"	246	—	1,44	" св.-глин.	Нема від.
	"	"	"	247	—	1,28	Місцева ряба	"
	"	"	"	248	—	1,36	" глиняста	"
	"	"	"	249	—	1,12	Місцева ряба	"
27	Надісл. Красноградськ. птах. Т-вом Полтав. окр., (ст. Красноград Півд. зал.), Полт. окр. Красноградськ. Птах. Т-во	Красноград. Красноградськ. р-ну Полтавської окр.	2/XI	250	Черв. стьож.	1,52	" зозуляста	"
	"	"	"	251	"	1,78	" глиняста	"
	"	"	"	252	"	1,25	М. Орпінгтон	"
	"	"	"	253	"	2,03	Місцева ряба	"
	"	"	"	254	"	1,97	М. Орпінгтон	"
	"	"	"	255	"	1,75	Місц.глиняст.	"
	"	"	"	256	"	2,02	" св.-глин.	"
	"	"	"	257	"	1,59	"	"
	"	"	"	258	"	1,90	" зозуляста	"
	"	"	"	259	"	1,74	М. Орпінгтон	"
	"	"	"	260	"	1,30	Місц. чорна	"
	"	"	"	261	"	1,55	" зозуляста	"
	Артіль „ім. Чубаря“ Кобзівської с-р.	Надіслані Красноградським птах. т-вом	"	262	Рожева стьожка	1,45	Місц. чорна	"
	—	"	"	263	—	1,66	" св.-глин.	"
	—	"	"	264	—	2,07	М. Орпінгтон	"
	—	"	"	265	—	1,67	Місц.св-глин.	"
	—	"	"	266	—	2,30	Місц. чорна	"
	—	"	"	267	—	1,63	"	"
	—	"	"	268	—	1,87	" зозуляста	"
	—	"	"	269	—	1,70	" т.-глин.	"
	—	"	"	270	—	2,38	" глиняста	"
	—	"	"	271	—	1,72	Місц. ряба	"
	—	"	"	272	—	1,52	" т.-глин.	"
	—	"	"	273	—	1,96	"	"

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс		Мітка власника	Вага курки при вступі в конкурс на 1/II-30 р.	Порода	Захоруння у власника
			Час прибуття на конкурс	№/в міток конкурсу				
28	<i>Через контр. асистента Прилуцьк. Кооптагсоюзу (ст. Драбово, Півд. зал.)</i> Білоусівська комуна „Червоний Маяк“.	Драбово, Драбовського р-ну Прилуцької окр. . .	2/XI	274	—	1,58	Місц. ряба	Не хвор.
			275	—	1,40	„ глиняста		
			276	—	1,22	Місц. ряба		
			277	—	1,45	„ т.-глин.		
			278	—	2,10	Місц. ряба		
			279	—	1,48	„		
			280	—	1,28	„ зозуляста		
			281	—	1,64	Місц. біла		
			282	—	1,74	„ зозуляста		
			283	—	1,48	„ глиняста		
			284	—	1,71	Місц. чорна		
			285	—	1,42	„		
			286	—	1,63	„ зозуляста		
			287	—	1,95	„		
288	—	1,40	Місц. чорна					
289	—	1,80	„ зозуляста					
290	—	1,92	Місц. чорна					
29	<i>Надісл. Кутівськ. птах. Т-вом Сріблянск. р-ну, Прилуцької окр. (ст. Прилуки Півд. зал.)</i> Гр. Мостовий Вас. Гн. Гр. Мостовий Дм. Йос. Гр. Мостовий Явд. Мик. Гр. Мостовий Кость Гн. Гр. Мостовий Пил. Мик. Гр. Мостовий Степ. Кал. Гр. Селіванов Ів. Фед.	х. Кути, Сріблянського р-ну Прилуцької окр. . .	3/XI	291	87	1,92	М. Плімутрок	.
			292	139	2,12	„		
			293	140	1,83	„		
			294	83	1,87	„		
			295	84	2,00	„		
			296	85	1,82	„		
			297	80	1,97	„		
			298	81	2,06	„		
			299	137	1,70	„		
			300	Черв. стьож.	1,87	„		
				138				
				86	1,45	„		
			30	<i>Гр. Шекеря Степ. Сем. Надіслані с.-г. комуною „Рад. Край“ Ізюмської окр., (ст. Закомельська, Дон. зал.)</i> С.-г. комуна „Рад. Край“.	Жовтнева, сільрада Савинського р-ну Ізюмської окр. .	5/XI	302	
303	—	1,67				„		
31	<i>Доставл. Сахновщанськ. птах. Т-вом „Селянськ. Самодіяльність“, Полтавської окр.</i> Гр. Скорик Вас. Мих. Гр. Карабачь Мик. Онис. Гр. Скорик Сид. Юх.	Сахновщина, Сахновщанськ. р-ну Полтавської окр. Ново-Олександрівська с.р. Сахновщанськ. району Полтавської окр.	7/XI	304	339	2,15	М. Плімутрок	Нема від.
			305	333	2,04	„		
			306	393	1,65	М. Орпінгтон		
			307	394	1,41	„		
			308	398	1,65	М. Плімутрок		

№ по черзі	Власник птиці	Адреса власника	Час прибуття на конкурс	№№ міток конкурсу	Мітка власника	Вага курки при вступі її на конкурс на 1/II-30 р.	Порода	Захорювання у власника
32	<i>Надісл. Іченським птах. Т-вом Ніженської окр., (ст. Ічня).</i>	Ічня, Ніженської окр. через Іченське птах. т-во.	22/XI	309	1	1,43	Місц. зозул.	Хворіли
	Гр. Сіренко Кир. Клим.			310	2	1,55	"	"
	Гр. Кириченко Ів. Март.			311	3	1,32	Місц. біла	"
	"			312	4	1,66	" зозуляста	"
	Гр. Борсун Фед. Вас.			313	5	1,74	"	"
	"			314	6	1,50	"	"
	Іченське Птахівн. Т-во.			Ічня, Ніжинської окр. птахів. т-во.	315	8	1,24	"
"	316	9	1,48		"	"		
"	317	10	1,40		Місц. ряба	"		
"	"	"	"		"	"		
33	<i>Через Миргородськ. птах. Т-во Лубенської окр., (ст. Миргород, Півд. з.).</i>	х. Рублівщина Стаднянської с. р. Миргородського р-ну Лубен. окр.	26/XI 29 р.	318	—	1,48	Місц. т.-глин.	Не хвор.
	Гр. Кривоботенко М.			"	"	"	"	"

Підчас конкурсу в лютому та березні місяцях 1930 року загинуло 5 курей (за конкурсними №№ 21, 30, 71, 197 та 206); з них кури №№ 71, 197 та 206 загинули в лютому та № 21 і № 30 у березні.

Годівля курей.

Підчас карантинного періоду з часу вступу — 9/X й до 16/XII птиця одержувала корм з розрахунку по 100 гр. в добу на голову. З 16/XII до 1/II корм давали за нормами Полтавської зоотехнічної дослідної станції у % від живої ваги та по продуктивності. Раціони були таких складів:

М і с я ц і	Склад корму та відсоткова кількість в основному раціоні				Білкове відношення	Колівання відсотку корму від ваги птиці	Примітка
	Зернового	% в рац.	М'якого	% в рац.			
Жовтень з 9 — 20	Просо — 40% Пшениця — 30% Овес — 30%	100	—	—	1 : 6,1	Безв ідс.	
" " 21 — 31	Теж	80	Вис. пш.— 50% Соч. дерть— 50%	20	1 : 5,5	"	
Листопад з 1 — 10	Пшениця — 40% Просо — 40% Кукуруд. — 20%	80	Вис. пш.— 50% Соч. дерть— 45% Кров. бор.— 5%	20	1 : 5,4	"	
" " 11 — 30	Пшениця — 50% Просо — 30% Овес — 20%	80	Теж	20	1 : 5,8	"	
Грудень з 1 — 15	Теж	80	Теж	20	1 : 5,8	"	
" " 16 — 31	Пшениця — 25% Ячмінь — 20% Кукуруд. — 25% Просо — 20% Овес — 10%	90	Вис. пш.— 40% Кукуруз. бор.— 20% Вівс. дерть— 20% Кров. бор.— 20%	10	1 : 6,0	6 — 7,5	
Січень з 1 — 20	Теж	90	Теж	10	1 : 6,0	"	
" " 21 — 31	Кукуруд.— 30% Ячмінь — 25% Просо — 25% Овес — 20%	90	Вис. пш. — 40% Кукур. борош.— 10% Вівс. дерть— 25% Кров. бор.— 25%	10	1 : 5,7	"	Починаючи з 25/І додавали ще сіно люцерни.

З початку конкурсного періоду (з 1/II) та весь час конкурсу годівлю курей провадиться теж за нормами кол. Полтавської зоотехнічної дослідної станції у % від живої ваги та по продуктивності. У лютому та березні місяцях раціони були такі:

Місяці	Склад корму та відсоткова кількість в основному раціоні				Білкове відношення	Колівання відсотку корму від ваги птиці	Примітка
	Зернового	% в рац.	М'якого	% в рац.			
Лютий з 1 — 15	Ячмінь — 30 % Овес — 30 % Просо — 30 % Кукур. — 10 %	80	Висівки пшен. — 50 ^{0/0} укур. борош. — 10 ^{0/0} Макуха — 10 ^{0/0} Горох молот — 20 ^{0/0} В.всяня дерть — 10 ^{0/0}	20	1 : 5,8	6 — 7,5	Весь час кури одержували сіно люцерни, з 9/III буряк кормов.
" 16 — 23	Ячмінь — 25 % Овес — 20 % Просо — 20 % Кукур. — 15 % Вика — 15 % Горох — 5 %	80	Висівки пшен. — 50 ^{0/0} Кукур. борош. — 10 ^{0/0} Макуха — 10 ^{0/0} Викова дерть — 20 ^{0/0} Вівсяна дерть — 10 ^{0/0}	20	1 : 5,4	"	
Березень 1 — 10	Ячмінь — 25 % Просо — 25 % Овес — 20 % Горох — 20 % Кукур. — 10 %	80	Висівки пшен. — 50 ^{0/0} Кукур борош. — 10 ^{0/0} Макуха — 10 ^{0/0} Горох молот. — 20 ^{0/0} Вівсяна дерть — 10 ^{0/0}	20	1 : 5,3	"	З 5/III давали курям до м'якого корму варений воловий бутор (легені та печінка) по 10 — 15 гр. на курку на добу.
" з 11 — 31	Ячмінь — 25 % Просо — 25 % Овес — 20 ^{0/0} Пшениця — 20 ^{0/0} Кукуруд. — 10 ^{0/0}	80	Висівки пшен. — 60 ^{0/0} Макуха — 10 ^{0/0} Квасоля мол. — 20 ^{0/0} Вівсяна дерть — 10 ^{0/0}	20	1 : 5,6	"	

Годівлю провадили тричі на день: ранком о 7 год. давали зерно, вдень о 11^{1/2} год. — м'який корм, та увечорі о 4 год. знову зерно. Взимку зерновий корм давали в підстилку.

Крім основного корму кури користалися ще додатково з автоматичних кормушок м'яким харчем такого складу, як і м'який корм в основному раціоні та крім того одержували з автоматичних кормушок гравій, ракушки, крейду та деревне вугілля.

НЕСУЧИТЬ КУРЕЙ ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених курми підчас карантинного періоду в грудні 1929 року та січні 1930 року.

Конкурсні №№ курей	Г у д е н ь — С і ч е н ь			
	Кількість яєць	Загальна вага	Кількість яєць	Загальна вага
13	—	—	2	105
89	—	—	2	106
95	5	248	1	57
102	—	—	6	320
127	—	—	3	170
141	—	—	1	54
154	7	390	14	789
155	—	—	6	338
164	—	—	4	238
184	—	—	2	90
192	—	—	7	378
226	—	—	4	166
264	—	—	2	103
302	—	—	2	108
	12	638	56	3022

ВІДОМІСТЬ

про кількість щоденно знесених яєць в лютому м-ці 1930 р.

Число	Знесено яєць			Середня температура *)	
	Контр.	-П/к	Разом	Зовнішня	В домиках
1	3	—	3	— 1,70	+ 5,45
2	7	—	7	+ 1,80	+ 5,85
3	7	—	7	+ 2,03	+ 5,56
4	9	—	9	— 1,00	— 0,25
5	5	—	5	— 7,10	— 4,42
6	11	1	12	— 6,57	— 2,75
7	9	1	10	— 0,13	+ 1,85
8	11	—	11	— 0,23	+ 4,35
9	14	—	14	— 10,66	— 3,60
10	9	1	10	— 10,90	— 4,52
11	8	—	8	— 15,57	— 9,32
12	13	—	13	— 4,00	— 0,92
13	8	—	8	— 11,57	— 6,02
14	13	—	13	— 1,66	+ 2,32
15	8	—	8	— 0,70	+ 2,75
16	16	—	16	— 1,20	+ 3,18
17	13	—	13	+ 2,00	+ 4,75
18	23	—	23	— 0,30	+ 4,17
19	11	—	11	— 9,70	+ 0,15
20	24	—	24	— 8,90	+ 0,15
21	21	—	21	— 1,43	+ 2,45
22	13	—	13	— 0,30	+ 5,60
23	15	—	15	— 2,20	+ 2,92
24	23	—	23	— 4,33	+ 2,42
25	23	—	23	— 4,46	+ 1,07
26	26	—	26	— 6,53	+ 0,40
27	21	—	21	— 4,76	+ 2,72
28	19	1	20	— 3,66	+ 2,97
	383	4	387		

*) Дані температури подані за термометром С.

ВІДОМІСТЬ

про кількість яєць знесених кожною куркою в лютому м-ці 1930 року*).

Знесено яєць	Конкурсні №№ курей														Кількість	
															Курей	Яєць
1	51	117	121	125	129	134	156	164	183	253	254	256	318	.....	13	13
2	4	6	169	176	190	198	203	267	284	312	316	.....	.....	.....	11	22
3	3	15	54	59	77	102	141	165	180	189	195	220	261	263	268	299
4	91	130	146	150	173	178	205	249	271	285	293	.....	.....	.....	11	44
5	7	13	95	110	123	149	170	172	294	.....	.....	.....	.....	.....	9	45
6	1	12	16	17	127	184	209	264	291	.....	.....	.....	.....	.....	9	54
7	120	155	227	225	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	4	28
8	122	212	215	292	295	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	5	40
9	228	301	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	2	18
10	224	226	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	2	20
11	154	192	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	2	22
13	89	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	13
16	126	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	1	16
Разом														86	383	

Несушок 27,3%
 Пересічна несучість курки ..... несушок — 4,5 шт. яєць
 „ „ „ „ „ по стаду — 1,2 „ „

По кількості знесених яєць на конкурсі в лютому місяці займають:

Перше місце:

№ 126 місцева сіра, гр. Мирошниченко М. С., (Свинківка, Полтавської окр.), знесла ..... 16 шт. вагою 888 гр.

Друге місце:

№ 89 місцева зозуляста, гр. Ткаченко І. П. з Малої Перещипини Полтавської округи, знесла ..... 13 шт. вагою 646 гр.

Третє місце:

№ 154 місцева чорна, гр. Петрик Г. с. В.-Ростовка, Оратівського району, Уманської округи, знесла ..... 11 шт. вагою 659 гр.
 № 192 місцева зозуляста, гр. Кудревич С. У. с. Згурівка, Турівського району, Уманської округи, знесла ..... 11 шт. вагою 609 гр.

*) Враховані лише кури, що залишилися на 1/III 1930 року в кількості 315 голів.

ВІДОМІСТЬ
про кількість щоденно знесених яєць в березні м-ці 1930 р.

Число	Знесено яєць			Середня температура	
	Контр.	П/к	Разом	Зовнішня	В домиках
1	22	4	26	— 0,10	+ 4,35
2	25	—	25	+ 0,53	+ 2,20
3	13	3	16	+ 2,86	+ 7,67
4	24	—	24	+ 0,43	+ 3,50
5	25	3	28	+ 2,43	+ 6,67
6	29	2	31	— 0,33	+ 2,67
7	37	1	38	— 2,23	+ 1,67
8	48	2	50	+ 0,80	+ 2,67
9	58	4	62	+ 0,53	+ 5,40
10	60	2	62	+ 5,33	+ 8,10
11	71	—	71	+ 3,00	+ 6,70
12	95	4	99	— 4,33	+ 6,02
13	97	1	98	+ 5,55	+ 7,70
14	105	4	109	+ 2,23	+ 6,10
15	114	3	117	+ 1,80	+ 5,60
16	132	3	135	+ 5,43	+ 8,82
17	128	2	130	+ 1,00	+ 5,32
18	139	1	140	+ 0,33	+ 5,00
19	127	—	127	+ 1,56	+ 4,72
20	160	2	162	+ 6,66	+ 8,70
21	147	4	151	+ 8,56	+ 9,80
22	170	1	171	+ 11,20	+ 10,15
23	156	2	158	+ 5,10	+ 8,20
24	170	3	173	+ 7,43	+ 11,95
25	185	3	188	+ 8,43	+ 9,70
26	178	3	181	+ 6,46	+ 10,42
27	175	3	178	+ 11,43	+ 12,42
28	178	4	182	+ 11,33	+ 12,25
29	180	2	182	+ 5,76	+ 9,25
30	175	4	179	+ 2,00	+ 5,90
31	171	4	175	+ 0,66	+ 6,50
	3394	74	3468		

По кількості знесених яєць на конкурсі в березні місяці займають:

Перше місце:

№ 290 — місцева чорна, Білоусівської комуни „Червоний Маяк“, Драбівського району, Прилуцької округи, знесла . . . . . 25 шт. вагою 1255 гр,

Друге місце:

№ 1 — місцева чорна, Коростенського Педтехнікуму. Малин, Коростенськ. округи, знесла . . . . . 24 „ „ 1303 „
 № 58 — місцева т. глиняста, М.-Перещепинського птах. т-ва Полт. окр. знесла . . . . . 24 „ „ 1331 „
 № 117 — м. леггорн, с.-г. комуна „Гігант“, с. Курушан, Молочанського району, Мелітопільської округи, знесла 24 „ „ 1354 „
 № 183 — м. плімутрок, гр. Бригинського У. А., с. Згурівка, Турівського району, Прилуцької округи, знесла . . 24 „ „ 1354 „
 № 297 — м. плімутрок, гр. Мостового С. К., х. Кути, Сріблянського району, Прилуцької округи, знесла . 24 „ „ 1443 „

Третє місце:

№ 37 — місцева зозуляста, гр. Потупалової М. Г., м. Старобільськ, Старобільської округи, знесла . . . . . 23 „ „ 1267 „
 № 271 — місцева ряба, надіслана Красноградським птах. т-вом, Полтавської окр., знесла . . . . . 23 „ „ 1367 „
 № 293 — м. плімутрок, гр. Мостового І. М., х. Кути, Сріблянського району, Прилуцької округи, знесла . . . 23 „ „ 1195 „

ВІДОМІСТЬ

про кількість та загальну вагу яєць, що знесли кури 3-го конкурсу у лютому та березні 1930 р.

Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень	
	Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага		Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага		Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага
1	6	310	24	1303	21	—	—	3	162	41	—	—	—	—
2	—	—	22	1103	22	—	—	—	—	42	—	—	7	379
3	3	157	22	1232	23	—	—	1	50	43	—	—	—	—
4	2	91	17	801	24	—	—	9	511	44	—	—	17	957
5	—	—	14	799	25	—	—	16	894	45	—	—	—	—
6	2	100	15	831	26	—	—	10	566	46	—	—	8	413
7	5	238	6	317	27	—	—	3	192	47	—	—	13	653
8	—	—	6	322	28	—	—	—	—	48	—	—	10	552
9	—	—	15	833	29	—	—	15	757	49	—	—	7	362
10	—	—	3	105	30	—	—	—	—	50	—	—	22	1103
11	—	—	3	155	31	—	—	14	678	51	1	60	15	797
12	6	262	14	865	32	—	—	—	—	52	—	—	9	487
13	5	276	11	593	33	—	—	7	439	53	—	—	14	629
14	—	—	6	331	34	—	—	11	612	54	3	155	12	668
15	3	180	10	579	35	—	—	7	408	55	—	—	14	705
16	6	354	19	1127	36	—	—	1	53	56	—	—	3	164
17	6	343	22	1282	37	—	—	23	1267	57	—	—	8	465
18	—	—	15	869	38	—	—	—	—	58	—	—	24	1331
19	—	—	4	220	39	—	—	—	—	59	3	157	15	821
20	—	—	5	251	40	—	—	—	—	60	—	—	18	1084

Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень	
	Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага		Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага		Знесено яєць	їх вага	Знесено яєць	їх вага
61	—	—	11	590	121	1	57	16	911	181	—	—	10	577
62	—	—	11	612	122	8	454	17	1069	182	—	—	16	918
63	—	—	—	—	123	5	261	17	1023	183	1	51	24	1354
64	—	—	—	—	124	—	—	—	—	184	6	280	15	746
65	—	—	13	658	125	1	50	16	1050	185	—	—	19	1042
66	—	—	11	585	126	16	888	16	938	186	—	—	2	112
67	—	—	—	—	127	6	330	12	683	187	—	—	15	710
68	—	—	—	—	128	—	—	17	934	188	—	—	5	264
69	—	—	5	277	129	1	48	19	953	189	3	141	18	886
70	—	—	16	950	130	4	197	16	841	190	2	95	19	939
71	—	—	1	52	131	—	—	11	596	191	—	—	20	896
72	—	—	7	373	132	—	—	14	973	192	11	609	16	962
73	—	—	9	470	133	—	—	18	1036	193	—	—	4	219
74	—	—	9	409	134	1	60	15	943	194	—	—	6	320
75	—	—	—	—	135	—	—	9	462	195	3	173	13	800
76	—	—	8	411	136	—	—	5	273	196	—	—	—	—
77	3	140	—	—	137	—	—	4	207	197	—	—	12	660
78	—	—	18	998	138	—	—	11	604	198	2	108	11	639
79	—	—	18	998	139	—	—	15	805	199	—	—	14	726
80	—	—	—	—	140	—	—	5	295	200	—	—	10	606
81	—	—	21	1182	141	3	160	21	1217	201	—	—	4	217
82	—	—	—	—	142	—	—	—	—	202	—	—	19	1003
83	—	—	14	843	143	—	—	12	648	203	2	109	21	1166
84	—	—	8	431	144	—	—	7	353	204	—	—	21	1166
85	—	—	6	328	145	4	214	22	1283	205	4	203	11	511
86	—	—	9	503	146	—	—	9	439	206	—	—	—	—
87	—	—	1	52	147	—	—	9	469	207	—	—	14	788
88	—	—	—	—	148	—	—	16	880	208	—	—	13	782
89	13	646	21	1139	149	5	252	18	941	209	6	282	17	785
90	—	—	5	289	150	4	191	11	600	210	—	—	7	470
91	4	216	13	725	151	—	—	10	526	211	—	—	12	787
92	—	—	15	727	152	—	—	—	—	212	8	411	21	1124
93	—	—	—	—	153	—	—	14	751	213	—	—	8	431
94	—	—	12	718	154	11	659	22	1304	214	—	—	—	—
95	5	285	20	1130	155	7	353	21	1201	215	8	379	21	1083
96	—	—	4	230	156	1	53	17	901	216	—	—	2	86
97	—	—	12	655	157	—	—	13	686	217	—	—	5	293
98	—	—	3	170	158	—	—	17	930	218	—	—	2	115
99	—	—	13	728	159	—	—	18	1055	219	—	—	8	380
100	—	—	18	1033	160	—	—	8	518	220	3	159	13	724
101	—	—	14	784	161	—	—	—	—	221	—	—	14	730
102	3	164	13	700	162	—	—	13	851	222	—	—	6	308
103	—	—	12	616	163	—	—	16	965	223	—	—	1	52
104	—	—	10	455	164	1	63	20	1260	224	10	499	18	969
105	—	—	4	219	165	3	141	12	645	225	—	—	21	1154
106	—	—	7	361	166	—	—	12	649	226	10	425	13	606
107	—	—	7	292	167	—	—	—	—	227	7	337	20	1065
108	—	—	—	—	168	—	—	13	645	228	9	489	20	1151
109	—	—	—	—	169	2	103	14	844	229	—	—	12	701
110	5	236	22	1093	170	5	233	14	774	230	—	—	19	1098
111	—	—	—	—	171	—	—	13	757	231	—	—	4	202
112	—	—	—	—	172	5	267	20	1200	232	—	—	18	1066
113	—	—	11	685	173	4	202	7	354	233	—	—	17	968
114	—	—	2	109	174	—	—	9	523	234	—	—	11	657
115	—	—	14	710	175	—	—	8	486	235	—	—	9	515
116	—	—	10	636	176	2	100	6	332	236	—	—	15	894
117	1	53	24	1354	177	—	—	4	215	237	—	—	5	289
118	—	—	18	1051	178	4	218	18	1088	238	—	—	7	475
119	—	—	14	789	179	—	—	12	595	239	—	—	4	193
120	7	392	13	729	180	3	143	20	1050	240	—	—	1	47

Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень		Конкурсні №№ курей	Лютий		Березень	
	Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага		Знесено яєць	Їх вага	Знесено яєць	Їх вага
241	—	—	—	—	267	2	94	19	1093	293	4	205	23	1195
242	—	—	—	—	268	3	159	18	1017	294	5	253	19	1057
243	—	—	12	655	269	—	—	4	197	295	8	375	22	1211
244	—	—	1	56	270	—	—	18	965	296	—	—	20	1058
245	—	—	17	963	271	4	225	23	1367	297	—	—	24	1443
246	—	—	11	466	272	—	—	3	184	298	—	—	15	882
247	—	—	—	—	273	—	—	19	1140	299	3	140	22	1099
248	—	—	18	932	274	—	—	12	725	300	—	—	—	—
249	4	177	18	841	275	—	—	1	56	301	9	467	2	99
250	—	—	7	336	276	—	—	1	44	302	—	—	13	688
251	—	—	13	663	277	—	—	4	257	303	—	—	16	866
252	—	—	4	205	278	—	—	13	837	304	—	—	14	784
253	1	50	17	883	279	—	—	13	828	305	—	—	1	63
254	1	55	9	483	280	—	—	—	—	306	—	—	12	637
255	7	338	16	766	281	—	—	5	271	307	—	—	12	649
256	1	58	22	1325	282	—	—	1	59	308	—	—	—	—
257	—	—	1	52	283	—	—	12	589	309	—	—	10	471
258	—	—	19	1108	284	2	104	21	1190	310	—	—	10	534
259	—	—	18	1104	285	4	172	5	263	311	—	—	3	167
260	—	—	6	291	286	—	—	12	705	312	2	93	12	654
261	3	162	16	893	287	—	—	—	—	313	—	—	—	—
262	—	—	20	1031	288	—	—	4	240	314	—	—	2	105
263	3	146	2	96	289	—	—	—	—	315	—	—	—	—
264	6	319	16	843	290	—	—	25	1255	316	2	104	18	1008
265	—	—	17	827	291	6	298	17	940	317	—	—	15	819
266	—	—	11	662	292	8	396	18	1022	318	1	51	16	866

Дані про курей племрозплідника „Яківці“, кол. Полтавської зоотехнічно дослідної станції, що перебувають поза конкурсом та відомості про їх несучість за лютий та березень м-ці 1930 року

№№ по черзі	Власник птиці	Мітка власника птиці	Порода	Несучість			
				За лютий		За березень	
				Кількість яєць	Вага яєць	Кількість яєць	Вага яєць
1	Племрозплідник „Яківці“	441	Місцева зозуляста	19	885	23	1079
2	кол. Полтавської Зоо-	473	„ „	14	633	21	1011
3	технічної Дослідної стан-	453	„ „	19	928	22	1060
4	ції	477	„ „	14	602	13	563
5	„	437	„ „	13	546	17	874
6	„	444	Місцева глиняста з лист. гребінем	16	947	21	1268
7	„	442	„ „ „ „	10	558	17	973
8	„	314	„ „ „ „	7	348	12	640
9	„	248	„ „ „ „	15	821	25	1396
10	„	256	„ „ „ „	9	468	22	1205
11	„	275	Місц. глиняста з розов. гребінем	20	1011	23	1134
12	„	273	„ „ „ „	7	367	20	1030
13	„	281	„ „ „ „	14	773	18	990
14	„	307	„ „ „ „	10	499	21	1120
15	„	373	„ „ „ „	14	651	17	834

Догляд, годівля цих курей, облік несучости тощо провадиться на місці в племрозплідникові „Яківці“.

Директор Укр. інституту експериментальної зоотехнії *О. П. Бондаренко.*

Фахівець *В. С. Сердюк.*

